

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

URED ZA LJUDSKA PRAVA I PRAVA NACIONALNIH MANJINA

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI AKCIJSKOG PLANA ZA PROVEDBU NACIONALNE
STRATEGIJE ZA UKLJUČIVANJE ROMA, ZA RAZDOBLJE 2013.-2015.,
ZA 2014. GODINU**

ZAGREB, KOLOVOZ 2015.

SADRŽAJ

POPIS KRATICA	2
UVOD	4
SAŽETAK.....	6
1. OBRAZOVANJE.....	15
2. ZAPOŠLJAVANJE I UKLJUČIVANJE U GOSPODARSKI ŽIVOT	40
3. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA.....	65
4. SOCIJALNA SKRB.....	78
5. PROSTORNO UREĐENJE, STANOVANJE I ZAŠTITA OKOLIŠA	93
5.1 PROSTORNO UREĐENJE	94
5.2 STANOVANJE	99
5.3 ZAŠTITA OKOLIŠA	102
6. UKLJUČIVANJE ROMSKE NACIONALNE MANJINE U KULTURNI I DRUŠTVENI ŽIVOT	105
7. STATUSNA RJEŠENJA, SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE I POMOĆ U OSTVARIVANJU PRAVA	117
7.1 STATUSNA RJEŠENJA.....	119
7.2 SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE	126
7.3 POMOĆ U OSTVARIVANJU PRAVA	141
8. UNAPRJEĐENJE PRIKUPLJANJA STATISTIČKIH PODATAKA	144
9. USKLAĐENOST PROGRAMA S MEĐUNARODNIM STANDARDIMA TE PRIHVAĆENIM UGOVORIMA NA PODRUČJU LJUDSKIH I MANJINSKIH PRAVA	153
POVJERENSTVO ZA PRAĆENJE PROVEDBE NACIONALNE STRATEGIJE ZA UKLJUČIVANJE ROMA, ZA RAZDOBLJE 2013.-2015.	159
ZAKLJUČAK	161

Popis kratica

AP – Akcijski plan
APN – Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama
ASOO – Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih
AZOO – Agencija za odgoj i obrazovanje
COHOM – Working party on Human Rights (Radna skupina za ljudska prava) Vijeća EU
CZSS – Centar za socijalnu skrb
DDD – Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija
DORH – Državno odvjetništvo Republike Hrvatske
DPU – Detaljni plan uređenja
DUDI – Državni ured za upravljanje državnom imovinom
DZS – Državni zavod za statistiku
EIDHR – European Initiative for Democracy and Human Rights (Europska inicijativa za demokraciju i ljudska prava)
EK – Europska komisija
ERTF – European Roma and Travellers Forum (Europski forum Roma i putnika)
ETF – European Training Foundation (Europska zaklada za stručnu izobrazbu)
EU – Europska unija
FZOEU – Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
HZJZ – Hrvatski zavod za javno zdravstvo
HGK – Hrvatska gospodarska komora
HOK – Hrvatska obrtnička komora
HTV – Hrvatska televizija
HUP – Hrvatska udruga poslodavaca
HZMO – Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZZ – Hrvatski zavod za zapošljavanje
HZZO – Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
ICT – Information and Communication Technologies (Informacijske i komunikacijske tehnologije)
IOM – International Organization for Migration (Međunarodna organizacija za migracije)
IPA – Instrument for Pre-Accession Assistance (Instrument prepristupne pomoći u procesu pristupanja EU)
JL/P(R)S – Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
JLS – Jedinice lokalne samouprave
KUD – Kulturno umjetničko društvo
LGBT – Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender people (Lezbijke, gay osobe, biseksualci i transrodne osobe)
MGIPU – Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja
MINGO – Ministarstvo gospodarstva
MINPO – Ministarstvo poduzetništva i obrta
MP – Ministarstvo pravosuđa
MRMS – Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava
MRRFEU – Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije
MSPM – Ministarstvo socijalne politike i mladih
MUP – Ministarstvo unutarnjih poslova
MVEP – Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
MZ – Ministarstvo zdravlja
MZOIP – Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
MZOS – Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
NN – Narodne novine
NSUR – Nacionalna strategija za uključivanje Roma
NZPUSS – Nacionalna zaklada za potporu učeničkom i studentskom standardu
NZRCD – Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva
OESS -Organizacija za europsku sigurnost i suradnju

OPHRD – Operational Programme for Human Resources Development (Operativni program za razvoj ljudskih potencijala)
PHARE – Pologne et Hongrie – Aide á Restructuration Economique (Program pretpristupne pomoći EU-a)
REF – Roma Education Fund (Fond za obrazovanje Roma)
RH – Republika Hrvatska
SPRH – Stalno predstavništvo Republike Hrvatske pri Vijeću Europe
TDU – Tijela državne uprave
ULJPPNM – Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina
UN – Ujedinjeni narodi
UNDP – Program Ujedinjenih naroda za razvoj
UNHCR – Visoki predstavnik Ujedinjenih naroda za izbjeglice
UNICEF – Fond Ujedinjenih naroda za djecu
UPR – Univerzalni periodički pregled
UPU – Urbanistički plan uređenja
VE – Vijeće Europe

Uvod

Vlada Republike Hrvatske donijela je Nacionalnu strategiju za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine (u daljnjem tekstu Strategija) na sjednici održanoj 29. studenoga 2012. godine. Strategija je utemeljena na odredbama međunarodnih dokumenata o ljudskim pravima i pravima nacionalnih manjina kojih je Republika Hrvatska stranka i usklađena s uočenim potrebama i izazovima povezanim sa socijalnim uključivanjem Roma na svim razinama: lokalnoj, područnoj, nacionalnoj i europskoj.

Tako je u sveukupnoj razradi strateškog dokumenta uzet u obzir kako *Okvir Europske unije za nacionalne strategije integracije Roma do 2020. godine* tako i *Nacionalni program za Rome* iz 2003. godine na koji se strategija nadograđuje. Stoga, pored "četiri ključna područja" *Okvira Europske unije* (i Desetljeća za uključivanje Roma) – obrazovanja, zapošljavanja, zdravstvene zaštite i stanovanja – obrađena u posebnim poglavljima, Nacionalna strategija u "prioritetne politike" uključuje i socijalnu skrb, uključivanje u društveni i kulturni život, kao i statusna rješenja, suzbijanje diskriminacije i pomoć u ostvarivanju prava. Pored navedenih sedam područja ili prioriteta politika, Strategija uključuje i poglavlje posvećeno unaprjeđenju prikupljanja statističkih podataka što se izdvaja kao pozitivna specifičnost hrvatskog strateškog okvira u odnosu na strategije relevantnih europskih zemalja.

Strategija sadrži opće i posebne ciljeve postavljene kao smjernice za kreiranje javnih politika usmjerenih na socio-ekonomsko uključivanje romskih zajednica do 2020. godine. S ciljem definiranja načina provedbe Strategije izrađen je Akcijski plan za provedbu Strategije koji je Vlada Republike Hrvatske donijela na sjednici održanoj 11. travnja 2013. godine (u daljnjem tekstu Akcijski plan). Struktura Akcijskog plana u načelu slijedi strukturu poglavlja IV.4 Nacionalne strategije, pri čemu su sva ključna strateška područja pokrivena posebnim poglavljima. Akcijski plan uključuje i jedno poglavlje koje se ne nalazi u Strategiji: "Usklađenost programa s međunarodnim standardima te prihvaćenim ugovorima na području ljudskih i manjinskih prava". Dakle, dok Nacionalna strategija pokriva osam strateških područja, Akcijski plan pokriva njih devet: obrazovanje; zapošljavanje i uključivanje u gospodarski život; zdravstvenu zaštitu; socijalnu skrb; prostorno uređenje, stanovanje i zaštitu okoliša; uključivanje romske nacionalne manjine u kulturni i društveni život; statusna rješenja, suzbijanje diskriminacije i pomoć u ostvarivanju prava; unaprjeđenje prikupljanja statističkih podataka i usklađenost programa s međunarodnim standardima te prihvaćenim ugovorima na području ljudskih i manjinskih prava.

U izradi Izvješća o provođenju Akcijskog plana za provedbu Strategije za 2014. godinu sudjelovala su nadležna tijela – nositelji mjera te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Izvješće uključuje i nalaze vanjske srednjoročne evaluacije Akcijskog plana i Nacionalne strategije¹ koju je Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina proveo u

---

¹ Nalazi evaluacije Nacionalne Strategije za uključivanje Roma za razdoblje 2013.-2020. i Akcijskog plana za provedbu Nacionalne Strategije za uključivanje Roma za razdoblje 2013.-2015. navedeni su u Evaluacijskom

suradnji s Uredom Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (u daljnjem tekstu Ured UNDP-a). Budući je evaluacijom obuhvaćen i evaluiran period od početka provedbe Akcijskog plana do prosinca 2014. godine, nalazi evaluacije upotpunjuju i prate podatke nadležnih tijela predložene u ovom Izvješću.

Izradu Izvješća o provedbi Akcijskog plana koordinirao je Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske.

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za provođenje Akcijskog plana za provedbu Strategije u 2014. godini na pozicijama nadležnih tijela i nositelja mjera utrošena su sredstva u okviru financijskih mogućnosti u ukupnom iznosu od 21.590.345,85 kn.

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za rad Romskog nacionalnog vijeća u 2014. godini osigurano je 3.000.000,00 kn.

U Državnom proračunu Republike Hrvatske ukupno je za provođenje Akcijskog plana, uključujući i sredstva za rad Romskog nacionalnog vijeća utrošeno 24.590.345,85 kn. što je u usporedbi s prethodnom 2013. godinom (kada je ukupno izdvojeno 23.000.203,89 kuna), povećanje za 1.590.141,96 kuna ili 6,91%.

Osim navedenih sredstava državnog proračuna, općine, gradovi i županije su osigurali dodatna sredstva koja su vidljiva u Izvješću, kao i sredstva fondova Europske unije.

Izrazi koji se koriste u ovom Izvješću, ako imaju rodni izričaj, odnose se na jednak način i na ženski i na muški rod, bez obzira na to u kojem se rodu koristili.

Sažetak

U 2014. godini nastavljeno je provođenje mjera koje imaju za cilj poboljšanje položaja pripadnika romske zajednice u Republici Hrvatskoj, a naponi Republike Hrvatske prepoznati su i u Izvješću o provedbi *Okvira Europske unije za nacionalne strategije integracije Roma do 2020. godine*. U dijelu Izvješća² koje navodi pozitivne primjere iz država članica, navodi se kako se novim *Zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći* (Narodne novine, broj 143/13) značajno olakšava postupak odobravanja primarne pravne pomoći, te se kao primjer dobre prakse navodi sustav prikupljanja podataka o počiniteljima zločina iz mržnje prema pripadnicima romske nacionalne manjine kao i brzina rješavanja istih predmeta.

Na području obrazovanja, nastavljen je trend povećanja broja djece u predškolskom odgoju i obrazovanju i u programu predškole te povećanje broja učenika u srednjoškolskom sustavu, pri čemu je kontinuiran porast u trendovima moguće dovesti u vezu s aktivnostima podržanim Akcijskim planom.

Naime, u školskoj godini 2014./2015. u programima predškolskog odgoja/predškole ukupno je 873 djece, što je povećanje za više od 100 djece u odnosu na školsku godinu 2013./2014., kada je bilo ukupno 769 djece. Osiguravanje produženog boravka, iznimno važnog preduvjeta uspješnog završetka osnovnog obrazovanja, na početku školske godine 2014./2015. godine osigurano je za ukupno je 343 učenika. U okviru produženog boravka djeci je omogućena pomoć 25 romskih pomagača koji zajedno s učiteljem pomažu djeci u pisanju domaćih zadaća te svladavanju školskog gradiva.

U posljednje tri godine, broj učenika u srednjoj školi rastao je za 100 godišnje, od 480 2012./2013. godine, 588 učenika u školskoj godini 2013./2014. do 682 učenika u 2014./2015. školskoj godini. To nedvojbeno upućuje na zaključak da je ne samo uspješnost učenika u osnovnom obrazovanju porasla već da je i svijest o nastavku školovanja porasla te da održive mjere u odgoju i obrazovanju treba i dalje nastaviti provoditi. Porast broja učenika ogleđa se i u broju korisnika srednjoškolskih stipendija, kao i broju učenika kojima se osigurava smještaj u učeničke domove, a osim srednjoškolskih stipendija, putem Nacionalne zaklade za potporu učeničkom i studentskom standardu u 2014. godini osigurane su stipendije za 23 studenta.

Nalazi evaluacije u skladu su s brojčanim pokazateljima o kojima izvještava MZOS; štoviše isti pokazuju da je tijekom 2014. godine došlo do povećanja broja mjera iznad onog definiranog Akcijskim planom. Pored toga, zamjetan je i kontinuitet napretka: u ovom strateškom području nema mjera u kojima je ostvaren napredak 2014. godine, a da nije ostvaren već i 2013. godine. Među intervjuiranim dionicima evaluacije postoji širok (iako ne i apsolutan) konsenzus o tome da obrazovanje predstavlja strateško područje u kojem je provedba Akcijskog plana najuspješnija. Povećanje broja romske djece upisane u osnovnoškolsko obrazovanje često se pritom navodi kao najznačajniji primjer napretka u položaju Roma u novije vrijeme.

---

² Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: Report on the implementation of the EU Framework for National Roma Integration Strategies 2015, Brussels, 17.06.2015. COM (2015) 299 final

S druge strane i nalazi evaluacije i podaci ovog Izvješća upućuju na povećanje broja razreda u kojima su polaznici isključivo djeca romske nacionalne manjine. Potonje je naročito izraženo u upisnim područjima u kojima romsko stanovništvo ne čini manjinu, već većinu stanovništva i upućuje na potrebu definiranja jasnih modaliteta desegregacije.

Na području zapošljavanja Hrvatski zavod za zapošljavanje nastavio je provoditi aktivnosti pripreme za zapošljavanje, te uključivanje nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine u mjere aktivne politike zapošljavanja. U 2014. godini je ukupno 9 080 osoba, od čega 4 172 žena uključeno u proces osnaživanja za uključivanje u tržište rada (aktivnosti informiranja/tribina, individualno savjetovanje, grupna savjetovanja za stjecanje vještina traženja posla). Individualnim savjetovanjem s ciljem definiranja radnog profila i individualnog plan traženja posla bilo je obuhvaćeno ukupno 6 051 osoba romske nacionalne manjine od čega 2860 žena.

Hrvatski zavod za zapošljavanje provodi niz mjera i aktivnosti koje su usmjerene na poticanje mladih Roma na ostanak ili povratak u obrazovanje te na stjecanje potrebnih znanja i vještina kako bi bili konkurenti na tržištu rada. Kroz aktivnosti uključivanja u profesionalno informiranje i savjetovanje omogućava se učenicima završnih razreda osnovne škole pružanje potrebnih informacija za izbor zanimanja i odabir srednjoškolskog programa, te ih se informira o potrebama tržišta rada. U 2014. godini ukupno je 198 učenika uključeno u profesionalno informiranje, a u aktivnost profesionalnog savjetovanja ukupno je uključen 151 učenik.

U cilju informiranja i osvještavanja poslodavaca i ostalih dionika na tržištu rada o mogućnostima uključivanja osoba romske nacionalne manjine u mjere aktivne politike zapošljavanja i samozapošljavanja područni uredi organiziraju promociju mjera za zapošljavanje i samozapošljavanje kroz okrugle stolove i sajmove poslova. U razdoblju od siječnja do prosinca 2014. godine izvršene su 53 promocije o mjerama za zapošljavanje i samozapošljavanje pripadnika romske nacionalne manjine. Ukupno je 146 romskih udruga i poslodavaca sudjelovalo u promociji mjera za zapošljavanje i samozapošljavanje pripadnika romske nacionalne manjine. Ukupan broj zaposlenih Roma na otvorenom tržištu rada u 2014. godini (bez uključivanja u poticajne mjere zapošljavanja) iznosio je 231 osoba, od čega 107 žena. U okviru mjera za poticanje zapošljavanja u 2014. godini ukupno su zaposlene 783 osobe, od čega 308 žena. Kroz mjeru *Sufinanciranje zapošljavanja* osoba romske nacionalne manjine sufinancirano je zapošljavanje za 19 osoba, od čega 7 žena. Kroz mjeru *Javni radovi* zaposlene su 747 osobe, od čega 295 žena. U mjeru *Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa* nezaposlenih mladih osoba romske nacionalne manjine koji su završili srednjoškolsko obrazovanje u četverogodišnjem trajanju i visokoškolsko obrazovanje ukupno je uključena 1 žena romske nacionalne manjine. Kroz mjeru *Sufinanciranje samozapošljavanje* osoba romske nacionalne manjine dodijeljena je potpora za samozapošljavanje za 16 osoba romske nacionalne manjine od čega za 5 žene.

U intervjuima s predstavnicima institucija u okviru provedene vanjske evaluacije, područje zapošljavanja i uključivanja u gospodarski život okarakterizirano je kao jedno od dva najuspješnija područja provedbe Akcijskog plana (zajedno s obrazovanjem) i kao skup kontinuiranih mjera koje proizlaze iz prijašnje politike. No, zajednički stav dionika koji su sudjelovali u evaluaciji jest da pozitivna diskriminacija u području zapošljavanja i uključivanja u gospodarski život nije polučila očekivani uspjeh. Iako se dio obrazloženja ovakvih nalaza može pronaći u gospodarskoj krizi kojoj je Republika Hrvatska izložena posljednjih godina, kao i formalnim, obrazovnim kvalifikacijama nezaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine, isti ipak ukazuju i na potrebu iznalaženja novih pristupa rješavanju problema nezaposlenosti teško zapošljivih društvenih skupina.

Na području zdravstvene zaštite kontinuirano se provode mjere koje su usmjerene na cjelokupno stanovništvo Republike Hrvatske, pa tako i na romsku nacionalnu manjinu. Zdravstvena zaštita u Republici Hrvatskoj ugovara se i provodi putem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za sve osobe koje imaju utvrđen status osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju, neovisno da li se radi o pripadnicima romske nacionalne manjine. Zavod u svojim evidencijama ima podatke o svim osiguranim osobama u obveznom zdravstvenom osiguranju, kao i izabranim doktorima primarne zdravstvene zaštite opće (obiteljske) medicine, ginekologije, te dentalne medicine. No, kako principi evidentiranja podataka u bazama podataka Zavoda nikada ne kreću od nacionalne pripadnosti osigurane osobe, niti se ista evidentira, nije moguće izdvojiti podatke za pripadnike romske nacionalne manjine. Kao primjer dobre prakse navodi se privremeno zapošljavanje zdravstvenog medijatora putem javnih radova na dječjem Odjelu Županijske bolnice u Čakovcu. Iako Ministarstvo zdravlja još nije pokrenulo ovaj pilot projekt, ova inicijativa Međimurske županije dobar je pristup u humanizaciji bolničkog liječenja, naročito u informiranju romske djece i njihovih roditelja o procesu liječenja na romskom jeziku. Kao najveća poteškoća u provedbi mjera definiranih Akcijskim planom ističe se praćenje provođenja definiranih mjera. Naime, kako se u rutinskim istraživanjima praćenja ne provode po nacionalnoj niti etničkoj pripadnosti, tako ni praćenje provedbe nije moguće kroz sustav postojećih rutinskih zdravstveno-statističkih istraživanja nego kroz posebna epidemiološka istraživanja na terenu. I Evaluacijsko izvješće ističe kako je problem pristupa provedbi i prikupljanju podataka među svim strateškim područjima najveći na području zdravstvene skrbi. Stoga u ovom području (imajući u vidu nepostojanje polaznih vrijednosti, kao i nepostojanje pokazatelja rezultata mjere) nije moguće ocijeniti napredak u ostvarivanju ciljeva. Ministarstvo zdravlja stoga ističe kako ostvarenje ciljeva definiranih kako Strategijom tako i Akcijskim planom uvelike ovisi o uvođenju medijatora za pitanja zdravlja čije je uvođenje planirano 2016. godine.

Na području socijalne skrbi, a prema izvješćima centara za socijalnu skrb, tijekom 2014. godine ukupno je 6082 djece pripadnika romske nacionalne manjine korisnika pomoći ili mjera iz *Zakona o socijalnoj skrbi*. Nadležni centri za socijalnu skrb nastavili su unapređivati suradnju s osnovnim školama, a vezano uz neredovito pohađanje nastave romske djece, pojačano se pozivaju roditelji zajedno s djecom na individualni razgovor, obavlja terenski

očevid te donose odluke o mjerama koje treba poduzeti. Savjetodavnim radom s roditeljima upućuje ih se na odgovorno roditeljstvo te ih se upoznaje sa obvezom Centra da zaštiti prava djece. Tijekom 2014. godine udomljeno je ukupno 262 romske djece, a posvojeno njih 21. Ukupno 17 romskih obitelji bilo je uključeno u edukacije i programe za udomitelje te je na području Republike Hrvatske provedeno 9 projekata s ciljem razvoja udomiteljstva. Posebno se ističe projekt UNICEF-a u suradnji s CZSS Čakovec usmjeren uklanjanju predrasuda prema udomljavanju romske djece te poticanju romskih obitelji na udomiteljstvo. Tijekom 2014. godine 37 romskih obitelji prošle su program odgovornog roditeljstva i osnaživanja obitelji, a promjene u kvaliteti ispunjavanja sadržaja roditeljske skrbi uočene su kod ukupno 83 romske obitelji kojima su pruženi različiti oblici podrške. Promjene u kvaliteti sadržaja roditeljske skrbi očitovale su se u odgovornijem pristupu redovitom školovanju, zdravstvenoj njezi, osobnoj i stambenoj higijeni, a kod pojedinih obitelji zabilježen je prestanak ili smanjenje nasilničkog ponašanja i općenito poboljšanje obiteljskih i bračnih odnosa. U izvještajnom razdoblju centri za socijalnu skrb organizirali su različite programe i aktivnosti za unaprjeđenje socijalnih vještina u kojima je sudjelovalo ukupno 217 romske djece.

Premda i nalazi evaluacije upućuju na napredak u ovom strateškom području (u šest od jedanaest mjera tijekom 2014. godine), prilikom usporedbe podataka treba uzeti u obzir da su podaci o provedbi mjera za 2014. prikupljeni od strane svih centara za socijalnu skrb na području Republike Hrvatske, dok su 2013. godine podaci prikupljeni samo od šest centara za socijalnu skrb s najvećim brojem romske populacije. Stoga je povećanje broja izdvojene djece, evidentiranih maloljetničkih brakova, kao i evidentiranih pruženih oblika pomoći uvjetovan i navedenom činjenicom.

No neovisno o poteškoćama u definiranju trendova, u narednom je periodu potrebno intenzivirati preventivne aktivnosti s roditeljima u cilju sprečavanja izdvajanja iz biološke obitelji, kao i aktivnosti vezano uz promociju udomiteljstva djece pripadnika romske nacionalne manjine i posvojenja za djecu pripadnike romske nacionalne manjine koja ostvaruju pretpostavke za posvojenje.

Također, u intervjuima provedenima u okviru evaluacije, djelatnici centara za socijalnu skrb istaknuli su kako iskustvo u provedbi prioriteta iz Akcijskog plana, a koji se odnosi na osposobljavanje medijatora (Roma) u svrhu poboljšavanja dostupnosti socijalne skrbi nije opravdalo očekivanja. Naime, pokazalo se da prilikom uvođenja koncepta romskog mentora pri provođenju mjera obiteljsko pravne zaštite, romski medijatori s pripadnicima romske nacionalne manjine ne uspjevaju izgraditi odnos temeljen na poštovanju, zbog čega se ova mjera u 2014. godini nije provodila. Ukoliko se uzme u obzir ovaj iskaz o medijatorima u sustavu socijalne skrbi, postavlja se pitanje jasnoće koncepta medijatora, kao i pitanje njihove edukacije i pripremljenosti kako bi se istima olakšala namijenjena uloga. Osim toga, u narednom se periodu preporuča jasno definirati predviđene kategorije medijatora kao i broj institucija koje bi bile odgovorne za njihov rad.

Na području prostornog uređenja, stanovanja i zaštite okoliša posebna pozornost bila je posvećena ozakonjenju nezakonito izgrađenih zgrada. Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja je u svrhu pomoći romskoj populaciji i tijekom 2014. godine nastavilo sa (su)financiranjem izrade dokumentacije (geodetskih i arhitektonskih snimaka) potrebne za

izdavanje rješenja o izvedenom stanju za nezakonito izgrađene zgrade u romskim naseljima. ULJPPNM je i tijekom 2014. godine, kao korisnik projekta, nastavio provedbu „Projekta potpore Romima – faza III“, financiranog sredstvima iz pretpripravnog programa IPA 2008. Cilj projekta je ojačati i olakšati aktivno i potpuno sudjelovanje romske nacionalne manjine u gospodarskom, obrazovnom, kulturnom i društvenom životu hrvatskog društva, istovremenom vodeći računa o očuvanju njihovog vlastitog identiteta, kulture i tradicije. Svrha projekta je poboljšanje stanja okoliša i općih uvjeta življenja u dva romska naselja u Međimurskoj županiji, Orehovici i Murskom Središću (Sitnice) izgradnjom komunalne infrastrukture (ceste, vodovodna i električna mreža). ULJPPNM je nastavio i aktivnosti na pripremi projekta „Potpora nacionalnim manjinama na lokalnoj razini“, u sklopu pretpripravnog programa IPA 2012, koji u okviru treće komponente predviđa izradu tehničke dokumentacije za lokacije naseljene Romima kako bi se pomoglo općinama i drugim dionicima izraditi podloge za daljnje samostalno kandidiranje projekata prema fondovima EU, s posebnim naglaskom na lokalne inicijative i prostorno opremanje te ograničene aktivnosti parcelacije i legalizacije romskih naselja.

U izvještajnom razdoblju izgrađena je i nadležnim upravnim tijelima dostavljena dokumentacija (geodetski i arhitektonski snimci) za ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada u romskim naseljima, i to: na području Grada Slavenskog Broda, u romskom naselju MO Josip Rimac, za 180 objekata i na području Grada Popovača, u romskom naselju Donja Gračenica. Također, u svrhu poticanja razvoja komunalnog standarda i podrške projektu od naročitog značaja za općinu, realizirana je financijska pomoć općini Darda u izgradnji „Kulturnog centra Roma Baranje“. Pored navedenog, i izvješća nekih jedinica regionalne i lokalne samouprave (primjerice Grad Sisak, Koprivničko-križevačka, Osječko-baranjska i Varaždinska županija) ukazuju na napredak na ovom području, a osobito se pohvalnim doimaju pripreme poboljšanja lokalne infrastrukture uporabom fondova EU pri čemu će aktivnosti obuhvatiti sve stanovnike, pa i pripadnike romske nacionalne manjine (primjerice, projekt unaprjeđenja vodoopskrbe općina Peteranec i Hlebine).

Prema nalazima, kako predočenim u ovom Izvješću tako i provedene evaluacije, u ovom strateškom području polazne vrijednosti dostupne su za samo tri od petnaest mjera. Iako je određeni napredak u vezi sa svim mjerama bio očit tijekom 2013. godine, unatoč nepotpunim podacima u nekim slučajevima, podaci dostupni o provedbi tijekom 2014. godine omogućuju procjenu napretka u samo pet mjera, pri čemu je napredak očit u četiri mjere. Gledišta intervjuiranih dionika u vezi s provedbom Akcijskog plana u području prostornog uređenja, stanovanja i zaštite okoliša izrazito variraju, čak i na regionalnoj i lokalnoj razini. No, na svim razinama dionika uočljiva je zabrinutost zbog segregacije. Nekoliko dionika navelo je legalizaciju kao najakutniji problem s kojim se Romi susreću u vezi sa stanovanjem, izražavajući zabrinutost oko podmirivanja komunalnih doprinosa zbog visoke razine nezaposlenosti i siromaštva među romskom zajednicom. Iako JLS mogu donijeti odluku kojom se u određenim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa, informacije o praksama pojedinih JLS-a rijetko su dostupne i stoga nisu sustavno analizirane.

Uključivanje romske nacionalne manjine u kulturni i društveni život je od iznimne važnosti i trebao bi biti prvi korak, ali i krajnji rezultat uspješne provedbe svih mjera u Akcijskom planu za provedbu Strategije. Nastavljen je trend unapređenja kvalitete programa koji doprinose očuvanju jezičnog i kulturnog identiteta u cjelini te kvalitetnije integracije u zajednicu u kojoj žive. Nastavljeno je obilježavanje manifestacija značajnih za romsku zajednicu na državnoj razini. Od značajnijih manifestacija u 2014. godini su obilježavani: Svjetski dan Roma, Svjetski dan romskog jezika te Međunarodni dan sjećanja na romske žrtve Porajmosa/Holokaustana romskom groblju Uštica u Spomen području Jasenovac.

Provedbom mjera dodatno su osnaženi i ojačani kapaciteti udruga romske nacionalne manjine te je povećana uključenost pripadnika romske nacionalne manjine uz postizanje pozitivnije percepcije romske kulture unutar većinske populacije.

Povećava se i broj podnesenih prijava programa kulturne autonomije čiji su nosioci udruge i ustanove pripadnika romske nacionalne manjine na Javni poziv Savjeta za nacionalne manjine za sufinanciranje programa kulturne autonomije, a primjetan je i sve veći broj osnivanja udruga koje aktivno djeluju na očuvanju kulturnog identiteta.

Ured za udruge kao korisnička institucija EU sredstava, u svojstvu provedbenog tijela za sektor civilnoga društva – tijekom 2014. objavio je dva natječaja za program dodjele bespovratnih sredstava u okviru Operativnog programa „Razvoj ljudskih potencijala“ 2007. – 2013. (Europski Socijalni Fond): „Mikro projekti podrške inovativnim aktivnostima malih organizacija civilnog društva za lokalni razvoj“ i „Jačanje sposobnosti organizacija civilnog društva za pružanje socijalnih usluga“. U okviru dva navedena natječaja ugovoreno je 70 projekata organizacija civilnog društva. Romske organizacije su se kao partneri uključile u navedene natječaje, a romska nacionalna manjina prepoznata je kao ciljana skupina korisnika projektnih aktivnosti.

Ukupni položaj romske zajednice značajno je poboljšana izborom vijeća i predstavnika romske nacionalne manjine kao i uključivanjem mladih Roma u osposobljavanje, educiranje, ali i sve segmente društva uključujući i Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine Vlade Republike Hrvatske. Povjerenstvo je u 2014. godini održalo četiri sjednice, od kojih su dvije sjednice bile tematskog karaktera u: na temu strateškog područja „Obrazovanja“ te strateškog područja „Prostorno uređenje, stanovanje i zaštita okoliša“.

Rezultati analize korisnika sredstava Ministarstva kulture prema pripadnosti nacionalnoj manjini ukazuje na to da Ministarstvo kulture u kontinuitetu prepoznaje i podržava projekte koje su predložile pravne i fizičke osobe pripadnika nacionalnih manjina RH.

Rezultati evaluacije ukazuju da dio dionika smatra da je provedba Akcijskog plana zaslužna za sve veći interes u društvu za položaj Roma, budući da se povećava količina i kvaliteta medijskih napisao Romima. Nasuprot tome, drugi dionici upozoravaju da dominantni naglasak koji se u medijima stavlja na romski kulturni identitet ne pomaže smanjivanju društvene distance između romskog i neromskog stanovništva. Razvoj događaja u vezi s političkim predstavljanjem Roma u evaluacijskim intervjuima također nailazi na podijeljenereakcije među dionicima. Dok se s jedne strane navodi kako raste participacija Roma u regionalnoj i lokalnoj politici, s druge strane se ističe kako među samim Romima postoji nedovoljan interes za aktivno uključivanje u politički život. Osim toga, organizacijski kapaciteti općenito i kapacitet za upravljanje financijama često se spominju kao faktori koji

ograničavaju sposobnost romskih organizacija civilnog društva da iskoriste veću dostupnost izvora financiranja (naročito iz Europske unije, ali i iz državnih izvora, s obzirom na sve složeniju narav procesa prijavljivanja u nastojanju da se poveća transparentnost financiranja organizacija civilnog društva) te njihovu ulogu u koordinaciji dionika na lokalnoj razini, kao i u koordinaciji lokalne i regionalne razine s jedne strane te lokalne i središnje razine s druge. Stoga je u narednom periodu, organizacijskim i financijskim kapacitetima romskih organizacija potrebno posvetiti dodatnu pozornost.

Statusna rješenja, suzbijanje diskriminacije i pomoć u ostvarivanju prava je od iznimne važnosti te se kontinuirano provode aktivnosti s ciljem rješavanja statusnih pitanja, izdavanje odobrenja za privremeni odnosno stalni boravak te primitak u hrvatsko državljanstvo. Tijekom 2014. godine identificirano je 420 osoba romske nacionalne manjine bez riješenog statusnog pitanja u odnosu na 344 osobe romske nacionalne manjine u 2013. godini. U izvještajnom razdoblju usvojeno je 353 od 420 zaprimljenih zahtjeva za rješavanjem statusnog pitanja u odnosu na 228 usvojena zahtjeva za rješavanjem statusnog pitanja od 344 zaprimljenih u proteklom izvještajnom razdoblju. Zahtjev za primitak u hrvatsko državljanstvo usvojen je za 39 osoba pripadnika romske nacionalne manjine, a odbijen za 6 osoba pripadnika romske nacionalne manjine.

Glavna postignuća u području statusnih pitanja sastoje se u poticanju romskog stanovništva, prije svega putem mobilnih timova osnovanih temeljem Nacionalnog programa za Rome, odnosno Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2013.-2020. godine, na ispunjenje zakonskih pretpostavki u cilju reguliranja statusa stranca u Republici Hrvatskoj.

Najveću poteškoću u reguliranju statusnih pitanja predstavlja činjenica da određeni broj osoba nema dokaz o utvrđenom državljanском statusu matične države, ne posjeduje valjanu putnu ispravu matične države, a neki ne posjeduju nikakve dokumente o identitetu.

Rezultati evaluacije kao i podaci ovog Izvješća ukazuju da su polazni podaci dostupni za osam od dvadeset mjera u ovom strateškom području. Na temelju podataka iz 2014. godine može se uočiti napredak u šest od petnaest mjera za koje su podaci dostupni.

Ministarstvo pravosuđa kontinuirano provodi aktivnosti informiranja javnosti o mogućnostima ostvarivanja pravne pomoći, te vodi statistiku vezanu uz zločin iz mržnje i diskriminaciju. Kao glavno postignuće ističe se donošenje novog Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći (Narodne novine, broj 143/13) kojim je postupak odobravanja primarne pravne pomoći maksimalno pojednostavljen na način da se korisnici izravno obraćaju pružateljima primarne pravne pomoći, što je posebno istaknuto i u godišnjem izvješću Europske komisije o napretku provedbi nacionalnih strategija za Rome. Među oblike koji uključuju primarnu pravnu pomoć spadaju davanje opće pravne informacije, davanje pravnog savjeta, sastavljanje podnesaka pred javnopravnim tijelima, kao i zastupanje u postupcima pred javnopravnim tijelima te pravna pomoć u izvansudskom mirnom rješenju spora. Pri Ministarstvu pravosuđa je trenutno registrirano 36 udruga na području cijele Republike Hrvatske koje su ovlaštene pružati primarnu pravnu pomoć, od kojih je nekoliko usmjereno na pružanje pravne pomoći Romima.

Tijekom 2014. godine zaprimljen je 171 predmet u kojem je postupak pokrenut temeljem povrede *Zakona o suzbijanju diskriminacije*, a riješeno je 117 predmeta. U odnosu na kaznena

djela vezana za povredu *Zakona o suzbijanju diskriminacije*, u 2014. godini ukupno su zaprimljena 3 nova predmeta, što je manje nego 2013. kada je zaprimljeno 5. Od tri zaprimljena predmeta, jedan se odnosi na diskriminaciju na temelju etničke pripadnosti, a dva na diskriminaciju na temelju nacionalnog podrijetla. U izvještajnom periodu, zaprimljeno je 10 predmeta temeljem kaznenog djela zločina iz mržnje.

Unaprjeđenje prikupljanja statističkih podataka je i dalje ostao važan dio mjera koje imaju za cilj ukupno poboljšanje položaja pripadnika iz reda romske zajednice u Republici Hrvatskoj. Većina nositelja mjera ističe kako nisu u mogućnosti iznositi brožane podatke jer ih ne prikupljaju po nacionalnom osnovu, drugi nositelji mjera ih prikupljaju posredno i iznose određene rezerve oko ukupnih brojki. Postojanje baznih podataka pokazalo se i u okviru evaluacije značajnom poteškoćom u kontekstu procjene uspješnosti pojedinih mjera čak i u situacijama kada je napredak moguće pratiti na razini mjere za period u kojem se ista provodi. Drugim riječima, čak i kada je na razini mjere vidljiv napredak (npr. vidljiv porast obuhvata djece uključene u osnovnoškolsko obrazovanje) ostaje pitanje čemu napredak u trendu pripisati (aktivnostima unutar mjere ili demografskom trendu). Koliko je pitanje izvještavanja o napretku politika za uključivanje Roma važno i u europskom kontekstu svjedoči činjenica formiranja Radne skupine (u kojoj je Republika Hrvatska članica) pri Agenciji Europske unije za temeljna prava s ciljem izrade i uspostave zajedničkog sustava praćenja i seta pokazatelja za zemlje članice kako bi se omogućila usporedna analiza provedbe politika za uključivanje Roma na razini Europske unije.

Za terenska istraživanja potrebna u kontekstu osiguravanja tzv. baznih podataka Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina planirao je sredstva u okviru Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.“ Europskog socijalnog fonda. Početak istraživanja predviđen je u III. kvartalu 2016. godine. Paralelno s planiranjem istraživačkih aktivnosti Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina planira proces izrade Akcijskog plana za provedbu Nacionalne Strategije za uključivanje Roma za razdoblje 2016.-2018. godine. Posebna pažnja tijekom izrade novog Akcijskog plana biti će posvećena definiranju realnijih pokazatelja učinaka i pokazatelja rezultata u skladu s nalazima evaluacije i Izvješćima o provedbi Akcijskog plana 2013.-2015. godine.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova u skladu s vanjskopolitičkim djelovanjem na ovom području, nastavlja s aktivnim praćenjem kako razvoja i provedbe međunarodnih standarda na području ljudskih prava na svim međunarodnim forumima, a u što su uključena i prava romske nacionalne manjine tako i rada onih regionalnih organizacija u čijem fokusu je njihova zaštita. Stalno predstavništvo Republike Hrvatske pri VE (SPRH) nastavlja s praćenjem rada institucija koje u okviru VE kreiraju politike na području promicanja i zaštite prava romske nacionalne manjine te kontinuirano izvješćuje nadležne resore o dokumentima koji se donose i o tematskim događajima koji se tiču promicanja i zaštite prava romske nacionalne manjine. Također je povratno pružalo informacije o mjerama koje Hrvatska na nacionalnoj i međunarodnoj razini poduzima na ovom području.

Nastavlja se i s redovitim sudjelovanjem u godišnjim raspravama vezanim za Europski forum za Rome (ERTF - međunarodna vladina organizacija koja ima sporazum s VE). Također, prate se i neformalne konzultacije oko uspostave Europskog instituta za Rome. Vezano uz postojeću rezervu na članak 7. stavak 5. Europske povelje o regionalnim ili manjinskim

jezicima, tijekom 2014. nastavilo se s resornim konzultacijama oko potrebe povlačenja predmetne rezerve te kako nije postignut konsenzus nije se mogla inicirati redovita zakonska procedura pred Vladom kako bi se stekli uvjeti za primjenu odredbi Povelje na sve neteritorijalne jezike u Hrvatskoj, uključujući i na romski jezik.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova aktivno sudjeluje na godišnjem Provedbenom sastanku ljudske dimenzije u Varšavi (HIDIM) na kojima se zastupaju i nacionalna stajališta usklađena sa politikom EU na području ljudskih prava, uključujući i zaštitu ljudskih prava Roma. Tom se prilikom redovito izvješćuje o implementaciji ljudskih prava Roma kao i aktivnosti koje se provode na nacionalnoj razini. Također, nastavlja se s podupiranjem dokumenta "*Okvir Europske unije za nacionalne integracije Roma, do 2020*" kojim se traži snaženje mjera na području obrazovanja, zapošljavanja, zdravlja i stanovanja u kontekstu smanjivanja postojećeg jaza u odnosu na integraciju Roma, te djelatnici Službe za ljudska prava i regionalne međunarodne organizacije i inicijative redovito sudjeluju na sastancima Radne skupina za ljudska prava Vijeća EU (COHOM), na kojoj se raspravlja i o zaštiti ljudskih prava manjinskih pripadnika, uključujući i prava romske populacije.

Konačno, u Državnom proračunu Republike Hrvatske ukupno je za provođenje Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma u 2014. godini utrošeno 24.590.345,85 kn, što u usporedbi s prethodnom 2013. godinom, kada je ukupno izdvojeno 23.000.203,89 kuna, iznosi povećanje za 1.590.141,96 kuna (tj. 6,91%).

1. OBRAZOVANJE

Ocjena stanja

Tijekom 2014. godine postignut je daljnji napredak na području obrazovanja uključivanjem djece romske nacionalne manjine na svim razinama obrazovnog sustava.

Za djecu romske nacionalne manjine osigurava se uključivanje u programe predškolskog odgoja kako bi se premostio jaz između socijalno-ekonomske situacije u kojoj djeca romske nacionalne manjine žive i mogućnosti za njihovu uspješnu integraciju tijekom obveznog osnovnog obrazovanja. Program predškolskog odgoja/predškole daje dobre rezultate i upućuje na obvezu organiziranja predškolskih odgojnih skupina za svu djecu romske nacionalne manjine. Mjere definirane akcijskim planom relevantne su i provodit će se i u budućnosti. Mjere odgovaraju potrebi osiguravanja pristupa kvalitetnom i uključivom obrazovnom sustavu u ranoj dječjoj dobi koje cilja na smanjenje početnih nejednakosti, eliminiranje diskriminacije, smanjivanje izazova s kojima se susreću djeca iz ranjivih društvenih skupina te promicanje emocionalnog, socijalnog, psihološkog i fizičkog razvoja sve djece.

U 2014. godini nastavljeno je provođenje i financiranje stručnog usavršavanja učitelja, nastavnika, stručnih suradnika te romskih pomagača u osnovnim školama s ciljem podizanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine te osiguravanja stjecanja potrebnih znanja i vještina za osobni razvoj učenika. Rad 25 (13 m, 12 ž) romskih pomagača, kao i rad svih drugih djelatnika u školama, financira se iz Državnog proračuna.

Osim skupova za romske pomagače i stručne suradnike u osnovnim školama održani su stručni skupovi za učitelje i nastavnike hrvatskog jezika te skupovi na temu Participativne i dramske metode za građanski odgoj i obrazovanje u kojoj su obuhvaćeni učitelji i nastavnici škola koje pohađaju i pripadnici romske nacionalne manjine te skupovi za stručne suradnike pedagoge i predmetne učitelje na temu interkulturalnosti.

Moguće je zaključiti da je od provođenja Nacionalnog programa za Rome iz 2003. godine te Desetljeća za uključivanje Roma 2005 – 2015, a imajući u vidu Nacionalnu strategiju za uključivanje Roma za razdoblje 2013. – 2020., vidljivo postizanje značajnih pozitivnih pomaka na području obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine, a što je osobito vidljivo u srednjem obrazovanju. U posljednje tri godine, broj učenika u srednjoj školi rastao je za 100, od 480 (286 m, 194 ž) 2012./2013. godine, 588 (327 m, 258 ž) učenika u školskoj godini 2013./2014. do

682 (368 m, 314 ž) učenika u 2014./2015. školskoj godini. To nedvojbeno upućuje na zaključak da je ne samo uspješnost učenika u osnovnom obrazovanju porasla već da je i svijest o nastavku školovanja porasla te da održive mjere u odgoju i obrazovanju treba i dalje nastaviti provoditi.

Za ostvarenje mjera Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2015. godine, u 2014. godini iz Državnog proračuna ukupno je utrošeno **9.441.252,53 kn**. Iznosi utrošeni za pojedinu mjeru prikazani su u tabličnim prikazima provedbe mjera definiranih Akcijskim planom.

Pored aktivnosti definiranih unutar strateškog područja obrazovanje, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (MZOS) je financiralo i aktivnosti definirane u drugim strateškim područjima u ukupnom iznosu od **191.825,00 kn**. Tako je sa 191.825,00 kn financirao posebne programe obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina (A577137–Posebni programi obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina), istraživanje na temu stradavanja Roma na području Nezavisne Države Hrvatske u iznosu od 172.325,00 kn, Međunarodni dan sjećanja na romske žrtve holokausta u iznosu 10.000,00 kn te obilježavanje Svjetskog dana romskog jezika u iznosu od 9.500,00 kn.

Glavna postignuća i najveći problemi u provedbi:

Kao glavna postignuća za 2014. godinu ističu se, porast broja djece u programima predškolskog odgoja/predškole te nastavak trenda povećanja broja djece u srednjoškolskom obrazovanju, pri čemu je kontinuiran porast u trendovima moguće dovesti u vezu s aktivnostima podržanim putem Državnog proračuna.

Naime, u školskoj godini 2014./2015. u programima predškolskog odgoja/predškole ukupno je 873 (442 m, 431 ž) djece, što je povećanje broja djece u odnosu na školsku godinu 2013./2014., kada je bilo ukupno 769 (364 m, 405 ž) djece.

Također, nastavilo se i s osiguravanjem produženog boravka, iznimno važnog preduvjeta uspješnog završetka osnovnog obrazovanja. Na početku školske godine 2014./2015. godine ukupno je 343 (179 m, 164 ž) učenika bilo u produženom boravku, dok je početku školske godine 2013./2014. u produženom boravku bilo 548 (293 m, 255 ž) učenika. Romski pomagači koji zajedno s učiteljem trebaju pomagati djeci u pisanju domaćih zadaća tijekom produženog boravka te svladavanju školskog gradiva također se financiraju iz Državnog proračuna.

U osnovnoškolskom sustavu vidljivo je smanjenje broja učenika. U školskoj godini 2013./2014. bilo je 5.470 (2.769 m, 2.701 ž) dok je na početku školske godine 2014./2015. u osnovnoj školi 5.411 (2.750 m, 2.661ž) učenika pripadnika romske nacionalne manjine. Istodobno, podaci o broju

učenika koji napuštaju osnovno obrazovanje pokazuje kako je završnost na niskoj razini. U 2013./2014. godini 140 (69 m, 71 ž) učenika potpuno je prekinulo školovanje, a u 2012./2013. osnovno školovanje napustila su 153 (83 m, 70 ž) učenika.

Temeljem čl.43. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi i u 2014./2015. školskoj godini osigurava se i posebna pomoć u učenju hrvatskog jezika. Tako je tijekom školske godine 2013./2014. posebnu pomoć u učenju hrvatskog jezika dobilo 511 (251 m, 260 ž) učenika, a na početku školske godine 2014./2015. posebnu pomoć u učenju hrvatskog jezika prima 443 (225 m, 218 ž) učenika.

U 2014. godini nastavljen je trend povećanja broja učenika romske nacionalne manjine uključenih u sustav srednjoškolskog obrazovanja. Broj učenika romske nacionalne manjine upisanih u srednjoškolske programe u školskoj godini 2014./2015. je 682 (368 m, 314 ž), u odnosu na 588 (327 m, 258 ž) u školskoj godini 2013./2014. Iako je veći broj učenika koji nastavljaju obrazovanje u trogodišnjim srednjoškolskim programima u odnosu na broj učenika u četverogodišnjim programima, vidljiv je i porast broja učenika upisanih u prve razrede četverogodišnjih škola. U školskoj godini 2014./2015.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta osiguralo je stipendije za 584 (322 m, 262 ž) učenika. Stoga je i u odnosu na broj korisnika stipendija vidljiv porast u odnosu na 2013./2014. školsku godinu kada su istu dobivala 542 (247m, 295 ž) učenika. Pored navedenog, iz Državnog proračuna osiguran je i smještaj u učeničke domove što je, uz stipendije, jedan od preduvjeta ne samo za povećanje broja romskih učenika već i za uspješnu završnost srednje škole.

Osim srednjoškolskih stipendija, putem Nacionalne zaklade za potporu učeničkom i studentskom standardu u 2014. godini osigurane su stipendije za 23 (10 m, 13 ž) studenta, a kad je u pitanju obrazovanje odraslih, programi opismenjavanja i osposobljavanja za prvo zanimanje nastavili su se provoditi i u 2014. godini te je u programima bilo uključeno 327 (242 m, 85 ž) odraslih Roma.

Također, MZOS je pripremila i provelo natječaj dodjele bespovratnih sredstava u okviru Operativnoga programa Razvoj ljudskih potencijala 2007. - 2013. pod nazivom Integracija skupina u nepovoljnome položaju u redoviti obrazovni sustav. U kolovozu 2013. godine potpisana su 43 ugovora čija je ukupna vrijednost iznosila 6.976.225,28 EUR. Kroz potpore, u 2014. godini provodili su se projekti koji su doprinijeli sveobuhvatnijem uključivanju djece/mladih iz različitih skupina u nepovoljnom položaju u obrazovni sustav. Područja aktivnosti projekata vezana su i uz pružanje podrške Romima i drugim nacionalnim manjinama u obrazovanju, izgradnju kapaciteta obrazovnih ustanova te ostale

inovativne i istraživačke projekte za socijalno uključivanje u obrazovanju. Ukupno utrošena sredstva u 12 projekata podrške romskoj populaciji iznosila su **1.580.458,91 EUR**.

Primjeri dobre prakse:

Osnovne škole uključene su u različite projekte i programe kojima se potiče uključivanje romske djece te osnaživanje škole za podršku romskoj djeci i njihovim obiteljima pri uključivanju u osnovnu školu. U tom smislu izdvaja se projekt Pučkog učilišta Korak po korak koje je u partnerstvu s osnovnom školom Hugo Badalić iz Slavonskog Broda i Osnovnom školom Braća Bobetko iz Siska, u listopadu 2014. godine, započelo provedbu programa „Krenimo zajedno“. Glavni cilj programa jest povećati spremnost djece iz socijalno ugroženih obitelji, primarno djece romske nacionalne manjine, za uspješno uključivanje u osnovnoškolsko obrazovanje kroz podršku lokalnoj zajednici, obitelji i školi. Program omogućava odgojno-obrazovnim radnicima stručno usavršavanje kroz edukacije, poučavanje djece kojoj hrvatski nije prvi jezik hrvatskom jeziku te izgradnju partnerstva između škole i obitelji.

Konferencija pod nazivom Kvalitetno obrazovanje za romsku djecu, održana u veljači 2015., objedinila je tri povezana događanja - predstavljanje studije Socijalno uključivanje djece Roma (RECI+), završnu konferenciju projekta Kvalitetno obrazovanje za romsku djecu te predstavljanje nacionalne kampanje 'Vidiš li me? Dikhes lji man? Da li m vez?' koja se provodi u sklopu Mreže podrške romskoj djeci REYN - Hrvatska.

Partnerske i pokroviteljske organizacije u projektima koji su povezani ovim događanjem, bili su Mreža fondacija Otvoreno društvo, UNICEF, Roma Education Fund (REF), Institut za društvena istraživanja Ivo Pilar, Osnovna škola Orehovica (Orehovica), Osnovna škola Tomaša Goričanca (Mala Subotica), Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih (ASOO), International Step by Step Association (ISSA), Udruga za obrazovanje Roma - UZOR, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva (NZRCD) te Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske (UZUVRH).

Pučko otvoreno učilište Korak po korak provodilo je tijekom školske godine 2013./2014. i 2014./2015., u šest međimurskih škola projekt Kvalitetno obrazovanje za romsku djecu. Cilj projekta bilo je unapređenje kvalitete poučavanja u skladu s filozofijom usmjerenom na dijete kako bi se djeci koja dolaze iz ranjivih skupina, a posebno djeci romske nacionalne manjine, pružile jednake šanse za visokoškolska postignuća.

Agencija za odgoj i obrazovanje (AZOO): održala je stručne skupove i radionice na temu Uloga romskih pomagača u nastavi – Društvena dimenzija Kurikuluma građanskog odgoja i obrazovanja - medijacija kao dio školskoga života i građanske kompetencije - razvoj socijalnih

vještina, skup za romske pomagače i stručne suradnike sa ishodom stjecanja temeljnih kompetencija za primjenu modula za učitelje i nastavnike u kojem se stječe privrženost prema korištenju i širenju komunikacijskih vještina koje vode prepoznavanju i prevladavanju suparničkog, agresivnog i destruktivnog ponašanja kroz uzajamno razumijevanje, uvažavanje, suradnju, prihvaćanje i uspjeh za svakog pojedinačno i grupu/ razred/ školu/ zajednicu u cjelini, za nenasilno rješavanje sukoba i za komunikaciju koja omogućuje suradnju i vršnjačku medijaciju.

Provedba mjera

Opći cilj: Poboľjšati pristup kvalitetnom obrazovanju uključujući obrazovanje i skrb pruženu u ranom djetinjstvu, ali i osnovnog, srednjeg i sveučilišnog obrazovanja s posebnim naglaskom na uklanjanje moguće segregacije u školama; spriječiti preuranjen prekid školovanja i osigurati lagan prijelaz iz škole do zaposlenja.

Posebni cilj 1: Podići kvalitetu i učinkovitost obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine, te osigurati stjecanje potrebnih znanja i vještina koje će omogućiti osobni razvoj učenika, kao i završavanje osnovnog obrazovanja s ciljem nastavka školovanja te smanjenja razlike između obrazovnih postignuća djece pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na prosječnu razinu obrazovnih postignuća svih učenika u osnovnoškolskom obrazovanju u RH.

Pokazatelj učinka:

- a) Doneseni akti na razini MZOS, Agencije za odgoj i obrazovanje (AZOO), kojima se utvrđuje program praćenja i podrške te odgovornosti pojedinih institucija za njegovu provedbu: u 2014. godini nisu doneseni akti kojima se utvrđuje program praćenja i podrške te odgovornosti pojedinih institucija za njegovu provedbu.

Mjere

Mjera 1.1.1 Stručno usavršavanje učitelja i stručnih suradnika u osnovnim školama s ciljem podizanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine	
Nositelj:	AZOO u suradnji s MZOS
Provedba mjere:	Prema izvješću Agencije za odgoj i obrazovanje i u 2014. nastavljeno je stručno usavršavanje učitelja i nastavnika na temelju Kurikuluma za poučavanje hrvatskog kao inog jezika s ciljem olakšanog učenja hrvatskoga jezika kao inog jezika i lakšeg uključivanja populacije inojezičnih učenika u odgojno-obrazovni proces. Stručni skupovi za učitelje i nastavnike hrvatskoga jezika imaju za cilj stjecanje slijedećih ishoda: sudionici će steći temeljne interkulturalne kompetencije, moći će uspostavljati

zadovoljavajuće interakcije i komunikacije s osobama druge kulture, usvajati interkulturalne stavove, znanja i vještine - bolje razumijevati i poštivati različite kulture, usvajati djelotvorno ponašanje u drugim kulturama – interkulturalna osjetljivost, razvijati i proširivati osobno znanje i komunikacijsku kompetenciju u radu s kulturno drugačijim učenicima:

- 1) Strategija učenja i poučavanja hrvatskoga kao inoga jezika, stručni skup za učitelje i nastavnike hrvatskoga jezika Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije, 14.04.2014., Split, 62 sudionika;
- 2) Hrvatski jezik kao ini jezik - početna edukacija, Pristupi učenju i podučavanju inojezičnim učenicima, 15.04.2014., Zagreb, 36 sudionika;
- 3) Pristupi učenju i poučavanju inojezičnih učenika - za učitelje i nastavnike hrvatskog jezika Sisačko-moslavačke, Karlovačke, Varaždinske i Međimurske županije i nastavnike hrvatskog jezika Zagrebačke županije i Grada Zagreba koji ranije nisu sudjelovali na skupovima s ovom temom, 15.04.2014., Zagreb, 19 sudionika.

Nadalje, održano je 13 stručnih skupova na temu Participativne i dramske metode za građanski odgoj i obrazovanje kojima su obuhvaćeni učitelji i nastavnici škola koje pohađaju pripadnici romske nacionalne manjine. Ukupan broj sudionika skupova je 306.

Održana su 3 stručna skupa u Čakovcu na temu Uloga romskih pomagača u nastavi – Društvena dimenzija Kurikuluma građanskog odgoja i obrazovanja/medijacija kao dio školskog života, ukupno 135 sudionika.

Skupovi su namijenjeni učiteljima koji rade u školama s većim brojem romskih učenika kao i romskim pomagačima. Stručno usavršavanje romskih pomagača i stručnih suradnika u osnovnim školama ima za cilj podizanje kvalitete i učinkovitosti obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine. Sudionici stječu temeljne kompetencije za primjenu modula za učitelje i nastavnike u kojem razvijaju privrženost prema korištenju i širenju komunikacijskih vještina koje vode prepoznavanju i prevladavanju suparničkog, agresivnog i destruktivnog ponašanja kroz uzajamno razumijevanje, uvažavanje, suradnju, prihvaćanje i uspjeh za svakog pojedinačno i grupu/ razred/ školu/ zajednicu u cjelini, za nenasilno rješavanje sukoba i za komunikaciju koja omogućuje suradnju i vršnjačku medijaciju.

Održana su 3 stručna skupa na temu Interkulturalnost, a namijenjena su stručnim suradnicima pedagozima i predmetnim učiteljima.

Također izdvajamo skupove:

- 1) Unapređivanje položaja djece Roma u odgoju i obrazovanju u Baranji, 08. – 10. 01. 2014., Beli Manastir, 38 sudionika
- 2) Romologija, skup namijenjen partnerima i suradnicima na projektu "Unapređivanje položaja djece Roma u odgoju i obrazovanju u Baranji", 24.01.2014. Beli Manastir, 60 sudionika
- 3) Vrijednosti i identitet u kontekstu odgoja i obrazovanja u višekulturnoj zajednici, 14.04.2014, Osijek, 60 sudionika; skup namijenjen stručnim suradnicima, ravnateljima, odgojiteljima DV, učiteljima, nastavnicima OŠ u Belom Manastiru i studentima-volonterima Učiteljskoga fakulteta u Osijeku te partnerima i suradnicima na projektu „Unaprjeđenje položaja djece Roma u odgoju i obrazovanju u Baranji“.

	<p>Poučavanje o holokaustu uvršteno je u redovito i obvezno stručno usavršavanje učitelja i nastavnika te su u 2014. godini održana su dva skupa:</p> <p>1) Poučavanje o holokaustu, i sprečavanju zločina protiv čovječnosti, 26. – 29. siječnja 2014., Split, 51 sudionik 2) Dvostruki teret: Učenje o nacionalsocijalizmu i holokaustu u Europi, 03. 04. 2014. - 04. 04. 2014., Zagreb, 80 sudionika.</p> <p>Centar za socijalnu skrb Čakovec, Podružnica Obiteljski centar u suradnji sa predškolskim ustanovama te osnovnim školama koje polaze pripadnici romske nacionalne manjine u 2014. godini proveli su niz edukativnih radionice i predavanja za roditelje i učenike pripadnike romske nacionalne manjine.</p> <p>Također, u 2014. godini organizirana su 193 državna, međuzupanijska i županijska stručna skupa - za ravnatelje, učitelje, nastavnike i stručne suradnike u osnovnim i srednjim školama, za provedbu programa Građanskog odgoja i obrazovanja. U programu međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole uključene su teme, ključni pojmovi i ishodi posebno za svaki razred osnovne i srednje škole koji se odnose na šest strukturnih dimenzija građanske kompetencije i to ljudsko-pravna, politička, društvena, kulturološka, gospodarska, ekološka. U nastavni plan i program Građanskog odgoja i obrazovanja ugrađeno je i obrazovanje za aktivno sudjelovanje djece i mladih u životu škole, lokalne zajednice te hrvatskog i europskog društva, kao interkulturalna dimenzija u kojoj se predviđa da će učenici imati i razvijen kulturološki identitet i interkulturalnu kompetenciju, da će poznavati i poštivati kulture manjinskih naroda, a manjinski poznavati i poštivati kulturu većinskog naroda.</p>
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj održanih stručnih skupova</i>
Početna vrijednost	4
Vrijednost za 2013. g.	21
Vrijednost za 2014. g.	27
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2014. godini i naziv aktivnosti proračuna	Za provođenje mjera iz područja nacionalnih programa i građanskog odgoja i obrazovanja u 2014. godini iz redovitog programa rada AZOO-e utrošena su sredstva u iznosu od 210.422,47 kn.

Posebni cilj 2: Povećati obuhvat romske djece oba spola predškolskim odgojem i obrazovanjem te podići razinu kvalitete predškolskog odgoja i obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine kao dio cjeline ranog obrazovanja djeteta, koji pomaže smanjenju razlika u društvenom podrijetlu i sposobnostima učenja, i nastoji što je moguće bolje zadovoljiti djetetove razvojne potrebe, te ga uvesti u svijet svjesnog učenja.

Pokazatelji učinka:

- a) Neto omjer upisa romske djece - Neto omjer upisa je omjer upisane djece službeno određene dobi za razinu odgoja i obrazovanja prema ukupnoj populaciji u toj dobi
- b) Stopa sudjelovanja romske djece oba spola u integriranim programima predškolskog odgoja i naobrazbe:
  - redoviti, cjeloviti programi
  - program predškole – za djecu u šestoj godini života koja nisu polaznici redovitog programa predškolskog odgoja
  - praćenje ovih pokazatelja treba vršiti po programima
- c) Javni trošak predškolskog odgoja i obrazovanja kao udio u proračunu JL/P(R)S (%)
- d) Broj sati koje su učenici proveli po pojedinim programima
- e) Vrednovanje kvalitete predškolskog odgoja i naobrazbe – pedagoški standard, samovrednovanje
- f) Broj i kvaliteta provedenih seminara stručnog usavršavanja za rad u multikulturalnim sredinama
- g) Broj polaznika, trajanje edukacije osposobljavanja i uspješnost

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima. No, dostupni su podaci o broju djece romske nacionalne manjine koja pohađaju navedene programe u odnosu na ukupan broj djece predškolske dobi koja pohađaju programe predškolskog odgoja i obrazovanja u RH.

Pokazatelj učinka	Početna vrijednost/godina	Vrijednost pokazatelja/ broj
Sudjelovanje romske djece oba spola u programima predškolskog odgoja i naobrazbe	ukupan broj djece RH predškolske dobi koja pohađaju predškolske programe iznosi 141.608 / školska godina 2012./2013.	broj djece Roma 811 (419 m, 392 ž) 455 (233 m, 222 ž) - predškolski odgoj 356 (186 m, 170 ž) - predškola
a) redoviti, cjeloviti programi		
b) program predškole – za djecu u šestoj godini života koja nisu polaznici redovitog programa predškolskog odgoja	ukupan broj djece RH predškolske dobi koja pohađaju predškolske programe iznosi 150.124	broj djece Roma - 769 (364 m, 405 ž) 390 (180 m, 213 ž) –predškolski odgoj 379 (184m, 195 ž) - predškola

Mjere

Mjera 1.2.1 Sufinanciranje roditeljskog udjela za pripadnike romske nacionalne manjine u integriranim programima predškolskog odgoja					
Nositelj:	MZOS, uredi državne uprave u županijama, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport Grada Zagreba, predškolske ustanove				
Provedba mjere:	<p>Za djecu pripadnike romske nacionalne manjine osigurava se uključivanje u programe predškolskog odgoja kako bi se premostio jaz između socijalno-ekonomske situacije u kojoj djeca pripadnici romske nacionalne manjine žive i mogućnosti za njihovu uspješnu integraciju tijekom obveznog osnovnog obrazovanja.</p> <p>MZOS navodi potrebu izmjene pokazatelja rezultata mjere 1.2.1. koja glasi: broj programa u koje su uključena djeca kojima se osigurava sufinanciranje u tekst koji glasi: Broj ustanova u kojima se provode programi predškolskog odgoja u koje su uključena djeca kojima se osigurava sufinanciranje u 2014. te su dostavljeni podaci za izmijenjene pokazatelje rezultata.</p>				
POKAZATELJI REZULTATA	Broj romske djece za koju je odobreno sufinanciranje	Broj ustanova u koje su uključena djeca kojima se osigurava sufinanciranje	Broj djece po spolu u programima predškolskog odgoja		Ukupan broj djece u programima predškolskog odgoja
			Žensko	Muško	
Početna vrijednost	180	45	100	82	811
Vrijednost za 2013. g.	390	45	210	180	769
Vrijednost za 2014. g.	466	45	231	235	873
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2014. godini i naziv aktivnosti proračuna	<p>Za provedbu mjere 1.2.1. Sufinanciranje roditeljskog udjela za pripadnike romske nacionalne manjine u integriranim programima predškolskog odgoja MZOS je utrošilo ukupno 1.659.798,91 kn. (A767015 Poticaj predškolskog odgoja i predškola za Rome).</p> <p>Za provođenje mjera iz područja nacionalnih programa i građanskog odgoja i obrazovanja u 2014. godini iz redovitog programa rada Agencije za odgoj i obrazovanje utrošena su sredstva u iznosu od 210.422,47 kn.</p> <p>Za predškolski odgoj/predškolu u 2014. godini isplaćeno je ukupno 2.816.781,36 kn iz Državnog proračuna (i to 1.659.798,91 kn za predškolski odgoj i 1.156.982,45 kn za predškolu).</p>				
Drugi izvori financiranja (fondovi EU, ostali donatori	<p>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta pripremi je i provelo natječaj dodjele bespovratnih sredstava u okviru Operativnoga programa Razvoj ljudskih potencijala 2007. - 2013. pod nazivom Integracija skupina u nepovoljnome položaju u redoviti obrazovni sustav. Kroz potpore, u 2014. godini provodili su se projekti koji su doprinijeli sveobuhvatnijem uključivanju djece/mladih iz različitih skupina u nepovoljnom položaju u obrazovni sustav.</p> <p>Područja aktivnosti projekata vezana su i uz pružanje podrške Romima i drugim nacionalnim manjinama u obrazovanju, izgradnju kapaciteta obrazovnih ustanova te ostale inovativne i istraživačke projekte za socijalno uključivanje u obrazovanju. Ključne aktivnosti koje su obuhvaćale romsku populaciju odnosile su se na olakšanje uključivanja učenika romske nacionalnosti u formalni</p>				

	<p>obrazovni sustav na svim razinama, s posebnim naglaskom na predškolske aktivnosti i aktivnosti nakon nastave tj. produženi boravak.</p> <p>Ukupno utrošena sredstva u 12 projekata podrške romskoj populaciji iznosila su 1.580.458,91 EUR u što su bile uključene i aktivnosti vezane uz predškolski odgoj/predškolu.</p>
Izvešća jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave	<p>Na području Općine Podturen broj romske djece uključene u predškolsko obrazovanje u školskoj godini 2013./2014. iznosi 5.</p> <p>Na području Grada Čakovca provodi se pilot projekt ranijeg uključivanja romske djece u obrazovni sustav „Idemo u vrtić“. Provođenje pilot projekta „Idemo u vrtić“ sufinancirala je EU u sklopu programa pretpristupne pomoći IPA unutar komponente IV Razvoj ljudskih potencijala. Projekt je implementiran unutar grant sheme „Ranije uključivanje skupina u nepovoljnom položaju u redoviti obrazovni sustav“. U programe edukacije bilo je uključeno 40 djece, njihovi roditelji te odgajatelji. EU je sufinancirala 76% tj. 135.660 EUR a Dječji vrtić Čakovec 42.840 EUR (24%).</p> <p>Općina Velika Ludina iz proračuna je sufinancirala sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prehrana Romske djece u školskoj kuhinji u 2014. god. ukupno 26.495,00 kn; - subvencija prijevoza za učenike srednjih škola u iznosu od 25% od ukupne cijene prijevozne karte, - jednokratne pomoći za doškolovanje, kupnju knjiga i dr. u iznosu od 3.000,00 kn.
Mjera 1.2.2 Sufinanciranje programa predškole za pripadnike romske nacionalne manjine	
Nositelj:	MZOS na osnovi izvješća ureda državne uprave u županijama i Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport Grada Zagreba, predškolske ustanove, osnovne škole
Provedba mjere:	<p>Za djecu pripadnike romske nacionalne manjine osigurava se uključivanje u programe predškolskog odgoja. Ako u pojedinoj sredini ne postoji mogućnost uključivanja u integrirane uvjete predškolskog odgoja u redovitoj predškolskoj ustanovi, osigurava se program predškole tj. program pripreme za polazak u osnovnu školu koji se najčešće ostvaruje u osnovnim školama, a dijelom i u predškolskim ustanovama.</p> <p>Program predškole tj. program pripreme za osnovnu školu pokazao se prijeko potreban za romsku populaciju predškolske dobi, daje dobre rezultate i upućuje na obvezu organiziranja predškolskih odgojnih skupina za svu romsku djecu kao pripremu za uključivanje u odgojno-obrazovni sustav, a osobito u sredinama gdje nema kapaciteta za integrirani predškolski odgoj. U odnosu na opravdanost programa predškole za stjecanje jezičnih kompetencija opće je poznato da sve novije teorije obrazovanja upućuju na to da je izuzetno važno što ranije uključivanje sve djece u programe predškolskog odgoja da bi se postiglo što uspješnije obrazovanje tijekom osnovne škole i kasnije. To se osobito odnosi na romsku nacionalnu manjinu koja živi u socijalno otežanim uvjetima te stoga djeca pripadnici romske nacionalne manjine ne mogu imati jednako polazište kao djeca koja žive u socijalno naprednijim uvjetima života. Zato djecu pripadnike romske nacionalne manjine treba uključivati u rani predškolski odgoj što je moguće ranije kako bi se premostio jaz između njihovih socijalnih uvjeta života i očekivane uspješnosti tijekom obrazovanja.</p> <p>U odnosu na prethodne godine iz podataka je vidljivo kako je došlo do povećanja broja djece u programima predškolskog odgoja/predškole.</p> <p>MZOS navodi potrebu izmjene pokazatelja rezultata Mjere 1.2.2. koja glasi: Broj programa predškole u kojima su uključena djeca</p>

	romske nacionalne manjine u tekst koji glasi: Broj ustanova u kojima se provode programi predškole u koje su uključena djeca romske nacionalne manjine u 2014. te su dostavljeni podaci za izmijenjene pokazatelje rezultata.	
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj djece romske nacionalne manjine u programima predškole</i>	<i>Broj ustanova s programima predškole u kojima su uključena djeca romske nacionalne manjine</i>
Početna vrijednost	356 (186 m, 170 ž)	21
Vrijednost za 2013. g.	379 (184 m, 195 ž)	21
Vrijednost za 2014. g.	407 (207 m, 200 ž)	30
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2014. godini i naziv aktivnosti proračuna	<p>Za provedbu <i>mjere 1.2.2. Sufinanciranje programa predškole za pripadnike romske nacionalne manjine</i> MZOS je utrošilo ukupno 1. 156.982,45 kn (A767015- Poticaj predškolskog odgoja i predškola za Rome: 450.000,00 kn i A767003- Provedba nacionalnog programa za Rome - 706.982,45 kn).</p> <p>Za predškolski odgoj/predškolu u 2014. godini isplaćeno je ukupno 2.816.781,36 kn iz Državnog proračuna (i to 1.659.798,91 kn za predškolski odgoj i 1.156.982,45 kn za predškolu).</p>	
Drugi izvori financiranja (fondovi EU, ostali donatori)	<p>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta pripremi je i provelo natječaj dodjele bespovratnih sredstava u okviru Operativnoga programa Razvoj ljudskih potencijala 2007. - 2013. pod nazivom Integracija skupina u nepovoljnome položaju u redoviti obrazovni sustav. Kroz potpore, u 2014. godini provodili su se projekti koji su doprinijeli sveobuhvatnijem uključivanju djece/mladih iz različitih skupina u nepovoljnom položaju u obrazovni sustav.</p> <p>Područja aktivnosti projekata vezana su i uz pružanje podrške Romima i drugim nacionalnim manjinama u obrazovanju, izgradnju kapaciteta obrazovnih ustanova te ostale inovativne i istraživačke projekte za socijalno uključivanje u obrazovanju. Ključne aktivnosti koje su obuhvaćale romsku populaciju odnosile su se na olakšanje uključivanja učenika romske nacionalnosti u formalni obrazovni sustav na svim razinama, s posebnim naglaskom na predškolske aktivnosti i aktivnosti nakon nastave tj. produženi boravak.</p> <p>Ukupno utrošena sredstva u 12 projekata podrške romskoj populaciji iznosila su 1.580.458,91 EUR u što su bile uključene i aktivnosti vezane uz predškolski odgoj/predškolu.</p>	
Izvešća jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave	<p>Na temelju dostavljenih izvješća JL/P(R)S evidentirani su sljedeći gradovi s mjerama u skladu s AP:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grad Zagreb, koji pored gradskih vrtića, financira i rad ustanova i udruga koje imaju verificirane programe MZOS-a za djecu romske nacionalne manjine. Tako Grad Zagreb podržava rad Udruge Unija Roma Hrvatske koja provodi cjelodnevni program i program pripreme za školu za 25 djece u 1. odgojnoj skupini u iznosu od 310.000,00 kn; - Grad Bjelovar sufinancira uključivanje romske djece u dječji vrtić „Pinokio“ u iznosu od 629.737,20 kn; - Grad Koprivnica je u 2014. godini sufinancirao uključivanje dvoje romske djece u dječji vrtić u iznosu od 9.750,00 kn; - Grad Mursko Središće je sufinancirao uključivanje 35 romske djece u Dječji vrtić „Maslačak“ u iznosu od 199.187,62 kn. Mjera se kontinuirano provodi od 2008. godine na način da Grad Mursko Središće plaća 50% iznosa ekonomske cijene koštanja boravka djece u vrtiću dok preostalih 50 %koji se odnosi na roditeljski udio plaća MZOS. U sufinanciranju 	

	<p>prijevoza djece do dječjeg vrtića sudjeluju MZOS i ULJPPNM te REF;</p> <p>- Grad Pula sufinancirao je uključivanje romske djece u dječji vrtić "Vesela kuća (Aseando Cher)", osnivača Udruge Roma Istre, u iznosu od 168.192,00 kn.</p>
--	--

Posebni cilj 3: Izjednačiti obuhvaćenost osnovnoškolskim obrazovanjem pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na prosjek upisa osnovnoškolskog obrazovanja na razini RH (dosegnuti postotak obuhvaćenosti od 98%) te izjednačiti završnost osnovnoškolskog obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na prosjek završnosti osnovnoškolskog obrazovanja na razini RH (dosegnuti postotak završnosti od 95%)

Pokazatelji učinka:

- a) Stopa obuhvata romske populacije osnovnim obrazovanjem
- b) Stopa završnosti osnovnoškolskog obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine
- c) Omjer završetka školovanja - primarni omjer završetka osnovne škole je omjer ukupnog broja učenika koji uspješno završavaju posljednju godinu osnovne škole u jednom naraštaju prema ukupnom broju djece koja bi trebala završavati školu
- d) Stopa odustajanja i uzroci
- e) Obrazovna postignuća učenika romske nacionalne manjine, ili uspješnost završetka
- f) Broj godina provedenih u osnovnoškolskom obrazovanju (pitanje ponavljača)
- g) Broj romske djece u redovnom ili prilagođenom programu u odnosu na broj sve djece u redovnom ili prilagođenom programu

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po definiranim pokazateljima. MZOS navodi redefinirane pokazatelje: broj učenika romske nacionalne manjine u odnosu na ukupan broj učenika osnovnih škola; broj učenika romske nacionalne manjine upisanih u osnovnu školu u odnosu na broj učenika romske nacionalne manjine koji su prekinuli školovanje tijekom školske godine; broj učenika ponavljača u odnosu na ukupan broj upisanih učenika romske nacionalne manjine u školskoj godini.

Pokazatelj učinka	Početna vrijednost/godina	Vrijednost pokazatelja/ broj	%
Broj učenika romske nacionalne manjine u odnosu na ukupan broj učenika osnovnih škola	Ukupan broj učenika osnovnih škola u RH je 338.191 /šk. g. 2012./2013.	Broj učenika Roma je 5.173 (2.612 m, 2.561ž)	1,52
	Ukupan broj učenika osnovnih škola u RH je 330.445 / šk. g. 2013./2014.	Broj učenika Roma 5.470 (2.769 m, 2.701ž)	1,65
	Ukupan broj učenika osnovnih škola u RH je 325.185 / šk. g. 2014./2015. godina	Broj učenika Roma 5.411 (2.750 m, 2.661 ž)	1,66

Broj učenika romske nacionalne manjine upisanih u osnovnu školu u odnosu na broj učenika romske nacionalne manjine koji su prekinuli školovanje tijekom školske godine	Broj učenika Roma 5.173 (2.612 m, 2.561ž)/ šk. g. 2012./2013.	prekinuli školovanje 153 (83 m, 70 ž)	2,95
	Broj učenika Roma 5.470 (2.769 m, 2.701ž) / šk. g. 2013./2014.	prekinuli školovanje 140 (69 m, 71 ž)	2,55
Broj učenika Roma ponavljača u odnosu na ukupan broj upisanih učenika romske nacionalne manjine u školskoj godini	Broj učenika Roma 5.173 (2.612 m, 2.561ž)/ šk. g. 2012./2013	učenici ponavljači 464 (250 m, 214 ž)	8,96
	Broj učenika Roma 5.470 (2.769 m, 2.701ž) / šk. g. 2013./2014.	učenici ponavljači 428 (255 m, 193 ž)	7,82
	Broj učenika Roma 5.411 (2.750 m, 2.661 ž)/ šk. g. 2014./2015. godina	učenici ponavljači 413 (245 m, 168 ž)	7,63

Mjere

1.3.1 Upis djece romske nacionalne manjine oba spola u osnovne škole		
Nositelj:	MZOS, uredi državne uprave u županijama, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport Grada Zagreba, osnovne škole	
Provedba mjere:	Broj upisane djece romske nacionalne manjine u osnovne škole po spolu: 5.411 (2.750 m, 2.661 ž), učenika na početku školske godine 2014./2015. u odnosu na 5.470 (2.769 m, 2.701 ž) na početku školske godine 2013./2014.	
POKAZATELJI REZULTATA	Broj djece romske nacionalne manjine koja su uključena u osnovno obrazovanje na početku godine	Broj djece romske nacionalne manjine koja su uključena u osnovno obrazovanje na kraju školske godine
šk. g. 2012./2013.	5.173 (2.612 m, 2.561 ž)	5.311 (2.671m, 2.640 ž)
šk. g. 2013./2014.	5.470 (2.769 m, 2.701 ž)	5.331 (2.701 m, 2.630 ž)
šk. g. 2014./2015.	5.411 (2.750 m, 2.661 ž)	/
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2014. godini i naziv aktivnosti proračuna	<p>Za provedbu mjere 1.3.1 Upis djece romske nacionalne manjine oba spola u osnovne škole MZOS je utrošilo ukupno: 179.906,00 kn (A767003 - Provedba nacionalnog programa za Rome – 149.906,00 kn i A577137 - Posebni programi obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina – 30.000,00 kn).</p> <p>Za odgojno-obrazovne programe, maturalna putovanja, školu u prirodi, ljetne škole, aktivnosti nakon nastave, produženi boravak i</p>	

	plaće romskih pomagača u 2014. godini isplaćeno je 2.172.921,98 kn.		
Drugi izvori financiranja (fondovi EU, ostali donatori)	<p>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta pripremlilo je i provelo natječaj dodjele bespovratnih sredstava u okviru Operativnoga programa Razvoj ljudskih potencijala 2007. - 2013. pod nazivom Integracija skupina u nepovoljnome položaju u redoviti obrazovni sustav. Kroz potpore, u 2014. godini provodili su se projekti koji su doprinijeli sveobuhvatnijem uključivanju djece/mladih iz različitih skupina u nepovoljnom položaju u obrazovni sustav.</p> <p>Područja aktivnosti projekata vezana su i uz pružanje podrške Romima i drugim nacionalnim manjinama u obrazovanju, izgradnju kapaciteta obrazovnih ustanova te ostale inovativne i istraživačke projekte za socijalno uključivanje u obrazovanju. Ključne aktivnosti koje su obuhvaćale romsku populaciju odnosile su se na olakšanje uključivanja učenika romske nacionalnosti u formalni obrazovni sustav na svim razinama, s posebnim naglaskom na predškolske aktivnosti i aktivnosti nakon nastave tj. produženi boravak.</p> <p>Ukupno utrošena sredstva u 12 projekata podrške romskoj populaciji iznosila su 1.580.458,91 EUR u što su bile uključene i aktivnosti vezane uz predškolski odgoj/predškolu.</p>		
1.3.2 Stvaranje preduvjeta za uključivanje učenika romske nacionalne manjine u produženi boravak			
Nositelj:	MZOS, uredi državne uprave u županijama, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport Grada Zagreba, osnovne škole		
Provedba mjere:	Na početku školske godine 2014./2015. ukupno je 343 (179 m, 164 ž) učenika u produženom boravku, dok je na početku školske godine 2013./2014. u produženom boravku bilo 548 (293 m, 255 ž) učenika.		
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj djece romske nacionalne manjine obuhvaćene produženim boravkom po spolu</i>		
	<i>Ukupno</i>	<i>Žensko</i>	<i>Muško</i>
šk. g. 2012./2013.	367	184	183
šk. g. 2013./2014.	548	255	293
šk. g. 2014./2015.	343	164	179
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2014. godini i naziv aktivnosti proračuna	<p>Za provedbu mjere <i>1.3.2 Stvaranje preduvjeta za uključivanje učenika romske nacionalne manjine u produženi boravak</i> MZOS je utrošilo ukupno: 172.812,64 kn (A767003 - Provedba nacionalnog programa za Rome - 60.636,29 i A767015 - Poticaj predškolskog odgoja i predškola za Rome - 112.176,35kn).</p> <p>Za odgojno-obrazovne programe, maturna putovanja, školu u prirodi, ljetne škole, aktivnosti nakon nastave, produženi boravak i plaće romskih pomagača u 2014. godini isplaćeno je 2.172.921,98 kn.</p>		
Drugi izvori	MZOS je pripremlilo i provelo natječaj dodjele bespovratnih sredstava u okviru Operativnoga programa Razvoj ljudskih potencijala		

financiranja (fondovi EU, ostali donatori)	<p>2007. - 2013. pod nazivom Integracija skupina u nepovoljnome položaju u redoviti obrazovni sustav. Kroz potpore, u 2014. godini provodili su se projekti koji su doprinijeli sveobuhvatnijem uključivanju djece/mladih iz različitih skupina u nepovoljnom položaju u obrazovni sustav.</p> <p>Područja aktivnosti projekata vezana su i uz pružanje podrške Romima i drugim nacionalnim manjinama u obrazovanju, izgradnju kapaciteta obrazovnih ustanova te ostale inovativne i istraživačke projekte za socijalno uključivanje u obrazovanju. Ključne aktivnosti koje su obuhvaćale romsku populaciju odnosile su se na olakšanje uključivanja učenika romske nacionalnosti u formalni obrazovni sustav na svim razinama, s posebnim naglaskom na predškolske aktivnosti i aktivnosti nakon nastave tj. produženi boravak.</p> <p>Ukupno utrošena sredstva u 12 projekata podrške romskoj populaciji iznosila su 1.580.458,91 EUR u što su bile uključene i aktivnosti vezane uz predškolski odgoj/predškolu.</p>
1.3.3 Osposobljavanje suradnika pomagača	
Nositelj:	MZOS, AZOO
Provedba mjere:	<p>Stručno usavršavanje romskih pomagača i stručnih suradnika u osnovnim školama s ciljem podizanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine nastavljeno je i u 2014. godini. Broj suradnika pomagača u osnovnim školama je 25 (13m i 12ž) i njihov se rad financira iz Državnog proračuna.</p> <p>Prema izvješću Agencije za odgoj i obrazovanje u 2014. godini održano je 9 stručnih skupova za učitelje koji rade u školama s većim brojem romskih učenika te 3 stručna skupa za romske pomagače s temom Uloga romskih pomagača u nastavi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Uloga romskih pomagača u nastavi – Društvena dimenzija Kurikuluma građanskog odgoja i obrazovanja - medijacija kao dio školskoga života i građanske kompetencije - razvoj socijalnih vještina, skup za romske pomagače i stručne suradnike (1. ciklus), 13.02.2014., Čakovec, 48 sudionika 2) Uloga romskih pomagača u nastavi – Društvena dimenzija Kurikuluma građanskog odgoja i obrazovanja - medijacija kao dio školskoga života i građanske kompetencije - razvoj socijalnih vještina, skup za romske pomagače i stručne suradnike (2. ciklus), 12.03.2014., Čakovec, 46 sudionika 3) Uloga romskih pomagača u nastavi – Društvena dimenzija Kurikuluma građanskog odgoja i obrazovanja - medijacija kao dio školskoga života i građanske kompetencije - razvoj socijalnih vještina, skup za romske pomagače i stručne suradnike (3. ciklus), 3.4.2014., Čakovec, 41 sudionik.

POKAZATELJI REZULTATA	Broj suradnika pomagača u osnovnim školama	Broj seminara/radionica na kojima su educirani pomagači
Početna vrijednost	23 (12 m, 11 ž) te 2 koja financira JLS	18 radionica
Vrijednost za 2013. g.	26 (15 m, 11 ž) te 2 koja financira JLS	4 stručna skupa; 6 seminara/radionica
Vrijednost za 2014. g.	25 (13 m, 12 ž)	3 stručna skupa
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2014. godini i naziv aktivnosti proračuna	<p>Za odgojno-obrazovne programe, maturalna putovanja, školu u prirodi, ljetne škole, aktivnosti nakon nastave, produženi boravak i plaće romskih pomagača u 2014. godini isplaćeno je 2.172.921,98 kn, od čega 1.761.900,00 kn za plaće romskih pomagača (A579000 - Osnovnoškolsko obrazovanje).</p> <p>Za provođenje mjera iz područja nacionalnih programa i građanskog odgoja i obrazovanja u 2014. godini iz redovitog programa rada Agencije za odgoj i obrazovanje utrošena su sredstva u iznosu od 210.422,47 kn.</p>	

Posebni cilj 4: do 2020. godine ukinuti sve razredne odjele koje pohađaju samo učenici pripadnici romske nacionalne manjine.

Pokazatelji učinka:

- Broj razreda koje pohađaju samo učenici pripadnici romske nacionalne manjine: 61 razredni odjel u školskoj godini 2014./2015., u odnosu na 50 razrednih odjela na početku školske godine 2012./2013.
- Donesen pravilnik o prevenciji obrazovne segregacije i modalitetima desegregacije: Pravilnik nije donesen.

Mjere

1.4.1 Stvaranje preduvjeta za smanjivanje broja razrednih odjela koje pohađaju samo učenici romske nacionalne manjine	
Nositelj:	MZOS, JL/P(R)S, uredi državne uprave u županijama, Gradski ured za opću upravu Grada Zagreba
Provedba mjere:	<p>Broj razrednih odjela u kojima su uključeni samo učenici romske nacionalne manjine početkom školske godine 2014./2015 je 61. Od ukupno 61 romskog odjela, 1 odjel je u Sisačko-moslavačkoj županiji, 6 u Varaždinskoj županiji, 4 u Koprivničko-križevačkoj županiji, 1 u Primorsko-goranskoj županiji, 3 u Osječko-baranjskoj županiji i 46 u Međimurskoj županiji. U Međimurskoj županiji je 251 razredni odjel u kojem se obrazuju pripadnici romske nacionalne manjine od kojih je 205 mješovitih i 46 razrednih odjela u kojima su samo Romi. Napominjemo, to se odnosi na osnovne škole s visokim postotkom romske populacije i to u OŠ Kuršanec 71,6 %, OŠ Dr. Ivana Novaka Macinec 80,4%, OŠ Tomaša Goričanca Mala Subotica 42% (PŠ Držimurec Strelec - 100% učenika Romi), OŠ Vladimira Nazora Pribislavec 61,2%.</p> <p>Smanjenje broja razrednih odjela ovisi o mreži škola i upisnih područja gdje postoje razredni odjeli u kojima su samo Romi i to kako bi se uspostavila ravnoteža broja učenika Roma u odnosu na druge učenike. Kako bi se uspostavio optimalan omjer 30% Romi, 70% ostali učenici potreban je prostor, osiguran prijevoz i premještaj kadra, jednako kao i učenika, u druge škole što zahtjeva zajedničke napore u osiguravanju odgovarajuće infrastrukture.</p>

POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj razrednih odjela u koje su uključeni samo učenici romske nacionalne manjine</i>
šk. g. 2012./2013.	50
šk. g. 2013./2014.	56
šk. g. 2014./2015..	61
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2014. godini i naziv aktivnosti proračuna	Za posebnu pomoć u učenju hrvatskoga jezika učiteljima osigurava prekovremeni rad, a povećanje sredstava Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ne prati izdvojeno. Osim za programe pomoći pri učenju hrvatskoga jezika za pripadnike romske nacionalne manjine sufinanciraju se i maturalna putovanja, škola u prirodi, ljetne škole, smještaj u dom, produženi boravak, kao i plaće romskih pomagača. Na te aktivnosti iz Državnog proračuna u 2014. utrošeno je 2.172.921, 98 kn.

Posebni cilj 5: Smanjiti razliku između prosječnog obuhvata i završnosti srednjeg obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na prosječni obuhvat i završnost srednjeg obrazovanja na razini RH u cilju izjednačavanja mogućnosti za stjecanje znanja i sposobnosti za rad i nastavak školovanja – Povećati broj pripadnika romske nacionalne manjine koji upisuju srednje obrazovanje do 2020. godine. Povećati broj pripadnik romske nacionalne manjine koji završavaju srednje obrazovanje do 2020. godine.

Pokazatelji učinka:

- a) Stopa porasta pripadnika romske nacionalne manjine koji upisuju srednje obrazovanje
- b) Sredstva izdvojena na nacionalnoj i lokalnoj razini za stipendije, smještaj, put (%)
- c) Broj korisnika stipendija i potpora
- d) Stopa upisa učenika romske nacionalne manjine u srednje škole u odnosu na postotak učenika pripadnika romske nacionalne manjine koji su završili osnovnu školu.
- e) Broj/postotak učenika romske nacionalne manjine u gimnazijskim programima na u odnosu na ukupnog broja upisanih u srednjoškolske programe
- f) Stopa porasta pripadnika romske nacionalne manjine koji završavaju srednje obrazovanje
- g) Stopa odustajanja i uzroci
- h) Obrazovna postignuća učenika romske nacionalne manjine, ili uspješnost
- i) Broj godina provedenih u srednjoj školi (pitanje ponavljača)

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom dostupni su za sljedeće: sredstva izdvojena na nacionalnoj razini za stipendije smještaj i put; broj korisnika stipendija i potpora; broj/postotak učenika romske nacionalne manjine u gimnazijskim programima u odnosu na ukupni broj upisanih u srednjoškolske programe; stopa odustajanja u odnosu na broj upisanih).

Pokazatelj učinka	Početna vrijednost/godina	Vrijednost pokazatelja/ broj
Broj pripadnika romske nacionalne manjine koji upisuju srednje obrazovanje	šk. g. 2012./2013.	480 (286 m, 194 ž)
	šk. g. 2013./2014.	588 (327 m, 258 ž)
	šk. g. 2014./2015.	682 (368 m, 314 ž)
Sredstva izdvojena na nacionalnoj razini (Državni proračun)	šk. g. 2012./2013.	2.125.000,00 kn
	šk. g. 2013./2014.	2.429.656,96 kn
	šk. g. 2014./2015.	3.398.224,19 kn
Broj korisnika stipendija i potpora	šk. g. 2012./2013.	425 (214 m, 211 ž)
	šk. g. 2013./2014.	542 (247 m, 295 ž)
	šk. g. 2014./2015.	584 (322m, 262 ž)
Broj/postotak učenika romske nacionalne manjine u gimnazijskim programima u odnosu na ukupni broj upisanih učenika romske nacionalne manjine u srednjoškolske programe	šk. g. 2012./2013.	
	ukupno po programima	480 (286 m, 194 ž)
	gimnazijski programi	15 (5 m, 10 ž)
	šk. g. 2013./2014.	
	ukupno po programima	588 (327 m, 258 ž)
	gimnazijski programi	23 (13 m, 10 ž)
šk. g. 2014./2015.		
	ukupno po programima	682 (368 m, 314 ž)
	gimnazijski programi	10 (5 m, 5 ž)
Stopa odustajanja u odnosu na broj upisanih u školskoj godini	šk. g. 2012./2013.	
	ukupno	480 (286 m, 194 ž)
	prekinuli školovanje	63 (34 m, 29 ž)
	šk. g. 2013./2014.	
	ukupno	588 (327 m, 258 ž)
	prekinuli školovanje	88 (45 m, 43 ž)
šk. g. 2014./2015.		
	ukupno	682 (368 m, 314 ž)
	prekinuli školovanje	

Broj/postotak ponavljača u odnosu na ukupan broj upisanih učenika romske nacionalne manjine u školskoj godini	šk. g. 2012./2013. ukupno učenici ponavljači	480 (286 m, 194 ž) 53 (38 m, 15 ž)	11%%
	šk. g. 2013./2014. ukupno učenici ponavljači	588 (327 m, 258 ž) 52 (35 m, 17 ž)	8,8 %
	šk. g. 2014./2015. ukupno učenici ponavljači	682 (368 m, 314 ž) 67 (45 m, 22 ž)	9,8 %

Mjere

1.5.1 Upis učenika romske nacionalne manjine oba spola u srednje škole

Nositelj:	MZOS, uredi državne uprave u županijama, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba, srednje škole						
Provedba mjere:	U sustav srednjoškolskog obrazovanja uključuje se sve veći broj učenika pripadnika romske nacionalne manjine, čemu svjedoči i kontinuirani porast broja učenika upisanih u srednjoškolske programe. Tako je u školskoj godini 2014./2015. 682 (368 m, 314 ž) djece, pripadnika romske nacionalne manjine, upisalo srednjoškolske programe.						
POKAZATELJI REZULTATA/ školska godina	<i>Broj učenika romske nacionalne manjine upisanih u prve razrede 3-godišnjih srednjih škola po spolu</i>			<i>Broj učenika romske nacionalne manjine upisanih u prve razrede 4-godišnje škole po spolu</i>			<i>Ukupan broj učenika romske nacionalne manjine u srednjim školama</i>
	<i>Žensko</i>	<i>Muško</i>	<i>Ukupno</i>	<i>Žensko</i>	<i>Muško</i>	<i>Ukupno</i>	
šk. g. 2012./2013.	48	109	157	13	10	23	480
šk. g. 2013./2014.	90	114	204	13	14	27	588
šk. g. 2014./2015.	87	109	196	32	20	52	682

1.5.2 Osiguravanje stipendija redovnim učenicima srednje škole pripadnicima romske nacionalne manjine

Nositelj:	MZOS
Provedba mjere:	U sustav srednjoškolskog obrazovanja uključuje se sve veći broj učenika pripadnika romske nacionalne manjine. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta stipendira sve redovite učenike srednjih škola koji su pripadnici romske nacionalne manjine u iznosu od 5.000,00 kn godišnje po učeniku, odnosno 500 kn mjesečno tijekom nastavne godine. Za dobivanje stipendije pretpostavka je izjašnjavanje pripadnosti romskoj nacionalnoj manjini, što inače nije obvezno. Od školske godine 2014./2015.

	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ne dodjeljuje stipendije učenicima ponavljačima. Broj učenika po spolu kojima je osigurana stipendija i ukupno: 584 (322 m, 262 ž) u školskoj godini 2014./2015. u odnosu na 542 učenika (247 m, 295 ž) u školskoj godini 2013./2014.		
POKAZATELJI REZULTATA	Broj korisnika mjere		
	Žensko	Muško	Ukupno
šk. g. 2012./2013.	211	214	425
šk. g. 2013./2014.	295	247	542
šk. g. 2014./2015.	262	322	584
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2014. godini i naziv aktivnosti proračuna	Za provedbu mjere <i>1.5.2 Osiguravanje stipendija redovnim učenicima srednje škole pripadnicima romske nacionalne manjine</i> MZOS je utrošilo ukupno: 3.398.224,19 kn (A767003- Provedba nacionalnog programa za Rome – 3.398.224,19 kn). Godine 2013. utrošeno je 2.429.656,96 kn, a u 2012. godini utrošeno je 2.125.000,00 kn.		
1.5.3 Stvaranje preduvjeta za povećanje broja učenika romske nacionalne manjine oba spola koji uspješno završavaju srednju školu po razredima			
Nositelj:	MZOS		
Provedba mjere:	<p>Prateći broj učenika koji upisuju srednju školu po programima i ukupno, vidljiv je kontinuiran rast:</p> <p>2012./2013 – ukupno je 480 učenika (277 m, 175 ž) učenika pohađalo srednje škole, od toga: gimnazije 15 (5 m, 10 ž) učenika , 4-godišnje strukovne škole 77 (32 m, 45 ž), 3-godišnje strukovne škole 316 (210 m, 106 ž), niža stručna sprema 13 (8m, 5 ž) učenika, programi za učenike s teškoćama u razvoju 28 (20m, 8 ž) ; likovne umjetnosti i dizajna 1 učenika; glazbena škola u sastavu škole 2 učenika;</p> <p>2013./2014. – ukupno je 588 učenika (327 m, 261 ž) pohađalo srednje škole, od toga: gimnazije 23 (13 m, 10 ž) učenika , 4-godišnje strukovne škole 84 (40 m, 44 ž), 3-godišnje strukovne škole 403 (235 m, 168 ž), niža stručna sprema 6 (6m) učenika, programi za učenike s teškoćama u razvoju 67 (30m, 37 ž) ; likovne umjetnosti i dizajna 2 (2 ž) učenice; glazbena škola u sastavu škole 3 (3 m) učenika;</p> <p>2014./2015. – ukupno su 682 učenika (368 m, 314 ž) pohađala srednje škole, od toga: gimnazije 10 (5 m, 5 ž) učenika , 4-godišnje strukovne škole 128 (53 m, 75 ž), 3-godišnje strukovne škole 446 (259 m, 187 ž), niža stručna sprema 21 (15m, 6 ž) učenika, programi za učenike s teškoćama u razvoju 72 (34m, 38 ž) ; likovne umjetnosti i dizajna 3 (3 ž) učenice; glazbena škola u sastavu škole 2 (2 m) učenika.</p>		

POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj učenika Roma upisanih u 2. razrede srednjih škola po spolu</i>		<i>Broj učenika Roma upisanih u 3. razrede srednjih škola po spolu</i>		<i>Broj učenika Roma upisanih u 4. razrede srednjih škola po spolu</i>		<i>Ukupan broj učenika u srednjim školama</i>
	<i>Žensko</i>	<i>Muško</i>	<i>Žensko</i>	<i>Muško</i>	<i>Žensko</i>	<i>Muško</i>	
šk. g. 2012./2013.	65	93	40	45	11	7	480
šk. g. 2013./2014.	68	110	55	63	12	11	588
šk. g. 2014./2015.	98	110	59	95	22	13	682
1.5.4 Osiguravanje smještaja u učeničke domove							
Nositelj:	MZOS						
Provedba mjere:	Broj učenika romske nacionalne manjine smještenih u učeničke domove po spolu i ukupno iznosi: 9 (7 m, 2 ž) učenika. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta sufinancira smještaj u dom te se evidencija o broju učenika smještenih u dom vodi isključivo prema sufinanciranju.						
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj romskih učenika smještenih u učeničke domove</i>						
	<i>Žensko</i>	<i>Muško</i>	<i>Ukupno</i>				
šk. g. 2012./2013.	2	7	9				
šk. g. 2013./2014..	2	7	9				
šk. g. 2014./2015.	2	7	9				
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2014. godini i naziv aktivnosti proračuna	Za provedbu mjere <i>1.5.4 Osiguravanje smještaja u učeničke domove</i> MZOS je utrošilo ukupno: 58.303,34 kn (A767003-Provedba nacionalnog programa za Rome – 58.303,34 kn).						

Posebni cilj 6: Smanjiti razliku između prosječnog obuhvata i završnosti visokog obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na prosječni obuhvat i završnost visokog obrazovanja na razini RH u cilju izjednačavanja mogućnosti za stjecanje znanja i sposobnosti za rad i nastavak školovanja – Do 2020. godine povećati broj pripadnika romske nacionalne manjine koji završavaju visoko obrazovanje te onih koji nastavljaju poslijediplomski studij.

Pokazatelji učinka:

- a) Stopa porasta pripadnika romske nacionalne manjine koji završavaju visoko obrazovanje
- b) Stopa porasta pripadnika romske nacionalne manjine koji nastavljaju postdiplomski studij

- c) Sredstva izdvojena na nacionalnoj i lokalnoj razini za stipendije, smještaj, put (%)
- d) Broj korisnika stipendija i potpora
- e) Broj godina provedenih u visokom školstvu
- f) Stopa odustajanja i razlozi

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom dostupni su za: sredstva izdvojena na nacionalnoj razini za stipendije, smještaj, put te broj korisnika stipendija i potpora.

Mjere

1.6.1 Upis studenata romske nacionalne manjine oba spola na visokoškolske institucije			
Nositelj:	MZOS		
Provedba mjere:	Broj studenata romske nacionalne manjine upisanih za stjecanje visokoškolskog obrazovanja po spolu: 23 studenta u akademskoj godini 2014./2015, u akademskoj godini 2012./2013. 23 studenta (7 m, 16 ž) studenta u akademskoj godini i 29 studenata u akademskoj godini 2011./2012.		
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj studenata romske nacionalne manjine upisanih za stjecanje visokoškolskog obrazovanja</i>		
	<i>Žensko</i>	<i>Muško</i>	<i>Ukupno</i>
šk. g. 2012./2013.	29		29
šk. g. 2013./2014.	16	7	23
šk. g. 2014./2015.	13	10	23
1.6.2 Osiguravanje stipendiranja studentima romske nacionalne manjine (VŠS i VSS)			
Nositelj:	MZOS		
Provedba mjere:	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta putem Nacionalne zaklade za potporu učeničkom i studentskom standardu osigurava stipendije svim studentima pripadnicima romske nacionalne manjine koji je zatraže uz pretpostavku da se izjašnjavaju kao pripadnici romske nacionalne manjine. Stipendija iznosi 1.000,00 kn mjesečno tijekom deset mjeseci, odnosno 10.000,00 kn godišnje.		

POKAZATELJI REZULTATA	Broj korisnika mjere			Izdvojena sredstva
	Žensko	Muško	Ukupno	
šk. g. 2012./2013.			29	290.000,00 kn
šk. g. 2013./2014.	16	7	23	230.000,00 kn
šk. g. 2014./2015.	13	10	23	230.000,00 kn
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2014. godini i naziv aktivnosti proračuna	Za provedbu mjere <i>1.6.2 Osiguravanje stipendiranja studentima romske nacionalne manjine</i> MZOS je utrošilo ukupno: 230.000,00kn (A679066 - Stipendije za studente Rome – 230.000,00 kn).			

Posebni cilj 7: Povećati obuhvat odraslih pripadnika romske nacionalne manjine programima opismenjavanja, obrazovanja i osposobljavanja kroz cijelo opće i strukovno obrazovanje, s ciljem razvijanja individualnih potencijala i jačanja kapaciteta i kompetencija za postizanje veće konkurentnosti na tržištu rada i trajne zapošljivosti te povećanje njihove društvene uključenosti i aktivnog sudjelovanja u svim područjima suvremenog života.

Pokazatelji učinka:

- a) Stopa obuhvata pripadnika romske nacionalne manjine koji se uključuju u programe obrazovanja odraslih, cjeloživotnog obrazovanja i strukovnog obrazovanja u odnosu na ukupnu romsku populaciju
- b) Stopa porasta pripadnika romske nacionalne manjine koji se uključuju u programe obrazovanja odraslih, cjeloživotnog obrazovanja i strukovnog obrazovanja
- c) Stopa porasta pripadnika romske nacionalne manjine koji nastavljaju nadogradnju svoje školske spreme u skladu sa zahtjevima tržišta rada
- d) Sredstva izdvojena na nacionalnoj i lokalnoj razini za stipendije, smještaj, put (%)
- e) Broj korisnika stipendija i potpora
- f) Broj i vrsta programa koje pohađaju pripadnici/ce romske nacionalne manjine
- g) Stopa odustajanja i razlozi

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu u cijelosti dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti njihovo prikupljanje.

Pokazatelj učinka	Početna vrijednost/godina	Vrijednost pokazatelja/ broj
Broj pripadnika romske nacionalne manjine koji se uključuju u programe obrazovanja odraslih, cjeloživotnog obrazovanja i strukovnog obrazovanja	Početna vrijednost	311 (156 m, 155 ž)
	2013. godina	495 (323 m, 172 ž)
	2014. godina	327 (242 m, 85 ž)
Sredstva izdvojena na nacionalnoj razini (Državni proračun) za školarine	Početna vrijednost	700.000,00 kn
	2013. godina	984.700,00 kn
	2014. godina	631.500,00 kn
Broj i vrsta programa koje pohađaju pripadnici/ce romske nacionalne manjine	Početna vrijednost	2 opismenjavanje osposobljavanje za prvo zanimanje
	2013. godina	2 opismenjavanje osposobljavanje za prvo zanimanje
	2014. godina	2 opismenjavanje osposobljavanje za prvo zanimanje

Mjere

1.7.1 Uključivanje odraslih Roma oba spola u program opismenjavanja i osposobljavanja			
Nositelj:	MZOS		
Provedba mjere:	Broj odraslih Roma uključenih u program opismenjavanja i osposobljavanja za prvo zanimanje: 327 (242 m, 85 ž) u 2014. godini, od toga je u program opismenjavanja uključeno 320 polaznika, a u program osposobljavanja za prvo zanimanje 7 odraslih Roma. Za obrazovanje odraslih isključivo se financira završavanje osnovnog obrazovanja i osposobljavanja za prvo zanimanje.		
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj odraslih Roma uključen u program opismenjavanja i osposobljavanja</i>		
	<i>Žensko</i>	<i>Muško</i>	<i>Ukupno</i>
Početna vrijednost	155	156	311
Vrijednost za 2013. g.	172	323	495
Vrijednost za 2014. g.	85	242	327
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2014. godini i naziv aktivnosti proračuna	Za provedbu mjere <i>1.7.1 Uključivanje odraslih Roma oba spola u program opismenjavanja i osposobljavanja</i> MZOS je utrošilo ukupno: 631.500,00 kn (A580014 - Razvoj sustava obrazovanja odraslih – 631.500,00 kn).		

2. ZAPOŠLJAVANJE I UKLJUČIVANJE U GOSPODARSKI ŽIVOT

Ocjena stanja

Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ) ne vodi nezaposlene osobe po nacionalnosti, ali se procjenjuje da je krajem prosinca 2014. godine bilo evidentirano ukupno 4 511 osoba romske nacionalne manjine što je činilo 1,4% od ukupne nezaposlenosti u Hrvatskoj. S ciljem stvaranja uvjeta za povećanje zapošljivosti Roma, sve osobe romske nacionalne manjine u evidenciji HZZ-a uključivane su u redovite mjere HZZ-a, dok HZZ provodi i niz specifičnih mjera koje su usmjerene posebno na romsku nacionalnu manjinu, uključujući aktivnosti informiranja/tribine, individualnog savjetovanja, grupnih savjetovanja za stjecanje vještina traženja posla, pripreme radionice za samozapošljavanje i osposobljavanje, uspostavljanje pozitivne klime kod poslodavaca za zapošljavanje Roma, uz posebne mjere usmjerene na Romkinje i mlade Rome.

U 2014. godini ukupno je 9 080 osoba, od čega 4 172 žena romske nacionalne manjine uključeno u proces osnaživanja za uključivanje u tržište rada (aktivnosti informiranja/tribina, individualno savjetovanje, grupna savjetovanja za stjecanje vještina traženja posla). U aktivnost informiranja/tribine bilo je uključeno 2 649 osoba romske nacionalne manjine od čega 1 152 žena. Individualnim savjetovanjem s ciljem definiranja radnog profila i individualnog plan traženja posla bilo je obuhvaćeno ukupno 6 051 osoba romske nacionalne manjine od čega 2860 žena, dok je u aktivnost grupnih savjetovanja bilo uključeno 380 osoba od čega 160 žena. Aktivnostima grupnih informiranja o samozapošljavanju te savjetovanju o pokretanju posla bila je obuhvaćena ukupno 41 osoba od čega 10 žena. U navedene aktivnosti pojedine nezaposlene osobe romske nacionalne manjine bile su uključivane i više puta, a u cilju povećanja njihove zapošljivosti i uključivanja na tržište rada.

Prema podacima kojima raspolaže Ministarstvo uprave, na dan 31. prosinca 2014. godine u tijelima države uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno ukupno 50.478 državnih službenika i namještenika. Od tog broja je na dan 31. prosinca 2014. godine u tijelima državne te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske uprave bilo zaposleno ukupno 1.762 pripadnika nacionalnih manjina. Iskazani broj pripadnika nacionalnih manjina uključuje pet pripadnika romske nacionalne manjine.

Sredstva za provedbu mjera Akcijskog plana osigurana su u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka A689027 Akcijski Plan Desetljeća za uključivanje Roma. Za mjeru *Sufinancirano zapošljavanje* u 2014. godini ukupno je utrošeno je **456.958,04 kn**, dok je za mjeru *Javni radovi* u 2014. godini ukupno utrošeno **9.229.359,60 kn** (A689027 Akcijski Plan Desetljeća za uključivanje Roma).

Glavna postignuća i najveći problemi u provedbi:

HZZ provodi niz mjera i aktivnosti koje su usmjerene na poticanje mladih Roma na ostanak ili povratak u obrazovanje te na stjecanje potrebnih znanja i vještina kako bi bili konkurenti na tržištu rada. Kroz aktivnosti uključivanja u profesionalno informiranje i savjetovanje omogućava se učenicima završnih razreda osnovne škole pružanje potrebnih informacija za izbor zanimanja i odabir srednjoškolskog programa, te ih se informira o potrebama tržišta rada. U 2014. godini ukupno je 198 učenika uključeno u profesionalno informiranje, te u aktivnost profesionalnog savjetovanja ukupno je uključeno 151 učenik. Povrh redovitih aktivnosti koje provodi HZZ, Centri za informiranje i savjetovanje o karijeri predstavljaju nove usluge HZZ-a koje su dostupne i fleksibilne prema potrebama korisnika. Kroz Centre učenici imaju mogućnost upoznati se s tržištem rada, različitim zanimanjima te dobiti informacije koje će im olakšati odabir zanimanja. Aktivnosti koje organizira HZZ na kojima su prisutni učenici romske nacionalne manjine su Dani karijera, Sajmovi poslova, Dani otvorenih vrata škola, i druge aktivnosti, međutim ne može se definirati broj uključenih učenika jer se navedene aktivnosti ne prate prema pripadnosti učenika romskoj nacionalnoj manjini.

HZZ provodi aktivnosti koje su usmjerene na stvaranje pozitivne klime kod poslodavaca, a u cilju boljeg zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine. Kako bi navedene aktivnosti bile učinkovite savjetnici za zapošljavanje ciljano su posjećivali poslodavce. Također su održani i sastanci sa različitim subjektima radi unapređenja prilika za zapošljavanje i obrazovanje Roma. Ukupan broj posjeta poslodavcima s ciljem utvrđivanja mogućnosti zapošljavanja pripadnika romske nacionalne manjine u 2014. godini iznosio je 288 posjete. U 2013. godini ukupan broj posjeta iznosio je 783 posjete, a u 2012. godini ukupan broj posjeta iznosio je 863 posjete, što znači da je uslijed krize smanjen broj posjeta poslodavcima.

U cilju informiranja i osvještavanja poslodavaca i ostalih dionika na tržištu rada o mogućnostima uključivanja osoba romske nacionalne manjine u mjere aktivne politike zapošljavanja i samozapošljavanja područni uredi organiziraju promociju mjera za zapošljavanje i samozapošljavanje kroz okrugle stolove, sajmove poslova. U razdoblju od siječnja do prosinca 2014. godine izvršene su 53 promocije o mjerama za zapošljavanje i samozapošljavanje pripadnika romske nacionalne manjine. Ukupno je 146 romskih udruga i poslodavaca sudjelovalo je promociji mjera za zapošljavanje i samozapošljavanje pripadnika romske nacionalne manjine.

Ukupan broj zaposlenih Roma na otvorenom tržištu rada u 2014. godini (bez uključivanja u poticajne mjere zapošljavanja) iznosio je 231 osoba romske nacionalne manjine od čega 107 žena. U okviru mjera za poticanje zapošljavanja u 2014. godini ukupno je zaposleno 783 osoba, od čega 308 žena. Kroz mjeru sufinanciranje zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine sufinancirano je zapošljavanje za 19 osoba romske nacionalne manjine od čega 7 žena. Kroz mjeru Javni radovi zaposleno je 747 osoba romske nacionalne manjine, od čega 295 žena. U mjeru

Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa nezaposlenih mladih osoba romske nacionalne manjine koji su završili srednjoškolsko obrazovanje u četverogodišnjem trajanju i visokoškolsko obrazovanje ukupno je uključena 1 žena romske nacionalne manjine.

Kroz mjeru Sufinanciranje samozapošljavanje osoba romske nacionalne manjine dodijeljena je potpora za samozapošljavanje za 16 osoba romske nacionalne manjine od čega za 5 žene.

Planom prijama u državnu službu za tijela državne uprave i stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2014. godinu, planirano je zapošljavanje pripadnika nacionalnih manjina, u skladu s Planom prijama pripadnika nacionalnih manjina u državnu službu u tijela državne uprave za razdoblje od 2011. do 2014. godine. Podaci o pripadnicima nacionalnih manjina kontinuirano se unose u Registar zaposlenih u javnom sektoru od strane državnih tijela, za zaposlene u tom tijelu.

Zbog gospodarske situacije u Republici Hrvatskoj, u nekoliko prethodnih godina mogućnosti za zapošljavanje su općenito smanjene uključujući i mogućnosti zapošljavanja u tijelima državne uprave, pa tako i pripadnika nacionalnih manjina.

Napominje se da je na snazi bila Odluka o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 153/09), kojom se zabranjivalo novo zapošljavanje državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske, a iznimno, dozvoljeno je bilo zapošljavanje na radna mjesta koja ostanu upražnjena zbog prestanka službe državnog službenika ili rada namještenika ukoliko nije moguće osigurati redovito obavljanje poslova preraspodjelom između postojećih državnih službenika i namještenika. Dodatno, navedena Odluka postrožena je uvođenjem klauzule 2 za 1 (za dva otišla jedan novi zaposleni). Nova Odluka o zabrani zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske donesena je 25. rujna 2014. godine. Sve navedeno odrazilo se i na mogućnosti realizacije donesenog Plana prijama pripadnika nacionalnih manjina u državnu službu u tijela državne uprave za razdoblje 2011. do 2014. godine.

Zabilježene su i poteškoće u prikupljanju točnih statističkih podataka, obzirom da HZZ ne prati nezaposlene osobe prema nacionalnosti, već broj nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine procjenjuje posredno, prema prebivalištu iz kojih se osobe prijavljuju u evidenciju nezaposlenih osoba, prema uvjerenjima koje traže za ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi te prema poznavanju romskog/bajaškog jezika. Otežavajući faktor pri stvaranju baze nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine je i činjenica da se osobe romske nacionalne manjine često deklariraju različito. Stoga za pojedine mjere nije bilo moguće utvrditi točan broj korisnika mjere, već samo procjene. Također, za niz vrijednosti pokazatelja učinka na razini posebnih ciljeva sustav trenutno ne omogućava popunjavanje pokazatelja podacima, budući da su oni nedostupni ili nisu ostvarene pretpostavke za njihovo prikupljanje. Za naredno se razdoblje preporuča redefinirati pokazatelje učinka za koje nije moguće dobiti

relevantne podatke ili osmisliti mjere i/ili aktivnosti s ciljem uspostave provedivog sustava prikupljanja podataka i praćenja tako definiranih pokazatelja učinka.

Primjeri dobre prakse:

HZZ je provodio niz aktivnosti koje se ne mogu izravno dovesti u vezu s definiranim mjerama iz Akcijskog plana, a HZZ ih provodi putem projekata financiranih sredstvima Europske unije. Projekti nisu usmjereni specifično samo na romsku nacionalnu manjinu, već su im ciljane skupine osobe u nepovoljnijem položaju, ranjive i/ili ugrožene skupine, uključujući i Rome.

U okviru programa IPA IV - Uspostava podrške u socijalnom uključivanju i zapošljavanju socijalno ugroženih i marginaliziranih skupina, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Čakovec, sudjelovao je kao partner u provedbi Projekta „Društveno uključivanje i zapošljavanje Roma kroz biodinamičku poljoprivredu“ kojeg je bio nositelj Autonomni centar Čakovec – ACT. Provedba projekta započela je u kolovozu 2013. godine i trajala je do kraja srpnja 2014. godine. Cilj projekta bio je povećati zapošljivost Romske manjine u Međimurju i njihove uključenosti u društvo kroz uspostavu modela za socijalno zapošljavanje. Ukupna financijska vrijednost projekta iznosila je **132.818,57 EURA**.

U okviru programa za cjeloživotno učenje (Lifelong Learning programa), Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Karlovac, sudjeluje kao partner u provedbi Projekta „Transverzalni program“ - e-Roma Resource, kojeg je nositelj Razvojno izobraževalni center Novo mesto. Cilj projekta je stvoriti mrežu aktera koji rade na potporama za Rome kako bi razmijenili iskustva i znanje u pristupu rada s Romima. Provedba projekta započela je u siječnju 2014 godine i provoditi će se do sredine prosinca 2015. godine. Ukupna financijska vrijednost projekta iznosi **398.639,00 EURA**, od toga sufinanciranje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje je 15.737,00 EURA.

U okviru IPA IV. - Uspostava podrške u socijalnom uključivanju i zapošljavanju socijalno ugroženih i marginaliziranih skupina Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Osijek, sudjelovao je kao partner u provedbi Projekta „Sustainable Future through the Integration of Roma“ kojeg je nositelj Centar za mlade. Provedba projekta započela je u kolovozu 2013. godine i trajala je do početka listopada 2014. godine. Cilj projekta bio je integrirati pripadnike romske nacionalne manjine na tržištu rada. Ukupna financijska vrijednost projekta iznosila je **140.404,72 EURA**, od toga sufinanciranje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje je 3.952,70 EURA.

U sklopu IPA IV - Pобољшanje pristupa tržištu rada ugroženih skupina, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Osijek sudjelovao je kao partner u provedbi Projekta „Držite uzde“, čiji je nositelj bio Centar za mlade Osijek. Provedba projekta započela je u kolovozu 2013. godini i provodio se je do kolovoza 2014. godine. Cilj projekta je bio povećati zapošljivosti dugotrajno nezaposlenih žena pripadnica nacionalnih manjina u Općini Erdut. Ciljana skupna su bile dugotrajno nezaposlene žene preko 50 godina pripadnice nacionalnih manjina.

Ukupna financijska vrijednost projekta iznosila je **140.404,71 EURA**, od toga sufinanciranje HZZ-a 2.611,53 EURA.

U sklopu IPA IV - Unapređenje održivog zapošljavanja dugotrajno nezaposlenih visokoobrazovanih osoba, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Osijek sudjelovao je kao partner u provedbi Projekta „Razvoj lokanih kapaciteta za mobilno poslovanje (e-MOBILE)“. Cilj projekta je bio poticati zapošljavanje i samozapošljavanje dugotrajno nezaposlenih visokoobrazovanih osoba u ICT sektoru. Provedba projekta započela je u rujnu 2012. godini i provodio se do ožujka 2014. godine. Ukupna financijska vrijednost projekta je iznosila **160.023,57 EURA**, od toga sufinanciranje HZZ-a 7.520,40 EURA

U okviru IPA IV. - Uspostava podrške u socijalnom uključivanju i zapošljavanju socijalno ugroženih i marginaliziranih skupina, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Kutina, sudjelovao je kao partner u provedbi Projekta „PRIMA-Prema zapošljavanju kroz završetak osnovnoškolskog obrazovanja“ kojeg je bio nositelj Andragoško učilište Zvonimir. Provedba projekta započela je u lipnju 2013. godine i trajala je do kraja studenog 2014. godine.

Ministarstvo unutarnjih poslova je tijekom 2014. godine objavilo javne natječaje i interne oglase za prijam u službu MUP-a te javni poziv za stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa i u tekstu istih navelo da pripadnici nacionalnih manjina prema Ustavnom zakonu o pravima pripadnika nacionalnih manjina, imaju pravo prednosti pri upisu, pod jednakim uvjetima. Prije provedbe postupka odabira kandidata, članovi Komisija za provedbu natječaja upoznati sa odredbom Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, u vezi prava na prednost pri upisu.

Provedba mjera

Opći cilj: Smanjiti jaz između romske nacionalne manjine i većinskog stanovništva na tržištu rada.

Posebni cilj 1: Podići razinu socijalne uključenosti romske populacije kroz osnaživanje za uključivanje u tržište rada

Pokazatelj učinka:

- a) Stopa uključenosti romske populacije u tržište rada prema dobi i spolu u odnosu na ukupan broj radno sposobne romske populacije
- b) Stopa uključenosti romske populacije u tržište rada prema dobi i spolu u odnosu na stopu uključenosti ne-romske populacije u tržište rada

HZZ, kao glavni nositelj mjera u poglavlju Zapošljavanje i uključivanje u gospodarski život, ne raspolaže navedenim podacima za definirane pokazatelje učinka na razini posebnog cilja 1 te je u narednom razdoblju potrebna prilagodba pokazatelja učinka.

Mjere

2.1.1 Osnaživati i motivirati radno sposobne Rome za uključivanje u tržište rada te kontinuirano ukazivati na potrebu stjecanja i održavanja radnih navika	
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> MSPM, CZSS, JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge, područni uredi HZZ-a
Provedba mjere:	<p>Nezaposlene osobe romske nacionalne manjine uključivale su se u proces osnaživanja za uključivanje u tržište rada kroz aktivnosti: informiranja/tribine, individualna savjetovanja, grupna savjetovanja za stjecanje vještina traženja posla.</p> <p><i>Informiranje/tribine</i> - cilj aktivnosti je pružiti informacije nezaposlenim osobama o njihovim pravima i obvezama te načinu aktivnog traženja posla.</p> <p><i>Individualno savjetovanje</i> – individualnim savjetovanjem savjetnici za zapošljavanje utvrđuju radni, stručni i osobni potencijal nezaposlene osobe, pružaju stručnu pomoć u izradi Profesionalnog plana zapošljavanja, te pružaju podršku u izvršavanju aktivnosti iz profesionalnog plana te posreduju pri zapošljavanju.</p> <p><i>Radionice (grupna savjetovanja)</i> - cilj radionica je stjecanje vještina aktivnog traženja posla. Kroz radionice polaznici stječu vještine pisanja životopisa, zamolbi, uspješnog predstavljanja poslodavcima.</p> <p>Mjera financirana sredstvima utrošenim u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovite aktivnosti i sredstvima u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka A689027 Akcijski Plan Desetljeća za uključivanje Roma.</p> <p>Napomena: Hrvatski zavod za zapošljavanje ne prati nezaposlene osobe prema nacionalnosti, te se broj nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine procjenjuje se prema prebivalištu iz kojih se osobe prijavljuju u evidenciju nezaposlenih osoba, prema uvjerenjima koje traže za ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi te poznavanje romskog jezika. Otežavajući faktor pri stvaranju baze nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine je i činjenica da se osobe romske nacionalne manjine deklariraju različito.</p>

POKAZATELJI REZULTATA	Procjena broja osoba romske nacionalne manjine koje su prošle kroz proces osnaživanja za uključivanje u tržište rada prema spolu i dobi		Vrsta usluga pruženih kroz programe	Procjena broja izrađenih planova aktivnosti koji uključuju proces osnaživanja za uključivanje u tržište rada pripadnika romske nacionalne manjine prema spolu i dobi		Procjena broja pripadnika romske nacionalne manjine koji su se uključili u mjere iz Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja prema spolu	
	Ž/dob	M/dob		Ž/dob	M/dob	Ž	M
Vrijednost za 2014. g.	1717 / 15-29g 1017 / 30-40 g923/ 40-50 g 515/ 50 i više g	2088 / 15-29 g 1257 / 30-40 g 993 / 40-50 g 571/ 50 i više g	Informiranje /tribine, individualno savjetovanje, grupno savjetovanje/ radionice	1134/ 15-29 g 711/ 30-40 g 691/40-50 g 324/ 5 i više g	1372/ 15-29 g 874/ 30-40 g 619/ 40-50 g 326/ 50 i više g	308	475
Ukupno	4172	4909		2860	3191	783	
2.1.2 Inicirati i predlagati promjenu zakonskih propisa vezanih uz samozapošljavanje i poduzetništvo te legalizaciju radnih aktivnosti kojima se tipično bave Romi							
Nositelj:	MRMS, MINPO <i>Sudionici u provedbi:</i> MSPM, CZSS, obiteljski centri, područni uredi HZZ-a, JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge						
Provedba mjere:	<p>U 2014. godini donesen je Program poticanja poduzetništva i obrta „Poduzetnički impuls 2014“ u kojem se ističe da će se prilikom ocjenjivanja projektnih ocjenjivanja projektnih prijedloga bit će moguće ostvariti i do 30% dodatnih bodova za posebno poticane skupine poduzetnika u koji su u nepovoljnijem društvenom položaju (kao što su žene poduzetnice, osobe s invaliditetom, pripadnici romske nacionalne zajednice, prijavitelji s potpomognutog područja), čime će se povećati prolaznost projektnih prijedloga od strane prijavitelja iz tih skupina i područja.</p> <p>MINPO upozorava na nedovoljne i nepostojeće izvore relevantnih podataka koji bi služili za usporedbu vrijednosti pokazatelja učinaka u odnosu na polaznu vrijednost definiranu Akcijskim planom za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma. Ukupno 0 pripadnika romske nacionalne manjina prijavilo se na natječaje u sklopu Programa Poduzetnički impuls 2013. i 2014.</p>						

2.1.3 Uzajamna suradnja nadležnih tijela, civilnog sektora i lokalne zajednice s ciljem poticanja socijalnog uključivanja i zapošljivosti pripadnika romske nacionalne manjine	
Nositelj:	MRMS <i>Sudionici u provedbi:</i> MSPM, CZSS, obiteljski centri, JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge, područni uredi HZZ-a
Provedba mjere:	<p>HZZ je proveo sljedeće aktivnosti usmjerene na socijalno uključivanje i povećanje zapošljivosti pripadnika romske nacionalne manjine aktivnost informiranja/tribina, aktivnost individualnog savjetovanja s ciljem definiranja radnog profila i individualnog plana traženja posla, grupna savjetovanja/radionice, aktivnost profesionalnog savjetovanja.</p> <p><i>Informiranje/tribine</i> - cilj aktivnosti je pružiti informacije nezaposlenim osobama o njihovim pravima i obvezama te načinu aktivnog traženja posla.</p> <p><i>Individualno savjetovanje</i> – individualnim savjetovanjem savjetnici za zapošljavanje utvrđuju radni, stručni i osobni potencijal nezaposlene osobe, pružaju stručnu pomoć u izradi Profesionalnog plana zapošljavanja, te pružaju podršku u izvršavanju aktivnosti iz profesionalnog plana te posreduju pri zapošljavanju.</p> <p><i>Radionice (grupna savjetovanja)</i> - cilj radionica je stjecanje vještina aktivnog traženja posla . Kroz radionice polaznici stječu vještine pisanja životopisa, zamolbi, uspješnog predstavljanja poslodavcima.</p> <p><i>Profesionalno savjetovanje</i> -podrazumijeva proces koji polazi od situacije pojedinca – utvrđenih psihofizičkih sposobnosti, interesa, motivacije, radnih vrijednosti i dr. Uzima u obzir zahtjeve tržišta rada, kao i mogućnosti obrazovanja koje mogu rezultirati kompetencijama potrebnim na tržištu rada. U procesu savjetovanja korisniku se pomaže sagledati vlastite mogućnosti u svrhu donošenja odluke o najprimjerenijim izborima obrazovanja i zapošljavanja.</p> <p>U 2014. godini ukupno je održano 6565 aktivnosti usmjerenih na socijalno uključivanje i povećanje zapošljivosti osoba romske nacionalne manjine. Aktivnosti su, ovisno o specifičnostima istih, uključile ukupno 146 dionika, i to 49 udruga i 97 poslodavaca.</p> <p>Sredstva za provedbu mjere utrošena u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka:redovite aktivnosti te na poziciji HZZ-a, stavka A689027 Akcijski Plan Desetljeća za uključivanje Roma.</p>

POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj pripadnika romske nacionalne manjine uključen u aktivnosti usmjerene na socijalno uključivanje i povećanje zapošljivosti (ukupno i prema spolu)</i>				<i>Broj pripadnika romske nacionalne manjine koji su se uključili u tržište rada nakon provedenih aktivnosti (ukupno i prema spolu)</i>	
	<i>Individualno savjetovanje s ciljem definiranja radnog profila i individualnog plana</i>	<i>Profesionalno savjetovanje</i>	<i>Grupno informiranje</i>	<i>Grupno savjetovanje/ radionice</i>	<i>Zaposleni na otvorenom tržištu rada (bez uključivanja poticajne mjere zapošljavanja)</i>	<i>Zaposleni u okviru Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja</i>
Vrijednost za 2013. G.	5101 (2681 m i 2420 ž)	517 (299 m i 218 ž)	1319 (704 mi 605 ž)	290 (176 mi 114 ž)	226 (152 m i 114 ž)	757 (502 m i 255 ž)
Vrijednost za 2014. g.	6051 (3191 m i 2860 ž)	338 (196 m i 142 ž)	2649 (1479 m i 1152 ž)	380 (160 mi 160 ž)	231 (124 m i 107 ž)	783 (475 m i 308 ž)
Izvešća jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave	<p>U 2014. g. na području grada Belišća provodili su se javni radovi za nezaposlene osobe romske nacionalne manjine. U programu „Romi za lokalnu zajednicu“ bilo je zaposleno 11 radnika, u programu „Romi za Rome“ radilo je 15 osoba, u programu Vijeća roma OBŽ radilo je 19 osoba. Utrošena financijska sredstva iznosila su 159.284,73 kn u programu „Romi za Rome“, odnosno 116.808,75 kn u programu „Romi za lokalnu zajednicu“. Pripadnicima romske nacionalne manjine putem projekta (javni radovi za nezaposlene osobe romske nacionalne manjine) pružena je mogućnost privremenog zapošljavanja. Uzajamna suradnja ostvarena je između grada Belišća, komunalnog poduzeća Kombel d.o.o., HZZ-a i nadležnog ministarstva.</p> <p>Na području grada Đurđevca provodi se program Javni rad – Radom za zajednicu i sebe (suradnja Hzz-a i Grada Đurđevca) čiji je cilj integracija na tržište rada putem društveno korisnog rada, poticanje i ublažavanje socijalnih posljedica nezaposlenosti te motivacija nezaposlenih na traženje posla. Program uključuje 9 pripadnika romske nacionalne manjine a provodi se do 9.05.2015. godine i doprinosi svrsi, odnosno integrira Rome na tržište rada putem društveno korisnog rada, potiče i ublažava socijalne posljedice nezaposlenosti te motivira nezaposlene na traženje posla.</p> <p>Općina Domašinec provodi mjeru Zapošljavanje Roma na komunalnim poslovima brige o okolišu u naseljima preko javnih radova, preko koje je zaposlen jedan pripadnik romske nacionalne manjine. Mjera se u potpunosti provedena u 2014. godini., koju u 100%-Etnom iznosu financira Hrvatski zavod za zapošljavanje (10.609,92 kn). Dodatna sredstva koja Općina Domašinec mora izdvojiti odnose se na kupnju i održavanje strojeva i alata potrebnih za održavanje javnih zelenih površina. Sredstva za tu vrstu troška osiguravaju se u Proračunu Općine Domašinec.</p>					

Posebni cilj 2: Povećati konkurentnost i stopu zapošljivosti mladih pripadnika romske nacionalne manjine

Pokazatelj učinka:

a) Stopa zapošljavanja mladih Roma u odnosu na stopu zapošljavanja mladih u RH za izvještajno razdoblje, razvrstano po rodnoj pripadnosti

HZZ ne raspolaže navedenim podacima i predlaže praćenje pokazatelja na sljedeći način: praćenje zapošljavanja nezaposlenih mladih osoba romske nacionalne manjine u dobi od 15 do 29 godina iz evidencije HZZ-a u odnosu na zapošljavanje nezaposlenih mladih osoba u dobi od 15-29 godina iz evidencije HZZ-a

U 2014. godini iz evidencije HZZ-a ukupno je zaposleno 107 511 nezaposlenih mladih osoba u dobi od 15 do 29 godina. U istom razdoblju iz evidencije HZZ-a ukupno je zaposlena 106 nezaposlenih mladih osoba romske nacionalne manjine u dobi od 15 do 29 godina ili 0,1% od ukupnog broja zaposlenih nezaposlenih mladih iz evidencije HZZ-a, dok je u 2013. godini iz evidencije nezaposlenih zaposleno 86 799 nezaposlenih mladih osoba u dobi od 15 do 29 godina. U istom razdoblju iz evidencije HZZ-a ukupno je zaposlena 401 nezaposlena mlada osoba romske nacionalne manjine u dobi od 15 do 29 godina ili 0,46% od ukupnog broja zaposlenih nezaposlenih mladih iz evidencije HZZ-a.

Mjere

2.2.1 Uključiti u profesionalno informiranje i savjetovanje za izbor zanimanja i odabir srednjoškolskog programa za učenike završnih razreda osnovne škole te provoditi informiranje o potrebama tržišta rada među učeničkom populacijom Roma	
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> Područni uredi HZZ-a, uredi državne uprave u županijama, osnovne i srednje škole
Provedba mjere:	Učenici s teškoćama upućuju se na psiho-dijagnostičku obradu koja uključuje psihologijsko testiranje, intervju i po potrebi pregled liječnika specijalista medicine rada. Nakon postupka profesionalnog usmjeravanja izdaje se mišljenje stručnog tima sa preporukama obrazovnih programa sukladna individualnim mogućnostima i potrebama učenika kao i potrebama tržišta rada i mogućnostima obrazovanja. <i>Profesionalno informiranje</i> je proces kojim se pojedinim skupinama korisnika pružaju informacije relevantne za donošenje odluka o odabiru zvanja, zanimanja i područja rada. U skladu sa željama, potrebama i mogućnostima korisnika te zahtjevima tržišta rada, cilj je pružiti korisniku relevantne informacije koje će mu olakšati donošenje odluke o daljnjem profesionalnom razvoju, te tako pridonijeti stvaranju preduvjeta za smanjenje neusklađenosti ponude i potražnje na tržištu rada. <i>Profesionalno savjetovanje</i> podrazumijeva proces koji polazi od situacije pojedinca – utvrđenih psihofizičkih sposobnosti, interesa, motivacije, radnih vrijednosti i dr. Uzima u obzir zahtjeve tržišta rada, kao i mogućnosti obrazovanja koje mogu rezultirati kompetencijama potrebnim na tržištu rada. U procesu savjetovanja korisniku se pomaže sagledati vlastite mogućnosti u svrhu donošenja odluke o najprimjerenijim izborima obrazovanja, rehabilitacije i zapošljavanja. <i>Profesionalno savjetovanje</i> podrazumijeva postupak tijekom kojega se na temelju prikupljenih relevantnih podataka (obrazovna i radna povijest, interesi, motivacija, sposobnosti, zdravstveno stanje) pomaže korisniku definirati daljnje profesionalne aktivnosti.

POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj učenika romske nacionalne manjine uključenih u postupke profesionalnog informiranja</i>	<i>Broj učenika romske nacionalne manjine u postupcima profesionalnog savjetovanja</i>	<i>Broj izdanih mišljenja službe za profesionalno usmjeravanje</i>
Vrijednost za 2013. g.	70	49	49 stručnih mišljenja službe za profesionalno usmjeravanje
Vrijednost za 2014. g.	198	151	108 stručnih mišljenja (temeljem utvrđenih teškoća u razvoju odnosno većih zdravstveni teškoća) službe za profesionalno usmjeravanje
2.2.2 Istražiti profesionalne namjere učenika završnih razreda osnovne škole			
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> Područni uredi HZZ-a, osnovne i srednje škole		
Provedba mjere:	<p>Profesionalno usmjeravanje učenika započinje ispitivanjem profesionalnih namjera putem istraživanja primjenom <i>Ankete o profesionalnim namjerama</i> kojom su obuhvaćeni svi učenici završnih razreda osnovne i srednje škole. Anketom se identificiraju neodlučni učenici te učenici sa zdravstvenim i drugim razvojnim teškoćama kojima je najpotrebnija profesionalna pomoć u odabiru daljnjeg obrazovanja. Također, skupni rezultati ankete prosljeđuju se partnerima u području obrazovanja i zapošljavanja te ukazuju na trendove u profesionalnim namjerama učenika.</p> <p>Tijekom 2014. godine započela je priprema <i>Ankete o profesionalnim namjerama učenika završnih razreda osnovnih i srednjih škola</i> koja će biti on-line dostupna svim učenicima, pa tako i učenicima romske nacionalne manjine.</p> <p>Sredstva za provedbu mjere utrošena u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovite aktivnosti.</p>		
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj anketiranih učenika romske nacionalne manjine</i>	<i>Izvještaj o rezultatima ankete o profesionalnim namjerama</i>	
Vrijednost za 2013. g.	170	Rezultat ankete ukazuje da većina učenika romske nacionalne manjine, njih 128 namjerava upisati 3-godišnje strukovne programe, dok manji broj učenika namjerava upisati 4-godišnje obrazovne programa (28) ili umjetničke programe (15)	
Vrijednost za 2014. g.	349	Svi učenici koji su dobili usluge profesionalnog usmjeravanja, a romske su nacionalne manjine (198 informiranih i 151 savjetovano)ispitano je i pitanjima iz <i>Ankete</i> , no <i>Anketa</i> se kao način prikupljanja podataka u 2014. godini nije primjenjivala zbog definiranja potrebnih podataka iz e-matice za uspostavu e- <i>Ankete</i> kao i definiranja i potpisivanja Sporazuma o poslovnoj suradnji s MZOS kojem je prethodilo odobrenje od Agencije za zaštitu osobnih podataka, te sigurnosnog testiranja e- <i>Ankete</i> . Kroz <i>Anketu o profesionalnim namjerama</i> ne mogu se identificirati učenici prema nacionalnoj razini jer ih se u <i>Anketi</i> ne identificira kao pripadnike manjina.	

2.2.3 Mladim osobama koje napuštaju redovno školovanje osigurati profesionalno savjetovanje te definiranje plana aktivnosti s ciljem ponovnog uključivanja u obrazovanje					
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> Područni uredi HZZ-a, osnovne i srednje škole				
Provedba mjere:	<i>Profesionalno savjetovanje</i> podrazumijeva proces koji polazi od situacije pojedinca – utvrđenih psihofizičkih sposobnosti, interesa, motivacije, radnih vrijednosti i dr. Uzima u obzir zahtjeve tržišta rada, kao i mogućnosti obrazovanja koje mogu rezultirati kompetencijama potrebnim na tržištu rada. Sredstva za provedbu mjere utrošena u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovite aktivnosti.				
POKAZATELJI REZULTATA	Broj nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine obuhvaćenih profesionalnim savjetovanjem	Broj nezaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine (prema evidenciji)	Pripadnici romske nacionalne manjine korisnici mjere profesionalno savjetovanje		Broj pripadnika romske nacionalne manjine koji su (prema evidenciji) nastavili obrazovanje
			Broj	% u odnosu na ukupan broj evidentiranih nezaposlenih Roma	
Vrijednost za 2013. g.	236	5059	236	4,6	15
Vrijednost za 2014. g.	259	4.511	259	5,7 %	32
2.2.4 Osigurati dodatne aktivnosti profesionalnog usmjeravanja potrebama učenika romske nacionalne manjine (povrh redovnih aktivnosti koje provodi HZZ), poput posjeta potencijalnim poslodavcima, sajmovima posla itd. radi upoznavanja učenika romske nacionalne manjine sa različitim zanimanja					
Nositelj:	Područni uredi HZZ-a <i>Sudionici u provedbi:</i> Osnovne i srednje škole				
Provedba mjere:	Pored redovitih aktivnosti koje provodi HZZ, Centri za informiranje i savjetovanje o karijeri predstavljaju nove usluge HZZ-a koje su dostupne i fleksibilne prema potrebama korisnika. Kroz Centre učenici imaju mogućnost upoznat se s tržištem rada, različitim zanimanjima te dobiti informacije koje će im olakšati odabir zanimanja. Aktivnosti koje organizira HZZ na kojima su prisutni učenici romske nacionalne manjine su Dani karijera, Sajmovi poslova, Dani otvorenih vrata škola, i druge aktivnosti. Pripadnici romske manjine su uključeni o ove aktivnosti, no i dalje ne može se definirati broj uključenih učenika jer se navedene aktivnosti ne prate prema pripadnosti učenika romskoj nacionalnoj manjini.				

	Ipak, smatra se da su svi učenici uključeni u postupke profesionalnog usmjeravanja dobili jasniju sliku o zanimanju. Sredstva za provedbu mjere utrošena u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovite aktivnosti.
2.2.5 Senzibilizirati poslodavce na zapošljavanje pripadnika romske nacionalne manjine	
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> Područni uredi HZZ-a, HUP, HGK, HOK
Provedba mjere:	Kroz posjete poslodavcima savjetnici za zapošljavanje informiraju poslodavce o mogućnostima zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine. Hrvatski zavod za zapošljavanje provodi aktivnosti koje su usmjerene na stvaranje pozitivne klime kod poslodavaca, a u cilju boljeg zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine. Također savjetnici za zapošljavanje kroz posjete informiraju poslodavce i o mogućnostima korištenja mjera aktivne politike zapošljavanja za osobe romske nacionalne manjine. Sredstva za provedbu mjere utrošena u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovite aktivnosti.
POKAZATELJ REZULTATA	<i>Broj posjeta poslodavcima s ciljem utvrđivanja mogućnosti zapošljavanja pripadnika romske nacionalne manjine</i>
Početna vrijednost	986
Vrijednost za 2013. g.	783
Vrijednost za 2014. g.	288
2.2.6 Osigurati programe stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa	
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> Područni uredi HZZ-a
Provedba mjere:	<i>Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa nezaposlenih mladih osoba romske nacionalne manjine koji su završili srednjoškolsko obrazovanje u četverogodišnjem trajanju i visokoškolsko obrazovanje. Cilj mjere je omogućiti mladim nezaposlenim osoba bez radnog iskustva stjecanje radnog iskustva koje im je neophodno za trajnije zapošljavanje. U mjeru stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa nezaposlenih mladih osoba romske nacionalne manjine koje su završile srednjoškolsko obrazovanje u četverogodišnjem trajanju i visokoškolsko obrazovanje bila je uključena 1 Romkinja (osoba je uključena u mjeru u veljači 2013. na razdoblje od 12 mjeseci tj. do veljače 2014. godine).</i> Sredstva za provedbu mjera Akcijskog plana osigurana su u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka A689027 Akcijski Plan Desetljeća za uključivanje Roma.

POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine uključenih u stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa</i>
Početna vrijednost	U 2011. godini u mjeru stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa nezaposlenih mladih osoba romske nacionalne manjine koji su završili srednjoškolsko obrazovanje u četverogodišnjem trajanju i visokoškolsko obrazovanje bile su uključene 2 Romkinje.
Vrijednost za 2013. g.	U mjeru stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa nezaposlenih mladih osoba romske nacionalne manjine koje su završile srednjoškolsko obrazovanje u četverogodišnjem trajanju i visokoškolsko obrazovanje bila je uključena 1 Romkinja
Vrijednost za 2014. g.	U mjeru stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa nezaposlenih mladih osoba romske nacionalne manjine koje su završile srednjoškolsko obrazovanje u četverogodišnjem trajanju i visokoškolsko obrazovanje bila je uključena 1 Romkinja (osoba je uključena u mjeru u veljači 2013 na razdoblje od 12 mjeseci tj. do veljače 2014. godine)
2.2.7 Sufinanciranje prvog zaposlenja nezaposlenih mladih pripadnika romske nacionalne manjine bez radnog staža ili iskustva	
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> Područni uredi HZZ-a
Provedba mjere:	Mjera sufinanciranje zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine ima za cilj poticanje zapošljavanja odnosno poticanje ekonomske neovisnosti osoba romske nacionalne manjine te razvijanje pozitivnog stava prema poslovnom okruženju. Za mjeru Sufinancirano zapošljavanje osobe bez radnog iskustva u 2014. godini ukupno je utrošeno je 456.958,04 kn , od toga za sufinancirano zapošljavanje mladih soba romske nacionalne manjine osobe bez radnog iskustva u 2014. godini utrošeno je 264.554,65 kn .
POKAZATELJ REZULTATA	<i>Broj nezaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine uključenih u sufinancirano zapošljavanje</i>
Početna vrijednost	U 2011. godini ukupno su kroz mjeru sufinancirano zapošljavanje zaposlene 4 mlade osobe romske nacionalne manjine, od čega 1 žena
Vrijednost za 2013. g.	Ukupno su kroz mjeru sufinancirano zapošljavanje zaposlene 2 mlade osobe romske nacionalne manjine, od čega 1 žena
Vrijednost za 2014. g.	Ukupno je kroz mjeru sufinancirano zapošljavanje zaposleno 11 mladih osobe romske nacionalne manjine, od čega 5 žena
2.2.8 Informiranje mogućih kandidata/pripadnika romske nacionalne manjine o postojanju odredbe o prednosti pod jednakim uvjetima pri zapošljavanju objavljivanjem, te upućivanje na Internet stranice svih tijela državne uprave, prilikom svakog raspisivanja natječaja za zapošljavanje	
Nositelj:	MU u suradnji s TDU
Provedba mjere:	Ministarstvo uprave (MU), informira sve zainteresirane građane (odgovarajući na telefonske upite, putem web-stranice) o pravu pripadnika nacionalnih manjina na prednost pri zapošljavanju sukladno odredbi članka 2. stavka 2. Ustavnog zakona o pravima

	nacionalnih manjina, bez obveze dostavljanja dokaza o nacionalnoj pripadnosti.
POKAZATELJ REZULTATA	<i>Broj osoba koje su se u prijavi na natječaj izjasnile kao pripadnici romske nacionalne manjine u odnosu na broj zaposlenih</i>
Vrijednost za 2014. g.	Prema podacima, koje su tijela državna uprave dostavila Ministarstvu uprave na dan 24. veljače 2015. godine, 14 osoba se u prijavi na natječaje izjasnilo kao pripadnik romske nacionalne manjine, a zaposlene su 2* osobe, koje su pripadnici romske nacionalne manjine. * Pripadnici romske nacionalne manjine koji su primljeni u Program srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje policajac / policajka u školskoj godini 2014/2015 (Ministarstvo unutarnjih poslova)
2.2.9 Prilikom provođenja svakog natječajnog postupka, edukacija članova Komisije za provedbu javnog natječaja ili internog oglasa za odabir kandidata, o provedbi članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina	
Nositelj:	MUP
Pokazatelj rezultata:	• Broj osnovanih žalbi izjavljenih zbog neprimjene članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina
Provedba mjere:	Ministarstvo unutarnjih poslova (MUP) je tijekom 2014. godine objavilo javne natječaje i interne oglase za prijam u službu MUP-a, te javni poziv za stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa i u tekstu istih navelo da pripadnici nacionalnih manjina prema Ustavnom zakonu o pravima pripadnika nacionalnih manjina, imaju pravo prednosti pri upisu, pod jednakim uvjetima. Prije provedbe postupka odabira kandidata, članovi Komisija za provedbu natječaja upoznati su sa odredbom Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, u vezi prava na prednost pri upisu. Napomena: Nadležno ministarstvo nije u mogućnosti predočiti podatke za pokazatelje rezultata jer se podnositelji žalbi nisu pozivali na primjenu članka 22. <i>Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.</i>
2.2.10 Praćenje i analiza zastupljenosti i zapošljavanja pripadnika romske nacionalne manjine u tijelima državne uprave i u upravnim tijelima JL/P(R)S sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina	
Nositelj:	MU <i>Sudionici u provedbi:</i> MU u suradnji s uredima državne uprave u županijama, Gradskim uredom za opću upravu Grada Zagreba i JL/P(R)S
Provedba mjere:	Ministarstvo uprave (MU), sukladno uputi koju je dalo svim državnim tijelima, kontinuirano prije objave natječaja u Narodnim novinama/na web stranici Ministarstva, kontrolira da li je u svim tekstovima natječaja/oglasa za prijam u državnu službu navedeno da pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo prilikom prijave na natječaj/oglas pozvati se na pravo prednosti pri zapošljavanju, sukladno odredbi članka 2. stavka 2. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, bez obveze dostavljanja dokaza o nacionalnoj pripadnosti. Prema podacima kojima raspolaže Ministarstvo uprave, na dan 31. prosinca 2014. godine u tijelima države uprave i stručnim

	službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno ukupno 50.478 državnih službenika i namještenika. Od tog broja je na dan 31. prosinca 2014. godine u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo zaposleno ukupno 1.762 pripadnika nacionalnih manjina koji čine 3,49% zaposlenih. Iskazani broj pripadnika nacionalnih manjina uključuje 5 pripadnika romske nacionalne manjine.		
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj zaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine u tijelima državne uprave</i>	<i>% zaposlenih evidentiranih pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na ukupni broj državnih službenika i namještenika</i>	<i>% pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na evidentirani broj pripadnika nacionalnih manjina zaposlenih u tijelima državne uprave</i>
Vrijednost za 2014. g.	5	0,01	0,3

Posebni cilj 3: Povećati konkurentnost i stopu zapošljivosti Romkinja

Pokazatelj učinka:

- a) Stopa zapošljavanja Romkinja u odnosu na stopu zapošljavanja žena u RH za izvještajno razdoblje

HZZ ne raspolaže podacima pokazatelja učinka na način kako je isti trenutačno definiran i predlaže definiranje pokazatelja na sljedeći način: broj i udio zaposlenih Romkinja u odnosu na broj ukupno zaposlenih žena u RH iz evidencije HZZ-a za izvještajno razdoblje:

Mjere

2.3.1 Kreirati i provoditi radionice o aktivnom traženju posla namijenjene Romkinjama	
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> Područni uredi HZZ-a, udruge
Provedba mjere:	Radionice (grupna savjetovanja) imaju za cilj povećati kompetentnost, motivaciju, vještine aktivnog traženja posla, te značaj stavova i ponašanja nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine. U 2014. godini iz evidencije HZZ-a ukupno je zaposleno 117.750 nezaposlenih žena. U istom razdoblju iz evidencije HZZ-a ukupno je zaposleno 107 nezaposlenih žena romske nacionalne manjine ili 0,1% od ukupnog broja zaposlenih žena iz evidencije HZZ-a, dok je u 2013. godini iz evidencije HZZ-a ukupno je zaposleno 100.140 nezaposlenih žena. U istom razdoblju iz evidencije HZZ-a ukupno je zaposleno 369 nezaposlenih žena romske nacionalne manjine ili 0,3% od ukupnog broja zaposlenih žena iz evidencije HZZ-a. Sredstva za provedbu mjere osigurana u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka:redovite aktivnosti.

POKAZATELJI REZULTATA	Broj provedenih radionica	Broj Romkinja koje su bile uključene u radionice	Broj i % korisnica mjere koje su pronašle zaposlenje i/ili nastavile obrazovanje u periodu od 12 mjeseci	
			Broj	%
Vrijednost za 2013. g.	19	114	45	39,4
Vrijednost za 2014. g.	44	160	19	11,9
Iz Izvješća jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave	U gradu Čakovcu održani su sastanci za pripremu i prijavu projekta sufinanciranog od strane EU, provedba Vijeće Europe s ciljem osnaživanja žena iz romskog naselja Kuršanec za osnivanje udruge „Romona“. Projekt je započeo i traje do 31. siječnja 2016.			
2.3.2 Poticati i educirati Romkinje za uključivanje u programe ženskog poduzetništva i ostale programe resornih tijela namijenjenih ženama				
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji sa resornim TDU (uključujući MRMS, MINPO, Ministarstvo gospodarstva i Ministarstvo poljoprivrede)			
Provedba mjere:	<p>U 2014. godini donesen je Program poticanja poduzetništva i obrta „Poduzetnički impuls 2014“ http://www.minpo.hr/UserDocsImages/Poduzetni%C4%8Dki%20impuls%202014..pdf</p> <p>U 2014. godini donesen je Program poticanja poduzetništva i obrta „Poduzetnički impuls 2014“ u kojem se ističe da će se prilikom ocjenjivanja projektnih prijedloga bit će moguće ostvariti i do 30% dodatnih bodova za posebno poticane skupine poduzetnika u koji su u nepovoljnijem društvenom položaju (kao što su žene poduzetnice, osobe s invaliditetom, pripadnici romske nacionalne zajednice, prijavitelji s potpomognutog područja), čime će se povećati prolaznost projektnih prijedloga od strane prijavitelja iz tih skupina i područja.</p>			

Posebni cilj 4: Povećati konkurentnost i stopu zapošljivosti dugotrajno nezaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine

Pokazatelj učinka:

- a) Stopa zapošljavanja dugotrajno nezaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na stopu zapošljavanja ukupnog broja dugotrajno nezaposlenih osoba razvrstano po rodnoj pripadnosti

HZZ ne raspolaže navedenim podacima i predlaže praćenje pokazatelja na sljedeći način: udio i broj zaposlenih dugotrajno nezaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na broj ukupno zaposlenih osoba iz evidencije HZZ-a, te u odnosu na broj ukupno nezaposlenih dugotrajno nezaposlenih osoba iz evidencije HZZ-a:

2.4.1 Identificirati i provoditi obrazovne programe osposobljavanja i usavršavanja dugotrajno nezaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine		
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> Područni uredi HZZ-a u suradnji s ustanovama za obrazovanje odraslih	
Provedba mjere:	Mjera obrazovanja osoba romske nacionalne manjine usmjerena je na povećanje zapošljivosti osoba romske nacionalne manjine te usklađivanje njihovih kvalifikacija s potrebama na lokalnom tržištu rada. U 2014. godini iz evidencije HZZ-a ukupno je zaposleno 225.462 nezaposlene osobe, te 40.252 dugotrajno nezaposlene osobe. U istom razdoblju iz evidencije HZZ-a ukupno je zaposleno 49 dugotrajno nezaposlene osobe romske nacionalne manjine ili 0,02 % od ukupnog broja zaposlenih nezaposlenih osoba te 0,55% od ukupnog broja zaposlenih dugotrajno nezaposlenih osoba iz evidencije HZZ-a. U 2013. godini iz evidencije HZZ-a ukupno je zaposleno 193.520 nezaposlene osobe, te 32 888 dugotrajno nezaposlene osobe . U istom razdoblju iz evidencije HZZ-a ukupno je zaposleno 182 dugotrajno nezaposlene osobe romske nacionalne manjine ili 0,09% od ukupnog broja zaposlenih nezaposlenih osoba te 0,55% od ukupnog broja zaposlenih dugotrajno nezaposlenih osoba iz evidencije HZZ-a. Sredstva za provedbu mjera Akcijskog plana osigurana su u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka A689027 Akcijski Plan Desetljeća za uključivanje Roma.	
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj obrazovnih programa u koji su uključene osobe romske nacionalne manjine</i>	<i>Broj osoba uključenih u stručno osposobljavanje i usavršavanje dugotrajno zaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine</i>
Početna vrijednost (2011. g.)	11	1
Vrijednost za 2013. g.	2	8
Vrijednost za 2014. g.	0	0
2.4.2 Osigurati financijski poticaj poslodavcima koji zapošljavaju nezaposlene pripadnike romske nacionalne manjine		
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> Područni uredi HZZ-a	
Provedba mjere:	Mjera sufinanciranja zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine ima za cilj poticanje zapošljavanja odnosno poticanje ekonomske neovisnosti osoba romske nacionalne manjine te razvijanje pozitivnog stava prema poslovnom okruženju. Za mjeru Sufinancirano zapošljavanje u 2014. godini ukupno je utrošeno je 456.958,04 kn , sredstva za provedbu mjera Akcijskog plana osigurana su u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka A689027 Akcijski Plan Desetljeća za uključivanje Roma.	

POKAZATELJI REZULTATA	Broj zaposlenih osoba u okviru potpora sufinanciranja zapošljavanja u trajanju 24 mjeseca	Broj zaposlenih u okviru potpora sufinanciranja zapošljavanja u trajanju 24 mjeseca, prema spolu		
		M	Ž	
Početna vrijednost	10	9	1	
Vrijednost za 2013. g.	17	11	6	
Vrijednost za 2014. g.	19	12	7	
2.4.3 Organizirati programe javnih radova i uključiti dugotrajno nezaposlene osobe pripadnike romske nacionalne manjine				
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> Područni uredi HZZ-a			
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj pripadnika romske nacionalne manjine uključenih u programe javnih radova ▪ Broj i % osoba uključenih u javne radove koji su povremeno ili stalno zaposleni u 12 mjeseci nakon isteka mjere 			
Provedba mjere:	<p>Javni radovi su mjera politike tržišta rada koja spada u domenu direktnog stvaranja novih radnih mjesta. Društveno koristan rad koji se odvija u ograničenom vremenskom periodu nudi sufinanciranje i financiranje zapošljavanja nezaposlenih osoba iz ciljanih skupina, a prvenstveno osoba u nepovoljnom položaju na tržištu rada koje bi mogle ući u dugotrajnu nezaposlenost. Na ovaj način pomaže se njihovoj aktivaciji te se smanjuje i sprečava dugotrajna nezaposlenost. Za mjeru Javni radovi u 2014. godini ukupno je utrošeno je 9.229.359,60 kn, sredstva za provedbu mjera Akcijskog plana osigurana su u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka A689027 Akcijski Plan Desetljeća za uključivanje Roma.</p>			
VRIJEDNOSTI POKAZATELJA REZULTATA	Broj pripadnika romske nacionalne manjine uključenih u programe javnih radova	Broj dugotrajno nezaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine uključenih u programe javnih radova	Broj i % osoba uključenih u javne radove koji su povremeno ili stalno zaposleni u 12 mjeseci nakon isteka mjere	
			Broj	%
Vrijednost za 2013. g.	717	178	21	2,9
Vrijednost za 2014. g.	747	332	4	0,5
Iz Izvješća jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave	U Izvješću Općine Darda navodi se da su na području Općine provedeni javni radovi u koje su bile uključene dugotrajno nezaposlene osobe, pripadnici romske nacionalne manjine.			

Posebni cilj 5: Povećati stopu formalnog samozapošljavanja pripadnika romske nacionalne manjine

Pokazatelj učinka:

- a) Stopa zapošljavanja nezaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine kroz samozapošljavanje u odnosu na stopu formalnog samozapošljavanja većinskog stanovništva, razvrstano po rodnoj pripadnosti

HZZ ne raspolaže navedenim podacima i predlaže praćenje pokazatelja na sljedeći način: Broj i udio samozaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine iz evidencije HZZ-a u odnosu na broj ukupno samozaposlenih osoba iz evidencije HZZ-a u izvještajnom razdoblju, razvrstano po spolu.

U 2014. godini ukupno je samozaposleno 7077 nezaposlenih osoba iz evidencije HZZ-a. U istom razdoblju iz evidencije HZZ-a samozaposleno je 16 nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine, od toga 5 žena, ili 0,2 % od ukupnog broja samozaposlenih nezaposlenih osoba iz evidencije HZZ-a.

U 2013. godini ukupno je samozaposleno 5730 nezaposlenih osoba iz evidencije HZZ-a. U istom razdoblju iz evidencije HZZ-a samozaposleno je 7 nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine, od toga 2 žene, ili 0,1 % od ukupnog broja samozaposlenih nezaposlenih osoba iz evidencije HZZ-a.

Mjere

2.5.1 Osigurati grupna informiranja o samozapošljavanju te savjetovanje o pokretanju posla	
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> Područni uredi HZZ-a, lokalne razvojne agencije
Provedba mjere:	<i>Informiranje/tribine</i> - kroz redovnu aktivnost grupnog informiranja savjetnik upozna sve nezaposlene osobe romske nacionalne manjine s aktivnostima Zavoda, informacijama o pravima i obavezama, o mjerama aktivne politike zapošljavanja s osvrtom na mjeru sufinanciranje samozapošljavanja kao i aktivnostima koje se provode s osobama koje iskažu interes za samozapošljavanjem, o kretanjima na tržištu rada i po potrebi drugim informacijama o otvorenom tržištu rada. <i>Savjetnik za samozapošljavanje na individualnom savjetovanju</i> informira nezaposlenu osobu romske nacionalne manjine o samozapošljavanju, sufinanciranju samozapošljavanja i načinu pokretanja vlastitog posla. Savjetnik za samozapošljavanje informira o aktivnoj politici zapošljavanja i aktivnostima koje će se provoditi u cilju samozapošljavanja, postojanju edukacija i obrazovanja i u drugim ustanovama o regionalnim razvojnim agencijama, poduzetničkim centrima, poduzetničkim inkubatorima, tehnološkim parkovima, poduzetničkim i slobodnim zonama, EU programima i projektima, programu kreditiranja poduzetnika početnika, bespovratnim sredstvima te podrškama drugih institucija, zajednički prolaze kroz obrazac Poslovnog plana. Za provedbu mjere utrošena sredstva u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka:redovite aktivnosti.

POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj osoba na grupnom informiranju/tribinama (ukupno i prema spolu)</i>	<i>Broj grupnih informiranja/tribina o samozapošljavanju</i>	<i>Broj savjetovanja u samozapošljavanju</i>	<i>Broj nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine koje su izradile poslovni plan (ukupno i prema spolu)</i>											
Vrijednost za 2013. g.	61 (48 m i 13 ž)	49	88	16 (10 m i 6 ž)											
Vrijednost za 2014. g.	41 (31 m i 10 ž)	17	52	27 (21 m i 6 ž)											
2.5.2 Sufinancirati bruto iznos minimalne plaće osoba koje se samozapošljavaju u prve dvije godine rada															
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> Područni uredi HZZ-a														
Provedba mjere:	<p>Mjera kroz mjeru „Tvoja inicijativa - tvoje radno mjesto“, a s ciljem povećanja motivacije nezaposlenih osoba i pružanja podrške osobama koje su iskazale interes za samozapošljavanjem, Zavod osigurava pomoć i podršku u procesu samozapošljavanja putem savjetovanja i pomoći u izradi poslovnog plana.</p> <p>Temeljem Uredbe EK br. 1407/2013 o potporama male vrijednosti Hrvatski zavod za zapošljavanje od 2014. dodjeljuje potporu za samozapošljavanje kao potporu male vrijednosti, jednokratnom iznosu u visini 25.000,00 kuna.</p> <p>Osim stručne pomoći pri izradi poslovnog plana koje pružaju savjetnici za samozapošljavanje i upućivanja na radionice/edukacije za poduzetništvo, te sufinanciranja plaće, Zavod ovom mjerom pruža podršku u prvoj godini poslovanja kako bi se preveniralo rano zatvaranje poduzeća. Potpora za samozapošljavanje namijenjena je svim osobama bez ograničenja staža osiguranja ili radnog iskustva, zanimanja ili kvalifikacije. Osobama koje iskažu interes za samozapošljavanje osigurava se stručna pomoć savjetnika za samozapošljavanje te na jednom mjestu mogu dobiti sve relevantne informacije o samozapošljavanju, edukaciju i pomoć u razradi poduzetničke ideje i izradi Poslovnog plana, načinu registracije, besplatnim i drugim edukacijama, potporama i subvencijama drugih davatelja.</p> <p>Za mjeru sufinanciranje samozapošljavanja u 2014. godini ukupno je utrošeno je 303.352,85 kn, sredstva za provedbu mjera Akcijskog plana osigurana su u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka A689027 Akcijski Plan Desetljeća za uključivanje Roma.</p>														
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj samozaposlenih osoba pripadnika romske nacionalne manjine temeljem mjere sufinanciranja zapošljavanja, razvrstano po rodnoj i dobnoj pripadnosti</i>														
	<i>Žene/ dob</i>							<i>Muškarci/dob</i>							
	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	Σ	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	Σ
Vrijednost za 2013.	0	0	1	0	1	0	2	2	0	1	1	0	1	0	5
Vrijednost za 2014.	0	0	2	1	1	1	5	2	2	2	2	1	1	1	11

Posebni cilj 6: Podići razinu motivacije pripadnika romske nacionalne manjine za uključivanje na tržište rada

Pokazatelj učinka	Početna vrijednost/godina	Vrijednost pokazatelja/ broj
Broj održanih radionica „Priprema za zapošljavanje za Rome/Romkinje“	Početna vrijednost	Nema pokazatelja
	2013. godina	19
	2014. godina	44
Broj održanih radionica kroz mobilne klubove za traženje posla organiziranih unutar romskih naselja ili u prostorima jedinica lokalne uprave	Početna vrijednost (2012. g.)	2
	2013. godina	7
	2014. godina	2
Broj uključenih pripadnika/pripadnica romske nacionalne manjine u radionice	Početna vrijednost (2012. g.)	73 osobe (34m i 39ž)
	2013. godina	156 osoba (95m i 61ž)
	2014. godina	25 osoba (14m i 11ž)

Mjere

2.6.1 Provoditi radionice za stjecanje vještina aktivnog traženja posla pripadnika romske nacionalne manjine				
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> Područni uredi HZZ-a			
Provedba mjere:	Radionice (grupna savjetovanja) - cilj radionica je stjecanje vještina aktivnog traženja posla . Kroz radionice polaznici stječu vještine pisanja životopisa, zamolbi, uspješnog predavljanja poslodavcima. Mjera financirana sredstvima utrošenim u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovite aktivnosti.			
VRIJEDNOST POKAZATELJA REZULTATA	Broj radionica	Broj nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine koje su bile uključene u radionice (ukupno i prema spolu)	Broj i % nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine koji su se zaposlili ili uključili u aktivnu politiku zapošljavanja nakon završetka radionica nakon 12 mjeseci (ukupno i prema spolu)	
			Broj nakon 12 mj	% nakon 12 mj
Vrijednost za 2013. g.	19	299 (185 m i 114 ž)	60 (49 m i 11 ž)	20,1 (16,4% m i 3,7% ž)
Vrijednost za 2014. g.	44	380 (220 m i 160 žena)	62 (43 m i 19 ž)	16,3 (11,3% m i 5% ž)

2.6.2 Organizirati aktivnosti promocije postojećih mjera za zapošljavanje i samozapošljavanje pripadnika romske nacionalne manjine (uključivanje romskih udruga u sajmove poslova, posjete poslodavcima, promociju mjera zapošljavanja i slično)

Nositelj:	Područni uredi HZZ-a			
Provedba mjere:	U cilju informiranja i osvještavanja poslodavaca i ostalih dionika na tržištu rada o mogućnostima uključivanja osoba romske nacionalne manjine u mjere aktivne politike zapošljavanja i samozapošljavanja područni uredi organiziraju promociju mjera za zapošljavanje i samozapošljavanje kroz okrugle stolove, sajmove poslova te posjete poslodavcima. Mjera financirana sredstvima u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovite aktivnosti.			
VRIJEDNOST POKAZATELJA REZULTATA	<i>Broj romskih udruga i poslodavaca koji su sudjelovali u aktivnostima promocije</i>		<i>Broj izvršenih promocija o mjerama samozapošljavanja</i>	<i>Broj zaposlenih osoba romske nacionalne manjine kod poslodavaca koji su bili uključeni u aktivnosti promocije</i>
	<i>Udruge</i>	<i>Poslodavci</i>		
Vrijednost za 2013. g.	390 romskih udruga i poslodavaca		83	300 (196 m i 104 ž)
Vrijednost za 2014. g.	49	97	53	734 (443 m i 291 ž)

Posebni cilj 7: Jačati kapacitete Hrvatskog zavoda za zapošljavanje za rad s pripadnicima romske nacionalne manjine

Pokazatelj učinka	Početna vrijednost/godina	Broj usluga HZZ-a	Vrsta usluga
Broj i vrsta usluga HZZ-a namijenjenih osobama romske nacionalne manjine	2013. godina	8	<ol style="list-style-type: none"> 1. grupno informiranje 2. individualno savjetovanje 3. individualno savjetovanje o samozapošljavanju 4. grupno savjetovanje - radionice za stjecanje vještina traženja posla 5. radionice o aktivnom traženju posla kroz mobilne klubove organizirane unutar romskih naselja ili prostorijama jedinica lokalne uprave 6. obrazovanje za zapošljavanje 7. profesionalno informiranje 8. profesionalno savjetovanje
	2014. godina	7	<ol style="list-style-type: none"> 1. informiranje/tribine 2. individualno savjetovanje 3. individualno savjetovanje o samozapošljavanju

			4. grupno savjetovanje - radionice za stjecanje vještina traženja posla 5. radionice o aktivnom traženju posla kroz mobilne klubove organizirane unutar romskih naselja ili prostorijama jedinica lokalne uprave 6. profesionalno informiranje 7. profesionalno savjetovanje.
--	--	--	--

Mjere

2.7.1 Organizirati edukacije sa svrhom senzibiliziranja savjetnika za zapošljavanje za pitanja zapošljavanja pripadnika romske nacionalne manjine		
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> Treneri HZZ-a, udruge	
Provedba mjere:	<p>Trening za razvijanje savjetodavnih vještina namijenjen je savjetnicima za zapošljavanje nezaposlenih osoba kojim se unapređuju znanja i razvijaju komunikacijske i savjetodavne vještine neophodne za vođenje stručnih i učinkovitih intervjua s nezaposlenim osobama te usvajaju znanja i vještina prepoznavanja potreba za usvajanjem profesionalnog pristupa, razumijevanje i primjena vještina potrebnih za vođenje učinkovitog intervjua s nezaposlenim osobama, razvoj sposobnosti primjene učinkovite strukture vođenja intervjua, primjena vještine slušanja i tehnike postavljanja relevantnih pitanja. Treningom se usvajaju sposobnosti motiviranja nezaposlene osobe u potrazi za poslom, znanje analiziranja informacija dobivenih od nezaposlene osobe iz čega se prepoznaju potrebe nezaposlene osobe, te se usvajaju znanja podmirjenja potreba klijenta identificiranjem prepreka u njihovu zapošljavanju i rješavanjem prigovora do kojih može doći tijekom intervjua. Mjera financirana sredstvima u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovite aktivnosti.</p>	
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj edukacija savjetnika za zapošljavanje</i>	<i>Broj savjetnika za zapošljavanje uključenih u edukaciju</i>
Vrijednost za 2013. g.	2	23
Vrijednost za 2014. g.	2	15
2.7.2 Provesti istraživanje i analize o mogućnosti zapošljavanja pripadnika romske nacionalne manjine		
Nositelj:	HZZ	
Provedba mjere:	<p>Analiza o mogućnostima zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine – područni uredi u kojima je najveći broj evidentiranih nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine proveli su analizu o mogućnostima zapošljavanja i obrazovanja Roma s obzirom na njihovu obrazovnu strukturu. Razina obrazovanja glavni je faktor otežanog zapošljavanja nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine i prema dobivenim podacima, 67% osoba romske nacionalne manjine je bez ili nezavršene osnovne škole, dok ih 24% ima</p>	

	<p>završen osnovnu školu. Srednju školu u trajanju od 3 godine ima 6% osoba romske nacionalne manjine te 1,3% ima završenu četverogodišnju školu. Od ukupnog broja nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine, 5 osoba ima završenu višu školu i 1 osoba imaju završenu visoku školu. Upravo takva razina obrazovanja otvara mogućnost za njihovo uključivanje u programe osposobljavanja.</p> <p>Prilagodba rada prema nezaposlenim osobama romske nacionalne manjine u skladu s rezultatima analiza i istraživanja – u tijeku je provedba nove podjele savjetnika za zapošljavanje – specijalizacija savjetnika. Rad savjetnika za zapošljavanje u mnogome će se izmijeniti njihovom specijalizacijom za pružanje usluga pojedinim ciljanim skupinama ovisno o vrsti podrške koju nezaposlene osobe trebaju od Zavoda. Zapošljivim osobama koje imaju potrebne kompetencije za tržište rada i koje aktivno traže posao treba pomoć u dobivanju informacija o radnim mjestima, no teže zapošljivim skupinama nezaposlenih i onima koje su dugo izvan svijeta rada treba puno veća podrška i priprema za pronalazak zaposlenja. Teže zapošljive osobe, dugotrajno nezaposlene osobe te ranjive skupine nezaposlenih trebaju veću podršku savjetnika za zapošljavanje i bolju pripremu kako bi na tržištu rada bili konkurentniji. Stoga je usmjerenost u radu savjetnika za pripremu za zapošljavanje prema jačanju zapošljivosti i kreiranju programa koji će to omogućiti. Mjera financirana sredstvima Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovite aktivnosti.</p>	
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj izvršenih istraživanja i analiza</i>	<i>Prilagodba rada prema nezaposlenim osobama romske nacionalne manjine u skladu s rezultatima analiza i istraživanja</i>
Vrijednost za 2013. g.	12 analiza o mogućnostima zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine	
Vrijednost za 2014. g.	13 analiza o mogućnostima zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine	U tijeku je provedba prilagodbe rada savjetnika za zapošljavanje

3. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Ocjena stanja

Na području zdravstvene zaštite kontinuirano se provode mjere koje su usmjerene na cjelokupno stanovništvo Republike Hrvatske, pa tako i na romsku nacionalnu manjinu. Zdravstvena zaštita u Republici Hrvatskoj ugovara se i provodi putem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) za sve osobe koje imaju utvrđen status osigurane osobe u obaveznom zdravstvenom osiguranju, neovisno da li se radi o pripadnicima romske nacionalne manjine. Zavod u svojim evidencijama ima podatke o svim osiguranim osobama u obaveznom zdravstvenom osiguranju, kao i izabranim doktorima primarne zdravstvene zaštite opće (obiteljske) medicine, ginekologije, te dentalne medicine. No, kako principi evidentiranja podataka u bazama podataka Zavoda nikada ne kreću od nacionalne pripadnosti osigurane osobe, niti se ista evidentira, nije moguće izdvojiti podatke jedino za pripadnike romske nacionalne manjine.

Ministarstvo zdravlja (MZ) svake godine objavljuje Natječaj za prijavu projekata udruga/zdravstvenih organizacija u Republici Hrvatskoj za dodjelu financijskih sredstava u okviru raspoloživih sredstava iz dijela prihoda od igara na sreću u području prevencije/tretmana/lijčenja/rehabilitacije ovisnosti i resocijalizacije ovisnika. Natječaj se objavljuje na web stranicama Ministarstva i u javnim glasilima. Natječajni postupak provodi se u skladu sa *Zakonom o udrugama* i *Kodeksom pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijskih sredstava projektima udruga*. U 2014. godini uvode se promjene u kvalitetnijoj koordinaciji planiranja natječaja tijela državne uprave koja dodjeljuju bespovratna financijska sredstva udrugama za provedbu projekata, kao i ujednačavanje natječajne dokumentacije i postupaka u procjenjivanju projekata te praćenju i vrednovanju njihove provedbe. Upravo iz tog razloga, objedinjavanjem natječaja Ureda za suzbijanje zlouporabe droga, Ministarstva socijalne politike i mladih i Ministarstva zdravlja u području prevencije ovisnosti i suzbijanja zlouporabe droga, želi se ostvariti bolja iskoristivost dostupnih financijskih sredstava i bolja teritorijalna pokrivenost svih dijelova Republike Hrvatske ovim projektima. U proces provedbe Natječaja po prvi put uključuju se i regionalne zaklade koje će pomagati u generiranju interesa županija, gradova i općina te lokalnog privatnog sektora i građana za potporu projektima, organizirati tehničku podršku za procjenu kvalitete prijavljenih projekata, dostavljati obavijesti s obrazloženjima i obavljati druge poslove vezane za administriranje natječaja. Regionalne zaklade uključuju se u proces ugovaranja i provedbe projekata zbog upoznatosti s problematikom na regionalnoj i lokalnoj razini, razvijenih kapaciteta za provođenje natječajnih procedura i procesa te korištenja postojeće infrastrukture za podršku razvoju civilnog društva.

Glavna postignuća i najveći problemi u provedbi:

Najveći problemi u provedbi odnose se na praćenje provođenja zacrtanih mjera. Naime, u rutinskim istraživanjima se praćenja ne provode po nacionalnoj niti etničkoj pripadnosti, pa praćenje provedbe nije moguće kroz sustav postojećih rutinskih zdravstveno-statističkih istraživanja nego kroz posebna epidemiološka istraživanja na terenu. Za većinu mjera u AP nisu navedeni pokazatelji prema kojima se može evaluirati učinak, a često se kao početni pokazatelji stanja navode polazni podaci za 2011. godinu.

Početna vrijednost nikako ne može biti pokazatelj udjela romske populacije koji koristi HMP bez zdravstvene iskaznice, nego koliko Roma trenutno nema zdravstveno osiguranje u ukupnoj romskoj populaciji. Pokazatelj korištenja HMP bez iskaznice više upućuje na (ne)dostupnost primarne zdravstvene zaštite, ali da bi i taj pokazatelj mogli izračunati, morali bi imati podatke o broju Roma na tom području koji imaju pravo na obvezno zdravstveno osiguranje za određivanje omjera osiguranih Roma prema neosiguranim.

Primjeri dobre prakse:

Kao primjer dobre prakse navodi se privremeno zapošljavanje zdravstvenog medijatora putem javnih radova na dječjem Odjelu Županijske bolnice u Čakovcu. Djeca imaju specifično poimanje i vremena i bolesti pa se njihov odnos prema liječenju, ponašanje za vrijeme liječenja i doživljaj bolesti bitno razlikuju od načina na koji slične situacije proživljavaju odrasli.

Iako Ministarstvo zdravlja još nije pokrenulo ovaj pilot projekt, ova inicijativa Međimurske županije dobar je pristup u humanizaciji bolničkog liječenja, naročito u informiranju romske djece i njihovih roditelja o procesu liječenja na romskom jeziku.

Provedba mjera

Opći cilj: Unaprijediti zdravlje romske populacije te kvalitetu i dostupnost zdravstvene skrbi

Posebni cilj 1: Povećati obuhvat romske populacije zdravstvenim osiguranjem

Pokazatelj učinka:

- a) Stopa obuhvata određene populacije obveznim zdravstvenim osiguranjem, po naseljima, dobi i spolu

Mjere

3.1.1 Provoditi redovito informiranje Roma unutar postojećih tijela javne vlasti o ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu i povezana statusna pitanja	
Nositelj:	MZ <i>Sudionici u provedbi:</i> CZSS, HZZ, MUP/policijska, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine
Provedba mjere:	Ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje objavljuje na svojim web stranicama kao i putem besplatnih telefona. Ministarstvo zdravlja će tijekom 2015. godine ponovo tiskati knjižicu „Moja prava“ na hrvatskom i romskom jeziku zbog

	<p>kvalitetnije informiranosti pripadnika romske nacionalne manjine.</p> <p>MZ napominje: S obzirom na to da podaci za polaznu vrijednost (udio romske populacije koji dolazi na hitnu medicinsku pomoć, ali bez zdravstvene iskaznice tijekom godine) nisu raspoloživi jer se ne prate razvrstani prema etničkoj pripadnosti, nije moguće izraziti vrijednost pokazatelja učinka. Za naredno razdoblje preporuča se redefiniranje pokazatelja učinka ili uspostava mehanizma koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranom pokazatelju.</p>
3.1.2 Izraditi program edukacije za medijatore Rome za pitanja zdravlja u romskim zajednicama te pružanje podrške u ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu	
Nositelj:	<p>MZ</p> <p><i>Sudionici u provedbi:</i></p> <p>HZZ, ULJPPNM, JL/P(R)S, druga državna tijela i uredi, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge</p>
Provedba mjere:	<p>Ministarstvo zdravlja izradilo je natječajnu dokumentaciju za projekt pod nazivom „Jačanje kapaciteta u pripremi za EU fondove“, koji će se provoditi u sklopu programa IPA FFRAC 2011 u 2015. godini. Cilj projekta je izraditi 20 prijavnih projektnih obrazaca za strukturne i investicijske fondove prihvatljive za Europski socijalni fond. Jedan od prijavnih projektnih obrazaca biti će Projekt o razvoju zdravstvenih medijatora u romskim zajednicama. Projekt će se razviti do kraja 2015. godine, a prijava za strukturne i investicijske fondove planirana je za prvo tromjesečje 2016. godine.</p>

Posebni cilj 2: Povećati dostupnost zdravstvenih usluga romskoj populaciji s naglaskom na osobe treće dobi, osobe s invaliditetom, oštećenjima, posebnim potrebama i mobilne romske skupine

Pokazatelji učinka:

- a) Postignuta 100% dostupnost zdravstvenih usluga romskoj populaciji s naglaskom na osobe treće dobi, osobe s invaliditetom, oštećenjima, posebnim potrebama i mobilne romske skupine do 2020. godine
- b) Stopa dostupnosti zdravstvenih usluga romskoj populaciji prema dobi, invaliditetu, oštećenjima, posebnim potrebama, razvrstano po dobi, spolu i mobilnosti

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

3.2.1 Kontinuirano provoditi posjete patronažnih službi u romskim naseljima te povećati standard patronažne službe	
Nositelj:	MZ
Provedba mjere:	Patronažna služba u svom redovnom radu obilazi i romska naselja, no kako ne postoji zakonska obveza vođenja evidencija po nacionalnoj pripadnosti, tako nije moguće izdvojiti pokazatelje za pripadnike romske nacionalne manjine. Navedena situacija će se znatno promijeniti uvođenjem medijatora koji će zajedno s patronažnom službom prikupljati potrebne podatke.
3.2.2 Povećati dostupnost zdravstvenih usluga romskoj populaciji te poticati veće uključivanje Roma u preventivne programe zdravstvene zaštite djelovanjem medijatora Roma u romskim zajednicama	
Nositelj:	MZ <i>Sudionici u provedbi:</i> HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo, Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Provedba mjere:	Prema izvješću Ministarstva zdravlja Patronažna služba u svom redovnom radu obilazi i romska naselja, no kako ne postoji zakonska obveza vođenja evidencija po nacionalnoj pripadnosti, tako nije moguće izdvojiti pokazatelje za pripadnike romske nacionalne manjine. Navedena situacija će se znatno promijeniti uvođenjem medijatora koji će zajedno s patronažnom službom prikupljati potrebne podatke.
3.2.3 Provoditi programe koji omogućavaju marginaliziranim romskim zajednicama pristup zdravstvenim uslugama (prijevoz, gerontodomaćice, mobilni timovi, dostupnost lijekova i slično)	
Nositelj:	MZ <i>Sudionici u provedbi:</i> MSPM, HZJZ, JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Provedba mjere:	Podaci za pokazatelj učinka definiran Akcijskim planom nisu dostupni. Za naredno razdoblje preporuča se redefiniranje pokazatelja učinka ili uspostava mehanizma koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranom pokazatelju.

Posebni cilj 3: Podići razinu svijesti romske populacije o odgovornosti za vlastito zdravlje

Pokazatelj učinka:

- a) Stopa pobola od bolesti uvjetovanih nezdravim načinima života i/ili nastalih uslijed nepravovremenog korištenja zdravstvenih usluga

Podaci za pokazatelj učinka definiran Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelj učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranom pokazatelju.

Mjere

3.3.1 Osmisliti i provoditi edukativne programe i kampanje (medijske emisije, brošure, tiskane materijale, tribine, predavanja, radionice, igraonice) usmjerene na podizanje svijesti romske populacije o odgovornosti za vlastito zdravlje					
Nositelj:	MZ <i>Sudionici u provedbi:</i> Hrvatski zavod za hitnu medicinu, županijski zavodi za hitnu medicinu, predstavnici romske nacionalne manjine, udruge				
Provedba mjere:	Ministarstvo zdravlja financiralo je aktivnosti Udruge za promicanje obrazovanja Roma u Republici Hrvatskoj „KALI SARA“ pod nazivom „Prevenција zdravlja i borba protiv ovisnosti“. Cilj aktivnosti je edukacija romske djece i mladih Roma o zdravstvenoj zaštiti, osobnoj higijeni, pravilnoj prehrani, očuvanju zdravlja i prevenciji ovisnosti, jer je zamijećeno da mladi Romi rano započinju s konzumacijom alkohola i droga kao i dodatnog preventivnog rada na promociji kroničnih nezaraznih bolesti. Uz navedene edukacije, MIZ je financiralo i nabavu 21 tlakomjera i 21 glukometra koji će biti korišteni u daljnjem radu udruge u 2015. godini. Na navedene aktivnosti utrošeno je 44.500,00 kn iz Državnog proračuna na aktivnosti Ministarstva zdravlja te 10.250,00 kn sa tekućih sredstava Hrvatskog zavoda za hitnu medicinu.				
POKAZATELJI REZULTATA	Broj organiziranih edukativnih programa, kampanja	Broj i vrsta aktivnosti		Broj uključenih područja i obuhvaćene ciljane populacije	
		Broj aktivnosti	Vrsta aktivnosti	Broj područja	Obuhvaćene ciljane populacije
Vrijednost za 2014. g.	4	4	radionice	4 lokacije romskih naselja: Kuršanac (Međimurska županija), Sisak (naselje Capraške Poljane), Slavonski Brod (naselje Josip Rimac), Beli Manastir (naselje Rupe)	Stanovnici naselja svih dobnih skupina, u svakoj radionici 25-30 polaznika

3.3.2 Provoditi edukacije stanovništva u romskim naseljima o prevenciji bolesti i zdravim načinima života	
Nositelj:	MZ <i>Sudionici u provedbi:</i> ULJPPNM, HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, druga državna tijela i uredi, JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj i vrsta provedenih edukacija • Broj osoba, razvrstan prema dobi i spolu, uključenih u edukacije • Broj Roma koji su obavili redovan sistematski liječnički pregled
Provedba mjere:	Navesti aktivnosti poduzete s ciljem provedbe mjere u 2014. godini. Prema izvješću Ministarstva zdravlja Patronažna služba u svom redovnom radu obilazi i romska naselja, no kako ne postoji zakonska obveza vođenja evidencija po nacionalnoj pripadnosti, tako nije moguće izdvojiti pokazatelje za pripadnike romske nacionalne manjine. Navedena situacija će se znatno promijeniti uvođenjem medijatora koji će zajedno s patronažnom službom prikupljati potrebne podatke. Podaci za pokazatelj rezultata definiran Akcijskim planom nisu dostupni. Za naredno razdoblje preporuča se redefiniranje pokazatelja rezultata ili uspostava mehanizma koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranom pokazatelju.
3.3.3 Podupirati projekte udruga usmjerene na podizanje svijesti o prevenciji bolesti, zdravim načinima života i zaštiti mentalnog zdravlja	
Nositelj:	MZ <i>Sudionici u provedbi:</i> JL/P(R)S, MSPM, ULJPPNM, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj financiranih projekata • Broj provedenih i evaluiranih projekata • Utjecaj koji su projekti organizacija civilnog društva imali na ciljanu populaciju izmjeren po okončanju provedbe projekata
Provedba mjere:	MZ napominje: Podaci za pokazatelj rezultata definiran Akcijskim planom nisu dostupni. Za naredno razdoblje preporuča se redefiniranje pokazatelja učinka ili uspostava mehanizma koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranom pokazatelju.

Posebni cilj 4: Poboľjšati zaštitu reproduktivnog zdravlja žena, zdravlja trudnica i djece te smanjiti broj maloljetničkih trudnoća

Pokazatelji učinka:

- a) Stopa pobola Romkinja od bolesti reproduktivnog sustava i komplikacija povezanih s trudnoćom i porodom
- b) Stopa smrtnosti (prenatalne, neonatalne i postnatalne) djece razvrstana po etničkoj pripadnosti (broj smrti djece na 1.000 rođenih)

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

3.4.1 Organizirati programe koji uključuju edukacije i kampanje, edukativne i preventivne programe u romskim naseljima usmjerene na zaštitu reproduktivnog zdravlja žena, zdravlja trudnica i djece	
Nositelj:	MZ <i>Sudionici u provedbi:</i> HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, domovi zdravlja i zdravstvene ustanove, ULJPPNM, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Provedba mjere:	Prema izvješću MZ Patronažna služba u svom redovnom radu obilazi i romska naselja, no kako ne postoji zakonska obveza vođenja evidencija po nacionalnoj pripadnosti, tako nije moguće izdvojiti pokazatelje za pripadnike romske nacionalne manjine. Navedena situacija će se znatno promijeniti uvođenjem medijatora koji će zajedno s patronažnom službom prikupljati potrebne podatke.
3.4.2 Provoditi edukacije o planiranju obitelji, spolnim bolestima i rizicima maloljetničkih trudnoća	
Nositelj:	MZ <i>Sudionici u provedbi:</i> HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, domovi zdravlja i zdravstvene ustanove, ULJPPNM, JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Provedba mjere:	Prema izvješću MZ podaci za pokazatelje rezultata definiranim Akcijskim planom nisu dostupni. Za naredno razdoblje preporuča se redefiniranje pokazatelja rezultata ili uspostava mehanizma koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.
3.4.3 Provoditi programe i projekte usmjerene na organiziranje specijalističkih liječničkih pregleda za Romkinje, što uključuje i osiguranje prijevoza za te svrhe	
Nositelj:	MZ <i>Sudionici u provedbi:</i> HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, druga državna tijela i uredi, domovi zdravlja i zdravstvene ustanove, JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge, medijatori
Provedba mjere:	Ministarstvo zdravlja redovno provodi program prevencije ranog otkrivanja raka dojke, preventivni program ranog otkrivanja raka vrata maternice i program ranog otkrivanja raka debelog crijeva. Programi se provode za sve osobe bez obzira na status u zdravstvenom osiguranju, odnosno i za pripadnice romske nacionalne

	<p>manjine koje nisu obuhvaćene zdravstvenim osiguranjem.</p> <p>MZ napominje: Podaci za pokazatelje rezultata definiranim Akcijskim planom nisu dostupni. Za naredno razdoblje preporuča se redefiniranje pokazatelja rezultata ili uspostava mehanizma koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.</p>
--	---

Posebni cilj 5: Povećati senzibilizaciju radnika u sustavu zdravstva za rad s romskom populacijom te poboljšati komunikaciju romske populacije s liječnicima obiteljske medicine

Pokazatelji učinka:

- a) Postotak pripadnika romske zajednice koji su zadovoljni pristupom i odnosom zdravstvenih radnika
- b) Zadovoljstvo pripadnika romske populacije odnosom zdravstvenih radnika prema njima
- c) Postotak pripadnika romske populacije koji su odabrali obiteljskog liječnika, prema dobi i spolu

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

3.5.1 Provoditi specifične edukacije zdravstvenih radnika posebice u područjima prebivanja većeg broja romske populacije te poticati zdravstvene radnike na intenzivniju suradnju sa socijalnom službom posebice u slučajevima sumnje na zlostavljanje i zanemarivanje zdravlja djece	
Nositelj:	<p>MZ</p> <p><u>Sudionici u provedbi:</u></p> <p>Domovi zdravlja i zdravstvene ustanove, MSPM, centri za socijalnu skrb, ULJPPNM</p>
Provedba mjere:	<p>Vlada Republike Hrvatske donijela je u studenom 2014. godine Protokol o postupanju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece. U protokol su ugrađena osnovna načela Konvencije o pravima djeteta (pravo na život, opstanak i razvoj; nediskriminacija, najbolji interes djeteta i pravo djeteta na sudjelovanje).</p> <p>Državna tijela obuhvaćena ovim Protokolom obvezna su postupati sukladno Ustavu RH, konvencijama, važećim zakonskim i podzakonskim propisima, Protokolu te pravilima struke i metodama stručnog rada.</p>
3.5.2 Provoditi analize statusa osoba koje su izvršile odabir liječnika obiteljske medicine u romskoj zajednici	
Nositelj:	MZ

	<u>Sudionici u provedbi:</u> HZJZ, HZZO, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, domovi zdravlja i zdravstvene ustanove, JL/P(R)S, ULJPPNM, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge, medijatori
Provedba mjere:	Prema izvješću Ministarstva zdravlja podaci iz rutinskih zdravstvenih istraživanja koji su polazište za izradu većine pokazatelja nisu razvrstani prema etničkoj pripadnosti. Razmatra se prijedlog da se promjenom u zdravstvenom informacijskom sustavu u primarnoj i bolničkoj zdravstvenoj zaštiti uz suglasnost pacijenta romske pripadnosti, dobiju traženi podaci.
3.5.3 Putem medijatora i patronažne službe poticati Rome na odabiranje liječnika obiteljske medicine i ostvarivanje prava na primarnu zdravstvenu zaštitu	
Nositelj:	MZ <u>Sudionici u provedbi:</u> Patronažna služba, domovi zdravlja i zdravstvene ustanove, medijatori
Provedba mjere:	MZ je izradilo natječajnu dokumentaciju za projekt pod nazivom „Jačanje kapaciteta u pripremi za EU fondove“, koji će se provoditi u sklopu programa IPA FFRAC 2011 u 2015. godini. Cilj projekta je izraditi 20 prijavnih projektnih obrazaca za strukturne i investicijske fondove prihvatljive za Europski socijalni fond. Jedan od prijavnih projektnih obrazaca biti će Projekt o razvoju zdravstvenih medijatora u romskim zajednicama. Projekt će se razviti do kraja 2015. godine, a prijava za strukturne i investicijske fondove planirana je za prvo tromjesečje 2016. godine.

Posebni cilj 6: Smanjiti pobol od bolesti povezanih s niskim higijenskim standardom i bolesti protiv kojih se cijepi

Pokazatelj učinka:

- a) Stopa pobola od bolesti povezanih s niskim higijenskim standardom i bolesti protiv kojih se cijepi

Podaci za pokazatelj učinka definiran Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelj učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranom pokazatelju.

Mjere

3.6.1 Kontrolirati zdravstvenu ispravnost vode za piće u romskim naseljima	
Nositelj:	JL/P(R)S, županijski zavodi za javno zdravstvo <i>Sudionici u provedbi:</i> MZ, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, JL/P(R)S
Provedba mjere:	Prijave zaraznih bolesti koje zavodi za javno zdravstvo prikupljaju, obrađuju i na temelju njih provode mjere za suzbijanje i sprečavanje zaraznih bolesti, ne sadrže podatak o nacionalnoj pripadnosti oboljele osobe te zbog toga nemamo podatke o stopi pobola od bolesti povezanih s niskim higijenskim standardima i bolesti protiv kojih se cijepi u romskoj populaciji. Nadalje, kad bismo i znali koliko je bolesnika romske nacionalnosti ne bismo znali nazivnik koji je potreban za računanje stopa. Pri epidemiološkim izvidima i anketama koje se provode na temelju prijava zaraznih bolesti, u određenim situacijama se može uočiti grupiranje neke bolesti u romskoj populaciji i samo na temelju tako fragmentarnih podataka može se dati doprinos ovom izvješću. U prosincu 2014. nastala je epidemija ospica u Hrvatskoj, koja se širi prvenstveno među necijepljenom romskom populacijom u Zagrebu i okolici. Tijekom 2014. godine oboljelo je 8 osoba romske nacionalnosti u Zagrebu i okolici, a epidemija se nastavila i u 2015. godini i još uvijek traje (do zadnjeg tjedna veljače oboljelo je preko 50 osoba romske nacionalnosti). Pri izvidima su epidemiolozi Zavoda za javno zdravstvo Grada Zagreba identificirali velik broj necijepljene djece i mladih odraslih osoba i do sada su proveli dopunsko cijepljenje preko 200 osoba romske nacionalnosti u romskim naseljima Grada Zagreba.
3.6.2 Provoditi i povećati obuhvate cijepljenja prema programu obveze cijepljenja, uključujući i mobilne romske skupine	
Nositelj:	MZ <i>Sudionici u provedbi:</i> HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge, medijatori
Provedba mjere:	Cjepni obuhvati romske populacije se ne prikupljaju sustavno na razini Hrvatske prema nacionalnoj pripadnosti. Podaci o cjepnom statusu dijelova romske populacije se povremeno prikupe ciljanim istraživanjima na terenu, prema potrebi i prema mogućnostima županijskih zavoda za javno zdravstvo. U narednom periodu je potrebno redefinirati pokazatelje rezultata ili uspostaviti mehanizme za sustavno prikupljanje trenutačno definiranih pokazatelja.
Iz izvješća Jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave	Na temelju dostavljenih izvješća JL/P(R)S dostupni su sljedeći podaci: U varaždinskoj županiji, u školskoj godini 2013/2014, od 47 učenika planiranih programom cijepljena obuhvaćeno 40 učenika romske nacionalnosti – 85,1%. Varaždinska županija navodi sljedeće poteškoće u provođenju mjere: zbog kulturoloških i vjerskih razloga pripadnici romske nacionalne manjine protive se cijepljenju, unatoč svim edukativnim i preventivnim aktivnostima koje provode patronažne sestre te liječnici opće medicine, školske medicine i epidemiolozi.

	Higijensko epidemiološka djelatnost u okviru svojih ugovorenih obveza sa HZZO-om kontinuirano prati, planira i stručno pomaže cjepiteljima u provođenju Provedbenog programa cijepljenja, pa tako i cjepiteljima koji brinu za Romsku predškolsku djecu. Zbog čestih ugriza životinja antirabičnim postupcima i cijepljenjima ne dozvoljava se razvoj bjesnoća među žiteljima romskog naselja. Aktivnostima higijensko epidemiološke djelatnosti Zavoda za javno zdravstvo prevenirali smo širenje meningokoknih, crijevnih i drugih infekcija u djece i odraslih tako da nije bilo znatnijeg širenja zaraznih bolesti u smislu pojava epidemija teških i smrtonosnih bolesti. S obzirom na nedostatak timova unutar higijensko epidemiološke djelatnosti nismo u mogućnosti formirati mobilni tim koji bi se bavio edukacijom i cijepljenjem Roma sa ciljem smanjenja stope obolijevanja od zaraznih bolesti. Za funkcioniranje takvog tima potrebno je osigurati odgovarajuća financijska sredstva od županije ili ugovoriti dva tima putem HZZO-a da bi se sav taj posao odrađivao besplatno za županiju.
3.6.3 Provoditi preventivne mjere DDD (dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija)	
Nositelj:	MZ <i>Sudionici u provedbi:</i> Ovlaštene DDD ustanove, HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, JL/P(R)S
Provedba mjere:	U Međimurskoj županiji se svaki mjesec provode dostatna cijepljenja romske djece, o čemu redovito izvještavaju Hrvatski zavod za javno zdravstvo. U Gradu Zagrebu je povodom izbivanja epidemije ospica temeljito anketiran velik broj romskih obitelji, u kojima su se javile ospice te su cijepljeni necijepljeni članovi obitelji tamo gdje je to bilo moguće.
3.6.4 Provoditi edukacije i informiranje o higijenskim navikama	
Nositelj:	MZ <i>Sudionici u provedbi:</i> HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, domovi zdravlja, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge, medijatori
Provedba mjere:	U izvještajnom razdoblju mjera nije provedena.

Posebni cilj 7: Smanjiti raširenost konzumiranja svih sredstava ovisnosti među romskom populacijom, s naglaskom na djecu i mlade te podići razinu svijesti o štetnosti sredstava ovisnosti

Pokazatelj učinka:

- a) Stopa konzumiranja sredstava ovisnosti među romskom populacijom, među djecom i mladeži
- b) Podignuta razina svijesti romske populacije, posebice djece i mladeži o štetnosti konzumiranja sredstava ovisnosti

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

3.7.1 Provoditi istraživanja o raširenosti konzumiranja sredstava ovisnosti u romskoj populaciji s naglaskom na djecu i mlade	
Nositelj:	MZ <i>Sudionici u provedbi:</i> MSPM, HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, Ured za suzbijanje zlouporabe droga, druga državna tijela i uredi, JL/P(R)S, udruge
Provedba mjere:	U izvještajnom razdoblju mjera se nije provodila.
3.7.2 U nacionalne kampanje usmjerene na podizanje svijesti o štetnosti sredstava ovisnosti uključiti i pripadnike romske nacionalne manjine	
Nositelj:	MZ <i>Sudionici u provedbi:</i> Ured za suzbijanje zlouporabe droga u suradnji s nadležnim TDU, HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, druga državna tijela i uredi, JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge, odgojno obrazovne ustanove, županijska povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga i prevenciju ovisnosti, službe za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti
Provedba mjere:	U izvještajnom razdoblju mjera se nije provodila.
3.7.3 Provoditi edukacije djece, mladih i roditelja o štetnosti sredstava ovisnosti i štetnim socijalno-zdravstvenim posljedicama pojave ovisnosti	
Nositelj:	MZ <i>Sudionici u provedbi:</i> Ured za suzbijanje zlouporabe droga u suradnji s nadležnim TDU, HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, druga državna tijela i uredi, JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge, vijeća za prevenciju
Provedba mjere:	MZ financiralo je aktivnosti Udruge za promicanje obrazovanja Roma u Republici Hrvatskoj „KALI SARA“ pod nazivom „Prevencija zdravlja i borba protiv ovisnosti“ u iznosu od 44.500,00 kn . Cilj aktivnosti je edukacija romske djece i mladih Roma o zdravstvenoj zaštiti, osobnoj higijeni, pravilnoj prehrani, očuvanju zdravlja i prevenciji ovisnosti, jer je zamijećeno da mladi Romi rano započinju s konzumacijom alkohola i droga kao i dodatnog preventivnog rada na promociji kroničnih nezaraznih bolesti.
3.7.4 Poticati i podržavati projekte udruga koje se bave prevencijom ovisnosti	

Nositelj:	<p>MZ <u>Sudionici u provedbi:</u> Ured za suzbijanje zlouporabe droga u suradnji s nadležnim TDU, HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, druga državna tijela i uredi, JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge, vijeća za prevenciju</p>
Provedba mjere:	<p>MZ svake godine objavljuje Natječaj za prijavu projekata udruga/zdravstvenih organizacija u Republici Hrvatskoj za dodjelu financijskih sredstava u okviru raspoloživih sredstava iz dijela prihoda od igara na sreću u području prevencije/tretmana/liječenja/rehabilitacije ovisnosti i resocijalizacije ovisnika. Natječaj se objavljuje na web stranicama Ministarstva i u javnim glasilima. Natječajni postupak provodi se u skladu sa Zakonom o udrugama ¹ Kodeksom pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijskih sredstava projektima udruga.</p> <p>Od 2014.godine uvode se promjene u kvalitetnijoj koordinaciji planiranja natječaja tijela državne uprave koja dodjeljuju bespovratna financijska sredstva udrugama za provedbu projekata, kao i ujednačavanje natječajne dokumentacije i postupaka u procjenjivanju projekata te praćenju i vrednovanju njihove provedbe. Upravo iz tog razloga, objedinjavanjem natječaja Ureda za suzbijanje zlouporabe droga, Ministarstva socijalne politike i mladih i Ministarstva zdravlja u području prevencije ovisnosti i suzbijanja zlouporabe droga želi se ostvariti bolja iskoristivost dostupnih financijskih sredstava i bolja teritorijalna pokrivenost svih dijelova Republike Hrvatske ovim projektima. U proces provedbe Natječaja po prvi put uključuju se i regionalne zaklade koje će pomagati u generiranju interesa županija, gradova i općina te lokalnog privatnog sektora i građana za potporu projektima, organizirati tehničku podršku za procjenu kvalitete prijavljenih projekata, dostavljati obavijesti s obrazloženjima i obavljati druge poslove vezane za administriranje natječaja.</p> <p>Regionalne zaklade uključene su u proces ugovaranja i provedbe projekata zbog upoznatosti s problematikom na regionalnoj i lokalnoj razini, razvijenih kapaciteta za provođenje natječajnih procedura i procesa te korištenja postojeće infrastrukture za podršku razvoju civilnog društva.</p> <p>Podaci za pokazatelje rezultata definiranim Akcijskim planom nisu dostupni. Za naredno razdoblje preporuča se redefiniranje pokazatelja rezultata ili uspostava mehanizma koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.</p>

4. SOCIJALNA SKRB

Ocjena stanja

U 2014. godini u centrima za socijalnu skrb (CZSS) s najvećim udjelom romske populacije zaposlena su tri nova stručna radnika u CZSS Čakovec. Tijekom 2014. godine, ukupno je 6082 djece pripadnika romske nacionalne manjine korisnika pomoći ili mjera iz Zakona o socijalnoj skrbi.

Nadležni centri za socijalnu skrb nastavili su unapređivati suradnju s osnovnim školama, a vezano uz neredovito pohađanje nastave romske djece, pojačano se pozivaju roditelji zajedno s djecom na individualni razgovor, obavlja terenski očevid te donosi se odluke o mjerama koje se trebaju poduzeti. Savjetodavnim radom s roditeljima upućuje ih se na odgovorno roditeljstvo te ih se upoznaje sa obvezom Centra da zaštiti prava djece. U izvještajnom razdoblju udomljeno je ukupno 262 romske djece, a posvojeno njih 21. Ukupno 17 romskih obitelji bilo je uključeno u edukacije i programe za udomitelje te je na području Republike Hrvatske provedeno 9 projekata s ciljem razvoja udomiteljstva.

Tijekom 2014. godine 37 romskih obitelji prošle su program odgovornog roditeljstva i osnaživanja obitelji, a promjene u kvaliteti ispunjavanja sadržaja roditeljske skrbi uočene su kod ukupno 83 romske obitelji kojima su pruženi različiti oblici podrške. Promjene u kvaliteti sadržaja roditeljske skrbi očitovale su se u odgovornijem pristupu redovitom školovanju, zdravstvenoj njezi, osobnoj i stambenoj higijeni, a kod pojedinih obitelji zabilježen je prestanak ili smanjenje nasilničkog ponašanja i općenito poboljšanje obiteljskih i bračnih odnosa. U izvještajnom razdoblju centri za socijalnu skrb organizirali su različite programe i aktivnosti za unaprjeđenje socijalnih vještina u kojima je sudjelovalo ukupno 217 romske djece.

Podaci o evidentiranim maloljetničkim brakovima govore da je ukupno sklopljeno 19 maloljetničkih brakova.: CZSS Slavonski Brod 14 brakova, CZSS Pula 1 brak, CZSS Kutina 2 braka, CZSS Sisak 1 brak, CZSS Zaprešić 1 brak.

Glavna postignuća i najveći problemi u provedbi :

Glavnim postignućem u provedbi smatra se predani i kontinuirani rad stručnih djelatnika centara za socijalnu skrb koji pružanjem različitih usluga i podrške rade na poboljšanju uvjeta života romske populacije, osvještavanju problema i kreiranju rješenja za različite vidove poteškoća s kojima se oni susreću. Osobito korisnim ocjenjujemo individualni rad i savjetovanje sa korisnicima te organiziranje radionica posvećenih unapređivanju kvalitete roditeljske skrbi i općenito osnaživanju obitelji. Također ističemo programe i aktivnosti posvećene unaprjeđenju socijalnih vještina djece.

Poteškoće u provedbi događaju se zbog povremene nespremnosti pojedinih pripadnika romske populacije na suradnju sa stručnim radnicima centara za socijalnu skrb što može rezultirati otežanim pružanjem stručne pomoći i pravovremene skrbi.

Primjeri dobre prakse:

Svakako se ističe rad Centra za socijalnu skrb Čakovec koji ujedno ima najveći broj pripadnika romske populacije. Stručni djelatnici centra tijekom cijele godine održavaju različite edukativne radionice i predavanja za djecu i ostale članove romskih obitelji u svrhu prevencije poremećaja u obiteljskim odnosima i edukacije djece i roditelja za kvalitetno preuzimanje uloga koje će ih približiti cilju da postanu punopravni i odgovorni članovi društva u kojem žive.

Kao primjer dobre prakse treba istaknuti projekt UNICEF-ovog Ureda u Republici Hrvatskoj koji je u suradnji s CZSS Čakovec provodio aktivnosti usmjerene uklanjanju predrasuda prema udomljavanju romske djece te poticanju romskih obitelji na udomiteljstvo.

Provedba mjera

Opći cilj: Smanjiti siromaštvo romske populacije i unaprijediti kvalitetu socijalnih usluga i usluga u zajednici.

Posebni cilj 1: Podići kvalitetu, dostupnost i pravovremenost socijalnih usluga i usluga u zajednici s posebnim naglaskom na žene, djecu, mladež, osobe starije životne dobi i osobe s invaliditetom

Pokazatelj učinka:

- a) Udio ispitanika koji su izrazili zadovoljstvo pruženim uslugama
- b) Udio stanovništva romskih zajednica kojima je socijalna skrb dostupna i pravovremena
- c) Broj pritužbi koje su podnijeli pripadnici romske nacionalne manjine pravobraniteljima ili timovima za pravnu pomoć

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

4.1.1 Povećati broj stručnih radnika u centrima za socijalnu skrb i/ili obiteljskim centrima u područjima s većim brojem romske populacije												
Nositelj:	MSPM											
Provedba mjere:	U 2014. godini, uz suglasnost Ministarstva socijalne politike i mladih u CZSS Čakovec zaposlena su tri nova stručna radnika. Provedba mjere se financirala iz sredstava Državnog proračuna u okviru redovne aktivnosti.											
VRIJEDNOSTI POKAZATELJA REZULTATA	<i>Broj novozaposlenih radniku</i>						<i>Broj korisnika dodijeljenih na skrb jednom stručnom radniku</i>					
	<i>CZSS Čako- vec</i>	<i>CZSS Rijeka</i>	<i>CZSS Beli Mana- stir</i>	<i>CZSS naziv Đurđe- vac</i>	<i>CZSS Sisak</i>	<i>CZSS Slavon- ski Brod</i>	<i>CZSS Čakovec</i>	<i>CZSS Rijeka</i>	<i>CZSS Beli Mana- stir</i>	<i>CZSS Đurđe- vac</i>	<i>CZSS Sisak</i>	<i>CZSS Slavon- ski Brod</i>
	Vrijednost za 2013. g.	3	4	0	1	1	0	35	66	185	28	85
Vrijednost za 2014. g.	3	0	0	0	0	0	458	284	756	298	160	296
4.1.2 Senzibilizirati i educirati socijalne radnike za pružanje kvalitetnijih usluga i socijalno mentorstvo												
Nositelj:	MSPM <i>Sudionici u provedbi:</i> CZSS											
Provedba mjere:	U svojim izvješćima za 2014. godinu centri za socijalnu skrb navode kako su uglavnom provedene edukacije na temu uključivanja socijalno ugroženih skupina na tržište rada. Educirano je ukupno 20 socijalna radnika te je mentorirano 18 osoba. Podaci o vrsti edukacija: <u>CZSS Daruvar</u> Socijalno mentorstvo za uključivanje socijalno ugroženih skupina na tržište rada; <u>CZSS Nova Gradiška</u> Projekt uspostava podrške u soc. uključivanju i zapošljavanju ugroženih i marginaliziranih skupina; <u>CZSS Ogulin</u> -Socijalno mentorstvo: "Uspostava podrške u socijalnom uključivanju i zapošljavanju socijalno ugroženih i marginaliziranih skupina" i "Nove radne metode HZZ i CZSS u radu sa ženama u nepovoljnom položaju na tržištu rada"; <u>CZSS Slunj</u> :Uspostava podrške u socijalnom uključivanju i zapošljavanju socijalno ugroženih i marginalnih skupina; <u>CZSS Crikvenica</u> : Program europske unije za Hrvatsku-uspostava podrške u socijalnom uključivanju i zapošljavanju socijalno ugroženih i marginaliziranih skupina, <u>CZSS Glina</u> : Suvremeno i sveobuhvatno organiziranje socijalnog mentorstva za uključivanje socijalno ugroženih i marginaliziranih skupina na tržištu rada; <u>CZSS Sisak</u> Suvremeno i sveobuhvatno organiziranje socijalnog mentorstva za uključivanje socijalno ugroženih i marginaliziranih skupina na tržištu rada; <u>CZSS Šibenik</u> :Suvremeno i sveobuhvatno organiziranje socijalnog mentorstva za uključivanje socijalno ugroženih i marginaliziranih skupina na tržištu rada; <u>CZSS Ludbreg</u> : Socijalno mentorstvo kao put prema zaposlenju i socijalnom uključivanju; <u>CZSS Samobor</u> : uspostava podrške u socijalnom uključivanju i zapošljavanju socijalno ugroženih i marginaliziranih											

	skupina kroz 3 modela: 1.socijalno mentorstvo kao dodatni alat za djelatnike CZSS, 2. organiziranje socijalnog mentorstva u zajednici i 3.edukacije edukatora, vještine i alati za širenje modela. Provedba mjere se financirala iz sredstava Državnog proračuna u okviru redovne aktivnosti.						
VRIJEDNOSTI POKAZATELJA REZULTATA	Broj educiranih soc. radnika	Broj i vrsta edukacija	Broj mentorira- nih	Broj mentoriranih Roma po spolu		Broj objavljenih publikacija	Vrsta objavljenih publikacija
				Žena	Muška- raca		
Početna vrijednost (2011. g.)	68	1	52	5		1	Priručnik za socijalno mentorstvo
Vrijednost za 2013. g	0	0	0	0	0	0	0
Vrijednost za 2014. g	20	15	18	5	13	0	0
4.1.3 Educirati medijatore Rome za podršku povećanju dostupnosti socijalnih usluga romskoj populaciji te drugih aktivnosti kojima će se osigurati bolja koordinacija između službe socijalne skrbi i Roma							
Nositelj:	MSPM <i>Sudionici u provedbi:</i> JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge						
Provedba mjere:	Ova mjera uglavnom se nije provodila iz razloga što su prijašnja iskustva u provedbi ove mjere pokazala da romski mentori imaju velike teškoće pri postizanju suradnje s obiteljima kojima su ovakve mjere određene. Pripadnici romske zajednice romske mentore u pravilu ne uvažavaju i ne doživljavaju kao autoritet te u neposrednim kontaktima izražavaju naglašen otpor u provedbi mjera obiteljsko pravne zaštite. Kako se pokazalo da mjera nije relevantna zbog loše recepcije romskih mentora od strane pripadnika romske nacionalne manjine predlaže se njeno brisanje iz akcijskog plana.						

Posebni cilj 2: Podići razinu kvalitete života unutar romskih obitelji s posebnim naglaskom na prava i dobrobit djece i mladih

Pokazatelj učinka:

- a) Udio obitelji u kojima je povećana razina kvalitete života u odnosu na razinu kvalitete života izmjerene na početku (npr. u 2012. godini) – evaluacija ishoda

Podaci za pokazatelj učinka definiran Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelj učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranom pokazatelju.

Mjere

4.2.1 Pružati pomoć i podršku romskim obiteljima u rješavanju obiteljskih i/ili bračnih odnosa, te rješavanju kriznih situacija u obitelji s naglaskom na suzbijanje i prevenciju nasilja u obitelji	
Nositelj:	MSPM <i>Sudionici u provedbi:</i> CZSS, MUP/policija, obiteljski centri, udruge
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj i vrsta pruženih usluga i podrške • Broj romskih obitelji kojima je pružena podrška
Provedba mjere:	<p>Tijekom 2014. godine prema podacima dobivenima od centara s najvećim brojem pripadnika romske populacije pružene su ukupno 483 usluge i podrška romskim obiteljima i to na području <u>CZSS Daruvar</u> (68 savjetovanja); <u>Grad Zagreb</u> (svi centri za socijalnu skrb; 315 i to: prva socijalna usluga, savjetovanje i pomaganje, psihosocijalna podrška, smještaj, pomoć kod upisa djece u školu, permanentna suradnja sa školom, uključivanje u udruge radi pomoći u učenju i socijalizacije, ljetovanje djece), <u>CZSS Čakovec</u> (44 i to: individualno savjetovanje, savjetovanje za roditelje, savjetovanje roditelj-dijete, pravni savjeti, edukativno predavanje na temu odgovornog roditeljstva; program od 8 radionica za roditelje "PROMJENE ZA SRETNU OBITELJ"; Program od 6 susreta za učenike 1.-4. razreda OŠ "KAKO MALI POSTAJU VELIKI"; Program od 6 susreta za učenike 5.-8. razreda OŠ "ŠTO NAS MUČI?"; Program od 8 susreta za učenike srednjih škola "PUTOKAZI"; Program od 8 susreta za učenike OŠ kod kojih su primijećeni poremećaji u ponašanju "BUDI O.K."; Radionica za učenike 5. razreda OŠ "SUKOBI, NASILJE I NEPRILIKE"; Kreativna radionica za roditelje i djecu vrtićke dobi "PRAZNICI NAM STIŽU"; Radionica za učenike 7. i 8. razreda OŠ "TKO JE SIROMAŠAN?"; Radionica za učenike 4. razreda "MOJE ODGOVORNOSTI"; Radionica za roditelje i učenike 4. razreda "BITI RODITELJ-BITI DIJETE"); <u>CZSS BELI MANASTIR</u> 25 (savjetovanja); <u>CZSS KUTINA</u> 9 (savjetovanja) <u>CZSS SISAK</u> 10 (savjetovanje i pomaganje); <u>CZSS LUDBREG</u> 8 (savjetovanje) <u>CZSS VINKOVCI</u> 1 (savjetovanje), <u>CZSS SAMOBOR</u> 3 (pružanje podrške te usluge savjetovanja i pomaganje u prevladavanju teškoća).</p> <p>Broj romskih obitelji kojima je pružena podrška s obzirom na nadležni CZSS: 12 Daruvar, 56 Zagreb, 474 Čakovec, 1 Sisak, 8 Ludbreg, 1 Vinkovci.</p> <p>Centri za socijalnu skrb u svojim izvješćima uglavnom navode skupne podatke o pruženim uslugama i podršci ne izdvajajući brojčano zasebno pojedinu vrstu usluge, te je u narednom izvještajnom periodu navedene pokazatelje rezultata potrebno prilagoditi.</p> <p>Provedba mjere se financirala iz sredstava Državnog proračuna u okviru redovne aktivnosti.</p> <p><i>Napomena za tumačenje usporednih podataka: Za izvješće o provedbi mjera u 2014. godini traženi su podaci od svih centara za socijalnu skrb na području RH za razliku od 2013. godine kada su traženi podaci samo od 6 centara za socijalnu skrb s najvećim brojem romske populacije.</i></p>

POKAZATELJI REZULTATA	<i>Pružene usluge: savjetovanje i pomaganje, povjeravanje na odgoj i čuvanje, rad na odnosima između izvanbračnih partnera te smještanje zbog nasilja u obitelji, različita predavanja i radionice</i>	<i>Broj romskih obitelji kojima je pružena podrška</i>
Vrijednost za 2013. g.	310	104
Vrijednost za 2014. g.	483	552
4.2.2 Osnaživanje romskih obitelji za kvalitetno i odgovorno roditeljstvo, uključujući podizanje svijesti romske populacije o problemima vezanim uz sklapanje maloljetničkih brakova, te raspolaganje financijskim sredstvima		
Nositelj:	MSPM <i>Sudionici u provedbi:</i> CZSS, obiteljski centri, udruge, domovi zdravlja i zdravstvene ustanove, obrazovne ustanove, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine	
Provedba mjere:	<p>U svojim izvješćima za 2014. godinu centri za socijalnu skrb navode slijedeće podatke: <u>CZSS Daruvar</u> (68 savjetovanja), <u>Grad Zagreb</u> (svi centri; 125 kako slijedi: prva socijalna usluga, savjetovanje, psihosocijalna podrška, smještaj i boravak), <u>CZSS Kutina</u> (9 usluga savjetovanja i pomaganja obitelji), <u>CZSS Sisak</u> (130 usluga savjetovanja, informiranja, pomaganja i smještaja), <u>CZSS Vinkovci</u> (1 usluga savjetovanja); <u>CZSS Čakovec</u> (44 individualna savjetovanja; savjetovanja za roditelje; savjetovanja roditelj-dijete; pravni savjet. Uz navedeno na području <u>CZSS Čakovec</u> organizirana su i slijedeća predavanja i radionice: edukativno predavanje na temu odgovornog roditeljstva; program od 8 radionica za roditelje "PROMJENE ZA SRETNU OBITELJ"; Program za učenike 1.-4. razreda OŠ "KAKO MALI POSTAJU VELIKI"; Program za učenike 5.-8. razreda OŠ "ŠTO NAS MUČI?"; Program za učenike srednjih škola "PUTOKAZI"; Program za učenike OŠ kod kojih su primijećeni poremećaji u ponašanju "BUDI O.K."; Radionica za učenike 5. razreda OŠ "SUKOBI, NASILJE I NEPRILIKE"; Kreativna radionica za roditelje i djecu vrtićke dobi "PRAZNICI NAM STIŽU"; Radionica za učenike 7. i 8. razreda OŠ "TKO JE SIROMAŠAN?"; Radionica za učenike 4. razreda "MOJE ODGOVORNOSTI"; Radionica za roditelje i učenike 4. razreda "BITI RODITELJ-BITI DIJETE"). Ukupno na razini RH: 37 obitelji je prošlo program odgovornog roditeljstva i osnaživanja obitelji.</p> <p>Ukupan broj evidentiranih promjena u obiteljima koje su prošle program odgovornog roditeljstva i osnaživanja: 56 na razini RH; <u>CZSS Slavonski Brod</u> 35 evidentiranih promjena (redovito školovanje, zdravstvena briga, promjene u bračnim odnosima, prestanak nasilja u obitelji); <u>Grad Zagreb svi centri</u> 19 evidentiranih promjena (prestanak nasilničkog ponašanja, razvijanje kvalitetnijeg roditeljstva, briga o školovanju i redovitijem pohađanju nastave, promijenjen odnos prema osobnoj i stambenoj higijeni); <u>CZSS Pula</u> 2 evidentirane promjene (djeca redovito idu u školu); <u>CZSS Čakovec</u> u svom izvješću navodi kako nije vođena evidencija promjena u ponašanju obitelji, iako postoje obitelji koje su nakon savjetovanja i pomaganja, nakon izricanja mjera obiteljsko-pravne zaštite polučile evidentne</p>	

	<p>pomake u kvalitetnijoj skrbi o djeci. <u>Broj obitelji u kojima je uočena promjena u kvaliteti ispunjavanja sadržaja roditeljske skrbi nadilazi broj obitelji koje su pohađale program odgovornog roditeljstva i osnaživanja, te je zahvaljujući ostalim oblicima rada s obiteljima: kod ukupno 83 obitelji zabilježena promjena u kvaliteti i ispunjavanju sadržaja roditeljske skrbi, i to kako slijedi: CZSS Slavonski Brod 17 obitelji, Grad Zagreb svi centri 12 obitelji; CZSS Pula 10 obitelji, CZSS Čakovec 20 obitelji (od ukupno 44 mjere stalnog nadzora u dvadesetak obitelji došlo je do promjene u kvaliteti ispunjavanja sadržaja roditeljske skrbi), CZSS Glina 1 obitelj, CZSS Kutina 7 obitelji, CZSS Sisak 15 obitelji, CZSS Slatina 1 obitelj.</u> Ukupan broj sklopljenih maloljetničkih brakova je 19: CZSS Slavonski Brod 14 brakova, CZSS Pula 1 brak, CZSS Kutina 2 braka, CZSS Sisak 1 brak, CZSS Zaprešić 1 brak.</p> <p>Napomena MSPM: CZSS Pula, CZSS Đurđevac, CZSS Sisak i centri za socijalnu skrb u Gradu Zagrebu u svojim izvješćima ne navode nazive programa odgovornog roditeljstva i osnaživanja obitelji. Također, centri za socijalnu skrb u svojim izvješćima uglavnom navode skupne podatke o pruženim uslugama i podršci ne izdvajajući brojčano zasebne usluge.</p> <p>Provedba mjere se financirala iz sredstava Državnog proračuna u okviru redovne aktivnosti.</p> <p><i>Napomena za tumačenje usporednih podataka: Za izvješće o provedbi mjera u 2014. godini traženi su podaci od svih centara za socijalnu skrb na području RH za razliku od 2013. godine kada su traženi podaci samo od 6 centara za socijalnu skrb s najvećim brojem romske populacije.</i></p>				
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj pruženih usluga (radionice, savjetovanje, informiranje, pomaganje, smještaj i podrška, radionice za osnaživanje, edukacija roditelja)</i>	<i>Broj obitelji koje su prošle program odgovornog roditeljstva i osnaživanja</i>	<i>Broj evidentiranih promjena u ponašanju kod obitelji koje su prošle program odgovornog roditeljstva i osnaživanja</i>	<i>Broj evidentiranih romskih maloljetničkih brakova</i>	<i>Broj romskih obitelji kod kojih su evidentirane promjene tj. kvalitetnije izvršavanje roditeljske skrbi</i>
Vrijednost za 2013. g	182	nepoznat podatak	nepoznat podatak	14	8
Vrijednost za 2014. g	377	37	56	19	83
4.2.3 Osnaživanje i podrška biološkoj obitelji u cilju prevencije izdvajanja djeteta iz obitelji					
Nositelj:	CZSS, domovi za djecu <i>Sudionici u provedbi:</i> Obiteljski centri, udruge				
Provedba mjere:	Prema izvješćima centara za socijalnu skrb tijekom 2014. godine romskim obiteljima pružani su različiti oblici podrške, savjetovanja i nadzora u svrhu osnaživanja i prevencije izdvajanja djeteta iz obitelji. Ukupno 296 djece na razini RH je izdvojeno iz biološke obitelji				

	<p>te je izrađeno ukupno 348 individualnih planova koji sadrže procjenu i praćenje obiteljskih resursa. S obzirom na spol i dob izdvojene djece, ukupno je izdvojeno 150 djevojčica i to 146 dječaka. Od čega 68 djevojčica i 50 dječaka u dobi od 0-7 godina, 63 djevojčice i 71 dječak u dobi od 8-14 godina te 19 djevojčica i 25 dječaka u dobi od 15-18 godina.</p> <p>Ukupno je pruženo 1182 oblika podrške romskim obiteljima; <u>CZSS Slavonski Brod</u> 46 (savjetodavni rad, nadzor) , <u>Grad Zagreb svi centri</u> 100 (savjetodavni rad, poboljšanje stambenih i higijenskih uvjeta, nastavak redovitog školovanja, mjera nadzora nad izvršavanjem roditeljske skrbi); <u>CZSS Pula</u> 171 (pismena upozorenja, savjetovanja, smještaj u sigurnu kuću, poludnevni boravak, smještaj, produženi stručni tretman u školi, mjere pojačane brige i nadzora, oduzimanje roditeljima prava da žive s djetetom i odgajaju ga <u>CZSS Koprivnica</u> 71 (savjetovanje), <u>CZSS Čakovec</u> 567 (mjere obiteljsko pravne zaštite, usluge savjetovanja i pomaganja obitelji), <u>CZSS Sisak 225, CZSS Slatina 2</u> (savjetovanje, upozorenje na propuste i pogreške u skrbi o djeci, nadzor nad izvršavanjem roditeljske skrbi).</p> <p>Podatke o zadovoljstvu korisnika stručnim radnicima centri za socijalnu skrb nisu iskazali u svojim izvješćima. Također, centri za socijalnu skrb u svojim izvješćima uglavnom navode skupne podatke o pruženim uslugama i podršci ne izdvajajući brojačano zasebne usluge, zbog čega je u narednom periodu potrebno redefinirati pokazatelje rezultata definirane Akcijskim planom ili pristupiti sustavnom osiguravanju prikupljanja istih.</p> <p>Mjera je financirana kroz redovitu djelatnost centara za socijalnu skrb sa svrhom sprječavanja izdvajanja djece iz obitelji.</p> <p><i>Napomena za tumačenje usporednih podataka: Za izvješće o provedbi mjera u 2014. godini traženi su podaci od svih centara za socijalnu skrb na području RH za razliku od 2013. godine kada su traženi podaci samo od 6 centara za socijalnu skrb s najvećim brojem romske populacije.</i></p>			
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj pruženih usluga u cilju prevencije izdvajanja djeteta iz obitelji (savjetodavni rad, nadzor nad izvršavanjem roditeljskog prava, produženi stručni tretman u školi i sl.)</i>	<i>Broj romskih obitelji kojima je pružena pomoć</i>	<i>Broj izdvojene romske djece</i>	<i>Broj individualnih planova koji sadrže procjenu i praćenje</i>
Vrijednost za 2013. g	769	280	155	196
Vrijednost za 2014. g	1182	425	296	348
4.2.4 Poticati razvoj udomiteljske skrbi i posvojenje romske djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi, prvenstveno u romskim obiteljima				
Nositelj:	MSPM, CZSS <i>Sudionici u provedbi:</i> Obiteljski centri			
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj obitelji koje su udomile i posvojile (romskih i neromskih) • Broj udomljene i posvojene djece (prema dobi i spolu) • Broj romskih obitelji koje su uključene u edukaciju i program za udomitelje • Broj projekata namijenjenih poticanju razvoja udomiteljske skrbi 			

Provedba mjere:	<p>Tijekom 2014. godine udomljeno je ukupno 262 romske djece, a posvojeno njih 21. Ukupno 17 romskih obitelji bilo je uključeno u edukacije i programe za udomitelje (i to CZSS Čakovec 15 obitelji, CZSS Valpovo 1 obitelj, CZSS Sisak 1 obitelj). CZSS Čakovec bio je uključen u projekt Unicefa za razvoj i unaprjeđenje udomiteljstva pod nazivom "Različito ih vidimo, jednako ih volimo". Cilj projekta je razbiti predrasude prema udomljavanju romske djece te poticanje Roma da postanu udomitelji.</p> <p>CZSS Zaprešić je u suradnji sa Udrugom Sirius organizirao program promicanja udomiteljstva. Ukupno je na području RH provedeno 9 projekata s ciljem poticanja razvoja udomiteljstva (CZSS Pula 1, CZSS Slunj 1, CZSS Valpovo 3, CZSS Ludbreg 1, CZSS Varaždin 1, CZSS Zaprešić 1, CZSS Čakovec 1).</p> <p>Provedba mjere se financirala iz sredstava Državnog proračuna u okviru redovne aktivnosti.</p> <p><i>Napomena za tumačenje usporednih podataka: Za izvješće o provedbi mjera u 2014. godini traženi su podaci od svih centara za socijalnu skrb na području RH za razliku od 2013. godine kada su traženi podaci samo od 6 centara za socijalnu skrb s najvećim brojem romske populacije.</i></p>											
VRIJEDNOST POKAZATELJA REZULTATA	Udomitelji		Posvojitelji		Broj udomljene djece			Broj posvojene djece			Broj romskih obitelji uključenih u edukaciju i program poticanja udomiteljstva	Broj projekata namijenjenih poticanju razvoja udomiteljstva
	Romi	Ostali	Romi	Ostali	Dob	Ž	M	Dob	Ž	M		
Vrijednost za 2013. g	11	35	0	11	0-7	29	17	0-7	6	4	Nije evidentirano	Nije evidentirano
					8-14	31	40	8-14	1	0		
					15-18	20	12	15-18	0	0		
Vrijednost za 2014. g	19	110	0	19	0-7	62	40	0-7	9	6	17	9
					8-14	58	58	8-14	3	3		
					15-18	24	20	15-18	0	0		

4.2.5 Provoditi programe i aktivnosti za unaprjeđenje socijalnih vještina djece i mladih s ciljem prevencija problema u ponašanju	
Nositelj:	MSPM <i>Sudionici u provedbi:</i> MUP, obiteljski centri, CZSS, obrazovne ustanove, vijeća za prevenciju, udruge
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj romske djece koja koriste neke od oblika pomoći ili mjera iz zakona o socijalnoj skrbi prema dobi, spolu i etničkoj pripadnosti • Broj djece i mladih koji su prošli kroz programe i aktivnosti za unaprjeđenje socijalnih vještina, prema dobi, spolu i etničkoj pripadnosti • Broj i vrsta programa i aktivnosti
Provedba mjere:	<p>Prema izvješćima centara za socijalnu skrb na razini RH je ukupno 6082 djece korisnika pomoći ili mjera iz Zakona o socijalnoj skrbi, kako slijedi: <u>CZSS Nova Gradiška</u> 80 djece, <u>CZSS Slavonski Brod</u> 428 djece, <u>grad Zagreb svi centri</u> 909 djece; <u>CZSS Pula</u> 34 djece, <u>CZSS Duga Resa</u> 6 djece, <u>CZSS Đurđevac</u> 59 djece, <u>CZSS Koprivnica</u> 32 djece, <u>CZSS Križevci</u> 3 djece, <u>CZSS Gospić</u> 90 djece, <u>CZSS Otočac</u> 78 djece, <u>CZSS Čakovec</u> 2732 djece, <u>CZSS Donji Miholjac</u> 54 djece, <u>CZSS Osijek</u> 153 djece, <u>CZSS Valpovo</u> 157 djece, <u>CZSS Crikvenica</u> 33, <u>CZSS Rijeka</u> 139, <u>CZSS Kutina</u> 402 djece, <u>CZSS Novska</u> 59, <u>CZSS Sisak</u> 312, <u>CZSS Brač</u> 6, <u>CZSS Ludbreg</u> 84, <u>CZSS Varaždin</u> 4, <u>CZSS Vinkovci</u> 5, <u>CZSS Vukovar</u> 58, <u>CZSS Jastrebarsko</u> 33, <u>CZSS Dugo Selo</u> 1, <u>CZSS Velika Gorica</u> 107, <u>CZSS Vrbovec</u> 10 te <u>CZSS Zaprešić</u> 12 djece.</p> <p>O provođenju programa za unaprjeđenje socijalnih vještina djece i mladih u 2014. godini <u>CZSS Čakovec</u> izvještava:</p> <p>Budući u Županiji međimurskoj ne postoji niti jedna ustanova socijalne skrbi koja bi se bavila zaštitom djece, jedini je kontinuirani rad sa rizičnom djecom i njihovim roditeljima u osnovnim školama koje suradno provode educirani djelatnici iz Centra za socijalnu skrb Čakovec i osnovnih škola, a troškovi voditelja podmiruju se iz sredstava Ministarstva socijalne politike i mladih. Početkom drugog polugodišta školske godine 2013/2014. ponovno je započeo program Male kreativne socijalizacijske skupine, a bilo je uključeno ukupno 35-ero romske djece u 4 skupine- dvije u OŠ Kuršanec i dvije u OŠ Mala Subotica — Područna škola Držimurec Strelec. Na početku školske godine Centar u suradnji sa školama izvrši detekciju rizične djece i formiraju se grupe prema definiranim kriterijima za ulazak u grupu, obavi se roditeljski sastanak sa roditeljima koje se upoznaje s načinom rada kao i potrebom njihovog sudjelovanja u programu. Provodile su se radionice sa ciljem smanjenja rizika pojave poremećaja u ponašanju, a u konačnosti i napuštanja školskog sustava. Rad u grupama odvija se 4 puta mjesečno, provodi se u učionicama škola, a sa roditeljima 1 puta mjesečno a po potrebi individualno i češće.</p> <p>S roditeljima romske nacionalne manjine nije moguće održavaju se roditeljski sastanci na koje se pozivaju razrednici djece, školski pedagozi i ravnatelji. Održano je ukupno pet roditeljskih sastanaka. Svrha radionica jest edukacija o Obiteljskom zakonu, Kaznenom zakonu i Prekršajnom zakonu. Voditelji se fokusiraju na kaznena djela zanemarivanja i zlostavljanja djece, obiteljskog nasilja, te ostala kaznena djela na štetu djece kao što su vanbračni život sa maloljetnom osobom i spolni odnošaj s djecom. Također se roditelje podučava o potrebi održavanja osobne higijene, higijene prostora, te čistoće i urednosti dječje odjeće, kao i važnosti nabave potrebnog</p>

školskog pribora i plaćanja školske kuhinje.

Kroz dugogodišnji rad, u školama u kojima se radi s romskom populacijom, uočeni su pozitivni pomaci, koji okolini naizgled ne djeluju značajnima, ali rezultiraju većom prisutnošću djece na nastavi, većom urednošću dok je kod roditelja zamjetna bolja suradnja sa školom, uključenost u praćenje i napredovanje vlastite djece, osviještenost o važnosti i potrebi plaćanja školske užine, kupovine školskog pribora i sl. Značajni pokazatelji generalne uspješnosti radionica u romskoj populaciji jest statistički pad djece koja odlaze u prošnju sa roditeljima u Čakovec, Zagreb ili Varaždin. Voditelji o odrađenim radionicama sa djecom i roditeljima vode dnevnik sadržaja aktivnosti koje se mjesečno predaju u Centar za socijalnu skrb Čakovec.

U školskoj godini 2014/2015 s radom je nastavljeno 01.12.2014. godine.

Broj programa i aktivnosti za unaprjeđenje socijalnih vještina- ukupan broj programa na razini Republike Hrvatske je bio 115. Grad Zagreb svi centri- 97, CZSS Pula 1, CZSS Koprivnica 1, CZSS Čakovec 12, CZSS Varaždin 3, CZSS Zaprešić 1.

Vrste programa/aktivnosti za unaprjeđenje socijalnih vještina:

Grad Zagreb svi centri- osnaživanje socijalnih vještina i učenje u udrugama BK VELEBIT i LUKA RITZ; CZSS Pula- produženi stručni tretman u školi, CZSS Koprivnica- socijalizacijske aktivnosti, CZSS Čakovec-Program za učenike 1.-4. razreda OŠ "KAKO MALI POSTAJU VELIKI"; Program za učenike 5.-8. razreda OŠ "ŠTO NAS MUČI?"; Program za učenike srednjih škola "PUTOKAZI"; Program za učenike OŠ kod kojih su primijećeni poremećaji u ponašanju "BUDI O.K."; Radionica za učenike 5. razreda OŠ "SUKOBI, NASILJE I NEPRILIKE"; Kreativna radionica za roditelje i djecu vrtićke dobi "PRAZNICI NAM STIŽU"; Radionica za učenike 7. i 8. razreda OŠ "TKO JE SIROMAŠAN?"; Radionica za učenike 4. razreda "MOJE ODGOVORNOSTI"; Radionica za roditelje i učenike 4. razreda "BITI RODITELJ-BITI DIJETE"; CZSS Varaždin Škola za roditelje, Male kreativne radionice, Stereotipi i predrasude – Romi.

Provedba mjere se financirala iz sredstava Državnog proračuna u okviru redovne aktivnosti.

***Napomena za tumačenje usporednih podataka:** Za izvješće o provedbi mjera u 2014. godini traženi su podaci od svih centara za socijalnu skrb na području RH za razliku od 2013. godine kada su traženi podaci samo od 6 centara za socijalnu skrb s najvećim brojem romske populacije.*

POKAZATELJI REZULTATA	Broj romske djece – korisnika pomoći ili mjera iz Zakona o socijalnoj skrbi			U K U P N O	Broj romske djece i mladih koja su sudjelovala u programima/aktivnostima			U K U P N O	Broj programa i aktivnosti za unapređenje socijalnih vještina
	Dobna skupina	Spol			Dobna skupina	Spol			
		Ž	M			Ž	M		
Vrijednost za 2013. g.	<i>0-7 godina;</i>	693	688	1381	<i>0-7 godina</i>	0	0	0	Nije evidentirano
	<i>8-14 godina;</i>	907	837	1744	<i>8-14 godina</i>	24	21	45	
	<i>15-18 godina</i>	606	561	1167	<i>15-18 godina</i>	0	1	1	
Vrijednost za 2014. g.	<i>0-7 godina;</i>	995	1046	2041	<i>0-7 godina</i>	11	15	26	115
	<i>8-14 godina;</i>	1332	1292	2424	<i>8-14 godina</i>	77	106	183	
	<i>15-18 godina;</i>	723	694	1417	<i>15-18 godina</i>	2	6	8	

Posebni cilj 3: Osnažiti lokalnu romsku zajednicu za prepoznavanje opasnosti od rizika izloženosti pojavama trgovanja ljudima, seksualnog iskorištavanja i drugih oblika nasilja s naglaskom na žene i djecu

Pokazatelj učinka:

- a) Udio romskog stanovništva, žena i djece, koje je upoznato s pojavama trgovanja ljudima, seksualnog iskorištavanja i drugih oblika nasilja i poznaje mehanizme zaštite u odnosu na početne vrijednosti

Podaci za pokazatelj učinka definiran Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelj učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranom pokazatelju.

Mjere

4.3.1 Provedba ankete u romskim zajednicama koja bi se koristila kao izvor podataka	
Nositelj:	Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova <i>Sudionici u provedbi:</i> Udruge
Provedba mjere:	Zbog nedostatka financijskih sredstava za provedbu terenskog dijela istraživanja za koji su kao izvršitelji predviđene romske udruge (sudionici u provedbi) istraživanje/mjeru nije bilo moguće provesti. Uz navedeno napominjemo da zbog osjetljivosti sadržaja anketnih listića koji se odnose na sve oblike nasilja nad Romkinjama, predsjednici/e romskih udruga nisu pokazali dovoljnu zainteresiranost za provedbu navedenog istraživanja. Pravobraniteljica i dalje ustraje u provedbi navedene aktivnosti tijekom 2015.
4.3.2 Osmisliti i provoditi programe za edukaciju i informiranje romske populacije, s posebnim naglaskom na žene, o opasnostima povezanim s trgovanjem ljudima i seksualnim iskorištavanjem te načinima zaštite	
Nositelj:	ULJPPNM <i>Sudionici u provedbi:</i> CZSS, MUP, obrazovne ustanove, zdravstvene ustanove, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Provedba mjere:	U okviru redovitog, godišnjeg natječaja za prijavu projekata udruga u Republici Hrvatskoj za dodjelu financijske potpore u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračuna za 2014. godinu na poziciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, od ukupno 5 prioritetnih područja 1 se odnosio na suzbijanje trgovanja ljudima. Unutar navedenog prioritetnog područja financirano je 3 projekata s ukupnim iznosom od 60.000,00 kn . ULJPPNM je u ispunjavanju svoje uloge nacionalnog koordinativnog tijela, i u 2014. godini nastavio svoj rad na obrazovanju svih ciljanih skupina zadanih Nacionalnim planom, pa tako i romske nacionalne manjine: <ul style="list-style-type: none"> • 17. listopada održan je Okrugli stol o suzbijanju trgovanja ljudima s naglaskom na djecu, u suorganizaciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina te Hrvatskog Crvenog križa. Na okruglom stolu bilo je prisutno 27 sudionika • 18. listopada u organizaciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina održano je javno obilježavanje EU Dana suzbijanja trgovanja ljudima za građane na Cvjetnom trgu u Zagrebu • <u>21. studenog Ured je organizirao Javnu tribinu o suzbijanju trgovanja ljudima s posebnim naglaskom na romsku populaciju.</u>

POKAZATELJI REZULTATA	Vrsta i broj aktivnosti				Sudionici u provedbi	Ciljana skupina
	Edukacija	Okrugli stol	Tribina	Obilježavanje značajnog dana		
Vrijednost za 2013. g.	1				„ELSA“, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu	Studenti opće populacije
Vrijednost za 2014. g.		1	1	1	Hrvatski Crveni križ, romske neprofitne organizacije	Pripadnici/ce romske nacionalne manjine, opća populacija
4.3.3 Osmisliti i provoditi programe za edukaciju i informiranje romske populacije, s posebnim naglaskom na žene, o problemima vezanim uz različite oblike diskriminacije i nasilja nad ženama						
Nositelj:	ULJPPNM <u>Sudionici u provedbi:</u> Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, obiteljski centri, CZSS, MUP, obrazovne ustanove, zdravstvene ustanove, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge					
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj i vrsta programa i edukacija ▪ Broj osoba koje su uključene u programe i edukaciju 					
Provedba mjere:	<p>Prema izvješću MUP-a mjera se provodila kroz preventivni projekt „Živim život bez nasilja“ koji provodi MUP u suradnji s udrugom mladih „Status M“ i udrugom „Riječi/Prave/Predstave“. Projekt se sastoji od ukupno 3 komponente koje se provode tijekom iste školske godine u odgojno obrazovnim ustanovama diljem Hrvatske. Projekt se nastavlja s provedbom i u školskoj godini 2013./2014. U prosincu 2013. godine Europska mreža za prevenciju kriminaliteta nagradila je projekt „Živim život bez nasilja“ kao najbolji projekt primarne prevencije u konkurenciji između 18 europskih država.</p> <p>Broj i vrsta programa i edukacija: 1 preventivni projekt „Živim život bez nasilja“, u sklopu kojeg je na temu prevencije nasilja u obitelji i nasilja nad ženama održano 10 interaktivnih radionica te umjetničko-edukativnih programa (predstava Zijaha Sokolovića „Nasilje, za nasilje nema opravdanja“)</p> <p>Broj osoba koje su uključene u programe i edukaciju: kroz interaktivne radionice „Živim život bez nasilja“ obuhvaćeno je oko 500 učenika osnovnih škola, dok je kroz umjetničko-edukativne programe obuhvaćeno gotovo 5.000 učenika osnovnih škola diljem RH, no nije moguće iskazati koliko je učenika romske nacionalne manjine bilo pokriveno radionicama i umjetničko-edukativnim programima. ULJPPNM je organizirao edukaciju za suce o EU i nacionalnom anti-diskriminacijskom zakonodavstvu u Osijeku. Također, ULJPPNM je provodio edukaciju za članove i članice povjerenstva za ravnopravnost spolova, koordinacija za ljudska prava i vijeća nacionalnih manjina u Puli.</p> <p>Nadalje, u travnju 2013. godine donesen je novi Nacionalni program zaštite i promicanja ljudskih prava, za razdoblje od 2013. do 2016. godine koji je područje suzbijanja rasne i druge diskriminacije prepoznao kao prioritetno područje. U skladu s time, osmišljen je niz mjera u cilju jačanja provedbe zakonskih anti-diskriminacijskih odredbi.</p>					

VRIJEDNOST POKAZATELJA REZULTATA	Vrsta aktivnosti			Suradnici u provedbi	Ciljane skupine
	<i>Preventivne</i>	<i>Umjetničko- edukativne</i>	<i>Edukativne</i>		
Vrijednost za 2013. g.	10	1	1	MUP, Udruga mladih „Status M“, udruga „Riječi/Prave/Predstave“, odgojno-obrazovne ustanove RH	Djeca osnovnoškolske dobi
Vrijednost za 2014. g.	10	1			Djeca osnovnoškolske dobi, članovi Povjerenstva za ravnopravnost spolova i Koordinacije za ljudska prava i vijeća nacionalnih manjina

5. PROSTORNO UREĐENJE, STANOVANJE I ZAŠTITA OKOLIŠA

Ocjena stanja

Budući da je u razmatranom razdoblju posebna pozornost bila posvećena ozakonjenju nezakonito izgrađenih zgrada, Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja je u svrhu pomoći romskoj populaciji i tijekom 2014. godine nastavilo sa (su)financiranjem izrade dokumentacije (geodetskih i arhitektonskih snimaka) potrebne za izdavanje rješenja o izvedenom stanju za nezakonito izgrađene zgrade u romskim naseljima.

ULJPPNM je i tijekom 2014. godine, kao korisnik projekta, nastavio provedbu „Projekta potpore Romima – faza III“, financiranog sredstvima iz pretpripravnog programa IPA 2008. Cilj projekta je ojačati i olakšati aktivno i potpuno sudjelovanje romske nacionalne manjine u gospodarskom, obrazovnom, kulturnom i društvenom životu hrvatskog društva, istovremenom vodeći računa o očuvaju njihovog vlastitog identiteta, kulture i tradicije. Svrha projekta je poboljšanje stanja okoliša i općih uvjeta življenja u dva romska naselja u Međimurskoj županiji, Orehovici i Murskom Središću (Sitnice) izgradnjom komunalne infrastrukture (ceste, vodovodna i električna mreža). Ukupna vrijednost projekta iznosi **1.957.233,76 EUR**, od čega RH sufinancira projekt nacionalnim sredstvima u iznosu od 25%, odnosno s **489.308,43 EUR**. Tijekom 2014. godine u sklopu projekta utrošeno je ukupno 515.064,56 kuna (386.298,38 kuna sredstva EU i 128.766,18 kuna nacionalno sufinanciranje).

ULJPPNM je nastavio i aktivnosti na pripremi projekta „Potpora nacionalnim manjinama na lokalnoj razini“, u sklopu pretpripravnog programa IPA 2012. Projekt sadrži 3 komponente; prva je usmjerena na pružanje tehničke pomoći na području jačanja kapaciteta vijeća nacionalnih manjina za praćenje provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, jačanje njihove savjetodavne uloge kao i veza s lokalnom samoupravom u planiranju politika usmjerenih poboljšanju položaja nacionalnih manjina te uspostavi alata za praćenje politika za uključivanje nacionalnih manjina; druga komponenta odnosi se na ugovor o nabavi robe kojim se planira nabava informatičke opreme za vijeća nacionalnih manjina u 75 najnerazvijenijih JLS u RH; te treća komponenta koja predviđa izradu tehničke dokumentacije za lokacije naseljene Romima kako bi se pomoglo općinama i drugim dionicima izraditi podloge za daljnje samostalno kandidiranje projekata prema fondovima EU, s posebnim naglaskom na lokalne inicijative i prostorno opremanje te ograničene aktivnosti parcelacije i legalizacije romskih naselja. U svrhu definiranja potreba jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave, tj. prikupljanja potrebnih podataka za detaljno planiranje provedbe treće komponente projekta, ULJPPNM proveo je ekstenzivne konzultacije sa županijama, gradovima i općinama u kojima obitava romsko stanovništvo. Početak provedbe treće komponente projekta očekuje se u 2016. godini.

Glavna postignuća i najveći problemi u provedbi:

Izrađena je i nadležnim stručnim upravnim tijelima dostavljena dokumentacija (geodetski i arhitektonski snimci) za ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada u romskim naseljima, i to: na području Grada Slavenskog Broda, u romskom naselju MO Josip Rimac, za 180 objekata i na području Grada Popovača, u romskom naselju Donja Gračenica.

Također, u svrhu poticanja razvoja komunalnog standarda i podrške projektu od naročitog značaja za općinu, realizirana je financijska pomoć općini Darda u izgradnji „Kulturnog centra Roma Baranje“.Sredstva u ukupnom iznosu od **586.625,00 kuna** osigurana su na poziciji MGIPU Državnog proračuna RH za 2014. godinu.

Provedba mjera

Opći cilj: Poboljšanje uvjeta stanovanja romske populacije.

5.1 PROSTORNO UREĐENJE

Posebni cilj 1: Osigurati prostorno-plansku dokumentaciju za romska naselja kako bi se stvorili uvjeti za poboljšanje stanovanja romske populacije

Pokazatelji učinka:

- a) Broj naselja legaliziranih u smislu uklapanja u prostorne planove

Stupanjem na snagu Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama („Narodne novine“, broj 86/12 i 143/13), za ozakonjenje bespravno izgrađenih zgrada na lokacijama naseljenim Romima, nije prethodno trebalo osigurati nedostajuću prostorno plansku dokumentaciju. Naime, samo za zgrade na površinama, koridorima ili područjima navedenim u odredbama čl.6 istog Zakona, isključena je mogućnost njihovog ozakonjenja.

Na temelju Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13), koji propisuje urbanu sanaciju, JLS su dužne u okviru izrade prostornih planova izraditi i planove sanacije površina devastiranih nezakonitim građenjem, koji se odnose i na nezakonito izgrađene lokacije naseljene Romima. Prostornim planovima i planovima sanacije stvorit će se preduvjeti za poboljšanje karaktera izgrađenog dijela građevinskog područja i urbane mreže javnih površina devastiranih nezakonitim građenjem, integraciju istih u prostorne i funkcionalne sustave postojećih naselja, te uređenje i opremanje tih područja nedostajućom infrastrukturom i površinama javne namjene, te građevinama javne i društvene namjene.

Mjere

5.1.1.1 Izrada, ažuriranje i provedba županijskih programa aktivnosti i mjera za unapređenje stanja prostora i okoliša na lokacijama naseljenim Romima. Zacrtnane ciljeve postići korištenjem postojeće dokumentacije, koju treba ažurirati/prilagoditi prema potrebi	
Nositelj:	Županijski zavodi – županije (program donosi županija, a izrađuju ga županijski zavodi za prostorno uređenje) <i>Sudionici u provedbi:</i> JLS, županijska vijeća, predstavnici romskih vijeća i udruga
Provedba mjere:	U Zagrebu su izvršeni radovi na poboljšanju lokacija na kojima žive Romi i to: 1. Radovi na asfaltiranju u Vrtinom putu i III. Strugama u ukupnoj vrijednosti 127.000,00 kn; te radovi na lokaciji 2. Vrtni put iza broja IV i III. Struge - najam i pražnjenje 13 EKO WC-a u ukupnoj vrijednosti 216.000,00 kn.

Posebni cilj 2: Urediti i opremiti te poboljšati kvalitetu stanovanja u legaliziranim romskim naseljima

Pokazatelji učinka:

- a) Broj zahtjeva za izdavanje dozvola za gradnju ili legalizaciju objekata Roma odbijenih zbog nemogućnosti uklapanja u važeće prostorne planove

Podatke o broju odbijenih zahtjeva za izdavanje građevinske dozvole i odbijenih zahtjeva za donošenje rješenja o izvedenom stanju za objekte Roma, te razloge za takvo postupanje, posjeduju eventualno nadležni upravni odjeli za izdavanje akata za gradnju županije odnosno grada na području na kojem je planirana gradnja odnosno na kojem se nalazi građevina koju treba ozakoniti. MGIPU za navedeno ne raspolaže traženim podacima.

Na temelju Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama, ozakonjenje bespravno izgrađenih zgrada, svih pa i onih Roma, ne razmatra se s aspekta mogućnosti uklapanja u važeće prostorne planove. Naime, samo za zgrade na površinama, koridorima ili područjima navedenim u odredbama čl. 6 istog Zakona, isključena je mogućnost njihovog ozakonjenja. U narednom razdoblju predlaže se redefiniranje pokazatelja učinka.

Mjere

5.1.2.1 Izrada i eventualne izmjene i dopune postojećih prostornih planova JLS za lokacije naseljene Romima, kao prostorno planskog preduvjeta za integraciju njihovih građevina u prostorne i funkcionalne sustave postojećih naselja	
Nositelj:	JLS <i>Sudionici u provedbi:</i> MGIPU (sufinanciranje izrade prostornih planova)
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj prostornih planova za lokacije naseljene Romima • Postojanje plana i njegova provedivost, odnosno mogućnost izdavanja akata za građenje
Provedba mjere:	<p>U Gradu Belišću je pokrenut postupak legalizacije nezakonito izgrađenih objekata u romskom naselju u Bistrincima. Na području Općine Kneževi Vinogradi naručen je arhitektonski snimak izvedenog stanja za obiteljske kuće i geodetski snimak izvedenog stanja za nezakonito izgrađene zgrade. Sredstva su osigurana iz proračuna Općine Kneževi Vinogradi u visini od 10.000,00 kn. Nakon legalizacije obiteljskih kuća Roma, bit će potrebna dodatna financijska sredstva za parcelaciju čestica, izrade projektne dokumentacije za uređenje komunalne infrastrukture tog dijela naselja, kao i za izgradnju te infrastrukture u smislu poboljšanja uvjeta stanovanja romske zajednice. Spomenuta dodatna financijska sredstva zatražit će se od MRRFEU. U provedbi mjere očekuju se poteškoće kod legaliziranja objekata koja nisu izgrađena u skladu s Urbanističkim planom uređenja Jugoistok Kneževi Vinogradi.</p> <p>Na području Općine Podruten mještani Lončareva naselja kupuju gradilišta za kuće koje su napravljene nezakonito. U 2014.godinsklopljeno je 6 ugovora. Prilikom kupnje gradilišta obračunava se komunalni doprinos kojeg plaćaju. Komunalne priključke (voda, plin, struja obavljaju komunalna poduzeća i pa Općina nema evidenciju za brojčano stanje priključaka.</p> <p>U Izvješću Grada Zagreba se navodi da pokazatelji rezultata nisu mjerodavni za integraciju romskih građevina u prostorne i funkcionalne sustave postojećih naselja u Gradu zato što legalizacija objekata u kojima žive Romi ne ovisi o postojanju dokumenata prostornog uređenja već je riječ o problemu imovinsko-pravne prirode.</p> <p>U 2014. MGIPU nije zaprimilo zahtjeve za sufinanciranje izrade prostornih planova JLS za lokacije naseljene Romima, već je, u suradnji s nadležnim upravnim tijelima i pripadnicima romske nacionalne manjine, (su)financiralo pribavljanje dokumentacije (arhitektonskih i geodetskih snimaka izvedenog stanja) potrebne za ozakonjenje njihovih bespravno izgrađenih zgrada u romskim naseljima.</p> <p>Za provedbu mjere u 2014. godini s pozicije MGIPU Državnog proračuna RH za 2014. godinu utrošeno je ukupno 586.625,00 kuna. Navedena sredstva osigurana su na slijedećim aktivnostima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A 538050 Zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada, Gradu Slavonski Brod, 386.625,00 kuna, izradu dokumentacije za ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada u romskom naselju MO Josip Rimac, za 180 objekata; - A 576199 Prostorno uređenje prostora naseljenih Romima, Gradu Popovača, 100.000,00 kuna za izradu dokumentacije za

	<p>ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada u romskom naselju Donja Gračenica;</p> <ul style="list-style-type: none"> - A 576256 Unapređenje stanovanja i komunalnog gospodarstva, Općini Darda, 100.000,00 kuna za pomoć u izgradnji „Kulturnog centra Roma Baranje“.
5.1.2.2 Osigurati priključke na javni vodovod u romskim naseljima tamo gdje ih nema	
Nositelj:	JL/P(R)S
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj romskih naselja u kojima je omogućen priključak na javni vodovod ▪ Broj kućanstava priključenih na javni vodovod
Provedba mjere:	<p>Donošenjem UPU dijela Ulice Marka Oreškovića u Bistrincima, ostvaren je preduvjet za projektiranje komunalne infrastrukture (opskrba el. energijom, vodovod, odvodnja, prometnice, javna rasvjeta) u dijelu naselja Bistrinci naseljenog Romima. Grad Belišće je ishodio lokacijsku dozvolu za rekonstrukciju- dogradnju postojećih vodoopskrbnih i kanalizacijskih cjevovoda u dijelu ulice M. Oreškovića u Bistrincima. Izgrađen je parcelacijski elaborat prometnih površina. Financijska sredstva za provođenje ove mjere iznose 31.130,00 kn.</p> <p>U 2014. godini doveden je vodovod u najveće romsko naselje u Varaždinskoj županiji. Utrošena financijska sredstva iznosila su 104.493,03 kn od kojih je 50.000,00 kn osigurala Županija, a 54.493,03 "VARKOM" d.d. Varaždin. Izgrađena je druga faza glavnog voda do ulaza u romsko naselje u Gornjem i Donjem Vratnu dužine 537 m. Prva faza izgrađena je 2013. godine. Predstoji treća faza tj. ulična mreža i priključci. Mjera je aktualna zbog potrebe izgradnje ulične mreže i priključaka u romskim naseljima u Gornjem i donjem Vratnu te Svetom Đurđu.</p> <p>U Gradu Zagrebu, na lokacijama Vrtni put iza broja IV i III. Struge iz gradskoga je proračuna podmiren trošak utrošene vode za korištenje sanitarnih i edukativnih kontejnera te utrošene vode na javnom zdencu. Na lokaciji Savica Šanci, Grad osigurava opskrbu pitkom vodom putem autocisterni. U 2014. isporučeno je 596 m³ pitke vode u vrijednosti 17.147,68 kn. Na lokaciji Plinarsko naselje na interventna čišćenja kanalskog sustava obavljani su radovi u vrijednosti od 8.656,00 kn, te se stanje lokacija naseljenih Romima kontinuirano prati i poboljšava opskrba vodom.</p>

Posebni cilj 3: Riješiti imovinsko-pravne odnose u romskim naseljima

Pokazatelji učinka:

- a) Udio naselja/parcela/kuća s riješenim imovinsko-pravnim statusom

Podaci za pokazatelj učinka definiran Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelj učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranom pokazatelju.

Mjere

5.1.3.1 Suradnjom nadležnih institucija poticati rješavanje imovinsko-pravnih odnosa u romskim naseljima	
Nositelj:	JLS, županijski upravni odjeli, Grad Zagreb, veliki gradovi (upravni odjeli koji obavljaju poslove izdavanja lokacijskih dozvola, rješenja o uvjetima građenja, potvrda glavnog projekta i rješenja za građenje, rješenja o izvedenom stanju) <u>Sudionici u provedbi:</u> DUDI
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj rješenja o izvedenom stanju (akata za legalizaciju) • Broj izdanih akata za građenje • Smanjenje broja slučajeva u kojima nije moguće izdavanje akata za građenje zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa • Broj podnijetih zahtjeva
Provedba mjere:	<p>Vlada Republike Hrvatske, temeljem zahtjeva Europske komisije, a u vezi s poteškoćama s ostvarivanjem rezultata infrastrukturnih projekata financiranih sredstvima pretprijetnih fondova EU u 6 romskih naselja u Međimurskoj županiji, osigurala je ukupno 9.200.00,00 kn za legalizaciju stambenih objekata u 6 naselja pokrivenih projektima. Proces legalizacije je još uvijek u tijeku, a otežavajuće okolnosti u velikom broju slučajeva predstavljaju problemi s neriješenim imovinsko-pravnim odnosima.</p> <p>Slične poteškoće navode se i u Izvješću Grada Zagreba. Naime, zemljišta i objekti na lokacijama na kojima obitavaju Romi u vlasništvu su trećih osoba. Prema Generalnom urbanističkom planu Grada Zagreba te lokacije se nalaze u zonama mješovite namjene i to pretežno poslovne, gospodarske, športsko rekreacijske, javnih zelenih površina, voda i vodnih dobra te na koridorima za infrastrukturni sustav.</p>
5.1.3.2 Osmisliti i provesti kampanju o Zakonu o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (NN 86/12 i 143/13) i postupcima legalizacije u romskim naseljima	
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s MGIPU
Provedba mjere:	MGIPU je u 2013. godini provelo široku kampanju informiranja i osvještavanja javnosti, pa tako i romske nacionalne manjine, o Zakonu o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama i postupcima ozakonjenja (posebna web stranica Ministarstva, besplatni telefon i posebne e-mail adrese za upite građana, informativni letci, vodič za legalizaciju, posebni afirmativni TV i radijski spot, tribine, medijski nastupi i dr.). Budući da je rok za podnošenje zahtjeva za donošenje rješenja o izvedenom stanju bio 30. lipnja 2013. godine, za kampanju u 2014. godini nije bilo potrebe te ona nije provedena.

5.2 STANOVANJE

Posebni cilj 1: Unaprijediti stambenu integraciju Roma u zajednici

Pokazatelji učinka:

- a) Poboljšani uvjeti života u romskim naseljima (higijena naselja, odlaganje otpada)

Podaci za pokazatelj učinka definiran Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelj učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranom pokazatelju.

Mjere

5.2.1.1 Osmisliti i provoditi edukacije o načinu korištenja stambenih objekata i okoliša	
Nositelj:	ULJPPNM, JLP(R)S, udruge
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj provedenih edukativnih aktivnosti ▪ Broj Roma obuhvaćenih edukacijom
Provedba mjere:	Prema izvješću Grada Zagreba službenici Gradske uprave, prilikom useljenja i predaje stana u posjed, informiraju i upoznaju novog najmoprimca s preuzetim ugovornim obvezama i s pravilima ponašanja u vezi s korištenjem stanova. Javni bilježnik prilikom potpisivanja ugovora o najmu isti u cijelosti pročita najmoprimcu te ga detaljno upozori na posljedice koje nastaju u slučajevima nepridržavanja obveza preuzetih potpisivanjem ugovora.
5.2.1.2 Promicati antidiskriminacijske mjere pri najmu i/ili dodjeli stanova	
Nositelj:	ULJPPNM, JLP(R)S, udruge
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj Roma koji su poslali pritužbe državnim tijelima i udrugama zbog diskriminacije pri najmu i/ili dodjeli stanova ▪ Broj edukativnih akcija za javne službenike o antidiskriminacijskim mjerama prema Romima
Provedba mjere:	ULJPPNM je, u sklopu izrade Strategije borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti, u sklopu mjera predložio osiguranje dosljedne primjene načela nediskriminacije pri osiguravanju stambenih uvjeta za sve građane, posebno za ranjive skupine (beskućnike, osobe s invaliditetom, Rome, povratnike i raseljene osobe, azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom, žrtve obiteljskog nasilja i žrtve trgovanja ljudima i dr.) te promicati uklanjanje prostorne segregacije. Aktivnosti mjere uključuju osnivanje radne skupine i izradu smjernica za osiguranje jednakog pristupa pri dodjeli stanova s naglaskom na ranjive skupine i promicanje uklanjanja prostorne segregacije, a rok provedbe je IV. kvartal 2016. godine.

Posebni cilj 2: Osigurati stanovanje u primjerenim uvjetima

Pokazatelji učinka:

- a) Povećanje standarda i kvalitete življenja u romskim naseljima
- b) Obuhvat romske populacije mjerama usmjerenim na osiguranje stanovanja u primjerenim uvjetima

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

5.2.2.1 Primjena socijalnih programa stambenog zbrinjavanja na romske obitelji i pojedince	
Nositelj:	JLS
Provedba mjere:	U Općini Darda nastavljene su aktivnosti na izgradnji objekata za socijalno stanovanje (više pod provedbom mjere 5.2.2.3.).
5.2.2.2 Osigurati alternativni smještaj za pripadnike romske nacionalne manjine koji stanuju u stambenim jedinicama za koje je izdano rješenje o rušenju ili koje nije moguće legalizirati iz prostornih razloga	
Nositelj:	Nadležna TDU u suradnji s JL/P(R)S i APN-om
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj zbrinutih romskih obitelji • Broj dodijeljenih stambenih objekata
Provedba mjere:	Nakon isteka roka za legalizaciju (30. lipnja 2013.) sukladno Zakonu o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (NN 86/12) nije doneseno ni jedno pravomoćno rješenje vezano uz ozakonjenje nezakonito izgrađenih stambenih objekata te stoga nije postojao razlog za osiguranje alternativnog smještaja po navedenoj osnovi.
5.2.2.3 Sanacija i izgradnja kuća za romske obitelji na područjima posebne državne skrbi sukladno Zakonu o područjima posebne državne skrbi („Narodne novine“, 86/08 i 57/11) prema planu JL/P(R)S	
Nositelj:	JL/P(R)S u suradnji s Državnim uredom za obnovu i stambeno zbrinjavanje
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj zbrinutih romskih obitelji
Provedba mjere:	U Dardi je izrađen Detaljan plan uređenja "Romskog naselja" u ulici Nikole Šubića Zrinskog. U cijelosti je završena izgradnja komunalne infrastrukture (cestovna mreža, vodoopskrbna mreža, odvodnja otpadnih voda, plinifikacija, elektroenergetska mreža, javna rasvjeta i telekomunikacijska mreža) u Romskom naselju u Dardi, ul. N. Š. Zrinskog. Izgrađen je kulturni centar roma Baranje u Dardi, N.Š.Zrinskog, na kome je napravljeno: instalacija grijanja, gruba montaža razdjelnih cjevovoda, instalacija vode i

	<p>kanalizacije, gruba montaža cjevovoda i ugradnja električne instalacije, razdjelnice, telefonske instalacije i gromobranske instalacije, ugrađena stolarija, unutrašnje žbukanje i gletanje, postavljanje horizontalne hidroizolacije podne ploče prizemlja, te termoizolacija poda prizemlja i potkrovlja i cementni estrih u svim prostorijama. Kako bi se objekt stavio u funkciju potrebno je obaviti keramičarske i soboslikarske radove u svim prostorijama, te uređenje parkirališta. Planirao je postavljanje vanjske izolacije zgrade kako bi se smanjili troškovi za grijanje. Za izgradnju 87 obiteljskih kuća u "Romskom naselju" u Dardi u ulici Nikole Šubića Zrinskog napravljena su Idejni projekti tijekom, te su za dio kuća izdana Rješenja o uvjetima građenja.</p>
<p>5.2.2.4 Sufinanciranje projekata infrastrukture za romska naselja u suradnji i prema zahtjevu JL/P(R)S</p>	
Nositelj:	JL/P(R)S u suradnji s MRRFEU
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj sufinanciranih projekata ▪ Iznos sufinanciranja
Provedba mjere:	<p>Na području Općine Peteranec završena je projektna dokumentacija odvodnju naselja Sigetec i Hlebine. Ukupna vrijednost iznosi: 388.125,00 kuna. Općina Peteranec i Općina Hlebine: 116.437,50 kuna – 30% (svaka općina 15%), MRRFEU: 271.687,50 kuna – 70%). Cilj projekta bio je izrada dokumentacije za sustav odvodnje u naseljima Hlebine i Sigetec. Ovim projektom kao primarno se rješava sustav odvodnje fekalnih (sanitarnih) otpadnih voda. Gotova je projektna dokumentacija, slijede sami radovi, a u tijeku je kandidiranje radova prema EU fondovima.</p> <p>Općina Novigrad Podravski - planira provedbu mjere 5.2.2.4 Sufinanciranje projekata infrastrukture za romska naselja u suradnji i prema zahtjevu JL/P(R)S, odnosno asfaltiranje ceste u i prema romskom naselju iz Europskog fonda za regionalni razvoj (ERDF).</p>

5.3 ZAŠTITA OKOLIŠA

Posebni cilj 1: Unaprijediti stanje okoliša romskih naselja

Pokazatelj učinka:

- a) Udio romskih naselja u kojima se gospodari otpadom na propisani način
- b) Smanjenje negativnog utjecaja otpadana okoliš

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

5.3.1.1 Uklanjanje postojećih divljih odlagališta otpada u svim romskim naseljima	
Nositelj:	JLS i komunalno društvo koje na njezinom prostoru obavlja komunalnu uslugu održavanja čistoće <i>Sudionici u provedbi:</i> Komunalne tvrtke u vlasništvu JLS-a, FZOEU (sufinanciranje sukladno Pravilniku)
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj uklonjenih divljih odlagališta u romskim naseljima • Smanjenje/nestanak divljih odlagališta otpada u romskim naseljima
Provedba mjere:	<p>U Gradu Čakovcu izrađen je sanacijski plan te je izvedena sanacija ilegalnog odlagališta komunalnog otpada u naselju Kuršanec. Odvezeno je 120 t komunalnog otpada i zbrinuto na legalnoj deponiji u Totovcu. Financijska sredstva utrošena u ove aktivnosti iznosila su 30.000 kn i 70.000 kn koje je osigurao Grad Čakovec. Nastavljeno je sa ilegalnim odlaganjem otpada tako da će vjerojatno i u ovoj godini biti potrebno organizirati sličnu akciju.</p> <p>Općina Novigrad Podravski je u suradnji s Udrugom Roma "Korak po korak" organizirala prikupljanje otpada iz romskog naselja Brzava i njegov odvoz na općinsko odlagalište otpada. Mjera je i dalje provediva i doprinosi ostvarenju Posebnog cilja 1 (Unaprijediti stanje okoliša romskih naselja) na način da se smanjuje negativan utjecaj otpada na okoliš.</p> <p>U Zagrebu su izvršeni radovi na poboljšanju lokacija na kojima žive Romi i to na lokaciji Vrtni put iza broja IV. i III. Struge - najam i pražnjenje 13 EKO WC-a, u ukupnoj vrijednosti 216.000,00 kn.</p>
5.3.1.2 Jačanje suradnje regionalne i lokalne samouprave i romske nacionalne manjine radi koordinacije i unapređenja aktivnosti zaštite okoliša	
Nositelj:	Nadležno upravno tijelo županije i Grada Zagreba u suradnji s nadležnim upravnim odjelom grada, odnosno općine <i>Sudionici u provedbi:</i> JLS, županijska vijeća, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj realiziranih aktivnosti zaštite okoliša u koordinaciji romske nacionalne manjine, pravne osobe kojoj je dodijeljena koncesija za zbrinjavanje komunalnog otpada na području JLP(R)S

Provedba mjere:	U cilju zaštite okoliša, u Izvješću Grada Zagreba se navodi da je tijekom 2014. godine realizirana aktivnost odvoza glomaznog i drugog otpada s lokacija na kojima žive Romi u koordinaciji Grada Zagreba, romske nacionalne manjine i Zagrebačkog holdinga – Podružnica Čistoća, pri čemu su utrošena proračunska sredstva Grada Zagreba u iznosu od 321.706,60 kn . Podaci o odvozu otpada za 2014. godinu su sljedeći:				
	Red. br.	L O K A C I J A	Jed. mjere	IZNOS U KUNAMA (bez PDV-a)	
	1.	III STRUGE	Sanduk 5,5 m ³	84	127.651,44
	2.	VRTNI PUT	Sanduk 5,5 m ³ Kontejner 1,1m ³	45 452	51.648,70 87.678,96
	3.	MIŠEVEČKA	Sanduk 5,5 m ³	5	7.598,30
	4.	PLINARSKO NASELJE	Sanduk 10 m ³	18	27.353,99
	5.	DUMOVEC	Sanduk 5,5 m ³	39	59.266,74
U K U P N O				321.706,60	

Posebni cilj 2: Podići razinu informiranosti romske nacionalne manjine o zaštiti okoliša i o načinima njezine provedbe

Pokazatelji učinka:

- a) Povećanje razine informiranosti o zaštiti okoliša i sposobnosti za samostalno planiranje i provođenje projekata

Podaci za pokazatelj učinka definiran Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelj učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranom pokazatelju.

Mjere

5.3.2.1 Provoditi edukaciju pripadnika romske nacionalne manjine o sustavu zbrinjavanja komunalnog otpada	
Nositelj:	JL/P(R)S u suradnji s MZOIP <i>Sudionici u provedbi:</i> JL/P(R)S, županijska vijeća, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj lokacija (naselja) obuhvaćenih edukacijom • Broj održanih radionica i/ili predavanja
Provedba mjere:	U Izvješću Grada Zagreba navodi se kako Grad ulaže velike napore u informiranje, promidžbu, podizanje svijesti svih građana Grada Zagreba u vezi zaštite okoliša i održivog razvoja. Izrazita je pozornost posvećena izobrazno -informativnim aktivnostima u vezi s održivim gospodarenjem otpadom u Gradu Zagrebu i to ranije no što je isto propisano Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine, broj. 94/13). U organizaciji Gradskog ureda za energetiku, zaštitu okoliša i održivi razvoj Grada Zagreba na Cvjetnom trgu je dana 05. lipnja 2014. godine obilježen Svjetski dan zaštite okoliša u sklopu projekta "Moj zeleni Zagreb" kojim Grad Zagreb želi podići svijest građana o zaštiti okoliša. Ovogodišnja poruka obilježavanja Svjetskog dana zaštite okoliša je: "Misli, stvaraj, čuvaj zeleno i pametno gospodari otpadom 365 dana" kojom se želi pokazati na koji način svatko od nas treba crtati budućnost Zemlje i grada u kojem živimo, bilo zelenim kistom, bilo odvajanjem otpada.,,Stavi pravu stvar na pravo mjesto“ kampanja je koju provode Grad Zagreb, Zagrebački centar za gospodarenje otpadom i Zagrebački holding. Njezin cilj je informirati građane o važnosti odvojenog sakupljanja otpada u gradu Zagrebu te ih potaknuti na jači osobni doprinos u odvajanju otpada. Tijekom 2014. godine, aktivnosti koje bi bile usmjerene isključivo romskoj nacionalnoj manjini Grad Zagreb nije provodio.
5.3.2.2 Uključivanje vijeća i pripadnika romske nacionalne manjine te pravne osobe kojoj je dodijeljena koncesija za zbrinjavanje komunalnog otpada na području JLS u akcije i ciljane programe zaštite okoliša JL/P(R)S	
Nositelj:	JLS <i>Sudionici u provedbi:</i> JL/P(R)S, županijska vijeća, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj pripadnika romske nacionalne manjine • Broj realiziranih akcija i ciljanih programa
Provedba mjere:	Iz dostavljenih izvješća jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave nisu dostavljeni podaci za provedbu ove mjere.

6. UKLJUČIVANJE ROMSKE NACIONALNE MANJINE U KULTURNI I DRUŠTVENI ŽIVOT

Ocjena stanja

Uključivanje romske nacionalne manjine u kulturni i društveni život je od iznimne važnosti i trebao bi biti prvi korak, ali i krajnji rezultat uspješne provedbe svih mjera u Akcijskom planu za provedbu Strategije.

Savjet za nacionalne manjine nastavlja sufinanciranje kulturnog amaterizma, kulturnih manifestacija te izdavaštva nacionalnih manjina, pa tako i romske nacionalne manjine. Savjet je, također, u suradnji s Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina održao edukacije udruga romske nacionalne manjine o načinu korištenja financijskih sredstva, izradi programa i podnošenju izvješća, kao i izradi projekata za financiranje sredstvima fondova EU. Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina sufinancirana programe očuvanja tradicijske kulture Roma putem udruga i KUD-ova romske nacionalne manjine.

Provedbom mjera dodatno su osnaženi i ojačani kapaciteti udruga romske nacionalne manjine te je povećana uključenost pripadnika romske nacionalne manjine uz postizanje pozitivnije percepcije romske kulture unutar većinske populacije.

Rezultat analize korisnika sredstava Ministarstva kulture prema pripadnosti nacionalnoj manjini ukazuje na to da Ministarstvo kulture u kontinuitetu prepoznaje i podržava projekte koje su predložile pravne i fizičke osobe pripadnika nacionalnih manjina RH.

Od značajnijih manifestacija u 2014. godini su obilježavani: Svjetski dan Roma, Svjetski dan romskog jezika te Međunarodni dan sjećanja na romske žrtve Porajmosa/Holokaustana romskom groblju Uštica u Spomen području Jasenovac.

Glavna postignuća i poteškoće u provedbi:

Kao svake godine povećava se broj podnesenih prijava programa kulturne autonomije čiji su nosioci udruge i ustanove pripadnika romske nacionalne manjine na Javni poziv Savjeta za nacionalne manjine za sufinanciranje programa kulturne autonomije, a primjetan je i sve veći broj osnivanja udruga koje aktivno djeluju na očuvanju kulturnog identiteta.

Ured za udruge kao korisnička institucija EU sredstava, u svojstvu provedbenog tijela za sektor civilnoga društva – tijekom 2014. objavio je dva natječaja za program dodjele bespovratnih sredstava u okviru Operativnog programa „Razvoj ljudskih potencijala“ 2007. – 2013. (Europski Socijalni Fond): „Mikro projekti podrške inovativnim aktivnostima malih organizacija civilnog društva za lokalni razvoj“ i „Jačanje sposobnosti organizacija civilnog društva za pružanje socijalnih usluga“. U okviru dva navedena natječaja ugovoreno je 70 projekata organizacija civilnog društva. Romske organizacije su se kao partneri uključile u navedene natječaje, a romska nacionalna manjina prepoznata je kao ciljana skupina korisnika projektnih aktivnosti.

Kao poteškoća još uvijek se nameće slab odaziv romskih udruga na informativne radionice vezano uz mogućnosti financiranja ili druge aktivnosti informirajućeg ili predstavljajućeg karaktera.

Provedba mjera

Opći cilj: Osnažiti pripadnike romske nacionalne manjine za sudjelovanje u društvenom, kulturnom i javnom životu, radi smanjivanja jaza između pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na ostalo stanovništvo.

Posebni cilj 1: Postići pozitivnu percepciju romske kulture i identiteta unutar romske nacionalne manjine, unutar većinske populacije te društva u cjelini

Pokazatelj učinka:

- a) Promjena percepcije pripadnika romske nacionalne manjine o vlastitoj grupi
- b) Socijalna distanca između pripadnika romske nacionalne manjine i većinskog stanovništva

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

6.1.1 Stvaranje uvjeta za aktivno djelovanje romskih kulturnih i društvenih aktivnosti u svim područjima gdje je romska nacionalna manjina značajno zastupljena	
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s Udrugom gradova <i>Sudionici u provedbi:</i> Udruga općina, JL/(P)RS i Ministarstvo kulture
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj lokacija u kojima romske udruge/KUD-ovi imaju na raspolaganju prostor/financijsku podršku • Broj romskih udruga/KUD-ova koji koriste dodijeljeni prostor i/ili financijsku podršku JL/P(R)S • Broj i vrsta aktivnosti koje romske udruge/KUD-ovi provode u dodijeljenom prostoru i/ili uz financijsku podršku JL/P(R)S
Provedba mjere:	Ministarstvo kulture je u 2014. zaprimilo 12 zahtjeva (projekata) od strane romskih organizacija za financiranjem, a od toga su odobrena sredstva za njih 10. Tijekom 2014. Ministarstvo kulture financiralo je rad udruga koje se bave aktivnostima međunarodne kulturne suradnje, književnim manifestacijama te aktivnostima

otkupa knjiga. Ukupno je u 2014. godini utrošeno **100.000,00 kn** (sredstva državnog proračuna) iz Programa javnih potreba u kulturi (sredstva Ministarstva kulture).

Prema Izvješću Grada Zagreba romske udruge/KUD-ovi imaju na raspolaganju prostore na devet lokacija u Gradu Zagrebu te je deset romskih udruga/KUD-ova tijekom 2014. koristilo za svoj rad prostor u vlasništvu Grada Zagreba. U dodijeljenim gradskim prostorima romske udruge/KUD-ovi provodile su sljedeće aktivnosti:

- *uključivanje i potpora u društveni, kulturni i obrazovni sustavu suradnji sa roditeljima;*
- *poboljšanje kvalitete života starijih osoba ,mladih, djece i žena;*
- *organiziranje tribina o pravima Roma;*
- *folklorno – kulturno osvještavanje;*
- *održavanje radionica za mlade;*
- *sastanci i predavanja za djecu uzrasta od 6 do 12 godina;*
- *edukacijski centar za mlade;*
- *pružanje psiho-socijalnih pomoći.*

Udruge koje su u 2014. koristile prostor za svoje djelovanje na temelju ugovora koji su sklopljeni na četiri godine su: Centar za provedbu integracija Roma u Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji (raniji naziv Centar za provedbu integracija u Europsku uniju) i Udruga za promicanje obrazovanja Roma u Republici Hrvatskoj „Kali Sara”-Braće Cvijića 7 ; Koalicija Roma Hrvatske – KRUH – Miramarska 125; Udruga Roma "Ne boj se - Madara" – Dubrava 222; Udruga za stare i nemoćne Rome Hrvatske – Velikogorička 12; Vijeće romske nacionalne manjine Grada Zagreb – Tina Ujevića 9; Udruga Roma dragovoljaca i invalida domovinskog rata – Hećimovićeve 5. Udruge koje su povremeno koristile prostore na području tri mjesne samouprave (Petruševac, Žitnjak i Botinec) u određenim tjednim terminima su: Udruga „ZLATNE GODINE“ - Mjesni odbor Petruševac; Udruga „ROMSKI SAN“ - Mjesni odbor Žitnjak; Udruga „REOC“ „DR.IAN HANCOCH“ - Mjesni odbor Žitnjak i Udruga Roma Hrvatske „ROMSKO SRCE“ – Mjesni odbor Botinec.

U 2014. podržani su sljedeći programi/projekti kulturnih i umjetničkih djelatnosti:

- Časopis *ROMANO ČACIPE / ROMSKA ISTINA* (Nakladnik Udruga Roma Zagreba i Zagrebačke županije) Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport kontinuirano, već godinama podržava. Časopis se objavljuje u trojezičnom hrvatsko-romsko-engleskom izdanju, a pridonosi njegovanju romske kulture i jezika te informiranju Roma i šire zajednice o romskoj problematici.
- Djelovanje Medijskog informativnog centra, udruge koja putem portala www.romalen.com informira o pitanjima romske nacionalne manjine, potiče toleranciju i kulturu dijaloga te medijski i javno promiče ljudskih prava romske nacionalne manjine.
- Program „Čuvanje i promoviranje romskog pisma (jezika), muzike, plesa i romske nošnje realizirao je KUD-a Romsko srce.

	<ul style="list-style-type: none"> - Udruga Koalicija Roma Hrvatske bila je organizator proslave Đurđevdana u 2014. godini - U sklopu Knjižnice Silvija Strahimira Kranjčevića, Zapoljska 1, Peščenica (knjižnica je dio mreže narodnih knjižnica objedinjenih u jedinstvenoj ustanovi Knjižnice grada Zagreba koja djeluje na 42 lokacije) djeluje <i>KNJIŽNICA ZA ROME</i> kao posebni odio knjižnice. Djelatnost Knjižnice za Rome financira se u okviru cjelokupne djelatnosti Knjižnice Silvija Strahimira Kranjčevića - Centar za kulturu Trešnjevka organizira <i>EDUKACIJSKE RADIONICE I ČITAONICE NA ROMSKOM JEZIKU</i> u suradnji s udrugom <i>KALISARA</i>. Riječ je o edukacijskim radionicama za djecu pripadnike romske nacionalne manjine gdje djeca čitaju i slušaju romski jezik i nakon toga sudjeluju na radionicama ilustracije ispričanog.
6.1.2 Uspostava višenamjenskih centara u područjima gdje je romska nacionalna manjina značajno zastupljena	
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s Udrugom gradova, Udrugom općina i JLP(R)S
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj manifestacija • Broj romskih udruga/KUD-ova koji koriste centar • Broj pripadnika romske nacionalne manjine
Provedba mjere:	Prema Izvješću Grada Zagreba u Zagrebu nije uspostavljen višenamjenski centar. Međutim romskim udrugama i Vijeću romske nacionalne manjine se, na njihov zahtjev, omogućuje korištenje gradskih prostora (kazališta, muzeja, dvorana, športskih objekata i slično) za održavanje manifestacija romske nacionalne manjine. Zahtjeve za korištenje prostora razmatra Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport. U 2014. Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport nije zaprimio niti jedan zahtjev za korištenje gradskih prostora za manifestacije romske nacionalne manjine.
6.1.3 Financiranje programa posvećenih izvornoj romskoj kulturi, jeziku, tradicijskim običajima i umjetničkom stvaralaštvu te sakupljanju i objavljivanju romske povijesne, književne i kulturne građe (na romskim jezicima i na hrvatskom jeziku)	
Nositelj:	Savjet za nacionalne manjine u suradnji s ULJPPNM i Ministarstvom kulture
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj realiziranih (financiranih) programa • Ukupan iznos izdvojenih sredstava za financiranje programa
Provedba mjere:	Sufinancirana je 21 udruga romske nacionalne manjine koje su ostvarile 32 programa kulturne autonomije, posvećenih očuvanju izvorne romske kulture, jeziku, tradicijskim običajima i umjetničkom stvaralaštvu. Sredstvima osiguranim u Državnom proračunu RH za 2014 godinu u razdjelu 020 Vlada Republike Hrvatske, Glava 21 Savjet za nacionalne manjine, Aktivnost A 732003 potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina, pozicija 381 Tekuće donacije u novcu, u iznosu od 666.000,00 kuna sufinancirana je 21 udruga romske nacionalne manjine koje su ostvarile 32 programa kulturne autonomije, posvećenih očuvanju izvorne romske kulture, jeziku, tradicijskim običajima i umjetničkom stvaralaštvu.

POKAZATELJI REZULTATA	Broj realiziranih (financiranih) programa	Ukupan iznos izdvojenih sredstava za financiranje programa
Vrijednost za 2013.g.	37	795.000,00
Vrijednost za 2014. g.	32	666.000,00
6.1.4 Raspisivanje natječaja za financiranje programa očuvanja tradicijske kulture Roma		
Nositelj:	ULJPPNM	
Provedba mjere:	<p>ULJPPNM uputio je 5. studenog 2014. godine <i>Javni poziv za dodjelu financijske potpore za provedbu programa koji doprinose očuvanju tradicijske kulture Roma za 2014. godinu</i>. 13 udruga i kulturno umjetničkih društva prijavilo se na Javni poziv za dodjelu financijske potpore, a Komisija za odabir prijedloga i raspodjelu financijske potpore za provedbu programa koji doprinose očuvanju tradicijske kulture Roma za 2014. godinu je na <i>2. sjednici održanoj 8. prosinca 2014. godine</i> rasporedila sredstva u ukupnom iznosu od 69.997,60 kuna kako slijedi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Udruga Roma Istre – Pula 8.000,00 kn 2. Kulturno umjetničko društvo „Romsko srce“, Zagreb 6.650,00 kn 3. Udruženje Roma „Ludari“, rumunjskog podrijetla Grada Slavenskog Broda, Slavonski Brod 9.988,60 kn 4. Romski kulturni centar, Sisak 9.959,00 kn 5. Teatar Čaplin – Teatar romske nacionalne manjine Primorsko – goranske županije, Rijeka 13.000,00 kn 6. Udruga Roma „Korak po korak“, Koprivnica 8.400,00 kn 7. Romsko kulturno umjetničko društvo, Darda 10.000,00 kn 8. Zajednica Roma Hrvatske „Romski san“, Zagreb 4.000,00 kn 	
POKAZATELJIREZULTATA	Broj financiranih programa	Odnos prijavljenih/odobrenih programa
Vrijednost za 2013.g.	16	24/16
Vrijednost za 2014. g.	8	8/13
6.1.5 Intenziviranje informiranja o romskoj nacionalnoj manjini kao i afirmaciji romske kulture u svim javnim medijima (HTV, posebice lokalne radio postaje u područjima gdje je romska nacionalna manjina značajno zastupljena), te provedba istraživanja nezavisnih stručnjaka o navedenom		
Nositelj:	Vijeće za elektroničke medije u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine	
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Gledanost programa/promjena vidljivosti romske kulture u javnosti 	
Provedba mjere:	Održavanje tematske sjednice Savjeta za nacionalne manjine na kojoj je razmatrano Izvješće HTV -a i HR o proizvedenim, su proizvedenim i objavljenim programima namijenjenim informiranju pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj u 2013. godini, sukladno članku 18. i 35. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Savjet je upozorio na još uvijek nedovoljnu zastupljenost nacionalnih manjina u programima HRT-a i nezadovoljavajući stupanj ostvarivanja	

	prava manjina na pristup javnim medijima, a vezano uz članak 18. stavak 1. i članak 35. stavak 2. alineju 3. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, članak 9. stavak 2. podstavak 6. Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji i Ugovor između HRT-a i Vlade RH, te je utvrdio obvezu održavanja sastanka predstavnika Savjeta za nacionalne manjine s ravnateljem Hrvatske radiotelevizije.
6.1.6 Organiziranje seminara s predstavnicima medija i pripadnicima romske nacionalne manjine o afirmaciji Roma putem medija, te o načinu promocije pozitivnih aspekata i izjednačenog izvješćivanja o Romima, te pravima i obvezama na području suzbijanja diskriminacije s posebnim naglaskom na položaj Romkinja	
Nositelj:	Savjet za nacionalne manjine u suradnji s ULJPPNM
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj održanih seminara • Broj educiranih novinara • Broj educiranih pripadnika romske nacionalne manjine
Provedba mjere:	<p>Savjet za nacionalne manjine je sredstvima osiguranim u Državnom proračunu RH za 2014. godinu u razdjelu 020 Vlada Republike Hrvatske, Glava 21 Savjet za nacionalne manjine, Aktivnost A 732003 potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina, pozicija 381 Tekuće donacije u novcu, u iznosu od 6.495,00 kuna sufinancirao organiziranje i održavanje seminara koji je u suradnji s Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH održan u Opatiji, dana 30. svibnja 2014. godine pod nazivom „Mediji i nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj“ zaštita manjina i uloga medija u demokratizaciji hrvatskog društva.</p> <p>Savjet za nacionalne manjine je sredstvima osiguranim u Državnom proračunu RH za 2014. godinu u razdjelu 020 Vlada Republike Hrvatske, Glava 21 Savjet za nacionalne manjine, Aktivnost A 732003 potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina, pozicija 381 Tekuće donacije u novcu, u iznosu od 27.789,00 kn sufinancirao organiziranje i održavanje znanstvenog skupa „Regionalne škole manjinskih prava“ koja je održana u Medulinu od 12. –18. rujna 2014.</p>

Posebni cilj 2: Podići razinu uključenosti romske nacionalne manjine, s posebnim naglaskom na žene, u javni i politički život lokalne zajednice

Pokazatelj učinka:

- a) Broj pripadnika romske nacionalne manjine uključenih u radna, savjetodavna i druga tijela JL/P(R)S, razvrstanih po rodnoj pripadnosti
- b) Broj lokalnih inicijativa koje teže uključivanju romske zajednice u procese odlučivanja na lokalnoj razini o pitanjima koja su relevantna za njihov svakodnevni život
- c) Broj romskih inicijativa prema JL/P(R)S i njihova uspješnost u postizanju definiranih ciljeva

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

6.2.1 Organizacija seminara za novoizabrane članove vijeća i predstavnike romske nacionalne manjine i JL/P(R)S o njihovim funkcijama, pravima i obvezama	
Nositelj:	MU u suradnji s Udrugom gradova, Udrugom općina, Državnom školom za javnu upravu (DŠJU), ULJPPNM i Savjetom za nacionalne manjine <i>Sudionici u provedbi:</i> MU i DŠJU
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj organiziranih seminara ▪ Broj educiranih članova vijeća, predstavnika romske nacionalne manjine i JL/P(R)S
Provedba mjere:	<p>Savjet za nacionalne manjine je sredstvima osiguranim u Državnom proračunu RH za 2014. godinu u razdjelu 020 Vlada Republike Hrvatske, Glava 21 Savjet za nacionalne manjine „Aktivnost A 732003 potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina, pozicija 381 Tekuće donacije u novcu, u iznosu od 75.000,00 kuna, sufinancirao i organizirao s Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH održavanje seminara, okruglih stolova i radionica na kojima su stručno usavršavani predstavnici udruga i ustanova, analizirana zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u medijima, a posebno položaj romske nacionalne manjine u proizvedenim, suproizvedenim i objavljenim programima HRT namijenjenim informiranju pripadnika nacionalnih manjina. Savjet za nacionalne manjine je sufinancirao i organizirao s Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH održavanje seminara o ulozi i unaprjeđenju rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina koji je održan u Gradu Daruvaru, Trg kralja Tomislava 14, dana 11. studenoga 2014.</p> <p>Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je tijekom 2014. godine objavio natječaj za projekt IPA 2012, prva komponenta – prikupljanje ponuda za isti traje do rujna 2015. godine. Riječ je o projektu usmjerenom jačanju kapaciteta vijeća nacionalnih manjina za praćenje i evaluaciju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, ali i jačanju savjetodavnih kapaciteta vijeća i predstavnika nacionalnih manjina za aktivno sudjelovanje u razvoju vlastitih lokalnih zajednica. Edukativne aktivnosti za minimalno 200 polaznika iz redova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina planirane su tijekom 2016. godine.</p>
6.2.2 Organiziranje savjetovanja predstavnika JL/P(R)S s članovima vijeća i predstavnicima romske nacionalne manjine	
Nositelj:	MU u suradnji sa Udrugom gradova, Udrugom općina i Državnom školom za javnu upravu <i>Sudionici u provedbi:</i> MU i DŠJU
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj održanih sastanaka ▪ Broj sudionika na sastancima ▪ Broj i vrsta utvrđenih i riješenih problema lokalne zajednice kroz suradnju između JL/P(R)S i romske nacionalne manjine

Provedba mjere:	Dva savjetovanja planirana u 2014. godini, odgođena su za 2015. godini. Rok provedbe mjere je bio III i IV kvartal 2013. Mjera nije provedena u III i IV kvartalu 2013. godine, već je odgođena za 2015. godinu, radi provedbe lokalnih izbora i raspisivanja dopunskih izbora za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave iz reda pripadnika romske nacionalne manjine kako bi se osiguralo sudjelovanje pripadnika romske nacionalne manjine koji su izabrani u izvršna i predstavnička tijela. Mjera se provodi u skladu s financijskim mogućnostima državnih tijela i redovnog financiranja u okviru proračunskih sredstava.
6.2.3 Edukacija pripadnika romske nacionalne manjine o aktivnostima vezanim uz donošenje, provedbu i/ili praćenje politika na nacionalnoj i EU razini, s naglaskom na Desetljeće za uključivanje Roma 2005.-2015., s ciljem osnaživanja njihove veće participacije na konferencijama i seminarima bitnima za pitanja romske nacionalne manjine kako na nacionalnoj tako i međunarodnoj razini	
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina i udrugama
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj održanih radionica/edukacija o donošenju, provedbi i/ili praćenju politika ▪ Broj sudionika radionica/edukacija pripadnika romske nacionalne manjine
Provedba mjere:	Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je tijekom 2014. godine objavio natječaj za projekt IPA 2012, prva komponenta – prikupljanje ponuda za isti traje do rujna 2015. godine. Riječ je o projektu usmjerenom jačanju kapaciteta vijeća nacionalnih manjina za praćenje i evaluaciju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, ali i jačanju savjetodavnih kapaciteta vijeća i predstavnika nacionalnih manjina za aktivno sudjelovanje u razvoju vlastitih lokalnih zajednica. Edukativne aktivnosti za minimalno 200 polaznika iz redova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina planirane su tijekom 2016. godine.
6.2.4 Uključivanje pripadnika romske nacionalne manjine u sudjelovanje na domaćim i međunarodnim seminarima te drugim skupovima posvećenim bitnim pitanjima za romsku nacionalnu manjinu, te u suradnju s predstavnicima Roma iz drugih zemalja i s međunarodnim institucijama i asocijacijama	
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s vijećima i predstavnicima romske nacionalne manjine i udrugama
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj seminara i drugih skupova na kojima su sudjelovali pripadnici romske nacionalne manjine ▪ Broj pripadnika romske nacionalne manjine koji su aktivno sudjelovali na nacionalnim i međunarodnim konferencijama bitnima za pitanja romske nacionalne manjine
Provedba mjere:	ULJPPNM je 22. prosinca 2014. godine u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine Republike Hrvatske organizirao Seminar o provođenju Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina u hotelu Dubrovnik u Zagrebu. Okvirnu konvenciju za zaštitu nacionalnih manjina Hrvatski sabor je potvrdio u rujnu 1997. godine, a stupila je na snagu 17. listopada 1997. godine. Vlada Republike Hrvatske sukladno članku 25. Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina podnijela je Vijeću Europe do sada četiri izvješća o provedbi Okvirne konvencije, posljednje za razdoblje od 2009.–2013. godine. Na seminaru su sudjelovali zastupnici nacionalnih manjina u Hrvatskome saboru, predstavnici nadležnih ministarstava i drugih državnih tijela i institucija koji su zaduženi za provedbu Konvencije, predstavnici Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske, predstavnici vijeća i udruga nacionalnih manjina, te predstavnica Odbora stručnjaka Vijeća Europe. Uvodna izlaganja održali su mr.sc. Branko Sočanac, ravnatelj ULPPNM,

	<p>Aleksandar Tolnauer, predsjednik Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske, prof.dr.sc. Milorad Pupovac, zastupnik srpske nacionalne manjine u Hrvatskom saboru i predsjednik Odbora za vanjsku politiku, Nedžad Hodžić, zastupnik pet nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru i prof.dr. Siniša Tatalović, savjetnik Predsjednika Republike Hrvatske za unutarnju politiku. U nastavku seminara prof.dr.sc. Vesna Crnić Grotić, predsjednica Odbora stručnjaka Vijeća Europe o provedbi Povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima, iznijela je mišljenje o tijeku provedbe Povelje o regionalnim i manjinskim jezicima te se osvrnula na postojeće prepreke u njenom provođenju. Predstavnicima Ministarstva uprave, Ministarstva pravosuđa, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, predstavnik Ureda pučke pravobraniteljice i predstavnicima Državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje iz svog djelokruga izvijestili su o provedbi Okvirne konvencije u proteklom razdoblju. Drugi dio seminara proveden je kroz otvorenu raspravu sudionika u dvije grupe koje su obrađivale aktualne teme vezane uz zaštitu nacionalnih manjina, s posebnim naglaskom na sudjelovanju nacionalnih manjina u procesu odlučivanja, obrazovnim i jezičnim pravima nacionalnih manjina, kulturnoj autonomiji nacionalnih manjina kao i pravu na pristup medijima.</p>
<p>6.2.5 Edukacija romske nacionalne manjine, posebice žena i mladih, za sudjelovanje u procesu odlučivanja, ostvarivanju prava i većoj uključenosti u društveni život, uključujući savjete mladih</p>	
Nositelj:	<p>ULJPPNM <u>Sudionici u provedbi:</u> Ostala TDU</p>
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj i teme održanih seminara ▪ Broj sudionika, razvrstanih po spolu
Provedba mjere:	<p>U organizaciji ULJPPNM od 4. do 5. prosinca 2014. u Mariji Bistrici održan je seminar za mlade pripadnike nacionalnih manjina. Seminar „Osposobljavanje i educiranje mladih pripadnika nacionalnih manjina“ organiziran je sa svrhom osnaživanja mladih pripadnika nacionalnih manjina. Ciljevi seminara bili su: 1. informirati mlade pripadnike nacionalnih manjina o mogućnostima koje imaju u kontekstu razvoja svojih zajednica; 2. ojačati kapacitete mladih pripadnika nacionalnih manjina za aktivno sudjelovanje u razvoju svojih zajednica; 3. povezati i stvoriti pretpostavke za zajedničko djelovanje mladih pripadnika nacionalnih manjina u svrhu rješavanja zajedničkih poteškoća. Prvi dio seminara obuhvaćao je izlaganja stručnjaka relevantnih institucija iz područja zaštite prava nacionalnih manjina (Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Ured pučkog pravobranitelja te Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova. Seminar je pohađalo 12 mladih pripadnika nacionalnih manjina - predstavnici češke, albanske, romske, bošnjačke i makedonske nacionalne manjine.</p>

POKAZATELJI REZULTATA	Broj seminara	Broj sudionika	Broj sudionika pripadnika romske nacionalne manjine	
			Žene	Muškarci
Vrijednost za 2013.g.	1	14	1	3
Vrijednost za 2014. g.	1	12	1	4

Posebni cilj 3: Ojačati kapacitete udruga i ostalih oblika udruživanja pripadnika romske nacionalne manjine, s posebnim naglaskom na osnaživanje udruga i ostalih oblika udruživanja koje vode Romkinje, za zagovaranje i rješavanje problema u romskoj i široj zajednici

Pokazatelj učinka:

a) Broj, postotak i vrsta romskih udruga koje uspješno provode projekte zagovaranja i rješavanja problema u romskoj i široj zajednici

Ured za udruge u procesu je prikupljanja izvještaja o financiranju projekata i programa organizacija civilnog društva u 2013. godini iz javnih izvora, čiji se dovršetak očekuje tijekom lipnja 2014. godine kada će biti dostupni i podaci vezani uz navedeni pokazatelj učinka.

6.3.1 Provedba istraživanja „Romi u Hrvatskoj – asimilacija ili integracija“ (studija s ciljem prikupljanja podataka)	
Nositelj:	ULJPPNM
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Provedeno istraživanje
Provedba mjere:	Istraživanje je planirano sredstvima Europskog socijalnog fonda. Objavu natječaja za provođenje navedenog istraživanja ULJPPNM planira početkom 2016. godine.
6.3.2 Uključivanje romskih udruga u Program regionalnog razvoja i jačanja sposobnosti organizacija civilnoga društva na lokalnoj i regionalnoj razini u području izobrazbe i savjetovanja o boljem upravljanju udrugom, međusektorskoj suradnji te pripremi projektnih prijedloga	
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s Nacionalnom zakladom za razvoj civilnoga društva
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj predstavnika romskih udruga koji su koristili neku od usluga Programa regionalnog razvoja ▪ % odobrenih projekata udruga koje su pohadale izobrazbu kroz Program
Provedba mjere:	Zbog nedostatka financijskih sredstava mjera nije provedena, njeno provođenje planira se sredstvima Europskog socijalnog fonda.

6.3.3 Edukacija predstavnika romskih udruga o mogućnostima financiranja njihovih projekata i aktivnosti kroz fondove EU i mogućnosti partnerstva i umrežavanja s drugim sličnim organizacijama u i izvan Republike Hrvatske kroz međunarodne projekte	
Nositelj:	Ured za udruge u suradnji s udrugama, MRMS, odnosno HZZ te MSPM <i>Sudionici u provedbi:</i> Agencija za mobilnost i programe EU
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj predstavnika romskih udruga koji su prošli edukaciju (razvrstano po spolu) ▪ Broj udruga čiji su predstavnici prošli edukaciju ▪ Broj projekata financiranih sredstvima EU koji uključuju romske udruge kao nositelja ili partnera
Provedba mjere:	<p>Ured Vlade Republike Hrvatske za udruge, u suradnji s tijelima državne uprave - davateljima bespovratnih sredstava, početkom svake godine organizira Info dane o natjecajima za financiranje projekata i programa organizacija civilnog društva iz sredstava Državnog proračuna RH i fondova EU za 2014. godinu. Svrha je Info dana zainteresiranim udrugama/organizacijama civilnog društva predstaviti natječaje koji će se raspisivati u 2014. a program će biti pripremljen na temelju <u>Godišnjeg plana natječaja</u> izrađenog sukladno zaključcima Međuresornog povjerenstva za koordinaciju politike financiranja projekata i programa udruga iz Državnog proračuna RH. U prosjeku na Info danima sudjeluje oko 200 predstavnika raznih udruga, no tek jedan ili dva predstavnika jedne romske organizacije. Također, na Regionalnom forumu Europa za građane 2014.-20120. održanom u studenom u Zagrebu, sudjelovao je jedan predstavnik Romskog nacionalnog vijeća.</p> <p>- Ured za udruge djeluje kao korisnička institucija EU sredstava, u svojstvu provedbenog tijela za sektor civilnoga društva – tijekom 2014. Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske objavio je dva natječaja za program dodjele bespovratnih sredstava u okviru Operativnog programa „Razvoj ljudskih potencijala“ 2007. – 2013. (ESF): „Mikro projekti podrške inovativnim aktivnostima malih organizacija civilnog društva za lokalni razvoj“ i „Jačanje sposobnosti organizacija civilnog društva za pružanje socijalnih usluga“.</p> <p>U okviru dva navedena natječaja ugovoreno je 70 projekata organizacija civilnog društva među kojima su partneri u projektu i romske organizacije te su korisnici aktivnosti navedenih projekata također i Romi:</p> <p>Udruga Roma Sisačko-moslavačke županije, tako je partner na projektu „Jačanje kapaciteta i sposobnosti pružatelja socijalnih usluga za starije osobe u područjima posebne državne skrbi kroz zapošljavanje, obrazovanje, socijalno uključivanje i dobro upravljanje organizacija civilnog društva na lokalnom nivou“, Udruge za razvoj lokalne zajednice „Iskra“ Sisak, (194.225,00 kn).</p> <p>U okviru natječaja ESFOP Razvoj ljudskih potencijala u prosincu 2014. ugovoren je „Projekt za zagovaranje uključivanja Roma“ čiji je nositelj Centar za mir, pravne savjete i psihosocijalnu pomoć, a partneri: Institut Saveza za tranzicijska istraživanja i nacionalnu edukaciju – Institut STINE; Udruga romskog prijateljstva LUNA. Vrijednost projekta je 97.904,42 €. Cilj projekta je povećanje sposobnosti romskih OCD-a i predstavnika romske zajednice za praćenje i zagovaranje usmjereno na provedbu mjera uključivanja Roma iz nacionalnih i međunarodnih strateških dokumenata; povećanje aktivnog sudjelovanja romskih OCD-a i predstavnika romske zajednice u zagovaračkim aktivnostima usmjerenima provedbi mjera uključivanja Roma; povećanje vidljivosti pitanja uključenosti Roma u medijima na objektivni i afirmativni način.</p> <p>U programu IPA IV Jačanje volonterstva, Udruga Zvono i partneri Udruga umirovljenika Grada Belišća; Grad Belišće; Centar za socijalnu skrb Valpovo; Vijeće romske nacionalne manjine Osječko-baranjske županije, provode projekt „New deal za</p>

	<p>volonterizam“ (ukupna vrijednost 120,371.38 €). Cilj projekta je Jačanje lokalnog volonterskog centra Zvono kroz uspostavljanje centra za obrazovanje za inkluzivno volontiranje; razvoj suradnje s lokalnom samoupravom; razvoj infrastrukture udruge za inkluzivno volontiranje.</p> <p>Ured za udruge provodi i program sufinanciranja prethodno odobrenih i financiranih EU projekata koje provode organizacije civilnoga društva. Tijekom 2014. tako su sufinancirana 3 projekta vezana za poboljšanje života romske nacionalne manjine odnosno projekata u kojima su romske udruge partneri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udruga Ne boj se Madara (program Mladi na djelu), TRAVel-Travel, variety, Equality&Learning, sufinanciran u iznosu 8.100,00 kn. - Centar za mir, pravne savjete i psihosocijalnu pomoć –Vukovar, projekt Roma Inclusion Advocacy provela je u partnerstvu s Udrugom romskog prijateljstva Luna, sufinanciran u iznosu od 77.100,00 kn, - Pučko otvoreno učilište Korak po korak, provodi projekt Reyn-Hrvatska (Mreža podrške romskoj djeci) u partnerstvu s Udrugom za obrazovanje Roma – UZOR, sufinanciran u iznosu 93.857,55 kn. <p>Za provedbu mjere utrošena su redovna sredstva Ureda za udruge za aktivnosti provedbe radionica. Za sufinanciranje tri navedena projekta udruga iz EU fondova odnosno projekata u kojima su romske udruge nositelji ili partneri utrošeno je 179.057,55 kn.</p>			
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj predstavnika romskih udruga koji su prošli edukaciju (razvrstano po spolu)</i>		<i>Broj udruga čiji su predstavnici prošli edukaciju</i>	<i>Broj projekata financiranih sredstvima EU koji uključuju romske udruge kao nositelja ili partnera</i>
	<i>Žene</i>	<i>Muškarci</i>		
Vrijednost za 2013.g.	0	1	1	0
Vrijednost za 2014. g.	1	2	2	4

7. STATUSNA RJEŠENJA, SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE I POMOĆ U OSTVARIVANJU PRAVA

Ocjena stanja

Ministarstvo pravosuđa kontinuirano provodi aktivnosti informiranja javnosti o mogućnostima ostvarivanja pravne pomoći, te vodi statistiku vezanu uz zločin iz mržnje i diskriminaciju. Kao glavno postignuće ističe se donošenje novog Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći (Narodne novine, broj 143/13) kojim je postupak odobravanja primarne pravne pomoći maksimalno pojednostavljen na način da se korisnici izravno obraćaju pružateljima primarne pravne pomoći. Među oblike koji uključuju primarnu pravnu pomoć spadaju davanje opće pravne informacije, davanje pravnog savjeta, sastavljanje podnesaka pred javnopravnim tijelima, kao i zastupanje u postupcima pred javnopravnim tijelima te pravna pomoć u izvansudskom mirnom rješenju spora.

Unatoč iskoracima u odnosu na prethodne godine i u izvještajnom razdoblju zapažene su poteškoće u reguliranju statusnih pitanja, iz razloga što je određen broj romskog stanovništva bez utvrđenog identiteta, bez utvrđenog državlanskog statusa ili ne posjeduju putnu ispravu, što utječe na njihov neregulirani status u Republici Hrvatskoj. Pored navedenog, još je uvijek prisutna nezainteresiranost jednog dijela romskog stanovništva koji žive u Republici Hrvatskoj, za podnošenje zahtjeva radi rješavanja njihovog statusa, zbog čega imobilni timovi pružaju pravnu pomoć i upućuju ih na podnošenje zahtjeva. Naime, sukladno odredbama Zakona o strancima („Narodne novine“, broj: 130/11 i 74/13) : „Stranac koji nezakonito boravi dužan je bez odgađanja napustiti Republiku Hrvatsku“ (odredba članka 101. stavak 3. Zakona). Akcijski plan za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje 2013.-2015., usmjeren je nastojanjima kako Romi mogu ispuniti zakonske uvjete, odnosno svoje obveze kao strani državljani ili hrvatski građani. Tako je navedenim Akcijskim planom kao opći cilj u poglavlju: „Statusna rješenja“, navedeno *reguliranje statusa Roma u skladu sa zakonskim okvirom*.

U 2014. godini zaprimljeno je 395 zahtjeva za izdavanje odobrenja za privremeni odnosno stalni boravak, od čega je usvojeno 225 zahtjeva za privremeni boravak i 82 zahtjeva za stalni boravak, a odbijeni su zahtjevi u 82 predmeta privremenog i stalnog boravka, te je u postupku rješavanje povodom 88 zahtjeva za privremeni i stalni boravak. U navedenom razdoblju zaprimljeno je ukupno 25 zahtjeva za stjecanje hrvatskog državljanstva prirođenjem. U hrvatsko državljanstvo u izvještajnom razdoblju primljeno je 39 osoba (što uključuje i zahtjeve iz prijašnjih godina). U 2 predmeta utvrđeno je da su ispunjeni uvjeti za primjenu članka 30. stavka 1. Zakona o hrvatskom državljanstvu te su izdani nalozi za upis stranaka u knjige hrvatskih državljana (stjecanje hrvatskog državljanstva podrijetlom). U 5 predmeta izdana su zajamčenja o primitku u hrvatsko državljanstvo. Od ukupnog broja riješenih zahtjeva za stjecanje hrvatskog državljanstva pripadnika romske nacionalnosti 1 je osoba bez državljanstva, a 4 osobe neutvrđenog državljanstva. Odbijeno je 6 zahtjeva za primitak u hrvatsko državljanstvo.

Imajući u vidu načelo jedinstva obitelji u postupcima reguliranja privremenog boravka osoba koje ne posjeduju putnu ispravu zbog problema neutvrđenog državlanskog statusa ili problema vezanih uz izdavanje biometrijskih putnih isprava matične države upućuje ih se na primjenu instituta produženja roka za povratak, kako bi im se odredio dodatni rok u izvršenju odluke, u kojem bi mogli pribaviti putnu ispravu matične države.

Glavna postignuća i najveći problemi u provedbi:

Kao posebno postignuće ističe se, već spomenuti novi *Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći* (Narodne novine, broj 143/13) kojim je postupak odobravanja primarne pravne pomoći maksimalno pojednostavljen na način da se korisnici izravno obraćaju pružateljima primarne pravne pomoći (ovlaštenim udrugama, pravnim klinikama ili uredima državne uprave).

Glavna postignuća sastoje se i u poticanju romskog stanovništva, prije svega putem mobilnih timova osnovanih temeljem Nacionalnog programa za Rome, odnosno Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2013.-2015. godine, na ispunjenje zakonskih pretpostavki u cilju reguliranja statusa stranca u Republici Hrvatskoj.

Najveće probleme predstavlja činjenica da određeni broj romske populacije nema dokaz o utvrđenom državljanском statusu matične države, ne posjeduje valjanu putnu ispravu matične države, a neki od njih čak ne posjeduju nikakve dokumente o identitetu. Najveći broj podnositelja zahtjeva za reguliranje statusa stranca u Republici Hrvatskoj ima srpsko državljanstvo, dok je nešto manji broj osoba makedonskog, kosovskog ili bosansko-hercegovačkog državljanstva. Kao problem ističe se kako diplomatsko-konzularna predstavništva Republike Srbije, Republike Kosovo i Republike Makedonije nisu u Republici Hrvatskoj tehnički opremljena za izdavanje biometrijskih putnih isprava. Navodi se da bi, kako bi osigurale biometrijsku putnu ispravu, osobe morale napustiti teritorij Republike Hrvatske te otputovati u matične države radi pribavljanja dokumenata. Nadalje se navodi da je procedura pribavljanja dokumenata u matičnim državama poprilično komplicirana, dugotrajna i iziskuje određeni iznos novčanih sredstava, što stranke nisu u mogućnosti snositi. Također se navodi da u slučaju napuštanja Republike Hrvatske, radi pribavljanja putne isprave osobe moraju prijaviti prebivalište u matičnoj državi, što ne mogu jer u istoj ne posjeduju nekretnine te da prebivalište za vrijeme njihova boravka u matičnoj državi radi pribavljanja putne isprave ne mogu prijaviti niti na adresu nekog od poznanika ili članova romske udruge. Navode se i drugi razlozi nemogućnosti putovanja u inozemstvo radi pribavljanja putne isprave, kao što su primjerice osoba ne želi otići po putnu ispravu u matičnu državu ili navodi da u matičnoj državi nema nikoga tko bi joj mogao pomoći u pribavljanju putne isprave, ili pak navodi da za to vrijeme nema tko brinuti o maloljetnoj djeci.

Kao poteškoća u provedbi i praćenju mjera definiranih Akcijskim planom navodi se da u propisanim obrascima zahtjeva za odobrenje stalnog ili privremenog boravka ne postoji podatak o nacionalnoj pripadnosti, pa ga osobe koje podnose zahtjev niti ne upisuju, odnosno navedeni podatak je poznat samo ukoliko osobe to izričito navedu tijekom postupka. Relevantan podatak na temelju kojeg se provodi postupak jest podatak o državljanском statusu stranog državljanke.

Primjeri dobre prakse: Aktivno sudjelovanje predstavnika Ministarstva unutarnjih poslova i članova mobilnih timova osnovanih temeljem Nacionalnog programa za Rome u aktivnostima usmjerenim na rješavanje preostalih problema uočenih prilikom reguliranja statusa Roma koji imaju čvrstu poveznicu sa Republikom Hrvatskom :

- sudjelovanje na sastanku tematske radne skupine posvećene statusnim pitanjima Roma, održanom u Ministarstvu unutarnjih poslova u Rimu, Republika Italija, u travnju 2014. godine. Održavanje sastanka iniciralo je Vijeće Europe u okviru Ad hoc Odbora stručnjaka za pitanja Roma (CAHROM);

- Javna prezentacija publikacije „Romska svakodnevnica u Hrvatskoj:prepreke i mogućnosti za promjenu“ održana 24. listopada 2014. godine u Hrvatskom saboru;
- Rasprava na Okruglom stolu u Slavonskom Brodu pod nazivom:“Statusna pitanja Roma u Republici Hrvatskoj dosadašnja postignuća i izazovi u budućnosti“, održana povodom 60 godina Konvencije Ujedinjenih naroda o statusu osoba bez državljanstva u studenom 2014.godine, u organizaciji Informativno pravnog centra iz Slavanskog Broda i Agencije UN-a za izbjeglice (UNHCR). Temeljem navedene rasprave na Okruglom stolu, organizatori – Informativno pravni centar i Agencija UN-a za izbjeglice (UNHCR) u RH utvrdili su da je 2015. godine potrebno organizirati regionalnu konferenciju o problemu osoba bez državljanstva odnosno osoba neriješenog državljanškog statusa, sa ciljem utvrđivanja postignutih rezultata na regionalnoj i nacionalnoj razini u primjeni Zagrebačke deklaracije usvojene u listopadu 2011. godine te predlaganja načina rješavanja preostalih problema koji su navedeni u Deklaraciji;
- Konferencija: „Imaju li Romkinje pravo na siguran život?“, održana u listopadu 2014. godine u Sarajevu. Konferenciju je organizirao CARE International Balkans. Na Konferenciji su sudjelovali i predstavnici Bosne i Hercegovine, Crne Gore,Srbije, Albanije, Makedonije, Rumunjske i Španjolske. Prezentirane su teme koje se odnose na rodno uvjetovano nasilje i trgovinu te sigurnost Romkinja, uz razmjenu iskustava o primjerima dobre prakse. Bilo je govora i o problemima zbog neposjedovanja isprava o identitetu.
- Radionica u sklopu projekta „Osvješčivanje građana u svrhu učinkovitije provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, suzbijanje stereotipa i predrasuda prema Romima“ organizator Udruga „Ne boj se – Madara (listopad 2014. godine).

Provedba mjera

7.1 STATUSNA RJEŠENJA

Opći cilj: Potpuno (100%) reguliran status u skladu sa zakonskim okvirom (državljanstvo ili stalni boravak) Roma koji imaju čvrstu poveznicu s Republikom Hrvatskom (ili bivšom Socijalističkom Republikom Hrvatskom) do 2020. godine, uz značajnu potporu nadležnih tijela.

Posebni cilj 1: Utvrditi, detektiranjem putem mobilnih timova, broj osoba koje imaju značajne poteškoće pri reguliranju statusa u Republici Hrvatskoj

Pokazatelji učinka:

a) Broj pokrenutih i riješenih slučajeva

Pokazatelj učinka	Početna vrijednost/godina	Broj zaprimljenih zahtjeva	Broj usvojenih zahtjeva
Broj pokrenutih i riješenih slučajeva	2013. godina	344	228
	2014. godina	420	353

b) Udio osoba s riješenim/neriješenim statusom unutar ukupne romske populacije, razvrstan po etničkoj pripadnosti, spolu i dobi

Prema izvješću Ministarstva unutarnjih poslova nije moguće pratiti ovaj pokazatelj učinka, zbog nepostojanja egzaktnog podatka o ukupnom broju romske populacije te je u narednom periodu navedeni pokazatelj potrebno redefinirati.

Mjere

7.1.1.1 Ojačati i proširiti rad mobilnih timova za pomoć pri rješavanju statusnih pitanja, odnosno formirati mobilne timove za rješavanje statusa Roma na svim područjima gdje postoje saznanja da pripadnici romske nacionalnosti imaju neriješen status. Mobilni timovi sastavljeni su od predstavnika policijskih uprava, policijskih postaja, ureda državne uprave, predstavnika koordinacija, vijeća i predstavnika romske nacionalne manjine/udruga romske nacionalne manjine te centara za socijalnu skrb radi rješavanja statusnih pitanja	
Nositelj:	MUP, MU, MSPM <i>Napomena:</i> Ministarstvo uprave (MU) predlaže brisanje Ministarstva uprave kao jednog od nositelja navedene mjere budući da u djelokrugu istog nije rješavanje statusnih pitanja u prvom stupnju. <i>Sudionici u provedbi:</i> Policijske uprave, policijske postaje, uredi državne uprave u županijama, Gradski ured za opću upravu Grada Zagreba, CZSS, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, predstavnici tijela JLP(R)S
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Do kraja lipnja 2013. mobilni timovi identificirat će Rome bez riješenog statusa u RH i pružiti im informaciju o načinu rješavanja • Od 2013. nadalje, mobilni timovi kontinuirano će, kao poveznica između državnih institucija i nevladinih udruga uključenih u rješavanje, pratiti (po potrebi dolaskom u romska naselja) stanje predmeta
Provedba mjere:	<u>Mobilni tim Grada Zagreba i Zagrebačke županije</u> Članovi mobilnog tima u sastavu djelatnice Centra za socijalnu skrb, Podružnica Peščenica, djelatnice Gradskog ureda Područnog odsjeka Črnomerec i predstavnice Policijske uprave zagrebačke sudjelovali su na javnoj tribini, organiziranoj od strane Informativno

pravnog centra Slavonski Brod i Vijeća romske nacionalne manjine grada Zagreba. Tribina je održana 16.04.2014. godine u prostorijama Mjesnog doma Kozari bok na temu „Statusna i socijalna pitanja Roma“. odgovarano je na konkretne upite te su zainteresiranima dane upute za rješavanje statusa i podnošenja zahtjeva Policijskoj upravi zagrebačkoj. IPC kroz projekt: „Besplatne pravne pomoći romskoj populaciji pomaže pribaviti svu potrebnu dokumentaciju osim putnih isprava. Članovi mobilnog tima odgovarali su na upite prisutnih i davali savjete. Konstatirano je da i dalje najveći problem u postupku reguliranja statusa romske zajednice predstavlja neposjedovanje putne isprave.

Prema dopisu Informativno pravnog centra od 11.04. 2014. godine, upućenom Policijskoj upravi zagrebačkoj, napominje se da Vijeće romske nacionalne manjine Grada Zagreba surađuje s udrugom Informativno-pravni centar iz Slavenskom Brodu na projektu „Besplatna pravna pomoć Romima u postupku reguliranja statusnih prava u RH“ kojeg financira UNHCR. Navedeno **je da u sklopu** projekta djeluju dva mobilna tima koja pokrivaju područje Grada Zagreba, Zagrebačke, Sisačko-moslavačke, Osječko-baranjske, Brodsko-posavske i Vukovarsko-srijemske županije. Navedeno je i to da ovi mobilni timovi pronalaze osobe bez riješenog statusa te uz suradnju Ministarstva unutarnjih poslova rješavaju njihove probleme, navedeno je i to da su tijekom provedbe projekta prikupili podatke o broju osoba bez riješenog statusa te da je na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije evidentirana ukupno 21 osoba bez riješenog statusa (8 osoba muškog spola u dobi od 18-62 godine, 6 osoba ženskog spola u dobi od 18-54 godine i sedmero djece u dobi od 3-16 godina).

Mobilni tim Sisačko- moslavačke županije

Dana 22.01. 2014. godine održan je sastanak mobilnog tima na kojem su prisustvovali predstavnica Ureda državne uprave, djelatnice Policijske uprave sisačko-moslavačke, predstavnici Centra za socijalnu skrb. Uredno pozvan predstavnik Županijskog vijeća za Rome, nije se odazvao i nije opravdao svoj izostanak. Na sastanku se govorilo o izvješću o pokazateljima rezultata i provedenih mjera u proteklom razdoblju. Konstatirano je da se pojedini pripadnici romske nacionalne manjine iz naselja Capraške poljane koje je mobilni tim obišao krajem listopada 2013. godine i koji su tražili uputu kako riješiti status, još uvijek nisu pojavili niti predali bilo kakav zahtjev. U pojedinim postupcima uočeni su problemi vezano za dostavu poziva strankama radi izjašnjavanja na zapisnik, jer se dostavnica vratila s napomenom: „Nepoznat na adresi“.

Dana 31.01.2014. godine, članica mobilnog tima, predstavnica Policijske uprave, sudjelovala je na Koordinacijskom sastanku „Zajedno za pravdu“, organiziranom od strane Udruge: „Projekt građanskih prava“. Sastanku su, s ciljem predstavljanja projekta: „Stvaranje novog modela međusektorske suradnje cilj zaštite nacionalnih manjina i socijalno ugroženog stanovništva“, prisustvovali i predstavnici Roma.

Članovi mobilnog tima sudjelovali su na tribini: Statusna pitanja pripadnika romske zajednice u Sisačko-moslavačkoj županiji-izazovi i moguća rješenja, održane u naselju Capraške poljane. Radilo se o tribini informacijsko-edukacijskog karaktera, sa ciljem razmatranja problematike stanovanja, obrazovanja i zapošljavanja te rješavanja statusnih pitanja.

Djelatnice Odjela za statusna pitanja stranaca i državljanstvo Policijske uprave Sisačko-moslavačke i ujedno članice mobilnog tima, 15. 10. 2014. godine dogovorile su dolazak kod romske obitelji sa Kosova, koja živi u Novskoj, ul. Milivoja Glassa 5. Upućeni su na podnošenje zahtjeva za privremeni boravak što su i učinili te su zahtjevi u postupku rješavanja.

U prosincu 2014. godine, u Gradskoj vijećnici Grada Siska održan je informativni sastanak/radionica za praćenje provedbe mjera Nacionalne strategije za uključivanje Roma 2013.-2015. godine, na kojoj je uz predstavnike Roma, djelatnika Projekta za građanska

	<p>prava, Centra za socijalnu skrb, Zavoda za zapošljavanje Sisačko-moslavačke županije sudjelovala i članica mobilnog tima, predstavnicima Policijske uprave.</p> <p><u>Mobilni tim Vukovarsko-srijemske županije-</u> Prema izvješću mobilnog tima na području Vukovarsko-srijemske županije nema romske populacije za koje je potrebno utvrditi identitet , kao i osoba bez državljanjskog statusa odnosno neutvrđenog državljanjskog statusa.</p> <p><u>Mobilni tim Osječko-baranjske županije-</u> U srpnju 2014. godine održana je javna tribina u Dardi uz projekt :“Besplatna pravna pomoć romskoj populaciji pri rješavanju statusnih pitanja u Republici Hrvatskoj, organizirana od strane Informativno pravnog centra Slavonski Brod “u suradnji sa članovima mobilnog tima osnovanog temeljem Nacionalnog programa za Rome. <i>Napomena: Razlika u početnoj vrijednosti detektiranih slučajeva od strane mobilnih timova i zaprimljenih zahtjeva u 2014. godini postoji iz razloga što se izvješće mobilnih timova o polaznoj vrijednosti do lipnja 2013. godine temeljilo na obilasku romskih naselja, a pokazatelj na kraju 2014. godine odnosi se na ukupan broj zaprimljenih zahtjeva u navedenoj godini koji uključuju i postupke produženja odobrenja za privremeni boravak).</i></p>	
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj Roma bez riješenog statusa u RH identificiran od strane mobilnih timova</i>	<i>Broj zaprimljenih zahtjeva za rješavanjem statusa</i>
Vrijednost za 2013. g.	88	344
Vrijednost za 2014. g.	420	420

Posebni cilj 2: Podići razinu informiranosti i potaknuti pripadnike romske zajednice na punu suradnju u postupcima rješavanja njihova statusa

Pokazatelji učinka:

- a) Intenzitet rješavanja statusa/povećanje broja zahtjeva za rješavanjem statusa tijekom i nakon aktivnosti

Pokazatelj učinka	Početna vrijednost/godina	Broj zaprimljenih zahtjeva	Broj usvojenih zahtjeva
Broj pokrenutih i riješenih slučajeva	2013. godina	344	228
	2014. godina	420	353

b) Broj riješenih statusa u odnosu na broj podnesenih zahtjeva, razvrstan po etničkoj pripadnosti, spolu i dobi.

<i>DOBNA SKUPINA</i>	<i>Odobren privremeni boravak</i>	<i>Odobren stalni boravak</i>	<i>Odbijeni zahtjevi za privremeni i stalni boravak</i>	<i>Zahtjevi za privremeni i stalni boravak u postupku</i>
DJECA				
-1	1	0	0	0
1-5	12	6	0	3
5-10	11	3	2	3
10-18	25	8	5	9
Ukupno	49	17	7	15
ŽENE				
20-30	49	20	15	14
30-40	38	16	11	9
40-50	20	10	7	6
50-60	11	5	2	6
60 i više	4	0	0	5
Ukupno	122	51	35	40
MUŠKARCI				
20-30	17	8	15	14
30-40	18	3	10	9
40-50	11	3	10	6
50-60	4	0	4	2
60 i više	4	0	1	2
Ukupno	54	14	40	33

<i>DOBNA SKUPINA</i>	<i>Usvojen zahtjev za primitak u hrvatsko državljanstvo</i>	<i>Određen nalog za upis u KD sukladno čl. 30st. 1 Zakona o hrvatskom državljanstvu</i>	<i>Odbijen zahtjev za primitak u hrvatsko državljanstvo</i>	<i>Izdana zajamčenja o primitku u hrvatsko državljanstvo</i>
DJECA				
-1	0	0	0	0
1-5	0	0	0	0
5-10	0	0	0	0
10-18	7	0	1	0
Ukupno	7	0	1	0

ŽENE				
20-30	11	0	0	0
30-40	9	0	0	2
40-50	1	0	0	0
50-60	2	0	0	1
60 i više	1	0	0	0
Ukupno	24	0	0	3
MUŠKARCI				
20-30	0	0	3	2
30-40	3	2	0	0
40-50	0	0	0	0
50-60	4	0	1	0
60 i više	1	0	1	0
Ukupno	8	2	5	2

Mjere

7.1.2.1. Formiranje multidisciplinarnih info-pultova u svim sredinama gdje žive Romi gdje bi im se pružila podrška i relevantne informacije o rješavanju statusnih pitanja, suzbijanju diskriminacije, suzbijanju kriminaliteta, pitanjima zdravstvene zaštite i ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu, obrazovanja, socijalne skrbi te odgovornosti u području obiteljskih odnosa i mehanizmima za zaštitu prava iz područja obiteljskih odnosa	
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s nadležnim TDU, JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj održanih savjetovanja na info-pultu u romskim zajednicama • Broj osoba uključenih u savjetovanje • Broj danih savjeta po područjima savjetovanja
Provedba mjere:	Tijekom 2015. godine mjera nije provedena. Provođenje mjere planira se u narednom razdoblju iz sredstava Europskog socijalnog fonda.

Posebni cilj 3: Uspostaviti mehanizme za brže i učinkovitije rješavanje statusnih pitanja Roma u Republici Hrvatskoj

Pokazatelji učinka:

- a) Bolja i izravnija međusektorska vertikalna i horizontalna komunikacija
- b) Vremensko trajanje rješavanja pojedinačnih slučajeva
- c) Uklonjene poteškoće u komunikaciji i suradnji

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

7.1.3.1 Uspostava mehanizama za bolju koordinaciju postupanja između nadležnih tijela u svrhu rješavanja statusnog pitanja osoba (posebno vezano uz postupke pokrenute povodom izdavanja domovnica na temelju nezakonite pravne osnove) te pomoć osobama koje nakon postupka ispravka pogrešno upisanog podatka o državljanstvu u državnim maticama pokreću novi postupak primitka u hrvatsko državljanstvo te oslobođenje od plaćanja upravnih pristojbi u tom postupku i postupcima pribavljanja novih hrvatskih isprava			
Nositelj:	MU, uredi državne uprave u županijama, Gradski ured za opću upravu Grada Zagreba <i>Sudionici u provedbi:</i> Uredi državne uprave u županijama, Gradski ured za opću upravu Grada Zagreba, MUP, policijske uprave, policijske postaje		
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj upravnih akata donesenih u vezi domovnica izdanih na temelju nezakonite pravne osnove • Broj novih postupaka pokrenutih nakon donošenja upravnog akta • Broj izdanih domovnica 		
Provedba mjere:	Ministarstvo uprave izvještava da se upravni postupci ne vode po osnovi nacionalne pripadnosti tako da nije moguće prikazati brojčane pokazatelje. Također, niti domovnice se ne izdaju po osnovi nacionalne pripadnosti pa nema niti pokazatelja u broju izdanih domovnica. Prikazani podaci dio su izvješća Ministarstva unutarnjih poslova.		
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj upravnih akata donesenih u vezi domovnica izdanih na temelju nezakonite pravne osnove</i>	<i>Broj novih postupaka pokrenutih nakon donošenja upravnog akta</i>	<i>Broj izdanih domovnica</i>
Vrijednost za 2013. g.	0	0	0
Vrijednost za 2014. g.	16	16	13
7.1.3.2. Razvijati suradnju s nadležnim institucijama u regiji radi prevladavanja problema vezanih za utvrđivanje identiteta			
Nositelj:	MUP, MU, MVEP <i>Napomena:</i> Ministarstvo uprave predlaže brisanje Ministarstva uprave kao jednog od nositelja navedene mjere budući da u djelokrugu istog nije rješavanje statusnih pitanja u prvom stupnju. <i>Sudionici u provedbi:</i> Policijske postaje, policijske uprave, uredi državne uprave u županijama, Gradski ured za opću upravu Grada Zagreba		
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj osoba za koje treba utvrditi identitet/broj osoba za koje je utvrđen identitet 		
Provedba mjere:	Od ukupnog broja zaprimljenih i riješenih zahtjeva za stjecanje hrvatskog državljanstva pripadnika romske nacionalnosti identificirane su tri osobe za koje treba utvrditi identitet.		

POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj osoba za koje treba utvrditi identitet</i>
Vrijednost za 2013. g.	1
Vrijednost za 2014. g.	2

7.2 SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE

Opći cilj: Smanjiti diskriminaciju romske nacionalne manjine.

Posebni cilj 1: Podići razinu javne svijesti o potrebi suzbijanja diskriminacije u odnosu na romsku nacionalnu manjinu

Pokazatelji učinka:

- a) Smanjenje pojave diskriminacije Roma u svim područjima
- b) Učinkovitije rješavanje predmeta na području antidiskriminacijskog zakonodavstva
- c) Sensibiliziranje izvještavanje medija o položaju romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj;
- d) Postotak/broj osoba koje su čule za kampanju „Dosta!“

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

7.2.1.1 Provedba istraživanja o percepciji diskriminacije romske nacionalne manjine	
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s pripadnicima romske nacionalne manjine
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Provedeno istraživanje ▪ Analiza provedenog istraživanja
Provedba mjere:	Mjera nije provedena u izvještajnom razdoblju. Provedba mjere planirana je za 2016. godinu sredstvima Europskog socijalnog fonda.
7.2.1.2 Kontinuirana izobrazba državnih službenika o antidiskriminacijskom zakonodavstvu i njegovoj primjeni u praksi	
Nositelj:	TDU u suradnji s udrugama
Provedba mjere:	U suradnji s ULJPPNM Državna škola za javnu upravu je organizirala četiri radionice na temu antidiskriminacijskog zakonodavstva i njegovoj primjeni u praksi. Održana je jedna radionica koju je pohađalo 11 polaznika, a tri su otkazane jer nije bilo zainteresiranih sudionika. Nadalje, ULJPPNM je u suradnji s Agencijom Europske unije za temeljna prava i Državnom školom za javnu upravu organizirao je 22. rujna 2014. godine radionicu na kojoj je predstavljen „ e-priručnik“ o ljudskim pravima namijenjen predstavnicima lokalnih,

	<p>regionalnih i nacionalnih vlasti.</p> <p>ULJPPNM provodio je u 2014. godine projektne aktivnosti unutar projekta „Making the EU Charter of Fundamental Rights a Living Instrument“ u suradnji s Institutom za ljudska prava Ludwig Boltzmann (Austrija), Istituto di Studi Giuridici (Italija), Università Statale di Milano – Facoltà di giurisprudenza (Italija) i Instytut Prawa i Społeczności (Poljska). Cilj projekta bio je doprinijeti vidljivosti Povelje o temeljnim pravima na nacionalnoj razini u cilju jačanja njene primjene te osigurati platformu za dijalog među ključnim dionicima o primjeni Povelje. U sklopu istog projekta organizirane su u suradnji s Pravosudnom akademijom i tri edukacije za suce (Zagreb, Split i Osijek) te državne odvjetnike (Zagreb). Također unutar projekta izrađeni su i prevedeni na hrvatski jezik dvije publikacije: Europska povelja temeljnih prava kao živi instrument - Priručnik za sudce, odvjetnike i pravnike te Smjernice za predstavnike organizacija civilnog društva.</p>	
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj održanih predavanja i radionica</i>	<i>Broj objavljenih informativnih materijala</i>
Vrijednost za 2013. g.	3	0
Vrijednost za 2014. g.	2	3
<p>7.2.1.3 Podizanje svijesti šire javnosti u Republici Hrvatskoj o antidiskriminacijskom zakonodavstvu u Republici Hrvatskoj i aktivnostima koje se poduzimaju u sustavnom suzbijanju diskriminacije romske nacionalne manjine organiziranjem javnih tribina i seminara, te provedbom daljnjih aktivnosti u provedbi kampanje Vijeća Europe „Dosta!“</p>		
Nositelj:	<p>ULJPPNM u suradnji s TDU, Savjetom za nacionalne manjine i udrugama; Za kampanju „Dosta!“: ULJPPNM u suradnji s Vijećem Europe</p>	
Provedba mjere:	<p>U svrhu proaktivnog djelovanja na Internetu i u zajednici te prateći preporuke i smjernice Vijeća Europe, Ministarstvo socijalne politike i mladih pokrenulo je nacionalnu kampanju „NE govoru mržnje na Internetu“. Kampanja na nacionalnoj razini trajala je do prosinca 2014. godine, sukladno akcijskom planu aktivnosti. Opći cilj kampanje bio je informirati i senzibilizirati javnost, posebno djecu i mlade, o poštivanju ljudskih prava kao i o negativnim utjecajima govora mržnje. Kampanjom se ukazivalo na negativne posljedice govora mržnje na Internetu te posljedice diskriminatornog i neprihvatljivog izražavanja, koje može poticati na diskriminaciju te voditi širenju stereotipa i predrasuda u javnosti. Aktivnostima Kampanje također poticalo na poštivanje ljudskih prava i uvažavanje različitosti kojima je osnova nacionalno podrijetlo, rasna i etnička pripadnost, boja kože, ekonomski status/imovinsko stanje, spol, rodni identitet, spolna orijentacija i drugo.</p> <p>ULJPPNM je i tijekom 2014. godine nastavio aktivnosti na provedbi kampanje „Dosta!“ Vijeća Europe. Povodom Međunarodnog dana ljudskih prava 10. prosinca 2014. godine, ULJPPNM je organizirao događanje u prostorijama Osnovne škole Žitnjak. Tom prigodom prezentirane su dvije kampanje Vijeća Europe: kampanja „Dosta! – Oslobodimo se predrasuda, upoznajmo Rome“ i kampanja „Dislajkam mržnju – Ne govoru mržnje na Internetu“. Cilj događaja bio je upoznati učenike, te nastavno i pedagoško osoblje s navedenim kampanjama te aktivnostima koje se provode u okviru istih. U uvodnom dijelu prisutne je pozdravio Tomislav Barun, ravnatelj Osnovne škole Žitnjak, a događanje je moderirala Iva Šulentić, ambasadorica kampanje „Dislajkam mržnju“ i upoznala prisutne učenike sa značajem obilježavanja Međunarodnog dana ljudskih prava i temeljnim odredbama Opće deklaracije o ljudskim pravima. Kampanje su predstavile Bahrija Sejfić, pomoćnica ravnatelja Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina</p>	

	i Ivana Furlić iz Ministarstva socijalne politike i mladih. Posebni gosti događanja bile su učiteljice i učenici Osnovne škole Orehovica koji su s prisutnima podijelili svoja iskustva u snimanju video-spotova za kampanju „Dislajkam mržnju" kojim su osvojili nacionalnu nagradu kampanje. Učenicima su prikazani i ostali video-spotovi izrađeni u sklopu obje kampanje nakon čega je uslijedila rasprava o predstavljenim kampanjama i Međunarodnom danu ljudskih prava.
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj održanih javnih tribina, seminara i radionica</i>
Vrijednost za 2013. g.	1
Vrijednost za 2014. g.	2
7.2.1.4. Poticati i pružati podršku programima i projektima organizacija civilnog društva koje djeluju na području zaštite ljudskih prava romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, s posebnim naglaskom na programe i projekte usmjerene afirmaciji i osvješćivanju Romkinja o ljudskim pravima i ravnopravnosti spolova	
Nositelj:	ULJPPNM <i>Sudionici u provedbi:</i> Savjet za nacionalne manjine, Povjerenstvo za praćenje provedbe NSUR, nadležna TDU
Pokazatelj rezultata:	• Broj provedenih projekata
Provedba mjere:	U 2014. godini ULJPPNM je u okviru „Natječaja za dodjelu bespovratnih sredstava udrugama za provedbu projekata u području zaštite, poštivanja i promicanja ljudskih prava“, a pod prioritetom „Osvješćivanje žena – pripadnica nacionalnih manjina o ljudskim pravima“ prema privremenoj listi odabranih projekata za financiranje odabrao projekt Udruge – Oljin „Odgoj za ljubav i nenasilje“ s ciljem osvješćavanja Romkinja o njihovim pravima kroz priče i lutkarski izričaj u iznosu od 30.000,00 kn . Pod prioritetom „Potpora mladima u riziku od siromaštva“, prema privremenoj listi odabranih projekata za financiranje, ULJPPNM je odabrao projekt Udruge „Za boljitak“ Roma Međimurja u iznosu od 20.000,00 kn .
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj provedenih projekata</i>
Vrijednost za 2013. g.	2
Vrijednost za 2014. g.	

Posebni cilj 2: Unaprijediti međuresornu suradnju nadležnih tijela s reprezentativnim predstavnicima (npr. članovi vijeća romske nacionalne manjine i predstavnici) romske nacionalne manjine u suzbijanju diskriminacije pripadnika romske nacionalne manjine

Pokazatelji učinka:

- a) Učinkovitije praćenje položaja romske nacionalne manjine na terenu, učinkovitije rješavanje problema s kojima se susreće romska nacionalna manjina vezano za sve pojavne oblike diskriminacije

Podaci za pokazatelj učinka definiran Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelj učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranom pokazatelju.

7.2.2.1. Uspostaviti i osigurati sustavnu komunikaciju i prenošenje informacija o stanju ljudskih prava pripadnika romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj između nadležnih tijela na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te predstavnika romske nacionalne manjine	
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s nadležnim TDU, JL/P(R)S, vijećima i predstavnicima romske nacionalne manjine i udrugama koje djeluju na području zaštite ljudskih prava romske nacionalne manjine
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj održanih sastanaka • Broj predstavnika TDU koji su prisustvovali sastancima • Broj pripadnika romske nacionalne manjine
Provedba mjere:	<p>Vlada Republike Hrvatske osnovala je Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine (NN 86/13, 126/13 i 40/14) u daljnjem tekstu Povjerenstvo) u svrhu praćenja provedbe cjelokupnog operativnog dijela Strategije. Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 3. listopada 2013. godine donijela Rješenje o imenovanju predsjednice, zamjenika predsjednice i članova Povjerenstva. Povjerenstvo se sastoji od 16 članova, od kojih je 8 iz reda pripadnika romske nacionalne manjine. Predsjednik Povjerenstva je jedan od potpredsjednika Vlade RH, zamjenik predsjednika je zastupnik romske nacionalne manjine u Hrvatskom saboru, a članovi Povjerenstva su iz reda predstavnika nadležnih državnih tijela i istog broja predstavnika romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj.</p> <p>Zadaće Povjerenstva su: sustavno praćenje i koordiniranje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma; predlaganje mjera za unaprjeđenje provođenja Strategije i Akcijskog plana; izrada preporuka, mišljenja, stručnih obrazloženja i izvješća, te smjernica u vezi s provedbom Strategije; predlaganje izmjena i dopuna Strategije; praćenje rasporeda i utroška sredstava za provođenje Strategije za koju se sredstva izdvajaju iz državnog proračuna; raspodjeljivanje financijskih sredstava za rješavanje problema i teškoća života pripadnika romske nacionalne manjine. Sukladno Odluci o osnivanju Povjerenstva u rad Povjerenstva mogu se uključiti i predstavnici drugih tijela i institucija, odnosno stručnjaci koji nisu članovi Povjerenstva, ukoliko za to postoji potreba.</p>

	<p>Administrativno-stručne poslove za Povjerenstvo obavlja Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalnog programa za Rome³, održalo je četvrtu sjednicu 8. ožujka 2013. godine, na kojoj je usvojilo prijedlog Izvješća o provođenju Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma za 2011. i 2012. godinu, te prijedlog Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2015. godine.</p> <p>U 2014. godini Povjerenstvo je održalo četiri sjednice. Na sjednicama su razmatrani i na prijedlog Radne skupine Povjerenstva usvojeni: Poslovnik o radu Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine, prijedlog Izvješća o provođenju Akcijskog plana za provedbu NSUR-a za 2013. godinu, kriteriji za raspodjelu financijskih sredstva za romsku nacionalnu manjinu, održane su dvije tematske sjednice Povjerenstva na temu obrazovanja i stanovanja tj. mjera IV. Prostorno uređenje, stanovanje i zaštita okoliša, razmatrani su zahtjevi za financijsku pomoć za romsku nacionalnu manjinu i usvojen prijedlog raspodjele sredstava. Ukupno je raspoređeno 499.859,03 kn.</p>		
VRIJEDNOSTI POKAZATELJA REZULTATA	<i>Broj održanih sastanaka</i>	<i>Broj predstavnika TDU koji su prisustvovali sastancima</i>	<i>Broj pripadnika romske nacionalne manjine</i>
Vrijednost za 2013. g.	2	8	8
Vrijednost za 2014. g.	4	8	8

Posebni cilj 3: Osigurati i unaprijediti provedbu antidiskriminacijskog zakonodavstva od strane nadležnih tijela na svim razinama (nacionalna/regionalna/lokalna) i provedba svih ostalih propisa i zakona uz primjenu antidiskriminacijskih načela (obrazovanje, stanovanje, zdravstvo, zapošljavanje)

Pokazatelji učinka:

- a) Povećanje stope rješavanja predmeta vezanih uz diskriminaciju Roma
- b) Skraćenje vremena trajanja postupaka vezanih uz diskriminaciju Roma pred sudom

Podaci za pokazatelj učinka definiran Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

³ Povjerenstvo za praćenje Nacionalnog programa za Rome održalo je zadnju sjednicu 8. ožujka 2013. godine

Mjere

7.2.3.1 Unapređenje djelotvornosti rada nadležnih tijela u identificiranju, sprečavanju i suzbijanju pojava oblika diskriminacije romske nacionalne manjine putem jačanja administrativnih kapaciteta nadležnih službi kroz obrazovanje odgovarajućih kadrova o svim oblicima diskriminacije i mehanizmima njihovog suzbijanja te jačanje nadzora nad provedbom antidiskriminacijskog zakonodavstva vezano za romsku nacionalnu manjinu		
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s nadležnim TDU	
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj provedenih edukacija ▪ Broj sudionika na edukacijama 	
Provedba mjere:	<p>ULJPPNM je u 2014. godini provodio edukacije na temu suzbijanja trgovanja ljudima za predstavnike nadležnih institucija i organizacije civilnog društva koje se bave navedenom problematikom.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Od 24. do 28. ožujka Ured je, u suradnji sa Veleposlanstvom Sjedinjenih Američkih Država organizirao edukaciju za suce i državne odvjetnike. Navedene edukacije vodili su hrvatski i američki suci i državni odvjetnici u Zagrebu i Splitu. Na edukacijama je ukupno sudjelovalo 54 sudionika. - Od 9 do 10. travnja u Valbandonu, organiziran je međunarodni seminar za policijske službenike u sklopu projekta “Partnership for education, Modul 3 Trafficking in human beings” na kojem je predstavnica Ureda održala predavanje o uspostavljenom sustavu suzbijanja trgovanja ljudima. Na seminaru je educirano 28 sudionika - 16. lipnja predstavnica Ureda održala je predavanje o uspostavljenom sustavu suzbijanja trgovanja ljudima na Policijskoj akademiji za 25 sudionika - 4. studenog predstavnica Ureda održala je predavanje na Diplomatskoj akademiji u sklopu redovite izobrazbe diplomatskog i konzularnog osoblja prije upućivanja na mandate. Na edukaciji je bilo 25 sudionika - 4. studenog u suorganizaciji sa Varaždinskom Županijskom koordinacijom za ljudska prava predstavnica Ureda je održala predavanje na temu suzbijanja trgovanja ljudima za 30 sudionika - <u>21. studenog Ured je organizirao Javnu tribinu o suzbijanju trgovanja ljudima s posebnim naglaskom na romsku populaciju.</u> - 24. studenog Hrvatski zavod za zapošljavanje je organizirao edukacija djelatnika HZZ na kojoj je predstavnica Ureda je održala predavanje na temu suzbijanja trgovanja ljudima za 27 sudionika - 27. studenog u sklopu edukacija za posebne skrbnike za djecu bez pratnje Ministarstva socijalne politike i mladih, predstavnica Ureda je održala predavanje o nacionalnom referalnom sustavu za suzbijanje trgovanja ljudima za 50 sudionika - 28. studenog u sklopu seminara Partnerstva za društveni razvoj predstavnica Ureda je prezentirala uspostavljeni sustav suzbijanja trgovanja ljudima. 	
POKAZATELJI	<i>Broj provedenih edukacija</i>	<i>Broj sudionika na edukacijama</i>

REZULTATA			
Vrijednost za 2014. g.	9		239
7.2.3.2. Vođenje baze podataka o sudskim postupcima vođenima temeljem Zakona o suzbijanju diskriminacije			
Nositelj:	Ministarstvo pravosuđa (MP) <i>Sudionici u provedbi:</i> Sudovi		
Provedba mjere:	<p>U odnosu na <u>kaznena djela</u> vezana za povredu Zakona o suzbijanju diskriminacije, u 2014. godini ukupno je zaprimljeno 3 nova predmeta, što je manje nego 2013. kada je zaprimljeno 5. Od toga, 1 predmet se odnosi na diskriminaciju na temelju etničke pripadnosti, što je isto kao i 2013., a 2 na diskriminaciju na temelju nacionalnog podrijetla što je više nego 2013. kada nije bilo takvih predmeta.</p> <p>Za 1 predmet donesena je pravomoćna presuda međutim taj predmet se ne odnosi na diskriminaciju na temelju etničke pripadnosti ili nacionalnog podrijetla.</p> <p>U odnosu na <u>građanske predmete</u> vezane za povredu Zakona o suzbijanju diskriminacije, u 2014. g. primljen je 31 predmet što je manje nego u 2013. godini kada je zaprimljeno 52 takva predmeta. U 2014. godini nema predmeta koji se odnose na diskriminaciju na temelju etničke pripadnosti što je jednako kao i u 2013. godini. Jedan predmet se odnosi na diskriminaciju na temelju nacionalnog podrijetla, što je znatno manje nego 2013. godine kada ih je bilo 6. Donesene su 22 pravomoćne presude, od čega se niti jedna ne odnosi na diskriminaciju na temelju etničke pripadnosti, što je jednako kao i 2013., dok se dvije pravomoćne presude odnose na predmete diskriminacije na temelju nacionalnog podrijetla, na način da je u obje odbijen tužbeni zahtjev. To je manje nego u 2013. godini kada je doneseno 5 pravomoćnih presuda u predmetima diskriminacije na temelju nacionalnog podrijetla, na način da je u 3 predmeta odbijen tužbeni zahtjev, a 2 predmeta su riješena na drugi način.</p> <p>U <u>prekršajnim predmetima</u> vezanim za povredu Zakona o suzbijanju diskriminacije, u 2014. godini, zaprimljeno je ukupno 137 predmeta, što je više nego u 2013.g., kada ih je zaprimljeno 56. Od toga, 28 predmeta se odnosi na diskriminaciju na temelju etničke pripadnosti, što je znatno više nego prošle godine kada ih je zaprimljeno 5. Zaprimljeno je 39 predmeta koji se odnose na diskriminaciju na temelju nacionalnog podrijetla, što je također znatno više nego 2013. kada ih je zaprimljeno 15. U 2014. doneseno je ukupno 94 pravomoćne presude, što je više nego u 2013. kada ih je doneseno 55. O toga, doneseno je 18 presuda zbog diskriminacije na temelju etničke pripadnosti (8 osuđujućih, 5 oslobađajućih i 5 je predmeta riješeno na drugi način), što je znatno više od 2013.g. kada ih je doneseno 3 (2 osuđujuće i 1 oslobađajuća). Doneseno je 20 presuda u predmetima zbog diskriminacije na temelju nacionalnog podrijetla (15 osuđujućih, 1 oslobađajuća i 4 predmeta je riješeno na drugi način), što je više od 2013. kada ih je doneseno 13 (12 osuđujućih i 1 oslobađajuća).</p>		
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Omjer pristiglih i riješenih predmeta unutar jednog razdoblja (godina dana)</i>	<i>Broj neriješenih predmeta diskriminacije na kraju svakog razdoblja (godina dana)</i>	<i>Trajanje svakog postupka vezanog uz diskriminaciju pred sudom</i>

			<i>Do 12 mjeseci</i>	<i>Preko 12 mjeseci</i>
Vrijednost za 2013. g.	primljeno 113/ riješeno 85	198	65	20
Vrijednost za 2014. g.	primljeno 171/riješeno 117	257	84	33
7.2.3.3. Praćenje statistike o zločinima iz mržnje				
Nositelj:	ULJPPNM <i>Sudionici u provedbi:</i> MUP, DORH, MP, sudovi			
Provedba mjere:	<p>U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2014. zaprimljeno je ukupno 10 predmeta vezanih <u>za kazneno djelo zločina iz mržnje</u> sukladno čl. 89. toč. 36. Kaznenog zakona što je znatno manje nego prošle godine kada ih je zaprimljeno 17. Od tog broja primljenih, 1 predmet se odnosi na kazneno djelo zločina iz mržnje zbog etničke pripadnosti, 5 predmeta se odnose na kazneno djelo zločina iz mržnje zbog nacionalnog podrijetla, što je manje nego prošle godine kada ih je zaprimljeno 7, a 3 predmeta se odnose na kazneno djelo zločina iz mržnje zbog spolne orijentacije.</p> <p>Ukupno je riješeno 12 predmeta (donesena je 6 osuđujućih presuda i 3 oslobađajuće presude te je 3 predmeta riješeno na drugi način). 2 osuđujuće presude se odnose na kazneno djelo zločina iz mržnje zbog etničke pripadnosti, što je manje nego u 2013. godini kada su donesene 3 osuđujuće presude za navedenu vrstu predmeta. 3 osuđujuće presude se odnose na kazneno djelo zločina iz mržnje zbog spolne orijentacije, a 6 osuđujućih presuda se odnosi na kazneno djelo zločina iz mržnje zbog nacionalnog podrijetla. Optuženo je 11 osoba, 6 osoba je osuđeno na uvjetnu kaznu zatvora, dok su 3 osobe oslobođene nakon provedenog postupka.</p> <p>U odnosu na <u>prekršajna djela</u> posebno označena motivom mržnje, u 2014. godini je bilo 20 takvih djela, što je neznatno manje nego u 2013. godini kada ih je bilo 23. Nije odbačen niti jedan optužni prijedlog, doneseno je 4 odbijajuće ili oslobađajuće presude, a doneseno je i 6 pravomoćnih presuda.</p>			
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Omjer pristiglih i riješenih predmeta unutar jednog razdoblja (godina dana)</i>	<i>Broj neriješenih predmeta zločina iz mržnje na kraju svakog razdoblja (godina dana)</i>	<i>Trajanje svakog postupka vezanog uz zločin iz mržnje pred sudom</i>	
			<i>Do 12 mjeseci</i>	<i>Preko 12 mjeseci</i>
Vrijednost za 2013. g.	primljeno 17/ riješeno 14 (kaznenih djela)	11	8	6
Vrijednost za 2014. g.	Primljeno 10/ riješeno (kaznenih djela)	10	12	0

Posebni cilj 4: Smanjiti pojavnost nasilničkog ponašanja prema Romima djelovanjem policije

Pokazatelji učinka:

- a) Smanjenje stope nasilničkog ponašanja i rasno motiviranog nasilja - zločina iz mržnje
- b) Smanjenje pojavnosti nasilja nad Romima unutar romskih zajednica

c) Smanjenje stope pojavnosti kaznenih djela i prekršaja počinjenih od strane Roma

Pokazatelj učinka	Početna vrijednost/godina	Vrijednost pokazatelja/ broj
Smanjenje stope nasilničkog ponašanja i rasno motiviranog nasilja – zločina iz mržnje	2014. godina	Od ukupnog broja evidentiranih događaja tijekom 2014. godine koji su motivirani mržnjom, u 14 slučajeva su utvrđeni elementi <u>kaznenog djela</u> motiviranog mržnjom, no niti u jednom od njih nije evidentirano počinjenje djela motiviranog mržnjom prema pripadnicima Romske nacionalne manjine.
Smanjenje pojavnosti nasilja nad Romima unutar romskih zajednica	2013. godina	462
	2014. godina	618
Smanjenje stope pojavnosti kaznenih djela i prekršaja počinjenih od strane Roma	2013. godina	2074
	2014. godina	2323

Mjere

7.2.4.1. Postizanje veće djelotvornosti policije u otkrivanju i sprečavanju nasilja nad Romima i nasilja u romskim zajednicama implementacijom Strategije djelovanja „Policija u zajednici“, odnosno izgradnjom sustava prevencije kriminaliteta

Nositelj:	MUP u suradnji s pripadnicima romske zajednice, udruge <u>Sudionici u provedbi:</u> Ravnateljstvo policije, policijske uprave
Provedba mjere:	U 2014. godini MUP je evidentirao ukupno 97 prijavljenih kaznenih djela na štetu Roma, 189 kaznenih djela unutar romske zajednice i 1.124 kaznenih djela počinjenih od strane Roma, što je povećanje u odnosu na 2013. godinu kada je MUP evidentirao ukupno 84 prijavljenih kaznenih djela na štetu Roma, 136 kaznenih djela unutar romskih zajednica i 1.006 kaznenih djela počinjenih od strane Roma. U istom razdoblju evidentirano je ukupno 47 prijavljenih prekršaja na štetu Roma, 429 prekršaja unutar romskih zajednica i 1.199 prekršaja počinjenih od strane Roma, što predstavlja smanjenje ukupno prijavljenih prekršaja na štetu Roma u odnosu na 2013. kada ih je bilo 57, te povećanje prekršaja unutar romskih zajednica kojih je u 2013. godini bilo 326 i povećanje prekršaja počinjenih od strane Roma kojih je u 2013. godini bilo 1.068. Policija kontinuirano prati događaje i pojave s elementima nasilja u vezi romske zajednice u Republici Hrvatskoj, te poduzima odgovarajuće aktivnosti u cilju sprječavanja nasilničkog ponašanja prema Romima, prevencije nasilja unutar romskih zajednica, te suzbijanja diskriminacije Roma, te provodi preventivne aktivnosti;

	<p>Nacionalni preventivni projekt „Živim život bez nasilja“ sustavno se od 2010. provodi u odgojno-obrazovnim ustanovama na području cijele Republike Hrvatske te predstavlja primarnu prevenciju <u>ciljano usmjerenu</u> na prevenciji nasilja među mladima, nad ženama i nasilja u obitelji, a sve kroz pristup izgradnje povjerenja u policiju, poticanja na prijavljivanje te ulaganja u znanje s ciljem osnaživanja samozaštitnog ponašanja. Projekt Ravnateljstvo policije Ministarstva unutarnjih poslova provodi u partnerstvu s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta te parterima. Prošle je školske godine proveden u svakoj od 20 Županija i Gradu Zagrebu i to u ukupno 46 osnovnih škola te je istima obuhvaćeno 1430 učenika u dobi od 13 godina, a gdje su sudjelovali i pripadnici Romske nacionalne manjine. Kroz rezultate provedene evaluacije iskazana je iznimno visoka kvaliteta i prilagođenost ciljanoj skupini svih provedenih aktivnosti uz prepoznatu potrebu međuinstitucionalne suradnje na čijim se temeljima izgradio ovaj Projekt.</p> <p>Nacionalni je preventivni projekt „Zajedno više možemo“ proveden je u ukupno 12 županija i gradu Zagrebu. U partnerstvu Ravnateljstva policije Ministarstva unutarnjih poslova i lokalnim zajednicama, njime su obuhvaćeni i učenici romske nacionalne manjine 4-ih, 6-ih razreda te roditelji učenika 6-ih razreda zajedno s djecom drugih nacionalnosti koje prebivaju na određenim područjima gdje su te preventivne aktivnosti aktivne. Projekt je <u>ciljano usmjeren</u> na prevenciju sredstava ovisnosti, vandalizma, vršnjačkog nasilja i sve ostale oblike rizičnog ponašanja djece.</p> <p>Na području međimurske županije temeljem „Provedbenog programa preventivnih mjera usmjerenih na povećanje sigurnosti te jačanja socijalne uključenosti Roma na području Policijske uprave međimurske (2013.-2015.)“intenziviraju se mjere sukladno odrednicama Nacionalne strategije za uključivanje Roma. Provedbeni program uključuje konkretne preventivne mjere koje provodi policija u suradnji s drugim društvenim subjektima zajednice s ciljem socijalnog uključivanja Roma na području Međimurske županije.</p>			
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Vrsta evidentiranih kaznenih djela</i>	<i>Broj evidentiranih kaznenih djela</i>	<i>Vrsta evidentiranih prekršaja</i>	<i>Broj evidentiranih prekršaja</i>
Početna vrijednost	na štetu Roma	66	na štetu Roma	92
	unutar romske zajednice	135	unutar romske zajednice	406
	počinjenih od strane Roma	978	počinjenih od strane Roma	1354
Vrijednost za 2013. g.	na štetu Roma	84	na štetu Roma	57
	unutar romske zajednice	136	unutar romske zajednice	326
	počinjenih od strane Roma	1006	počinjenih od strane Roma	1068
Vrijednost za 2014. g.	na štetu Roma	97	na štetu Roma	47
	unutar romske zajednice	189	unutar romske zajednice	429
	počinjenih od strane Roma	1124	počinjenih od strane Roma	1199
7.2.4.2. Poticanje Roma na prijavljivanje rasnog i drugih oblika nasilja prema Romima te evidentiranje i statističko praćenje broja takvih				

incidenata, s ciljem sprečavanja i smanjivanja kažnjivih radnji i rasno motiviranog nasilja – zločina iz mržnje	
Nositelj:	MUP i ULJPPNM u suradnji s pripadnicima romske zajednice <i>Sudionici u provedbi:</i> Ravnateljstvo policije, policijske uprave u suradnji s pripadnicima romske zajednice
Pokazatelj rezultata:	• Broj razriješenih kaznenih djela – zločina iz mržnje na štetu pripadnika romske zajednice
Provedba mjere:	Od ukupnog broja evidentiranih događaja tijekom 2014. godine koji su motivirani mržnjom, u 14 slučajeva su utvrđeni elementi kaznenog djela motiviranog mržnjom, dok je u 8 slučajeva izvješteno nadležno Državno odvjetništvo radi donošenja meritorne odluke. U niti jednom navedenom slučaju nije evidentirano počinjenje djela motiviranog mržnjom prema pripadnicima romske nacionalne manjine.

7.2.4.3. Stručno usavršavanje policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova u provođenju mjera iz “Protokola o postupanju u slučaju zločina iz mržnje“, njihova senzibilizacija u pogledu rada s manjinskim skupinama, posebice pripadnicima romske zajednice, u cilju boljeg međusobnog razumijevanja i uvažavanja te sprječavanja svih oblika diskriminacije		
Nositelj:	MUP s ostalim TDU i organizacijama te pripadnicima romske zajednice <i>Sudionici u provedbi:</i> Ravnateljstvo policije, policijske uprave	
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj policijskih službenika stručno usavršavanih u provođenju mjera iz Protokola o postupanju u slučaju zločina iz mržnje ▪ Broj održanih edukacija 	
Provedba mjere:	Senzibilizacija policijskih službenika u pogledu rada socijalnog uključivanja manjinskih skupina, posebice pripadnicima romske zajednice, u cilju boljeg međusobnog razumijevanja i uvažavanja te sprječavanja svih oblika diskriminacije. Edukacija iz ove tematike provodi se kontinuirano za polaznike srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje policajac te policijske službenike kroz programe specijalizacije i stručnog usavršavanja u Policijskoj akademiji u sklopu kojih je obuhvaćeno tijekom 2014. godine 247 policijskih službenika (u okviru Tečaja granične policije (3 tečaja), Tečaja prometne policije (2 tečaja) te na Specijalističkom tečaju za mlt. delinkvenciju na štetu obitelji i mladeži (1 tečaj).	
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj policijskih službenika stručno usavršavanih u provođenju mjera iz Protokola o postupanju u slučaju zločina iz mržnje</i>	<i>Broj održanih edukacija/seminara/tečaja</i>
Vrijednost za 2013. g.	412	5
Vrijednost za 2014. g.	247	3
7.2.4.4 . Jačanje proaktivnog rada policijskih službenika pri otkrivanju slučajeva trgovanja djecom unutar romske populacije		
Nositelj:	MUP <i>Sudionici u provedbi:</i> Ravnateljstvo policije, policijske uprave	
Pokazatelj rezultata:	▪ Broj identificirane djece žrtava trgovanja ljudima unutar romske populacije	
Provedba mjere:	Prema izvješću MUP-a tijekom 2014. godine evidentirane su 4 žrtve trgovanja ljudima unutar romske populacije. Sve žrtve su maloljetne od čega je jedna žrtva državljanka Republike Hrvatske, ženskog spola te tri žrtve državljani Bosne i Hercegovine od čega je jedna žrtva muškog spola i dvije ženskog spola.	
POKAZATELJ REZULTATA	<i>Broj identificirane djece žrtava trgovanja ljudima unutar romske populacije</i>	
Početna vrijednost	0	
Vrijednost za 2013. g.	4	
Vrijednost za 2014. g.	4	

7.2.4.5. Jačanje programa u zajednici u cilju podizanja svijesti o problematici i pojavnim oblicima trgovanja djecom

Nositelj:	ULJPPNM
Pokazatelj rezultata:	▪ Broj provedenih aktivnosti za podizanje svijesti o problematici i pojavnim oblicima trgovanja djecom
Provedba mjere:	<p>Kampanja „Dvije djevojčice“ tijekom 2014. godine provodila se u okviru preventivne akcije „Zajedno“ . Ravnateljstvo policije Ministarstva unutarnjih poslova u suradnji s udrugom civilnog društva „CESI“ provela je brojne aktivnosti u sklopu navedene preventivne kampanje usmjerene na prevenciju trgovanja ženama i djevojkama u svrhu seksualnog iskorištavanja sa svrhom osvještavanja rizika, informiranja o problemu trgovanja ljudima i uz poduku o prepoznavanju potencijalno opasnih situacija, a u konačnici o načinima prevencije i zaštite. Kampanjom usmjerenom na prevenciju trgovanja ljudima, osim široke društvene zajednice uključuje se i pripadnike romske nacionalne manjine. Kampanja se provodi u suradnji s Veleposlanstvom Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske, Pravobraniteljicom za ravnopravnost spolova i Uredom RH za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.</p> <p>Kroz Nacionalnu preventivnu akciju „Zajedno“ tijekom 2014. godine posebna se pozornost posvetila problematici trgovanja ljudima te se kroz senzibilizaciju, informiranje, educiranje i proaktivni pristup multipliciranja znanja o trgovanju ljudima i identificiranja potencijalnih kriminalnih žarišta pridonosi smanjenju kriminaliteta trgovanja ljudima i štiti potencijalne žrtve te rizične skupine. <u>Cilj</u> je kroz zajedničku suradnju sa svim nadležnim institucijama i organizacijama, privatnim sektorom, lokalnom zajednicom, udrugama civilnog društva i građanima podići svijest o prevenciji trgovanja ljudima, potaknuti na odgovornu reakciju i pridonijeti smanjenju i sprječavanju trgovanja ljudima. Akcijom je zahvaćena široka populacija slijedom čega je kroz primarnu prevenciju aktivno uključena i romska zajednica. Tijekom 2014. godine proveden je niz preventivnih aktivnosti i to: kroz 213 školskih sati o problemu trgovanja ljudima educirane su 5052 osobe, senzibilizirano je preko 10 000 osoba.</p> <p>Nacionalni je preventivni projekt „Imam izbor“ prethodne je školske godine 2013./2014. proveden u odgojno-obrazovnoj ustanovi na području međimurske županije uz koordinaciju Ravnateljstva policije Ministarstva unutarnjih poslova, te po istom obrascu i tijekom školske godine 2014./2015. na području iste policijske uprave u novoj odgojno-obrazovnoj ustanovi. Kroz ovaj Projekt policija je uspostavila kvalitetnu suradnju s udrugama romske nacionalne manjine, organizacijama civilnog društva i odgojno obrazovnim ustanovama <u>s ciljem</u> sprječavanja svih oblika mržnje. Projekt uključuje i osnaživanje socijalne uključenosti romske nacionalne manjine u društvenu zajednicu kroz kulturu tolerancije, nenasilja i nediskriminacije. Ciljana skupina u projektu su djeca, u dobi od 10. i 11 godina, ali i njihovi roditelji te nastavnici. Školske godine 2013./2014. godine projektom je obuhvaćeno 37 učenika, a tijekom školske godine 2014./2015. 41 učenik.</p> <p>U Projekt za mlade „TRavel“ u sklopu programa „Mladi na djelu“, u organizaciji udruge Roma „Ne boj se- Madara“, aktivno se uključila i policija. U rujnu 2014. godine održano je predavanje uz interaktivnu radionicu za 30 mladih osoba romske i neromske nacionalnosti i iz Hrvatske, Mađarske i Francuske, <u>ciljano usmjerene</u> na temu prevencije nasilja u obitelji, nasilja među mladima diskriminacije, zločina iz mržnje i trgovanja ljudima.</p>

U ožujku 2014. godine policijski službenici Policijske uprave splitsko - dalmatinske, zajedno sa Državnim odvjetništvom, Centrom za socijalnu skrb, Crvenim križem i organizacijama civilnog društva u organizaciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske i Pravosudne akademije te Veleposlanstva Sjedinjenih Američkih Država sudjelovali su na radnom sastanku/radionici na temu suzbijanja trgovanja ljudima.

Tijekom svibnja 2014. godine održan je jednodnevni radni sastanak sa 27 policijskih službenika granične policije, multiplikatora za suzbijanje trgovanja ljudima. U deset policijskih uprava navedeni multiplikatori su u suradnji s policijskim službenicima kriminalističke policije proveli dopunsko stručno usavršavanje za 648 policijskih službenika granične policije i 58 rukovoditelja.

U srpnju 2014. godine u policijskoj školi „Josip Jović“, održano je predavanje na temu trgovanja ljudima u trajanju od pet sati, za svih 323 polaznika temeljne policijske obuke, koje je održao policijski službenik Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, specijalizirani policijski službenik za suzbijanje trgovanja ljudima.

U studenom 2014. godine policijski službenici Policijske uprave vukovarsko – srijemske sudjelovali su na sastanku koji je održan u sklopu projekta Balkans ACT (Against Crime of Trafficking) Now!. Na sastanku su bili prisutni članovi Županijske koordinacije za ljudska prava i Županijskog povjerenstva za ravnopravnost spolova, u sklopu kojega je prezentirana i tema trgovanja ljudima od strane policije.

U studenom 2014. u organizaciji Vlade Republike Hrvatske, Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, u Zagrebu je održana javna tribina o suzbijanju trgovanja ljudima na kojoj su o navedenoj problematici izlagali predstavnici Vladinog ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva socijalne politike i mladih, Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova i Udruga žena Romkinja Hrvatske „Bolja budućnost“.

U studenom 2014. godine u organizaciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, u njihovom središnjem uredu, održana je edukacija na temu Identifikacije žrtava trgovanja ljudima, kojom su obuhvaćena 24 službenika, a edukatori su bili predstavnici Vladinog ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Hrvatskog Crvenog križa, organizacije civilnog društva „Rosa“ iz Zagreba i Ministarstva unutarnjih poslova.

U studenom 2014. godine, Međunarodna organizacija za migracije (IOM) i Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Austrije u suradnji s Upravom kriminalističke policije Ravnateljstva policije MUP-a RH, u sklopu austrijsko-švicarskog projekta ILECUs III, organizirali su Međunarodnu konferenciju o trgovanju ljudima u svrhu prisilnog prosjačenja, koja se održala u Policijskoj školi „Josip Jović“ u Zagrebu, na temu „Trgovanja ljudima u svrhu prisilnog prosjačenja“ na kojoj je sudjelovali policijski službenici i državni odvjetnici iz 10 zemalja te stručnjaci iz Međunarodne organizacije za migracije (IOM). Na istoj je sudjelovalo ukupno 16 policijskih službenika MUP-a RH.

U prosincu 2014. godine u Policijskoj upravi dubrovačko – neretvanskoj održan je Okrugli stol na temu „Zajedno protiv trgovanja ljudima“, na kojemu su uz predstavnike policije sudjelovali i predstavnici lokalne i regionalne samouprave, Crvenog križa, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje te odgojno obrazovnih institucija. Tema okruglog stola je bila identifikacija žrtava trgovanja ljudima, dok je cilj bio međusobna razmjena iskustava, koordinacija s aspekta prevencije te bolje i kvalitetnije informiranje građana o problematici trgovanja ljudima.

Policijske uprave organizirale su dodatne operativne edukacije za policijske službenike u ukupno 7 policijskih uprava kroz koje je educirano ukupno 336 policijskih službenika multiplikatora.

U srpnju 2014. godine, u okviru projekta CEPOL-a „*Westernbalkansorganisedcrimelinks*“, na Policijskoj akademiji u Zagrebu održan je seminar na kojem je sudjelovalo 28 policijskih službenika iz država članica Europske unije i regije.

U rujnu 2014. godine u organizaciji CEPOL-a (European Police College) u Vilniusu u Litvi u organizaciji Litve održan je CEPOL tečaj pod brojem 3/2014 na temu EU approach to Trafficking in Human Beings (pristup EU trgovanju ljudima) sa osnovnim ciljem razmjene iskustava i prakse policijskih službenika u suzbijanju trgovanja ljudima na kojem je sudjelovao i policijski službenik Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske.

U travnju 2014. godine u okviru programa regionalne policijske suradnje „Partnership for education“, jedan je modul u cijelosti posvećen problematici trgovanja ljudima organiziran u prostorima MUP-a. U programu je sudjelovalo 28 policijskih službenika i državnih odvjetnika iz 6 država. U rujnu 2014. godine održan je Međunarodni seminar na temu transnacionalnog organiziranog kriminaliteta, za ravnatelje policija, šefove kriminalističke policije i organiziranog kriminaliteta naprijed istih država u sklopu kojih je održan paneli na temu trgovanja ljudima.

Projekt Uvođenje preduvjeta za uspostavu zajedničkih istražnih timova za borbu protiv trgovanja ljudima u Jugoistočnoj Europi ima za cilj učinkovitiju borbu protiv organiziranog kriminaliteta i drugih oblika prekograničnog kriminaliteta, što bi trebalo imati neposredan učinak na vanjsku i unutarnju sigurnost na području Jugoistočne Europe. Projekt su podržali Europol i Eurojust. U okviru 8. ministarske konferencije o suradnji na području granične sigurnosti u Jugoistočnoj Europi, održane u Ljubljani 2011. godine potpisan je Memorandum o sporazumijevanju kojim se potpisnici obvezuju da će podržati projekt „Uvođenje preduvjeta za uspostavu zajedničkih istražnih timova za borbu protiv trgovanja ljudima u Jugoistočnoj Europi“ (JIT THB). U istom sudjeluje 10 država, a s tim u vezi je u suradnji sa Vladom Republike Hrvatske, Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, te nositeljem projekta Uredom nacionalnog koordinatora Republike Slovenije u ožujku 2014. godine u Opatiji, održana radionica na temu JIT THB „Uspostava zajedničkih istražnih timova za borbu protiv trgovanja ljudima za zemlje Jugoistočne Europe na lokalnoj razini“ na kojoj su sudjelovali državni odvjetnici i policijski službenici.

POKAZATELJ REZULTATA	<i>Broj provedenih aktivnosti za podizanje svijesti o problematici i pojavnim oblicima trgovanja djecom</i>
Vrijednost za 2013. g.	7
Vrijednost za 2014. g.	15

7.3 POMOĆ U OSTVARIVANJU PRAVA

Opći cilj: Omogućiti romskoj populaciji, koja se iz različitih razloga ne obraća nadležnim tijelima, dostupnost informacija, pravnih savjeta i pravne pomoći

Posebni cilj 1: Povećati dostupnost besplatne pravne pomoći Romima sukladno Zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći

Pokazatelji učinka:

- a) Porast udjela pripadnika romske zajednice koji su zatražili i ostvarili besplatnu pravnu pomoć

Ministarstvo pravosuđa nije u mogućnosti pružiti podatak o udjelu pripadnika romske zajednice koji su zatražili i ostvarili besplatnu pravnu pomoć u 2014. jer se u informacijskom sustavu besplatne pravne pomoći ne vodi statistika po pripadnosti nacionalnoj manjini, već samo po državljanstvu podnositelja zahtjeva.

Mjere

7.3.1.1. Edukacija pružatelja pravne pomoći, nadležnih tijela i pripadnika romske nacionalne manjine kroz tematske okrugle stolove i javne tribine o Zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći	
Nositelj:	MP, uredi državne uprave u županijama, Gradski ured za opću upravu Grada Zagreba, MUP
Provedba mjere:	Na temelju analize odredaba Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći (NN, br. 62/08, 44/11, 81/11), aktualnog stanja u pružanju besplatne pravne pomoći, te financijskih podataka o sredstvima utrošenim na izravno financiranje besplatne pravne pomoći, utvrđeno je da je sustav besplatne pravne pomoći moguće unaprijediti sa stanovišta ciljanih skupina kojima je namijenjen, osobito sa stanovišta potreba socijalno ugroženih osoba za pravnim informiranjem i savjetovanjem (tzv. primarnom pravnom pomoći). Prema izvješću MP tijekom 2014. godine održana su dva okrugla stola u suradnji s uredima državne uprave u županijama i ovlaštenim udrugama i pravnim klinikama. Za provedbu mjere osigurana su sredstva Državnog proračuna u okviru redovne aktivnosti.
POKAZATELJ REZULTATA	<i>Broj održanih okruglih stolova i tribina</i>
Vrijednost za 2013. g.	1
Vrijednost za 2014. g.	2

Posebni cilj 2: Povećanje vidljivosti instrumenata besplatne pravne pomoći

Pokazatelji učinka:

- a) Stopa korištenja besplatne pravne pomoći od strane pripadnika romske nacionalne manjine

Ministarstvo pravosuđa nije u mogućnosti pružiti podatak o udjelu pripadnika romske zajednice koji su zatražili i ostvarili besplatnu pravnu pomoć u 2014. jer se u informacijskom sustavu besplatne pravne pomoći ne vodi statistika po pripadnosti nacionalnoj manjini, već samo po državljanstvu podnositelja zahtjeva.

Mjere

7.3.2.1. Povećanje vidljivosti besplatne pravne pomoći putem informiranja javnosti putem brošure, info letaka i plakata koji će se distribuirati centrima za socijalnu skrb, HZMO-u, HZZ-u te putem mobilnih timova direktno na terenu	
Nositelj:	MP, uredi državne uprave u županijama, Gradski ured za opću upravu Grada Zagreba, mobilni timovi <i>Sudionici u provedbi:</i> CZSS, HZMO, HZZ, prvostupanjski sudovi
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Izrađena brošura ▪ Izrađeni i distribuirani info-letci ▪ Izrađeni i distribuirani plakati
Provedba mjere:	Tijekom 2014. godine, pristupilo se novom obliku projektnog financiranja rada ovlaštenih udruga za pružanje primarne pravne pomoći u sklopu kojih sredstava su navedene udruge izradile i distribuirale info materijale o mogućnostima sustava pravne pomoći. Za provedbu mjere osigurana su sredstva Državnog proračuna u okviru redovne aktivnosti za rad ovlaštenih udruga za pružanje primarne pravne pomoći.

Posebni cilj 3: Podići razinu dostupnosti besplatne pravne pomoći Romima, osobito u slučaju postojanja sumnje da su žrtve diskriminacije povećanjem dostupnosti pomoći u ostvarivanju prava te povećanjem vidljivosti besplatne pravne pomoći

Pokazatelj učinka	Početna vrijednost/godina	Vrijednost pokazatelja/ broj	
	Promijenjena percepcija o dostupnosti besplatne pravne pomoći	Početna vrijednost	Ministarstvo pravosuđa ne raspolaže mehanizmima praćenja pokazatelja učinka u odnosu na navedeni posebni cilj. Stoga se predlaže, s obzirom na Zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći uveden novi oblik projektnog financiranja udruga ovlaštenih za pružanje primarne pravne pomoći i pravnih klinika, obvezati ovlaštene udruge, a posebno one koje se bave pravima pripadnika romske nacionalne manjine, na sustavno praćenje slučajeva u kojima su korisnici pravne pomoći pripadnici manjinskih skupina, pa tako i romske.
2013. godina			
2014. godina			
		<i>Podneseni zahtjevi</i>	<i>Odobreni zahtjevi</i>
Povećanje stope korištenja besplatne pravne pomoći	2013. godina	7975	5097
	2014. godina	11762	5053

Mjere

7.3.3.1. Provođenje aktivnosti usmjerenih na informiranje romske populacije o mogućnostima koje pruža Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći organiziranjem tematskih okruglih stolova koji bi sustav besplatne pravne pomoći približili građanima, uključujući pripadnike romske nacionalne manjine		
Nositelj:	MP, ULJPPNM <i>Sudionici u provedbi:</i> Uredi državne uprave u županijama, Gradski ured za opću upravu Grada Zagreba, ovlaštene udruge i prvostupanjski sudovi	
Provedba mjere:	Prema Izvješću MP tijekom 2014. godine održana su dva okrugla stola i provedena savjetovanja u svrhu edukacije nositelja sustava vezano za primjenu novog Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći (NN 143/13) za 80 sudionika. Aktivnosti su održane u suradnji s uredima državne uprave u županijama i ovlaštenim udrugama i pravnim klinikama. Za provedbu mjere osigurana su sredstva Državnog proračuna u okviru redovne aktivnosti.	
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj organiziranih tematskih okruglih stolova</i>	<i>Broj sudionika</i>
Vrijednost za 2013. g.	1 (nova mjera)	30
Vrijednost za 2014. g.	2	80

8. UNAPRJEĐENJE PRIKUPLJANJA STATISTIČKIH PODATAKA

Ocjena stanja

Glavni problemi povezani su s nepostojanjem učinkovitog i provedivog sustava prikupljanja podataka s ciljem praćenja provedbe mjera i postignutih učinaka, kako na razini posebnih ciljeva tako i na razini pojedinih mjera. Također, i dalje je primjetan problem prikupljanja podataka razvrstanih po etničkoj pripadnosti, a dodatna otegotna okolnost je i činjenica da se Romi često nerado deklariraju kao pripadnici romskog naroda.

Velik dio mjera u ovom poglavlju zahtjeva dodatne financijske i administrativne resurse te je stoga njihova provedba u izvještajnom razdoblju bila djelomično ograničena. U pojedinim dijelovima ostvarene su pretpostavke za provedbu mjera. Tako je, npr. ULJPPNM u sklopu pripremi za provedbu projekata „Potpora nacionalnim manjinama na lokalnoj razini“ financiranog sredstvima IPA 2012 programa predvidio aktivnosti izrade atlasa romskih zajednica, ali i sustava obrazaca za e-praćenje koji bi po završetku projekta trebali olakšati prikupljanje podataka o provedbi politika u području zaštite nacionalnih manjina, pa tako i Roma, s lokalne razine. Također, značajan je i doprinos Ureda UNDP-a u Hrvatskoj koji je proveo projekt izrade Atlasa romskih naselja Međimurske županije.⁴

Provedba mjera

Posebni cilj 1: Osigurati prikupljanje statističkih podataka o romskoj nacionalnoj manjini u RH (uz poštivanje zaštite osobnih podataka) razvrstanih po spolu i dobi

Pokazatelji učinka:

- a) Izrađen atlas mikroregija: Podaci će biti dostupni nakon provedbe mjere.
- b) Izrađeni obrasci za prikupljanje i praćenje statističkih podataka razvrstanih po spolu i dobi: Obrasci za izvještavanje izrađeni; obrasci za prikupljanje i praćenje statističkih podataka razvrstanih po spolu i dobi izradit će se u narednom razdoblju.
- c) Dostupnost informacija o etničkoj dimenziji provođenja prava i pružanja društvenih usluga
- d) Državna tijela, javne ustanove i službe te javnost imaju potpune i pouzdane informacije relevantne za kontrolu i suzbijanje diskriminacije
- e) Uspostavljena baza podataka

Podaci za dio pokazatelja učinka definiranih Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

---

⁴<http://www.hr.undp.org/content/dam/croatia/docs/Research%20and%20publications/socialinclusion/UNDP-HR-ATLAS-ROMA-MEDJIMURJE-2014.pdf>

Mjere

8.1.1. U suradnji s Državnim zavodom za statistiku, unutar svakog tijela državne uprave, u okvirima njegove nadležnosti izraditi ujednačene obrasce za praćenje statističkih podataka razvrstanih po spolu i dobi pripadnika romske nacionalne manjine, sa usporednim podacima u odnosu na ukupnu populaciju	
Nositelj:	ULJPPNM, TDU u suradnji s Državnim zavodom za statistiku <i>Sudionici u provedbi:</i> TDU u suradnji s Državnim zavodom za statistiku (DZS) koji će pružiti metodološku pomoć
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Izrađeni obrasci za prikupljanje i praćenje statističkih podataka ▪ Uspostavljena baza podataka ▪ Dostupnost informacija o etničkoj dimenziji provođenja prava i pružanja društvenih usluga
Provedba mjere:	Rok za provedbu mjere definiran Akcijskim planom je kraj 2015. godine, stoga u 2014. godini mjera nije provedena u potpunosti. Međutim, poduzimane su pripremne radnje te je ULJPPNM je u suradnji s nezavisnim stručnjacima razvio jedinstveni obrazac za izvještavanje o provedbi Akcijskog plana, posebno za tijela državne uprave i pojednostavljeni za JL/P(R)S. Također, održani su i inicijalni sastanci s DZS s ciljem uspostave suradnje te će ULJPPNM u narednom razdoblju pristupiti izradi ujednačenih obrazaca za praćenje statističkih podataka. Nadalje, s obzirom na tekuće aktivnosti Agencije Europske unije za temeljna prava, odnosno uspostavljene Radne skupine za praćenje integracije Roma u kojoj i RH sudjeluje, pri izradi obrazaca uzet će se u obzir i zahtjevi Europske unije u vezi s uspostavom ujednačenog sustava praćenja politika za integraciju Roma na razini Europske unije.
8.1.2. Izraditi i barem jednom godišnje ažurirati jedinstvenu bazu podataka o položaju Roma i Romkinja pri ULJPPNM, uključujući atlas mikroregija	
Nositelj:	ULJPPNM <i>Sudionici u provedbi:</i> TDU u suradnji s DZS koji će pružiti metodološku pomoć
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uspostavljena baza podataka
Provedba mjere:	Provedba mjere u izvještajnom razdoblju nije bila moguća zbog nedostatka financijskih sredstava zbog čega se njena provedba planira tijekom 2016. godine, sredstvima Europskog socijalnog fonda.

Posebni cilj 2: Unaprijediti metodologiju prikupljanja podataka o stopama siromaštva, materijalnoj i socijalnoj deprivaciji, obrazovanju i zapošljavanju te kvaliteti življenja romske populacije

Pokazatelj učinka:

- a) Rezultati kvalitativnog i kvantitativnog istraživanja o siromaštvu, materijalnoj i socijalnoj deprivaciji i kvaliteti života

Podaci za pokazatelj učinka definiran Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelj učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranom pokazatelju.

8.2.1 Provoditi analize izvješća centara za socijalnu skrb i drugih tijela (obiteljskih centara, zdravstvenih ustanova, obrazovnih ustanova, organizacija civilnog društva)	
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s nadležnim TDU <i>Sudionici u provedbi:</i> JL/P(R)S, vijeća romske nacionalne manjine, udruge
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Izrađena skupna izvješća
Provedba mjere:	Mjera nije izvršena zbog nedostatka financijskih sredstava te će se provesti u narednom izvještajnom razdoblju.
8.2.2.Prikupljati podatke i provoditi ciljana istraživanja o učincima mjera socijalne zaštite, dostupnosti i učincima socijalnih usluga	
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s nadležnim TDU <i>Sudionici u provedbi:</i> CZSS, obiteljski centri, policija, JL/P(R)S, udruge
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj provedenih ciljanih istraživanja ▪ Broj osoba romske nacionalne manjine uključenih u istraživanje prema dobi i spolu
Provedba mjere:	Mjera nije izvršena zbog nedostatka financijskih sredstava te će se provesti u narednom izvještajnom razdoblju.
8.2.3.Provoditi longitudinalna istraživanja s ciljem praćenja pokazatelja vezanih uz socijalni status Roma i Romkinja	
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s nadležnim TDU <i>Sudionici u provedbi:</i> Znanstvene institucije u suradnji s romskim udrugama i JL/P(R)S
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj i vrsta longitudinalnih istraživanja ▪ Broj osoba romske nacionalne manjine uključenih u istraživanje prema dobi i spolu
Provedba mjere:	Mjera nije izvršena zbog nedostatka financijskih sredstava te će se provesti u narednom izvještajnom razdoblju.

8.2.4.Kontinuirano pratiti pružanje pomoći socijalne skrbi od strane jedinica lokalne samouprave		
Nositelj:	JLS, u suradnji s CZSS	
Provedba mjere:	Tijekom 2014. godine prema podacima dobivenima od centara za socijalnu skrb s najvećim brojem pripadnika romske nacionalne manjine: CZSS Beli Manastir, CZSS Čakovec, CZSS Đurđevac, CZSS Rijeka, CZSS Sisak i CZSS Slavonski Brod, JLS su financirale pomoći za podmirenje troškova stanovanja i troškova ogrjeva za ukupno 2507 korisnika.	
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj korisnika romske nacionalne manjine pomoći za podmirenje troškova stanovanja u 6 CZSS s najvećim udjelom romskog stanovništva</i>	<i>Broj korisnika pripadnika romske nacionalne manjine pomoći za podmirenje troškova stanovanja u 6 CZSS s najvećim udjelom romskog stanovništva</i>
Vrijednost za 2013. g.	594	- nepoznat podatak
Vrijednost za 2014. g.	837	1670
8.2.5.Praćenje stanja u područjima socijalne skrbi kroz suradnju nadležnog centra za socijalni rad, vijeća odnosno predstavnika romske nacionalne manjine i nadležnog upravnog tijela jedinice lokalne samouprave		
Nositelj:	MSPM <i>Sudionici u provedbi:</i> CZSS, obiteljski centri, JLS, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge	
Provedba mjere:	Tijekom 2014. godine prema podacima dobivenima od centara za socijalnu skrb s najvećim brojem pripadnika romske nacionalne manjine: CZSS Beli Manastir, CZSS Čakovec, CZSS Đurđevac, CZSS Rijeka, CZSS Sisak i CZSS Slavonski Brod bilo je ukupno 24 393 primatelja slijedećih prava iz sustava socijalne skrbi od čega: broj primatelja zajamčene minimalne naknade- 12 701 osoba, broj korisnika pomoći za podmirenje troškova stanovanja 837, broj korisnika troškova ogrjeva 1670, broj primatelja naknade za osobne troškove korisnika smještaja 281, broj korisnika jednokratne pomoći 5401, broj korisnika naknade u vezi s obrazovanjem 129, broj primatelja osobne invalidnine 225, broj primatelja doplatka za pomoć i njegu 772, broj osoba sa statusom roditelja njegovatelja ili statusom njegovatelja 13, broj primatelja naknade do zaposlenja 19, broj korisnika usluge savjetovanja i pomaganja 1540, broj osoba koje su primile uslugu pomoći u kući 12, broj osoba koje su primile psihosocijalnu podršku 289, broj djece koja su primila uslugu rane intervencije 54, broj osoba koje su primile uslugu pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija) 23, broj osoba koje su dobile uslugu boravka 69, broj osoba koje su dobile uslugu smještaja 358.	
POKAZATELJI REZULTATA	<i>Broj pripadnika romske nacionalne manjine korisnika prava u sustavu socijalne skrbi u 6 CZSS (Beli Manastir, Čakovec, Đurđevac, Rijeka, Sisak i Slavonski Brod)</i>	
Vrijednost za 2013. g.	14.494	
Vrijednost za 2014. g.	24.393	

VRSTA USLUGE	<i>Broj korisnika pripadnika romske nacionalne manjine 2013.</i>	<i>Broj korisnika pripadnika romske nacionalne manjine 2014.</i>
Zajamčena minimalna naknada	8.759	12701
Jednokratna pomoć	1.679	5.401
Naknada u vezi s obrazovanjem	2.454	129
Osobna invalidnina	120	229
Doplatak za pomoć i njegu	460	772
Roditelj njegovatelj ili status njegovatelja	11	13
Naknada do zaposlenja	15	19
Savjetovanje i pomaganje		1540
Pomoć u kući	3	12
Psihosocijalna podrška	137	289
Rana intervencija	13	54
Uključivanje u programe odgoja i obrazovanja	5	23
Boravak	33	69
Smještaj	211	358
Naknada za osobne troškove korisnika smještaja		281
Pomoć za podmirenje troškova stanovanja	594	837
Pomoć za podmirenje troškova ogrjeva		1670

8.2.6. Provesti snimku stanja problematike romske populacije na području jedinica lokalne samouprave (atlas mikroregija)	
Nositelj:	ULJPPNM <i>Sudionici u provedbi:</i> MSPM, JL/P(R)S, CZSS, obiteljski centri, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Izvješća o provedenim snimkama stanja u romskim zajednicama
Provedba mjere:	Tijekom 2014. godine ULJPPNM nije provodio mjeru budući je provedba iste planirana sredstvima Europskog socijalnog fonda u 2016. godini. No, ULJPPNM je na svojim mrežnim stranicama objavio Atlas romskih naselja Međimurske županije, pilot projekt koji je provodio Ured UNDP-a u Republici Hrvatskoj te je aktivno sudjelovao u pripremnim sastancima vezano uz izradu Atlasa romskih naselja Sisačko-moslavačke županije koji je također u planu Ureda UNDP-a u Republici Hrvatskoj.

Posebni cilj 3: Unaprijediti metodologiju prikupljanja podataka o zdravlju, zdravstvenim navikama i drugim zdravstvenim pokazateljima romske populacije

Pokazatelj učinka:

- a) Broj i vrsta metoda i alata za prikupljanje podataka o zdravlju, zdravstvenim navikama i drugim zdravstvenim pokazateljima romske populacije

Podaci za pokazatelj učinka definiran Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelj učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranom pokazatelju.

8.3.1. Provoditi analize izvješća patronažnih službi, obiteljskih liječnika, specijalista i drugih stručnih službi	
Nositelj:	MZ <i>Sudionici u provedbi:</i> HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo, Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, druga državna tijela i uredi
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Izrađena skupna izvješća
Provedba mjere:	Mjera nije provedena zbog nedostatka financijskih sredstava te će se provoditi u narednom izvještajnom razdoblju. No, Ministarstvo zdravlja upozorava da se u sustavu praćenja podataka vezano uz zdravstvenu zaštitu podaci ne razvrstavaju temeljem etničke pripadnosti.

POKAZATELJI REZULTATA	<i>Izrađena skupna izyješća</i>
8.3.2. Prikupljati podatke i provoditi ciljana istraživanja o zdravstvenim navikama, zdravlju, korištenju zdravstvene zaštite i broju neosiguranih osoba	
Nositelj:	MZ <i>Sudionici u provedbi:</i> HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo, Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, druga državna tijela i uredi, JL/P(R)S i druge udruge
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj provedenih ciljanih istraživanja ▪ Broj osoba iz romske zajednice uključenih u istraživanje prema dobi i spolu
Provedba mjere:	Mjera nije provedena zbog nedostatka financijskih sredstava te će se provoditi u narednom izvještajnom razdoblju. No, Ministarstvo zdravlja upozorava da se u sustavu praćenja podataka vezano uz zdravstvenu zaštitu podaci ne razvrstavaju temeljem etničke pripadnosti.
8.3.3. Provoditi longitudinalna istraživanja s ciljem praćenja pokazatelja vezanih uz promjene zdravstvenih navika i zdravstvenog statusa	
Nositelj:	MZ <i>Sudionici u provedbi:</i> HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo, Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, ULJPPNM, druga državna tijela i uredi, romske i druge udruge
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj i vrsta longitudinalnih istraživanja ▪ Broj osoba iz romske zajednice uključenih u istraživanje prema dobi i spolu ▪ Učestalost pojavnosti nasljednih bolesti, najčešće zastupljene bolesti i smrtnost unutar romske populacije u odnosu na vrstu bolesti
Provedba mjere:	Mjera nije provedena zbog nedostatka financijskih sredstava te će se provoditi u narednom izvještajnom razdoblju. No, Ministarstvo zdravlja upozorava da se u sustavu praćenja podataka vezano uz zdravstvenu zaštitu podaci ne razvrstavaju temeljem etničke pripadnosti.

Posebni cilj 4: Unaprijediti metode praćenja uključivanja, zastupljenosti i sudjelovanja romske nacionalne manjine u društvenom, političkom i kulturnom životu zajednice

Pokazatelj učinka:

- a) Izrađena analiza društvene i političke uključenosti Roma na temelju obrazaca za prikupljanje i praćenje podataka
- b) Ostvarivanja prava na zastupljenost romske nacionalne manjine u predstavničkim tijelima

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

8.4.1. Izrada analiza o udjelu romske nacionalne manjine u stanovništvu, razvrstano po rodnoj pripadnosti, na lokalnoj i regionalnoj razini u odnosu na zastupljenost u predstavničkim tijelima JL/P(R)S radi ostvarivanja prava zastupljenosti u predstavničkim i izvršnim tijelima JL/P(R)S propisanih Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina	
Nositelj:	MU u suradnji sa uredima državne uprave u županijama, Udrugom gradova i Udrugom općina <i>Sudionici u provedbi:</i> Ministarstvo uprave
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ostvarivanje prava na zastupljenost romske nacionalne manjine u predstavničkim i izvršnim tijelima JL/P(R)S – nakon lokalnih izbora 2013.
Provedba mjere:	<p>Mjera je planirana za II-III kvartal 2013., a izvršena je u IV kvartalu nakon što su provedeni dopunski izbori za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave iz reda pripadnika romske nacionalne manjine.</p> <p>Ministarstvo uprave je temeljem navedenih odredbi Zakona o lokalnim izborima, prije održavanja lokalnih izbora u svibnju 2013. godine, utvrdilo točan broj članova predstavničkih tijela jedinica samouprave koji se biraju iz reda pripadnika nacionalnih manjina te je, postupajući sukladno odredbi članka 103. stavka 3. Zakona, navedene podatke javno objavilo na svojim internetskim stranicama. Na taj su način, prije održavanja lokalnih izbora, sva nadležna državna tijela i tijela jedinica samouprave te zainteresirana javnost bili upoznati s podacima o broju članova predstavničkog tijela koji se bira iz reda pripadnika nacionalnih manjina u svakoj jedinici samouprave.</p> <p>Pripadnicima romske nacionalne manjine bilo je, temeljem Zakona i sukladno lokalnim statutima, zajamčeno pravo na izbor ukupno 13 članova predstavničkih tijela, u ukupno 11 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.</p> <p>Pravo na izbor po jednog člana u predstavničkim tijelima općina Kotoriba, Podturen, Peteranec i Petrijanec nisu ostvarili jedini pripadnici romske nacionalne manjine te je Vlada Republike Hrvatske, odlukom od 1. kolovoza 2013. godine, raspisala dopunski izbore za članove općinskih vijeća općina Kotoriba, Podturen, Peteranec i Petrijanec iz reda pripadnika romske nacionalne manjine. Za dan provedbe izbora određena je nedjelja, 22. rujna 2013. godine. Člana predstavničkog tijela na dopunskim izborima izabrali su samo pripadnici romske nacionalne manjine u Općini Podturen, dok dopunski izbori u općinama Kotoriba, Peteranec i Petrijanec</p>

nisu održani iz razloga što nadležna povjerenstva nisu zaprimila niti jedan prijedlog kandidacijske liste.

Pripadnici romske nacionalne manjine imali su na lokalnim izborima 2013. godine, sukladno Zakonu i statutima, pravo predložiti i izabrati kandidate za 2 zamjenika općinskog načelnika, u 2 općine, što je i ostvareno.

Od 12 izabranih pripadnika romske nacionalne manjine u izvršna i predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, izabrana je samo jedna žena i to u predstavničko tijelo općine Mala Subotica.

Zastupljenost nije u potpunosti ostvarena radi nepodnošenja kandidatura pripadnika romske nacionalne manjine u tri općine.

U provedbi mjere poteškoća je nepotpunost podataka. Naime, poteškoće koje su se pokazale u prikupljanju podataka je nedostatak podataka o rodnoj zastupljenosti u Popisu stanovništva iz 2011. godine za pripadnike romske nacionalne manjine.

9. USKLAĐENOST PROGRAMA S MEĐUNARODNIM STANDARDIMA TE PRIHVAĆENIM UGOVORIMA NA PODRUČJU LJUDSKIH I MANJINSKIH PRAVA

Ocjena stanja

Prema izvješću Ministarstva vanjskih i europskih poslova (MVEP), Republika Hrvatska u velikoj je mjeri usklađena s međunarodnim standardima na ovom području, a posebice posljedično na napore koje ulaže te na status svog nacionalnog zakonodavstva i njegovu primjenu u praksi kao i na završetak pregovaračkog EU procesa.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova u skladu s vanjskopolitičkim djelovanjem na ovom području, nastavlja s aktivnim praćenjem kako razvoja i provedbe međunarodnih standarda na području ljudskih prava na svim međunarodnim forumima, a u što su uključena i prava romske nacionalne manjine tako i rada onih regionalnih organizacija u čijem fokusu je njihova zaštita.

Tijekom 2014. godine, Ministarstvo je nastavilo s koordinacijskim aktivnostima glede međunarodnih ugovora kojih je stranka i prema kojima ima obvezu izvješćivanja.

Slijedom navedenog, pred nadležnim odborima u Ženevi predstavljena su dva izvješća: Treće i četvrto izvješće po *Konvenciji o pravima djeteta* te Četvrto i peto izvješće prema *Konvenciji protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja* i koja oba izvješća sadrže i informacije o napretku u zaštiti pripadnika romske nacionalne manjine prema specifičnim područjima, te na osnovu kojih je Hrvatska dobila i nove preporuke.

Nakon što je u 2013. Ministarstvo u suradnji je s resornim tijelima koordiniralo pripremu te izradu tzv. „*UPR Mid Ter Review*“, odnosno „*Međuizvješća prema UPR-u*“ (objavljen na web stranici), a koje predstavlja cjelovito stanje prema svim preporukama iz prvog UPR ciklusa na sredini izvještajnog razdoblja - tijekom 2014. Ministarstvo je koordiniralo i izradu Drugog izvješća prema UPR procesu (dostavljeno je u veljači 2015. UN-u, te objavljeno na web stranici Ministarstva), a koje također sadrži dio koji se odnosi na zaštitu i promicanje prava romske nacionalne manjine.

MVEP u skladu s vanjskopolitičkim djelovanjem na ovom području, nastavlja s aktivnim praćenjem kako razvoja i provedbe međunarodnih standarda na području ljudskih prava na svim međunarodnim forumima, a u što su uključena i prava romske nacionalne manjine tako i rada onih regionalnih organizacija u čijem fokusu je njihova zaštita.

Stalno predstavništvo Republike Hrvatske pri VE (SPRH) nastavlja s praćenjem rada institucija koje u okviru VE kreiraju politike na području promicanja i zaštite prava romske nacionalne manjine te kontinuirano izvješćuje nadležne resore o dokumentima koji se donose i o tematskim događajima koji se tiču promicanja i zaštite prava romske nacionalne manjine. Također je povratno pružalo informacije o mjerama koje Hrvatska na nacionalnoj i međunarodnoj razini poduzima na ovom području.

Nastavlja se i s redovitim sudjelovanjem u godišnjim raspravama vezanim za Europski forum za Rome (ERTF - međunarodna vladina organizacija koja ima sporazum s VE te se prate neformalne konzultacije oko uspostave Europskog instituta za Rome.

Hrvatska nastavlja s aktivnim djelovanjem u provedbi kampanje „Dosta“ kojom se promovira borba protiv diskriminacije Roma u Europi.

Vezano uz postojeću rezervu na članak 7. stavak 5. *Europske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima* ponovo se i u ovom izvješću ukazuje se na to, kako je Republika Hrvatska jedina stranka Povelje koja je uložila rezervu Povelju te kako se više puta od strane povjerenika za ljudska prava VE te pojedinih međunarodnih romskih udruga, a posebice ERTF-a pozivano na njeno povlačenje, posebice u odnosu na romski jezik. U tom smislu, argumentacija je polazila od postojećeg standarda (odnosno zakonskog okvira) kao i praktične zaštite koju u Hrvatskoj romski jezik i njegovi govornici uživaju te se također u pozitivnom kontekstu ukazivalo na napore koje je Hrvatska u zaštiti romskog jezika uložila tijekom jednogodišnjeg predsjedavanja Desetljećem za Rome. Ministarstvo je i tijekom 2014. nastavilo s resornim konzultacijama oko potrebe povlačenja predmetne rezerve te kako nije postignut konsenzus nije se mogla inicirati redovita zakonska procedura pred Vladom kako bi se stekli uvjeti za primjenu odredbi Povelje na sve neteritorijalne jezike u Hrvatskoj, uključujući i na romski jezik.

Ministarstvo aktivno sudjeluje na godišnjem Provedbenom sastanku ljudske dimenzije u Varšavi (HIDIM) na kojima se zastupaju i nacionalna stajališta usklađena sa politikom EU na području ljudskih prava, uključujući i zaštitu ljudskih prava Roma. Tom se prilikom redovito izvješćuje o implementaciji ljudskih prava Roma kao i aktivnosti koje se provode na nacionalnoj razini.

Ministarstvo nastavlja s podupiranjem dokumenta “Okvir EU za nacionalne integracije Roma, do 2020” kojim se traži snaženje mjera na području obrazovanja, zapošljavanja, zdravstva i stanovanja u kontekstu smanjivanja postojećeg jaza u odnosu na integraciju Roma, te djelatnici Službe za ljudska prava i regionalne međunarodne organizacije i inicijative redovito sudjeluju na sastancima Radne skupina za ljudska prava Vijeća EU (COHOM), na kojoj se raspravlja i o zaštiti ljudskih prava manjinskih pripadnika, uključujući i romske populacije.

Problematika prava nacionalnih manjina, uključujući i romsku, prati se na svim UN forumima, te Hrvatska podržava i glasa za sve inicijative koji pozitivno adresiraju određene manjinske aspekte (primjerice stigmu i zločin iz mržnje).

Glavna postignuća i najveći problemi u provedbi:

U okviru provedbe predmetnih aktivnosti, kao postignuće može se navesti sinergiju i zajedničko djelovanje stalnih predstavništva RH u inozemstvu pri međunarodnim organizacijama s Upravom za UN, globalna pitanja i međunarodne organizacije glede aktivnosti na području praćenja i zaštite romskih prava, dok se kao problem može partikularno navesti izostanak dovršenja postupka za povlačenje rezerve na Europsku povelju o regionalnim ili manjinskim jezicima.

Provedba mjera

9.1.1. Kontinuirano praćenje ostvarivanja ljudskih i manjinskih prava Roma u skladu s međunarodnim standardima te prihvaćenim ugovorima na području ljudskih i manjinskih prava te aktivno djelovanje u međunarodnim organizacijama (UN, VE, OESS) kao i kroz EU i njena tijela te agencije	
Nositelj:	MVEP, ULJPPNM <i>Sudionici u provedbi:</i> ostala TDU, sukladno djelokrugu nadležnosti prema istaknutim pitanjima koja se razmatraju
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ostvarena komunikacija s međunarodnim mehanizmima na području ljudskih prava, te povratne informacije (reakcije) na izvješća istih u dijelu u kojem se odnose na Rome i zaštitu njihova prava ▪ Aktivnosti poduzete na međunarodnoj razini, vezano uz pitanja zaštite Roma i njihovih prava
Provedba mjere:	MVEP u skladu s vanjskopolitičkim djelovanjem na ovom području, nastavlja s aktivnim praćenjem kako razvoja i provedbe međunarodnih standarda na području ljudskih prava na svim međunarodnim forumima, a u što su uključena i prava romske nacionalne manjine tako i rada onih regionalnih organizacija u čijem fokusu je njihova zaštita. U tom smislu, navodi se kako slijedi: U odnosu na Vijeće Europe (VE), ističe se: Stalno predstavništvo Republike Hrvatske pri VE (SPRH) nastavlja s praćenjem rada

institucija koje u okviru VE kreiraju politike na području promicanja i zaštite prava romske nacionalne manjine te kontinuirano izvješćuje nadležne resore o dokumentima koji se donose i o tematskim događajima koji se tiču promicanja i zaštite prava romske nacionalne manjine. Također je povratno pružalo informacije o mjerama koje Hrvatska na nacionalnoj i međunarodnoj razini poduzima na ovom području.

Nastavlja se i s redovitim sudjelovanjem u godišnjim raspravama vezanim za Europski forum za Rome (ERTF - međunarodna vladina organizacija koja ima sporazum s VE). Također, prate se neformalne konzultacije oko uspostave Europskog instituta za Rome (održana dva kruga, a s obzirom na različitosti stajališta država članica VE rasprava će se nastaviti u okviru prijedlogu sveobuhvatne strategije VE za Rome - predviđeno za početak 2015).

Hrvatska nastavlja s aktivnim djelovanjem u provedbi kampanje „Dosta“ kojom se promovira borba protiv diskriminacije Roma u Europi.

Vežano uz postojeću rezervu na članak 7. stavak 5. *Europske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima* ponovo se i u ovom izvješću ukazuje se na to, kako je Republika Hrvatska jedina stranka Povelje koja je uložila rezervu Povelju te kako se više puta od strane povjerenika za ljudska prava VE te pojedinih međunarodnih romskih udruga, a posebice ERTF-a pozivano na njeno povlačenje, posebice u odnosu na romski jezik. U tom smislu, argumentacija je polazila od postojećeg standarda (odnosno zakonskog okvira) kao i praktične zaštite koju u Hrvatskoj romski jezik i njegovi govornici uživaju te se također u pozitivnom kontekstu ukazivalo na napore koje je Hrvatska u zaštiti romskog jezika uložila tijekom jednogodišnjeg predsjedavanja Desetljećem za Rome. Ministarstvo je i tijekom 2014. nastavilo s resornim konzultacijama oko potrebe povlačenja predmetne rezerve te kako nije postignut konsenzus (jedno tijelo uskratilo je pozitivno mišljenje) nije se mogla inicirati redovita zakonska procedura pred Vladom kako bi se stekli uvjeti za primjenu odredbi Povelje na sve neteritorijalne jezike u Hrvatskoj, uključujući i na romski jezik.

U odnosu na OESS: Ministarstvo aktivno sudjeluje na godišnjem Provedbenom sastanku ljudske dimenzije u Varšavi (HIDIM) na kojima se zastupaju i nacionalna stajališta usklađena sa politikom EU na području ljudskih prava, uključujući i zaštitu ljudskih prava Roma. Tom se prilikom redovito izvješćuje o implementaciji ljudskih prava Roma kao i aktivnosti koje se provode na nacionalnoj razini.

U odnosu na EU: Ministarstvo nastavlja s podupiranjem dokumenta “*Okvir EU za nacionalne integracije Roma, do 2020*” kojim se traži snaženje mjera na području obrazovanja, zapošljavanja, zdravstva i stanovanja u kontekstu smanjivanja postojećeg jaza u odnosu na integraciju Roma, te djelatnici Službe za ljudska prava i regionalne međunarodne organizacije i inicijative redovito sudjeluju na sastancima Radne skupina za ljudska prava Vijeća EU (COHOM), na kojoj se raspravlja i o zaštiti ljudskih prava manjinskih pripadnika, uključujući i romske populacije.

U odnosu na UN: Problematika prava nacionalnih manjina, uključujući i romsku, prati se na svim UN forumima, te Hrvatska

	<p>podržava i glasa za sve inicijative koji pozitivno adresiraju određene manjinske aspekte (primjerice stigmu i zločin iz mržnje).</p> <p><u>Ostalo:</u> Hrvatska se pridruživala stajalištima i govorima Europske unije, koji su između ostalog na području ljudskih prava odražavali i stanje prava romske nacionalne manjine.</p> <p>MVEP izvještava da aktivnosti pripadaju u redovitu nadležnost Ministarstva, te nije bilo potrebe osiguravanja dodatnih sredstava.</p>
<p>9.1.2. Praćenje politika prema Romima u drugim državama, posebice u regiji te snaženje bilateralnih odnosa u kontekstu rješavanja njihovih zajedničkih problema</p>	
Nositelj:	MVEP, ULJPPNM
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Poduzete aktivnosti na bilateralnoj razini
Provedba mjere:	<p>Ministarstvo prati zaštitu prava manjinskih pripadnika, uključujući i romsku nacionalnu manjinu. S obzirom na pregovarački proces u pristupnim pregovorima Srbije i Crne Gore za članstvo u Europskoj uniji, zaštita prava manjina u tim državama uživa i poseban fokus u hrvatskom predmetnom praćenju.</p> <p>MVEP izvještava da aktivnosti pripadaju u redovitu nadležnost Ministarstva, te nije bilo potrebe osiguravanja dodatnih sredstava.</p>
<p>9.1.3. Koordinacija pripreme nacionalnih izvješća prema međunarodnim ugovorima na području ljudskih prava, uključujući i izvješćivanje prema Univerzalnog periodičkom pregledu Vijeća za ljudska prava, u dijelu koji se odnosi na izvješćivanje o ljudskim i manjinskim pravima Roma</p>	
Nositelj:	<p>MVEP</p> <p><i>Sudionici u provedbi:</i> ostala TDU, sukladno djelokrugu nadležnosti prema istaknutim pitanjima koja se razmatraju</p>
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj provedenih aktivnosti u kontekstu izvještavanja ugovornih tijela
Provedba mjere:	<p>Tijekom 2014. godine, Ministarstvo je nastavilo s koordinacijskim aktivnostima glede međunarodnih ugovora kojih je stranka i prema kojima ima obvezu izvješćivanja.</p> <p>Slijedom navedenog, pred nadležnim odborima u Ženevi predstavljena su dva izvješća: Treće i četvrto izvješće po Konvenciji o pravima djeteta te Četvrto i peto izvješće prema Konvenciji protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja i koja oba izvješća sadrže i informacije o napretku u zaštiti pripadnika romske nacionalne manjine prema specifičnim područjima, te na osnovu kojih je Hrvatska dobila i nove preporuke.</p> <p>Hrvatska je također u razdoblju 2010/11, zaokružila svoje aktivnosti prema prvom ciklusu Univerzalnog periodičkog pregleda (UPR) – jedinstvenom procesu izvještavanja pred Vijećem za ljudska prava, a koji uključuje pregled stanja ljudskih prava u svim članicama Ujedinjenih naroda svake 4 godine (48 zemalja godišnje), pri čemu se svakoj zemlji pruža mogućnost da izvijesti o mjerama koje se poduzimaju u cilju unapređenja i zaštite ljudskih prava te ispunjavanja međunarodnih obveza. Izvješće RH je</p>

	<p>uključivalo sva područja ljudskih prava, između kojeg i promociju i zaštitu ljudskih prava pripadnika romske nacionalne manjine, te su sukladno postojećoj proceduri, Hrvatskoj upućene preporuke (ukupno 116). U tom kontekstu, preporučuje se nastavak provedbe mjera za suzbijanje diskriminacije protiv romske manjine, promicanje veće snošljivosti i razumijevanja među većinskim stanovništvom o pravima romske zajednice, jačanje napora u borbi protiv rasne diskriminacije, posebice protiv romske i srpske manjine i to posebice na područjima obrazovanja, zapošljavanja, stambenog zbrinjavanja, državljanstva i političke participacije <i>kao i osnaživanje učinkovitosti pravnih i upravnih mjera namijenjenih</i> suzbijanju svih oblika nasilja i diskriminacije protiv romske djece. Također su preporučeni dodatni naponi za osiguranje romskih pomagača u školi te promicanje međuetničkog sklada i snošljivosti u obrazovanju. Traži se i provedba mjera za jednaki pristup državljanstvu bez diskriminacije utemeljene na etnicitetu kao i puna provedba odredbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnim manjina.</p> <p>Nakon što je u 2013. Ministarstvo u suradnji je s resornim tijelima koordiniralo pripremu te izradu tzv. „UPR Mid Ter Review“, odnosno „Međuzvješća prema UPR-u“ (objavljen na web stranici), a koje predstavlja cjelovito stanje prema svim preporukama iz prvog UPR ciklusa na sredini izvještajnog razdoblja - tijekom 2014. Ministarstvo je koordiniralo i izradu Drugog izvješća prema UPR procesu (dostavljeno je u veljači 2015. UN-u, te objavljeno na web stranici Ministarstva), a koje također sadrži dio koji se odnosi na zaštitu i promicanje prava romske nacionalne manjine.</p> <p>MVEP izvještava da aktivnosti pripadaju u redovitu nadležnost Ministarstva, te nije bilo potrebe osiguravanja dodatnih sredstava.</p>
9.1.4. Praćenje procesa usklađivanja zakonodavstva s međunarodnim standardima, s posebnim naglaskom na pravnu stečevinu Europske unije	
Nositelj:	MVEP
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Dopune i izmjene zakonodavstva
Provedba mjere:	<p>U kontekstu praćenja rješavanja statusnih pitanja Roma, odnosno usklađivanja zakonodavstva s najvišim međunarodnim standardima na ovom području, predstavnica Ministarstva aktivno je sudjelovala 5. studenog 2014. godine na Okruglom stolu posvećenom obilježavanju <i>60. godišnjice usvajanja UN konvencije o pravnom statusu osoba bez državljanstva</i>, koji je održan u Slavonskom Brodu. Tom prilikom su doneseni i određeni zaključci koji se upravo tiču reguliranja statusa pripadnika romske nacionalne manjine (osigurati i povećati financijska sredstva za projekte besplatne pravne pomoći koji će pomoći Romima da reguliraju boravak u RH; osnažiti mrežu mobilnih timova i proširiti njihovo djelovanje na područja u kojima žive Romi te pojačati suradnju mobilnih timova osnovanih odlukom Vlade RH i romskih predstavnika).</p> <p>MVEP izvještava da aktivnosti pripadaju u redovitu nadležnost Ministarstva, te nije bilo potrebe osiguravanja dodatnih sredstava.</p>

Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje 2013.-2015.

Vlada Republike Hrvatske osnovala je Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine (NN 86/13, 126/13 i 40/14) u daljnjem tekstu Povjerenstvo) u svrhu praćenja provedbe cjelokupnog operativnog dijela Strategije. Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 3. listopada 2013. godine donijela Rješenje o imenovanju predsjednice, zamjenika predsjednice i članova Povjerenstva. Povjerenstvo se sastoji od 16 članova, od kojih je 8 iz reda pripadnika romske nacionalne manjine.

Predsjednik Povjerenstva je jedan od potpredsjednika Vlade RH, zamjenik predsjednika je zastupnik romske nacionalne manjine u Hrvatskom saboru, a članovi Povjerenstva su iz reda predstavnika nadležnih državnih tijela i istog broja predstavnika romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj.

Izmjenom i dopunom Odluke o osnivanju Povjerenstva predsjednica Povjerenstva je ujedno i Nacionalna koordinatorica Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015.

Zadace Povjerenstva su: sustavno praćenje i koordiniranje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma; predlaganje mjera za unaprjeđenje provođenja Strategije i Akcijskog plana; izrada preporuka, mišljenja, stručnih obrazloženja i izvješća, te smjernica u vezi s provedbom Strategije; predlaganje izmjena i dopuna Strategije; praćenje rasporeda i utroška sredstava za provođenje Strategije za koju se sredstva izdvajaju iz državnog proračuna; raspodjeljivanje financijskih sredstava za rješavanje problema i teškoća života pripadnika romske nacionalne manjine.

Sukladno Odluci o osnivanju Povjerenstva u rad Povjerenstva mogu se uključiti i predstavnici drugih tijela i institucija, odnosno stručnjaci koji nisu članovi Povjerenstva, ukoliko za to postoji potreba.

Administrativno-stručne poslove za Povjerenstvo obavlja Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine održalo je dvije sjednice u 2013. godini. Na istima je usvojilo kriterije za utvrđivanje financijske pomoći za romsku nacionalnu manjinu, za razdoblje od 2013. do 2015. godine, te je donijelo Odluku o raspodjeli financijskih sredstava za romsku nacionalnu manjinu u 2013. godini u ukupnom iznosu od 640.000,00 kuna. Sredstva su dodijeljena u svrhu sufinanciranja: sanacije deponija u romskom naselju Orehovica, projekta izgradnje komunalne infrastrukture u romskim naseljima Orehovica i Sitnice (u sklopu programa IPA 2008), uređenja pristupnog puta u romskom naselju u Kneževim Vinogradima, prijevoza djece romske nacionalne manjine predškolske dobi u Gradu Mursko

Središće, te na jednokratne financijske pomoći romskim obiteljima u svrhu liječenja, pokrivanja troškova deložacije, sanacije štete nastale elementarnom nepogodom (požar, poplava), školarine i stipendije.

U 2014. godini Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine je održalo četiri sjednice. Na sjednicama su razmatrani i na prijedlog Radne skupine Povjerenstva usvojeni: Poslovnik o radu Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine, prijedlog Izvješća o provođenju Akcijskog plana za provedbu NSUR-a za 2013. godinu, kriteriji za raspodjelu financijskih sredstva za romsku nacionalnu manjinu, održane su dvije tematske sjednice Povjerenstva na temu strateških područja „Obrazovanja“ „Prostorno uređenje, stanovanje i zaštita okoliša“, te su razmatrani zahtjevi za financijsku pomoć za romsku nacionalnu manjinu i usvojeni prijedlozi raspodjele financijskih sredstava. Ukupno je raspoređeno **499.859,03 kn**.

Zaključak

Provedba Akcijskog plana u 2014. godini može se ocijeniti zadovoljavajuće. U većini poglavlja vidljiv je kontinuitet u provedbi politika i mjera usmjerenih na poboljšanje položaja romske nacionalne manjine, nadograđujući se na iskustva u provedbi i postignute rezultate Nacionalnog programa za Rome iz 2003. godine i Akcijskih planova za provedbu Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015.

Na temelju podataka predloženih u Izvješću može se konstatirati očit napredak u strateškim područjima: „Obrazovanje“, „Zapošljavanje i uključivanje u gospodarski život“, „Socijalna skrb“, te „Uključivanje romske nacionalne manjine u kulturni i društveni život“.

Na području obrazovanja, nastavljen je trend povećanja broja djece u predškolskom odgoju i obrazovanju i u programu predškole te povećanje broja učenika u srednjoškolskom sustavu, pri čemu je kontinuiran porast u trendovima moguće dovesti u vezu s aktivnostima podržanim Akcijskim planom.

Na području zapošljavanja Hrvatski zavod za zapošljavanje nastavio je provoditi aktivnosti pripreme za zapošljavanje, te uključivanje nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine u mjere aktivne politike zapošljavanja.

Na području socijalne skrbi, nadležni centri za socijalnu skrb nastavili su unapređivati suradnju s osnovnim školama vezano uz neredovito pohađanje nastave romske djece, te su se pojačale aktivnosti poticanja odgovornog roditeljstva koje dovode do promjena u kvaliteti ispunjavanja sadržaja roditeljske skrbi kod obitelji kojima su takvi oblici podrške pruženi.

Na području „Uključivanja romske nacionalne manjine u kulturni i društveni život“ nastavljen je trend unapređenja kvalitete programa koji doprinose očuvanju jezičnog i kulturnog identiteta u cjelini kao i kvalitetnijoj integraciji u zajednicu u kojoj žive.

Unatoč postignutom napretku u navedenim područjima, izvješće ukazuje i na nekoliko ključnih nedostataka u provedbi.

Glavni problemi povezani su s nepostojanjem učinkovitog i provedivog sustava prikupljanja podataka s ciljem praćenja provedbe mjera i postignutih učinaka na razini posebnih ciljeva. Naime, i rezultati evaluacije su pokazali da napredak u najvećem broju slučajeva nije moguće pratiti na razini ciljeva već tek na razini mjera. Stoga je nužno prilikom izrade Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje 2016.-2018. godine definirati pokazatelje za koje će postojati podaci o polaznim (baznim) vrijednostima i koji će omogućiti praćenje i učinke mjera, a ne samo njihove direktne rezultate. Također, nužno je na razini posebnih ciljeva zadužiti glavna provedbena tijela za praćenje relevantnih pokazatelja, kako bi se osigurala dostupnost podataka i kontinuitet njihovog prikupljanja. Uzimajući u obzir i obveze izvještavanja o napretku politika za uključivanje Roma Europskoj komisiji te aktivnosti dionika na europskoj razini (poput Agencije Europske unije za temeljna prava) s ciljem izrade i uspostave zajedničkog sustava praćenja i seta pokazatelja za zemlje

članice Europske unije kako bi se omogućila usporedna analiza provedbe tih politika na razini Europske unije, važno je pokazatelje uskladiti i s tim zahtjevima. Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina pri izradi Akcijskog plana za naredno trogodišnje razdoblje poticati će ključne nositelje u kreiranju pokazatelja i mjera koji će, ne samo biti relevantni i provedivi u hrvatskom kontekstu, već će biti usklađeni i sa zahtjevima Europske unije.

U nedostatku mogućnosti prikupljanja podataka razvrstanih po etničkog pripadnosti, kao što je to slučaj u strateškom području „Zdravstvena zaštita“, u narednom bi periodu trebalo potaknuti aktivnosti vezano uz uspostavu sustava koji će takvo prikupljanje omogućiti, s preporukom planiranja takvih intervencija kroz Strukturne fondove Europske unije, no u slučajevima gdje to neće biti moguće, potaknuti prilagodbu pokazatelja već dokazano učinkovitim alatima, poput praćenja napretka prikupljanjem posrednih podataka (npr. uzimajući u obzir iskustva Hrvatskog zavoda za zapošljavanje ili Ministarstva socijalne politike i mladih, odnosno centara za socijalnu skrb) i *ad-hoc* ankete i terenska istraživanja.

Strateško područje „Prostorno uređenje, stanovanje i zaštita okoliša“ u narednom je periodu potrebno iznova razraditi, ne samo kako bi se redefinirali pokazatelji učinka i rezultata već i kako bi se strateški ciljevi u tim područjima uskladili sa sveukupnom orijentacijom Nacionalne strategije na uključivanje pripadnika romske nacionalne manjine.

Kako je u Evaluacijskom izvješću dana generalna ocjena, i strateškog i provedbenog dokumenta, kao iznimno zahtjevnih, ambicioznih dokumenata visoke međusobne usklađenosti, tako je u preporukama istog navedena potreba definiranja prioriteta među strateškim područjima, pri čemu akcijski plan ne mora nužno uključiti sva strateška područja. Pored toga, predlaže se i definiranje prioriteta unutar svakog strateškog područja dodjeljivanjem konkretnih vremenskih okvira planiranim mjerama čime bi se reflektirala relativna žurnost kojom valja provoditi pojedine mjere. Drugim riječima, preporuča se realističnije planiranje provedbe budući postojeći Akcijski plan u cijelosti reflektira strateški dokument pa time navodi na zaključak da su se ciljevi sedmogodišnjeg dokumenta pokušali ostvariti u periodu od tri godine na koliko je provedbeni dokument donijet.

Konačno, imajući u vidu činjenicu o broju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su dosad usvojile provedbene dokumente te činjenicu da je malo dokaza da su mjere predviđene tim dokumentima doista i provedene, djelotvorniji pristup mogao bi uključivati institucije središnje razine kao nositelje odgovornosti za provedbu Akcijskog plana i koordinate aktivnosti na lokalnoj i područnoj razini. Na taj način osigurala bi se mogućnost učinkovitije provedbe definiranih mjera, ali i jednostavnije praćenje i izvještavanje, stoga će u narednom razdoblju biti nužno redefinirati ulogu i zadaće jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.